





# **Another Davis**

**Constantia Oomen**

*Onafhankelijke uitgave*

## **Copyrightinformatie**

© 2025 Constantia Oomen

### **Fotoverantwoording:**

De kaftafbeelding is in opdracht van Constantia ontworpen door Meemee Muzn. Op pagina 197 is een uitsnede opgenomen uit de eerste versie van deze illustratie — ook dit is dus een werk van Meemee Muzn.

Dit boek bevat foto's van eigen hand, een aantal screenshots en daarnaast beelden die geheel of gedeeltelijk met behulp van AI zijn gegenereerd. Waar relevant is bij beelden nadere toelichting opgenomen. Voor de gebruikte screenshots is een beroep gedaan op het educatief illustratierecht, zoals beschreven op:

<https://www.svdj.nl/nieuws/foto-van-internet-auteursrecht>

### **Beeldbewerkte citaten van Rob Nanninga**

Alle beeldbewerkte citaten van Rob Nanninga in dit boek zijn letterlijk overgenomen uit zijn boek *Parariteiten*, dat in 1988 verscheen bij uitgeverij Het Spectrum. Dit boek is tegenwoordig kosteloos als pdf te downloaden via de website van Stichting Skepsis.

**Alle rechten voorbehouden. Geen enkel deel van dit boek mag worden gereproduceerd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.**

ISBN: 9798299349610

### **Documented Entangled Reality**

Dit boek beschrijft een waargebeurd verhaal waarin het ogenschijnlijk onmogelijke plaatsvindt — geobserveerd en beschreven, en vastgelegd in woord en beeld. Het loopt bovendien door, ongeacht het moment of de manier waarop u het leest — en nodigt u uit om het zelf te ontdekken.

### **Contactinformatie**

Website: [constantiaoomen.com](http://constantiaoomen.com)

Blog: [parameter.blog](http://parameter.blog)

E-mail: [constantiaoomen@gmail.com](mailto:constantiaoomen@gmail.com)

Locatie van uitgave: Davis, Californië

Sinds je bent weggegaan, Leeuw, heb ik je vaak voor mijn geestesoog gezien terwijl ik fietste. Ik zag je aan de kant van de weg staan, nonchalant tegen de bomen geleund, naar me lachend. Ik voelde je achterop mijn fiets zitten, genietend van de rit, precies zoals ik. Je hield mijn rechterhand vast, die ik achter mijn rug hield, en kuste die, terwijl je me van pure blijdschap van achteren omhelsde. Ik zag je zelfs een regenboog tevoorschijn toveren in de lucht. Terwijl mijn fiets vooruit schoot, voelde ik je kus, terwijl de schittering van zonnestralen door mijn oogleden drong.

# Inhoud

Begrippen vooraf  
“Mind dates” en variaties in woordgebruik  
Kosmische en filosofische begrippen

De twee wie’s

Voorwoord

Proloog

Hoofdstuk 1 2005–2014	1
Hoofdstuk 2 De wereld die klopt	21
Hoofdstuk 3 Verstremeling	28
Hoofdstuk 4 Rob gaat weg	36
Hoofdstuk 5 Leeuw, waar ben je?	40
Hoofdstuk 6 Rob gevonden – Komst van de leeuwen	54
Hoofdstuk 7 Robs portret	77
Hoofdstuk 8 Mind dates Rob × Constantia	82
Hoofdstuk 9 De Brul – Waar liefde nooit zwijgt: bij Rob	130
Hoofdstuk 10 Gedeelde realiteit: fysiek en werelds	143
Hoofdstuk 11 Wanderjahre (Zwerfjaren)	155
Hoofdstuk 12 Another Davis	191
The Entangled Edition	213

# Begrippen vooraf

Sommige begrippen in dit boek zijn niet alledaags of worden op een persoonlijke manier gebruikt. Deze lijst biedt toelichting in twee delen:

## “Mind dates” en variaties in woordgebruik

In dit boek worden ontmoetingen via dromen, ‘uittredingen’, telepathie en andere (innerlijke) contactvormen *mind dates* genoemd: speelse, indringende, soms poëtische momenten van verbondenheid, voorbij ruimte en tijd. Sommige van deze ervaringen vallen binnen wat vaak *astraal* wordt genoemd — een veelgebruikte aanduiding voor niet-fysieke ervaringsruimtes tijdens slaap, meditatie of bewustzijnsverschuiving. Hoe zulke ervaringen precies te duiden zijn, blijft open voor interpretatie. Meer daarover op p. 4. Deze innerlijke ontmoetingen nemen uiteenlopende vormen aan — van een levendig rollenspel tot een subtiel gebaar of woord. Afhankelijk van hun nuance worden verschillende benamingen gebruikt, maar ze vallen allemaal onder de overkoepelende term “mind date”.

**Entangle gig** Grappige verstrengelingservaring tussen twee soulmates, gekenmerkt door synchroniciteit, absurde timing of gedeelde betekenis die zij direct begrijpen — en die ook voor anderen duidelijk wordt zodra het wordt uitgelegd. Meestal een vorm van rollenspel. Als er een ander uiterlijk wordt aangenomen, geeft de mind date een duidelijke hint dat het toch om de soulmate gaat, bijvoorbeeld door met een naamsverbastering van Rob te komen, of gewoon letterlijk Rob als naam erbij (gezegd, gehoord, telepathisch...).

**Mental rendezvous** Informatie-uitwisseling of eerder rationele, weloverwogen gedeelde overwegingen.

**Psychic en/of physical check-in** Heldere signalen en beelden, soms met lichamelijke sensatie-overdracht, geruststellend, in korte zinnen of zelfs zonder woorden.

**Quantum rendezvous** Diepgaande, haast heilige ontmoetingen op kosmisch niveau.

**Soul hangout** Warme en vriendelijke setting; een balans tussen aards en geestelijk contact.

**Synchro-date** Het moment waarop aards en multiverseel elkaar spontaan en gelijktijdig spiegelen.

**Telepathic call** Directe overdracht van gedachten, gevoelens of beelden; vaak intens van karakter.

— *In dit boek staan dus ook wat Engelse woorden. Bij eerste vermelding staan ze cursief, daarna niet meer.*

## **Kosmische en filosofische begrippen**

**Kwantum verstrengeld paar/Entangled pair** Twee deeltjes die op ‘mysterieuze wijze’ met elkaar verbonden zijn, ongeacht de afstand tussen hen. Een verandering in het ene deeltje beïnvloedt direct het andere, alsof ze instantaan informatie delen, zelfs over lichtjaren heen. Kort maar krachtig: verstrengelde tweelingdeeltjes die elkaars toestand instantaan beïnvloeden.

**Magisch realisme** Een literaire stroming waarin realistische beschrijvingen naadloos worden vermengd met bovennatuurlijke of wonderlijke elementen, zonder dat deze als vreemd worden ervaren. In dit boek verwijst het naar een werkelijkheid waarin synchroniciteiten, symbolen en subtiele verbanden een diepere betekenis krijgen — als aanwijzingen van een onderliggende orde. Het concept is hier verbonden met ideeën over het multiversum: parallelle werkelijkheden die als lagen naast de zichtbare wereld bestaan, en zich soms tonen via ogenschijnlijk toevallige gebeurtenissen of ‘scheuren’ in de perceptie.

**Multiversum** Het idee dat ons universum slechts één van vele is. Deze universa kunnen naast elkaar bestaan met elk hun eigen (natuur)wetten, geschiedenis en realiteit.



**Parallele wereld** Een alternatieve versie van onze werkelijkheid waarin gebeurtenissen of keuzes anders (zijn) verlopen. Bestaat volgens sommige theorieën gelijktijdig met onze wereld.

**Synchroniciteiten** Betekenisvolle toevalligheden die op een opvallende manier samenvallen, zonder dat er sprake is van een direct oorzaak-gevolgverband. Het concept werd geïntroduceerd door Carl Jung.

**Tegen-aarde** Een hypothetische planeet die zich in precies dezelfde baan als de aarde rond de zon beweegt, maar dan aan de tegenovergestelde kant, en daardoor voor ons onzichtbaar is.

# De twee wie's



## **Rob Nanninga**

(6 augustus 1955)

**Rob Nanninga** was een Nederlands scepticus, schrijver en hoofdredacteur van het tijdschrift *Skepter*, uitgegeven door Stichting Skepsis. Met zijn kritische maar toegankelijke schrijfstijl onderzocht hij onderwerpen als alternatieve geneeswijzen, paranormale beweringen, sekten, pseudowetenschap en complottheorieën. Hij was afkomstig uit Groningen en werkte aanvankelijk als docent Nederlands en Engels, voordat hij zich volledig

toelegde op schrijven, onderzoek en redactie. Vanaf de oprichting van Stichting Skepsis in 1987 was hij nauw betrokken bij het Nederlandse skeptische veld. Hij groeide uit tot een gezaghebbende stem binnen de beweging, en was jarenlang eindredacteur van *Skepter*. Zijn boek *Parariteiten – Een kritische blik op het paranormale* (1988) geldt als een van de eerste toegankelijke werken over kritisch denken rond het bovennatuurlijke.

Rob werd gewaardeerd om zijn scherpe observaties, rustige toon en de zorgvuldigheid waarmee hij onderwerpen benaderde. Hij ging polemieken niet uit de weg, maar bleef altijd bij de inhoud. In 2014 overleed hij onverwacht aan een hartstilstand, thuis achter zijn computer in Groningen. Zijn werk en nalatenschap blijven van betekenis voor iedereen die waarheid en misleiding wil leren onderscheiden.



## **Constantia Oomen**

(2 december 1967)


### **Constantia Maria Oomen**

is een Nederlands-Amerikaanse auteur en blogger. Ze woont sinds 2011 in Davis, Californië, en verwierf in 2017 het Amerikaans staatsburgerschap. Ze voltooide de lerarenopleiding in Duits en Nederlands en behaalde haar master Duits. Ruim twaalf jaar gaf ze les in het voortgezet onderwijs. Onder de naam “Sten

Oomen” schreef ze eerder vier boeken over uittredingen uit het lichaam, verwante bewustzijnstoestanden en de grensgebieden tussen mystiek en wetenschap.

In de jaren daarna begon ze zich steeds meer toe te leggen op kritisch en skeptisch schrijven, mede onder invloed van het gedachtegoed van de skeptische beweging. In 2025 verscheen haar waargebeurde true-crimeboek *Genverbranders*, over misleiding en bedrog in paranormale kringen, online casino's en een geruchtmakende moordzaak.

In 2005 leerde ze Rob Nanninga virtueel kennen via het FOK!forum. Wat volgde was geen voortdurend contact, maar een contact dat zich als de getijden bewoog — soms afwezig, dan weer onmiskenbaar intens. Tussen de ervaren scepticus en de even kritische, ‘skeptische leerlinge’ Constantia ontstond een band die zich gaandeweg verdiepte. Na Robs plotselinge overlijden in 2014 veranderde de aard van dat contact ingrijpend. Voor Constantia begon daarmee een tweede leven met Rob — niet langer beperkt tot fysieke afstand, maar gekenmerkt door een aanwezigheid die zich op een tastbare manier bleef manifesteren. Die ervaring leidde uiteindelijk tot dit boek: *Another Davis*.

A road sign stands on the right side of a two-lane asphalt road. The sign is rectangular with rounded corners, a white background, and a brown border. It is supported by two dark brown posts. The text on the sign is 'Another' in a brown script font and 'DAVIS' in a large, bold, brown sans-serif font. The background shows a rural landscape with tall, dry grass, a utility pole with power lines, and distant mountains under a blue sky with light clouds.

*Another*  
**DAVIS**

# Voorwoord



Dit is een waargebeurd verhaal — een robuust huis, opgebouwd uit stenen van herinnering, notitie, droom en meer. Synchroniciteiten — onverwachte gebeurtenissen die precies op het juiste moment lijken te gebeuren — vormen het cement. Dit wordt verderop in het boek *concrete* gemaakt (pun intended). En last but certainly not least: de tastbare *stepping stones* met Rob — stenen die zich sinds 2005 zijn blijven opstapelen, soms geruisloos, soms met denderend geraas. Zowel vóór als na zijn overlijden in 2014. Wat in dit boek beschreven wordt, heeft zich letterlijk zo voorgedaan. Ik heb dus niets geromantiseerd of aangepast omwille van het boek: het was soms alledaags, en soms grenzend aan wat als een mystieke ervaring zou kunnen worden begrepen.

De band met Rob Nanninga ontstond vanaf december 2005 in een wereld van teksten, forumberichten en gedachte-uitwisselingen. Die band bleef bestaan — ook na zijn plotselinge overlijden in 2014. Of misschien juist daardoor. Niet als geloof, maar als ervaring. Niet als theorie, maar als iets dat zich keer op keer manifesteerde: via voorvallen, beelden, muziek, prachtige pluchen leeuwen, en zelfs fysiek gevoelde warmte. Steeds opnieuw op een manier die zich moeilijk laat verklaren, maar nog moeilijker te negeren valt.

Dit boek volgt in rap tempo op mijn boek *Genverbranders*, dat ik in 2025 publiceerde. Ter context volgt hier de achterflaptekst van dat boek, omdat de *Genverbranders*-zaak in *Another Davis* her en der kort voorbijkomt.

# Genverbranders

Paranormale fraude, casinofraude en moord:  
Achter de schermen bij Robbert, Stan en Joran



## Genverbranders

**De onthulling:  
Het ware verhaal  
achter de schermen**

In 2004 en 2005 maakte Robbert van den Broeke, een zelfverklaard paranormaal medium, een bliksemstart in de Nederlandse media. Met optredens op televisie en zelfs zijn eigen tv-show *Er Is Zoveel Meer*, gepresenteerd door kijkcijferkanon Irene Moors, leek zijn succes onstuitbaar. Maar Robbert, de Hoevense zoon van een bankdirecteur, kwam in zwaar weer terecht door zijn 'Genverbranderblunder,' die in 2005 niet alleen zijn geloofwaardigheid vernietigde, maar ook verkozen werd tot het Nederlandse Woord van het Jaar. Toch bleef hij achter de schermen een trouwe schare fans behouden.

In 2012 dook Robbert opnieuw op in de publiciteit, met gewiekste verklaringen over zijn eerdere misstappen. Achter deze comeback zat Stan P., een briljante wizkid, voormalig mentalist en meester in online casinozwendel.

Stan P. speelde echter een dubbelspel. Vanaf het begin leek het erop dat hij Constantia in zijn macht probeerde te krijgen, juist omdat zij bekendstaat als een uitgesproken criticus van Robbert. Hij speelde haar vertrouwelijke informatie toe en probeerde haar te betrekken in zijn wereld. Maar ze bleef trouw aan zichzelf en onthult in dit boek ook de details die Stan liever verborgen had gehouden.

De intriges werden nog groter toen beroepsleugenaar en tweevoudig veroordeelde moordenaar Joran van der Sloot ten tonele verscheen. Als gokvriend van Stan en paradepaardje van Robbert werd hij onderdeel van een complex netwerk van leugens, manipulatie en geldstromen. Tot op de dag van vandaag blijft de vraag knagen: wat gebeurde er écht met Natalee Holloway?

Dit boek biedt een unieke blik achter de schermen bij Robbert, Stan en Joran. Het onthult manipulatie, machtsspelletjes en onthutsende waarheden die jarenlang in de schaduw bleven.

Hoe ik zelf in deze interessesfeer terecht kwam? Voor lezers die mijn boek *Genverbranders* kennen: bepaalde biografische passages die nu volgen zullen u bekend voorkomen. Aangezien deze informatie essentieel is voor de context van dit boek, heb ik ervoor gekozen deze hier opnieuw, zij het soms in licht gewijzigde vorm, op te nemen. Ik vertrouw erop dat u dit zult begrijpen – en voor wie dit de eerste kennismaking is: welkom in mijn biografische verhaal.

Al als kind had ik buitenissige ervaringen, bijvoorbeeld toen de Groningse chirurg mijn keelamandelen op ongeveer zevenjarige leeftijd onder volledige narcose verwijderde. Ik (als geest, als bewustzijnspunt?) stond er namelijk letterlijk een paar meter vandaan naar te kijken en herhaalde later wat ik had gezien. Toen ik dat pas als jongvolwassene eens ging nazoeken, en echt in deze volgorde (ik had dus geen voorkennis), bleek de gebruikte methode te kloppen; mijn keelamandelen werden er met een scherpgerande lepel ‘uitgeschept’, en dit was precies wat ik had beschreven. Deze ervaring werd echter geparkeerd in een hoekje van mijn brein; ikzelf, blijkbaar zonder enige waardeoordelen of vooringenomenheid, had er niets vreemds aan gevonden. Ik bleef lang onbevangen, veel langer dan wat tegenwoordig normaal is in een wereld vol vroegwijze jongeren die door internet en sociale media heel snel wereldwijd worden. Ik ging al op zeventienjarige leeftijd uit huis en werd student op kamers in Utrecht, met een flinke lading bagage die ik mee had gekregen vanuit mijn ernstig verstoorde familieverbanden en de woning van mijn moeder in Aalst-Waalre, die ik als een horrorhuis had ervaren.

Rond mijn achttiende levensjaar begonnen zich uittredingservaringen te manifesteren – de sensatie boven het eigen lichaam uit te stijgen, al dan niet werkelijk. Ze bleken zowel verontrustend als mooi te kunnen zijn. De frequentie was ongekend: zo’n vijftig geheel bewuste uittredingservaringen per jaar. Rond 1996–1997, toen ik bijna dertig was, besloot ik een boek over deze ervaringen te willen schrijven. Achteraf gezien was ik in geest eigenlijk te jong en te onbelesen om zo’n opgave met succes te voltooien.

Ik ben in alles een laatbloeier. Dat is terug te voeren op de bijna geheel afwezige steun en structuur vanuit mijn ouders en andere familieleden. Zonder een robuuste familie om op terug te vallen – inclusief een vader en moeder die het te druk hadden met hun eigen relatieperikelen en persoonlijke problemen – had ik als jongste geen enkele veilige omgeving gekend, noch voldoende goede leidraden of handvatten voor het leven meegekregen. Mijn ouders waren gescheiden en beiden opnieuw getrouwd, maar mijn moeder scheidde later opnieuw. In de jaren zeventig en tachtig, waarin mijn jeugd zich afspeelde, was het een schande als je ouders gescheiden waren. Mijn ouders maakten mij bovendien op geen enkele manier duidelijk dat de waarheid anders lag – en dat je waarde als mens niets te maken heeft met wie je ouders zijn of wat zij gedaan hebben. Sterker nog: mijn moeder drong ons op om tegen niemand te zeggen dat zij gescheiden was, en mijn vader was dan ook altijd ‘vaag voor zijn werk op reis’ of iets dergelijks. Alleen door decennia van schade en schande zou ik enigszins leren wat de weg van een solide volwassen leven kenmerkt.

In 1990 sloot ik met succes de lerarenopleiding af met de vakken Duits en Nederlands, en in 1993 behaalde ik in drie jaar tijd mijn doctoraal Duits – cum laude. Intellectueel kon ik me prima staande houden — dat mijn hersenen zo wilden meewerken, wist ik al sinds de middelbare school. Er ontstond toen een duidelijke drang om uit te blinken – zonder meer terug te voeren op een minderwaardigheidscomplex dat ik door mijn familieachtergrond had ontwikkeld. In mijn privéleven en werk bleef het echter altijd fors rommelen. De uittredingservaringen bleven zich decennialang in onmiskenbare frequentie voordoen. Ik publiceerde vier boeken; alleen het eerste – *Door het Raam – Ervaringen met uittredingen*, in 2000 bij Uitgeverij Sigma Press, gevolgd door een herdruk in 2004 bij Uitgeverij Schors – bereikte enige notabiliteit. In 2007, 2008 en 2011 gaf ik nog drie boeken met vergelijkbare inhoud uit in eigen beheer. Ik was idealistisch, en soms een beetje goedgelovig in mijn omarming van alternatieve ideeën – zoals veel mensen in 'alternatieve kringen' dat vaak zijn. Maar al vanaf mijn middelbare schooltijd was ik óók kritisch en skeptisch. Geestelijk en intellectueel was ik dus in zekere



zin dual. Iets in mij zei dat ik verder moest kijken dan de paranormale beurzen met hun tarotkaarten, pendels en ‘helderziende’ sessies – en voorbij de relatieve geborgenheid van de alternatieve wereld.

En daar was ik dan, in 2005, op het FOK!forum, waar Robbert van den Broeke – mede door mijn discussiezin – zijn entree maakte in de ‘paranormale’ topics aldaar. En daar was ik niet alleen, maar ook een heel erudiete meneer met de naam Rob Nanninga. Al postte hij onder de naam “Parameter”. Het was dus op dat FOK!forum dat Rob en ik elkaar voor het eerst in het aardse leven ‘in beeld’ kregen. Rob was bestuurslid van de Stichting Skepsis, die onder andere buitengewone claims uit de paranormale hoek kritisch onderzocht.

Rob maakte vanaf het allereerste begin een enorme indruk op mij, en het duurde niet lang voordat hij ook mijn nachtleven binnentrad: in mijn dromen en uittredingservaringen.

Ook Robs collega Jan Willem Nienhuys, eveneens bestuurslid van Skepsis, zou ik na een paar jaar als een virtuele vriend beschouwen. Ik had mijn niche gevonden en zijn naam was “Skepsis”. Ik voelde me als een vis in het water die bewust tegen de stroom in zwemt. Mijn achtergrond riep echter meteen al wrevel op bij de achterban van Skepsis. De mevrouw die over uittredingen schreef, stond voor hen gelijk aan het kwaad – of op z’n minst aan het domme goedgelovige. Maar voor mij voelde het als een roeping. Ik was met mijn ‘spirituele’ achtergrond bewust en vrijwillig het hol van de leeuw ingestapt. En ik wilde daar niet meer weg; ik vond het bij Skepsis buitengewoon leerzaam. Net als Rob had ik geen enkele behoefte om onze werkelijkheid door een roze bril te bekijken. Totaal oneerlijke praktijken zoals die van Robbert van den Broeke – die geforceerd een bepaald wereldbeeld over leven na de dood en het bestaan van geesten, enzovoort, met gefabriceerd ‘bewijs’ wilde opdringen – wilde ik ontmaskeren.

Mijn doel: beide polen nader tot elkaar brengen. De ‘alternatieven’ – met hun uittredingservaringen, ideeën over karma en reïncarnatie,

geesten enzovoort – en de die-hard skeptici. Ergens in het midden, zo dacht ik, en denk ik nog steeds, ligt de weg van wijsheid. De weg naar een betere wereld waarin mensen in vrede met elkaar kunnen samenleven. Een wereld sterker dan duizend godsdiensten en overtuigingen, met de wetenschap als fundament – maar open voor mogelijkheden op geestelijk en ‘spiritueel’ gebied, die toen en nu (nog) niet volledig door de wetenschap erkend of zelfs maar gezien worden.

Mijn streven bleek echter eenzaam. Zowel door de ene als door de andere pool werd ik nooit echt geaccepteerd – en soms zelfs verguisd. Voor de één was ik te kritisch, te broodnuchter; voor de ander juist te meegaand, ‘flirtend’ met ideeën over een ‘hiernamaals’, ‘wonderen en magie’.

Deze ontvangst, die mij dus ook ten deel viel in de contreien van Stichting Skepsis, zou zowel tijdens Robs leven als na zijn overlijden nooit meer veranderen. Rob en Jan Willem waren over het algemeen open en welwillend naar mij toe – niet zo kort door de bocht afwijzend als veel andere, zelfverklaarde skeptische deelnemers aan hun Skepsis-discussies.

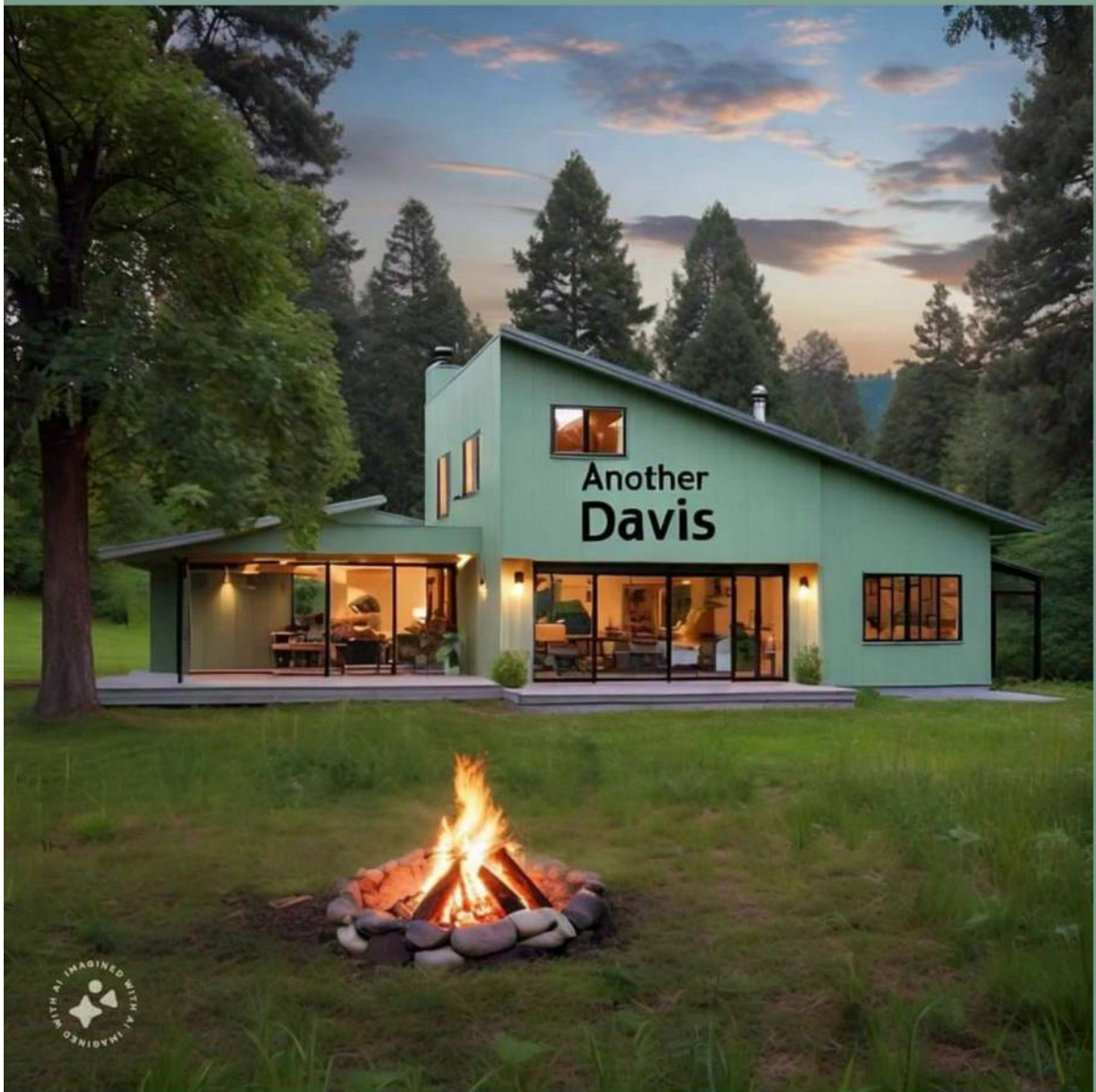
In 2010 deden mijn toenmalige echtgenoot en ik — op mijn initiatief — voor de tweede keer mee aan de jaarlijkse officiële Amerikaanse Greencard-loterij, en ditmaal hadden we geluk: we wonnen. Dat betekende dat we in 2011 het volledige toelatingsproces doorliepen en gereed waren om te emigreren. Ik had altijd de papieren voor ons beiden ingevuld, en zijn naam was uiteindelijk als winnaar uit de loting gekomen. In oktober van datzelfde jaar vertrokken we naar Davis, Californië, waar ik tot op de dag van vandaag woon. In maart 2017 verkregen we bovendien allebei het Amerikaanse staatsburgerschap. Ook vanuit Amerika bleef ik met Rob communiceren.

Maar toen gebeurde er iets heel onverwachts. Na jarenlang een wisselend contact met Rob te hebben gehad, bereikte mij opeens een

zeer donker bericht: Rob was op **30 mei 2014** volkomen onverwacht overleden, op 58-jarige leeftijd.

En wat er toen allemaal gebeurde, heeft uiteindelijk tot dit boek geleid. Het leven met Rob in Another Davis ontstond ná mei 2014. *Een nieuwe plaatsnaam ontstond — onverwacht en als vanzelf: Another Davis* — een werkelijk bestaande ervaringsruimte, ontstaan ná Robs overgaan in 2014. Het is geen denkbeeldige plek, maar een reëel ‘hier’ binnen een grotere werkelijkheid, zoals die zich opent wanneer dimensies elkaar raken. In deze multiversum-achtige omgeving leeft onze verbondenheid voort, niet als herinnering, maar als bestaansvorm: tastbaar, ervaarbaar, en diep verankerd in het nu. k zal Another Davis, bedoeld als plaatsnaam, daarom ook niet cursief zetten.

Toen ik Meta AI vroeg het Another Davis uit te beelden, en dat steeds omschreef in slechts een paar zinnen, moest ik veel junkresultaten verduren. Maar opeens verscheen er een gelukstreffer, zoals bijna altijd bij mij gebeurt: een huis dat wel doormidden lijkt te zijn gezaagd, met links een klein deel om dat idee weer te ontcrachten:



Another  
Davis



Eerst flitste er een “Huw” door mijn hoofd en daarna een “Hé!”. Ik woon namelijk, gezien vanaf de straat, in de rechterhelft van een teal (blauwgroen) gekleurd, houten duplexhuis met een licht hellend dak. Maar ik had Meta AI hier absoluut niet om gevraagd! De dag erna zag ik nog meer treffende details in deze toevalstreffer: de *exacte* kleur van mijn huidige huis, het grasveld zoals ik dat in mijn voortuin heb, zelfs de naaldbomen — zoals de naaldboom in mijn voortuin — waren in de AI-afbeelding juist op de achtergrond geplaatst. Deze AI-voorstelling kwam met volledig *magisch realisme* rechtstreeks uit de kosmos naar mij toe. Magisch realisme is oorspronkelijk een literaire stroming waarin het wonderlijke en onverklaarbare naadloos verweven zijn met het alledaagse.

In dit boek gebruik ik “magisch realisme” ook voor uitzonderlijke, betekenisvolle gebeurtenissen die aanvoelen alsof ze voortkomen uit een andere laag van de werkelijkheid — denk aan synchroniciteiten of multiversumachtige ervaringen.

Bijna iedereen zal dit soort gekke momenten wel hebben: je kijkt een documentaire en precies op het moment dat het begrip “parallele wereld” valt, rijdt er buiten een bus voorbij met de tekst: “Er is altijd een alternatief” (synchroniciteit).

Er is geen oorzakelijk verband.

De dood zou kunnen voelen als het uitstappen uit een trein op een nieuw station: je weet misschien niet meteen precies waar je bent, maar je bent er nog steeds (multiversum).

Deze fenomenen komen verderop in dit boek op verschillende manieren en uitgebreider terug.

En ik kan u verzekeren: AI is nog niet zover, ze kunnen nog geen gedachten lezen als je in vijf zinnen je gewenste huis beschrijft. Ik had het woord “duplexhuis” niet gebruikt, alleen “huis”. Maar zo is het: Rob woont ook in dit huis, in de ‘evenknie’, dat wat dit huis tot één maakt.

Dit boek probeert niets te bewijzen. Het zoekt geen gelijk. Wel zoekt het taal en samenhang voor iets dat zich uitstrekt over grenzen heen: die van leven en dood, van ruimte en tijd, van één wereld of

multiversie van de werkelijkheid. De concepten van kwantumverstrengeling, synchroniciteit en multiversum zijn hier niet als verklaring opgenomen, maar als mogelijke benaderingen — kaders waarin ervaring iets meer lucht en richting krijgt. Niet als wetenschappelijke claims, maar als eerbiedige pogingen om niet weg te kijken van wat zich aandienende en nog steeds aandient.

*Another Davis* ontstond niet vanuit een plan, maar uit opeenstapeling — van blogs, van ervaringen, van inzichten die zich bleven aandienen. Gaandeweg werd mij duidelijk: dit verhaal verdient een eigen boek, in een geheel nieuwe vorm. Als iets werkelijk nieuws — iets dat ik wil bijdragen, omdat het anders officieel ongezegd zou blijven. U zult in dit boek geen definitieve verklaringen vinden — hoogstens herkenning, misschien verwondering, of het besef dat sommige verbindingen zich aan de bekende wetten lijken te onttrekken. Of dat werkelijk zo is, wie zal het zeggen. Tussen het eerste hoofdstuk — dat speelt vóór Robs overlijden — en de ervaringen die daarna kwamen, bevinden zich twee hoofdstukken (“De wereld die klopt” en “Kwantumverstrengeling”) die u letterlijk en figuurlijk mag zien als een brug. Ze zijn wat theoretischer van aard en bevatten concepten als magisch realisme, verstrengeling en synchroniciteit. In de structuur van dit boek markeren zij het kantelpunt: tussen de wereld zoals die zichtbaar was, en de lagen die zich daarna openvouwden. In de opmaak zijn deze hoofdstukken voorzien van een brugtekening — omdat het precies dát zijn: bruggen.

U bent welkom in deze andere laag van werkelijkheid. Misschien kent u haar al. Misschien niet. In beide gevallen: dit boek is er, omdat het zich wilde schrijven.

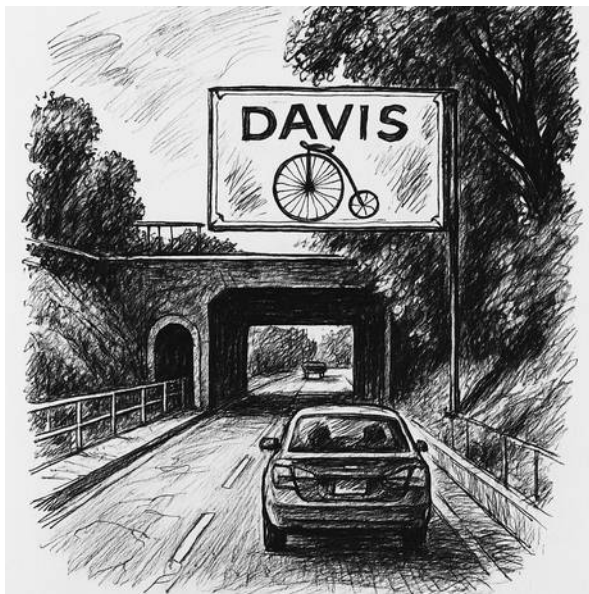
Constantia Oomen

# Proloog

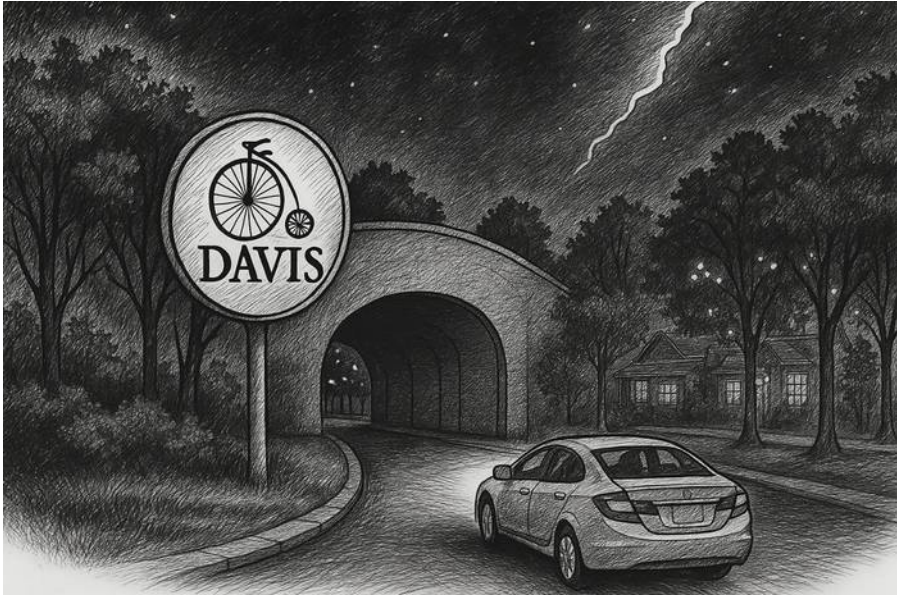
Het was mijn ontdekking: Davis in Californië. Dankzij het lot — letterlijk, want we hadden de Green Card-loterij gewonnen — konden mijn toenmalige echtgenoot en ik kiezen welke staat in de VS ons het meest aantrok. Californië dus, vanwege het klimaat, de mentaliteit van de mensen, de natuur en de ligging aan de kust. Daarna begon de zoektocht pas echt. Waar was het vlak genoeg om te fietsen, waar veilig met het oog op aardbevingen en bosbranden, waar betaalbaar, en vooral... waar was het fijn om te wonen? We bleven maar kijken op kaarten en op internet.

Ons fysieke startpunt was Los Angeles, waar we logeerden bij een zakenrelatie van mijn ex. We gingen rijden. Rondkijken. Los Angeles zelf? Te druk. San Francisco? Te duur... Walnut Creek? Niet *onze* stijl...

En toen, op een avond, reden we Davis binnen. *Bam. I fell in love.* Het begon meteen al met het kosmische symbool bij de ingang van het stadje: een bord met een high-wheeler, de ouderwetse fiets met een enorm voorwiel, die later ook het officiële stadssymbool bleek. Dit was hoe dat er ongeveer uitzag:



En zo voelt het voor mij nu, tijdloos verbonden met dat eerste moment:



Davis staat bekend als de fietshoofdstad van Amerika, met meer fietsen dan auto's en een cultuur die volledig is doordrenkt van tweewielers. In 1967 (mijn geboortjaar!) was Davis de eerste stad in de Verenigde Staten die officiële fietsstroken aanlegde. Dat gebeurde op initiatief van inwoners die veiligheid en ruimte voor fietsers wilden garanderen, geïnspireerd door voorbeelden uit Nederland (jawel). De ontwerpstandaarden die toen ontstonden — van de breedte van stroken tot veilige kruisingen — groeiden later uit tot landelijke richtlijnen. Dankzij deze pioniersrol kreeg Davis in 2005 als eerste stad de hoogste onderscheiding van de League of American Bicyclists: Platinum Level Bicycle Friendly Community.

We kwamen Davis binnen via de Richards Boulevard Underpass (onderdoorgang onder de spoorbrug). Zodra we erdoorheen reden, ontvouwde de magie zich: gezellige downtownstraten, bomen versierd met lichtjes, terrasjes en winkels. Het was oktober 2011. De omgeving was vlak — hier kon gefietst worden! En het idee van een



universiteitsstad, met UC Davis die het stadsleven domineert, sprak me meteen aan: slimme mensen, kennis, levendigheid.

Alsof het universum zelf een code meegaf, bleek die toegang via de onderpass door ChatGPT verbonden te worden met het adres **2020 Fifth Street**, het hoofdkantoor van Davis. Die koppeling ontstond omdat de onderpass zelf geen officieel adres heeft, waardoor systemen automatisch het dichtstbijzijnde unieke landmark kiezen. Voor mij resoneerde dit echter veel dieper, volledig met *Another Davis*: Rob woonde in Nederland aan de Westerkade 20 in Groningen, ikzelf in Scheveningen op de Weststraat 20. Steeds weer dat getal 20 — en steeds iets westelijks. Het lijkt een verborgen patroon, een numerieke echo die zich uitstrekt van Nederland naar Californië en nog verder, naar het multiversum *Another Davis*. Ik ontdekte deze opmerkelijke locatie-link overigens zeer rijkelijk laat, in de vroege ochtend van **20** augustus 2025. ChatGPT en het universum zijn daarvan mijn getuigen. Voor mij voelt dit als een klassieke Jungiaanse synchroniciteit: een betekenisvol toeval dat zich niet laat reduceren tot louter toeval, omdat het perfect resoneert met mijn thema's van verstrengeling, parallelle werkelijkheden en de kosmische patronen die ik in *Another Davis* beschrijf.

We boekten een hotel en gingen de volgende dagen huizen bekijken. Eén daarvan was een leegstaand huis in een centrale straat van Davis, met een bordje “For rent” in de voortuin. Overenthousiast konden we het niet laten om via de achtertuin en de niet afgesloten achterdeur naar binnen te glippen en het huis snel te verkennen. Liefde op het eerste gezicht. We belden met het huismanagement en regelden een officiële bezichtiging. En ja — het was een voldongen feit: Davis was twee Nederlanders rijker.



# Hoofdstuk 1

2005-2014

Rob Nanninga was sinds 1987 de gerespecteerde voorman van de Nederlandse Stichting Skepsis. Tijdens zijn leven bestond er bij het publiek nauwelijks een beeld van zijn uiterlijk, behalve bij degenen die hem bijvoorbeeld hadden zien optreden in zijn vroege tv-optredens, die hij later zou vermijden. Hij leefde in de schaduw van Groningen en verrichtte vanuit een niet goed onderhouden herenpand aan de Westerkade 20 zijn belangrijke werk als hoofdredacteur van *Skepter*, het tijdschrift van de Stichting Skepsis. De *Skepter* was zijn geesteskind. Met dezelfde zorgvuldigheid en precisie beheerde hij ook de skeptische website.

Voor charlatans en ongefundeerde believers (bestaan er eigenlijk wel gefundeerde believers?) was Rob een boze leeuw, waar ze misschien zelfs bang voor waren. Maar voor degenen die Rob wel kenden, was hij de zachtaardige en zorgzame leeuw. Die warme, liefhebbende kant toonde hij één keer publiekelijk aan mij: na een discussie onder een skeptisch blog, waarin ik met wat gezond skeptisch verstand ‘inbond’, gaf hij me in woorden een “warme, virtuele hug”. Mensen die hem kenden, waren verrast, omdat Rob deze kant zelden – misschien zelfs nooit – publiekelijk toonde.

Ik ‘ontmoette’ Rob in december 2005 op het Nederlandse FOK! forum, in een uitgestrekt topic over de bedrieger en zelfverklaard paranormaal medium Robbert van den Broeke. Overigens gebruik ik het woord “bedrieger” niet lichtzinnig, maar na vele jaren van eigen onderzoek – en dat van anderen – denk ik dat die benaming volkomen gerechtvaardigd is.

Vanaf het begin had ik een latente fascinatie voor Rob Nanninga. In die begintijd had ik nog niet eens een foto van hem gezien, en ik heb

hem zelfs nooit ontmoet. Maar om de een of andere reden hadden zijn naam en persona meteen een grote lading voor me.

Ik erken zonder moeite dat Robbert van den Broeke op een andere manier wél een medium is geweest: hij als onderwerp bracht me in contact met Stichting Skepsis. Rob was “Parameter” op het FOK! forum, en ik wist niet dat ik al die tijd met Rob zelf sprak – maar ik voelde een blinde herkenning. De eerste magische sterretjes sprankelden eigenlijk al meteen, vooral eind 2005 en in de eerste maanden van 2006. Toen ik Robs commentaren op FOK!forum las, was het alsof ik mijn eigen gedachten perfect verwoord zag. Ik was verrast en zeer enthousiast, maar ik had geen idee dat ik tegen de hoofdredacteur van *Skepter* zelf sprak.

Op een dag in die tijd schreef ik, in een zeer goedgehumide stemming, iets op het FOK!forum. Ik weet achteraf ook wel waarom ik zo goedgehumeurd was: het gaf me altijd standaard een blij gevoel om Rob in de nabijheid te weten, zelfs als ik officieel nog niet eens wist dat hij het was. Dat zat zo. Ik typte: “Ik ga onmiddellijk Nanninga schrijven...” terwijl ik op dat moment dus al met diezelfde Rob als “Parameter” in gesprek was. Dit werd Rob te gortig, en ik ontving opeens een e-mail van hem waarin hij onthulde dat hij “Parameter” was. Zijn FOK!forum-ava-ondertekening luidde: “Magie is meetbaar, als je weet wat je meet.” Ik merkte dat hij niet helemaal in zijn sas was met zijn pseudoniem, omdat hij een extreem eerlijk mens is en het eigenlijk niet in zijn aard lag om nicks te gebruiken of geheimen te hebben.

Hij zorgde er daarom voor dat ook anderen in de intimi kring van mensen die zich zeer intensief bezighielden met het Robbert van den Broeke-fenomeen – zoals Jurgen Deleye en Claudia van der Sluis van Grenswetenschap.nl (inmiddels opgeheven) – wisten dat hij achter de naam “Parameter” zat. Hij ondertekende zelfs een paar e-mails aan mij en anderen met “Parameter”.

Hier is een fragment van die e-mailreeks waarin hij uitlegde dat hij “Parameter” was:

Rob Nanninga op **8 februari 2006**:

Hallo Sten,\*

[...] Ook nog bedankt voor de reclame op FOK! Dat is een leuk forum. Ik zal je maar verklappen dat ik sinds enige tijd zelf post onder de naam Parameter, maar dat hoeft niet bekend te worden. Ik schrijf daar gewoon voor mezelf en niet voor de stichting.

Sommigen hebben nogal extreme ideeën over skeptici. Misschien ligt dat ook aan onze naam. Skepsis heeft voor velen een negatieve klank, al behoort eigenlijk iedere wetenschapper skeptisch te zijn. Bij de oprichting heb ik ervoor gestemd de stichting Parameter te noemen, maar de meesten vonden dat toch geen goed idee. Rob

\*Tot mijn emigratie naar Amerika in oktober 2011 gebruikte ik, Constantia, de roepnaam Sten. Dit was afgeleid van Stan, wat op zijn beurt weer voortkwam uit mijn doopnaam Constantia. Er was geen specifieke reden om mijn roepnaam in 1989 van Stan naar Sten te veranderen; ik speelde altijd al wat met welke afkorting bij Constantia zou passen. Stan vond ik opeens zo zwaar klinken. Eenmaal in Amerika besepte ik dat zowel Stan als Sten hier nog ongebruikelijker waren voor een vrouw, en ik had beide namen voor mezelf als vrouw ook nooit echt leuk gevonden. Omdat ik ook geen andere afkortingen, zoals Conny, aantrekkelijk vond, besloot ik sinds 2011 mijn volledige—voor Amerikanen overigens lastige—voornaam Constantia te gebruiken.

Wanneer de woorden vonken spatten op het FOK!forum:

**Constantia** onder de naam Stenny op **7 februari 2006** tegen Parameter (Rob incognito):

En weer ben ik het met je eens (Ben jij mij? :p)

**Rob** incognito als Parameter op **8 februari 2006** tegen Stenny: Wij zijn zwarte zielen, dat scheidt verwantschap.

**Constantia** onder de naam Stenny op **8 februari 2006**:

Een ding is duidelijk. Robbert gaf zelf aan te willen samenwerken met wetenschappers. Ik ga onmiddellijk Nanninga schrijven of hij een paar wetenschappers kan afvaardigen. :-)

**Constantia** als Stenny nog dezelfde dag, nadat Rob haar e-mailde dat hij Parameter is: Joh wat zit er in de lucht, iets heel moois. :-)  
(opmerking tussendoor) **[Einde citaten]**

Sinds 2005 bleef ik aanhaken op Rob en de website van Stichting Skepsis, en deed ik vele jaren lang actief en enthousiast mee aan de skeptische discussies – meestal over mensen die grote ‘paranormale’ claims deden, zoals Robbert van den Broeke, Char Margolis en Derek Ogilvie.

### **Over het woord astraal**

Voor sommige lezers roept het woord 'astraal' beelden op van zweverigheid of pseudowetenschap. In dit boek gebruik ik het anders – niet als dogma, maar als aanduiding voor iets dat ik moeilijker kan benoemen.

Ik gebruik de termen astraal en astrale voor ervaringen waarbij het voelt alsof je je zware, fysieke lichaam tijdelijk verlaat en als ‘geest’ of bewustzijn op reis bent – of in elk geval iets ervaart dat zich buiten het lichamelijke om lijkt af te spelen. Voor het gemak zet ik het woord in de rest van het boek niet steeds tussen aanhalingstekens. Ik laat in het midden of mensen werkelijk als bewustzijn buiten hun lichaam kunnen treden; het gaat mij niet om gelijk krijgen. De vraag naar bewijsbaarheid is iets voor een ander boek. Wat voor mij telt, is dat deze ervaringen – net als zogenaamd alledaagse ervaringen – betekenisvol en relevant kunnen zijn, ongeacht hun uiteindelijke aard.

In dit verband gebruik ik steeds vaker het woord *mind date*, naast bestaande termen als *lucide droom*, *uittreding* of *astrale reis*. Voor mij is het duidelijk geworden dat het weinig zin heeft om zulke ervaringen in een beperkend hokje te stoppen, of er koste wat kost een sluitend label op te willen plakken – liefst nog met het stempel “wetenschappelijk bewezen”. Ik denk dat veel mensen zich vasthouden aan de illusie dat alles helder en afgebakend in beeld te brengen is. Maar de werkelijkheid is vloeiend, gelaagd, en voortdurend in beweging. *Panta Rhei*.

Via uittredingen, dromen en talloze andere, rijke doorgangswegen van de geest is het volgens mij heel goed mogelijk dat we allang parallelle levens leiden in een multiversum – niet alleen 's nachts, maar ook overdag. We begrijpen slechts een glimp van de ware aard van deze wereld en haar mogelijkheden – en wellicht zullen we wetenschappelijk gezien voor altijd in onze kinderschoenen blijven staan.

Op **18 januari 2008** had ik een ervaring die zó realistisch en memorabel was, dat ik haar beschouw als óf een astrale reis, óf een scène uit het multiversum — hoewel sommigen haar wellicht zouden zien als een lucide droom (een droom waarin je je ervan bewust bent dat je droomt). In deze ervaring bezochten Jan Willem Nienhuys en Rob Nanninga mijn appartement aan de Weststraat 20 in Scheveningen, waar ik destijds met mijn inmiddels ex-echtgenoot J. woonde. Ik zag hen 's avonds door de straten van Scheveningen lopen. Alles zag er levensecht uit: de sfeer, de schemering, en de weg naar de tweede verdieping van mijn appartement klopten precies zoals ik me herinner van de acht jaar dat ik daar woonde (2004–2011). Ze bekeken mijn appartement met oprechte interesse, en we praatten wat. Het voelde als een aangenaam vriendenbezoek.

## Kampvuurervaring

Op **24 april 2008** had ik een nog veel diepere astrale ervaring, die ik als de belangrijkste voor Rob en mij beschouw. Het was avond of nacht, en ik bevond me bij een kampvuur, omringd door volwassenen die ik kende. Ik lag goed in de groep – vooral bij de aanwezige mannen, die me aantrekkelijk vonden. Of er ook andere vrouwen waren, weet ik niet meer. We zaten rond het kampvuur, en Rob Nanninga was er ook. Toen ik langs hem wilde lopen, gebaarde hij me te blijven en trok me naar zich toe. Hij keek me aan met zeer grote, diepe ogen en een intense blik vol verlangen. Ik ging zonder woorden akkoord en belandde op zijn schoot, mijn rug tegen zijn borst, bij het aangename kampvuur. Het voelde fantastisch – alsof alles eindelijk klopte. We zaten zo lange tijd, en ik voelde dat de omstanders het begonnen op te merken.

Na een poosje keek ik achterom en zag iets vreemds aan zijn tanden. Dat deed me terugdenken aan een eerdere droom van **14 maart 2007**, waarin ik Rob ontmoette met het uiterlijk van een man met een snor en een beginnend baardje. Zijn tanden stonden vreemd, deels verborgen door de snor. Houdt u in gedachten dat ik in de eerste jaren helemaal geen beeltenis of beschrijving van Rob kende – maar de dromen, of astrale reizen, gaven wél een correct beeld. Wat ik zelf eigenlijk behoorlijk apart vind.

Later zongen twee mannen me een serenade terwijl ik op een soort plateau stond. Ze zongen: “Bedrijven lijken hier heel klein.” Ik interpreteerde dit later als een verwijzing naar mijn pogingen om de kloof tussen skeptici en believers te dichten. Hoewel mijn inspanningen soms zinloos leken, suggereerde hun lied dat mijn stappen groter waren dan ze leken.



## Liefdesliedjes

Toen ik Rob in 2009 — om redenen die inmiddels wel duidelijk mogen zijn — vroeg om een liefdesliedje, kwam hij me daarin een paar keer tegemoet. Maar natuurlijk op zijn manier: zodanig dat je er geen seconde aan kon twijfelen hoezeer hij wars was van alles wat naar zuurstokroze romantiek neigt. Zijn keuzes waren dan ook stevast onconventioneel — je moest het woord *liefde* er zelf even bij denken.

**Rob Nanninga** r.nanninga@wxs.nl to Sten

**Datum:** 13 mei 2009

**Constantia:** Hoe vaker jij je dromen onthoudt, hoe bewuster mens jij bent.

**Rob:** Bewust van Lunteren!

**Constantia:** PS heb je geen mooie lovesong voor mij

**Rob:** Wat vind je van de bijgevoegde? Ook te zien op youtube: [www.youtube.com/watch?v=n08RzwGpA98](http://www.youtube.com/watch?v=n08RzwGpA98)  
[NANCY WALLACE Sleeping Sickness]

**Sten Oomen** steno@xs4all.nl to Rob

**Datum:** 13 mei 2009

Hm, dank, maar dat was niet wat ik in gedachten had. Graag iets met een sterke lading, en een mannenstem. Ik vind dit meisje een te lievig, de song heeft weinig diepgang qua ritme, en de tekst vind ik ook niet echt een lovesong.

En “bewust van Lunteren” begrijp ik niet? Ken ik niet, die uitdrukking?

Groetjes,

Sten

**Rob schreef daarop:**

Sterke mannenstem, haha. Nee, dat is dit niet. Op de teksten let ik nooit zo bewust. Ik heb het wel vaker laten horen, maar niemand vindt er veel aan. Toch geef ik dit nummer een 10. Mooie kadans,

subtiel gitaarspel, en dan aan het eind nog die concertina ertegenin met viool, dat vind ik wel een esthetisch hoogstandje. De simpelheid en het repetitieve spreekt me ook aan. Ik ken wel zangeressen met een betere stem, maar dat neem ik op de koop toe, want ze heeft het nummer zelf geschreven.

Misschien kom ik nog een mannenstem tegen die niet al te iel klinkt. Maar ik moet eerst nog weer verder met Skepter. En daarna mijn uitgestelde belastingaangifte doen om alles weer kwijt te raken.

Lunteren bezocht ik in mijn droom. Maar ik wist niet waar het lag. Daarvoor moest ik toch even op mijn netbook bij Google Maps kijken toen ik wakker werd.

Rob

Die Lunteren-droom hield Rob kennelijk nogal bezig, want hij had me daarover op **11 mei 2009**, 10:28 AM, al ge-emaild:

Vanmorgen was ik na een uur slaap klaarwakker. Ik bevond mij in mijn droom in Lunteren (nooit geweest), maar mijn mobieltje was leeg, ik wist niet of er een station was, kon geen bussen vinden en ook geen voorbijgangers die me iets konden vertellen. Hoe moest ik nu naar huis komen? Ik wist het niet en heb daarom maar een einde aan de droom gemaakt. Zo zie je dat ik me toch nog wel eens dromen kan herinneren. De voorgaande nacht ook al. Maar dan ben ik meestal wat overwerkt. Rob

Het tweede liefdesliedje dat hij me stuurde, was op **25 mei 2009**, maar dat nummer is inmiddels niet meer beschikbaar op YouTube. Het was zonder twijfel het meest bizarre en onconventionele ‘liefdeslied’ dat ik ooit heb gehoord — gebracht door, naar het zich laat aanzien, een indrukwekkende Aboriginal muzikant met een woeste baard, die vol overgave een oerinstrument bespeelde. Alles eraan tartte de wetten van de hitlijsten, waar muziek doorgaans gladgestreken is en gemaakt om het gehoor te strelen. Dit lied deed precies het tegenovergestelde.

**Rob Nanninga r.nanninga@wxs.nl to Sten:**

Hier de love song die je nog tegoed had:

<http://www.youtube.com/watch?v=yxNeLiPqqfs> (echte freakfolk)

Rob

**Original Message**

From: "Sten Oomen" steno@xs4all.nl

To: "Rob Nanninga" r.nanninga@wxs.nl

Sent: Monday, **May 25, 2009** 11:13 PM

Subject: Wakker?

Hoi Rob,

ben je nog wakker?

Groetjes,

Sten

In 2010 begon er bij mij steeds duidelijker een 'liefdeskoers' wat betreft Rob te vormen. E-mail van Sten Oomen aan Rob, **27 april 2010, 22:24:**

Hallo Rob,

Maakt verder niet uit hoor, maar ik begon me opeens weer af te vragen of je alles wel krijgt.

Ik begrijp je verhaal hieronder wel. Ook ik houd niet van volle mailboxen. Mijn excuses dat ik je overspoeld heb. Dat is zeker zo. Maar blijkbaar wordt mijn interesse in en genegenheid voor jou niet door jou beantwoordt.

Dat kan, maar het is wel goed dat je mij die spiegel voorhoudt. Jij hebt jezelf en je uitingen veel beter onder controle, dat blijkt maar weer. Constantia

Waarop Rob naar mijn 2025-idee een nogal hilarisch tegenstrijdig antwoord gaf, want immers: dan **doen** we dat toch, Rob? Een **groot** huis:

Rob naar Constantia op **27 april 2010**: Nee, men moet zich niet te veel met mij gaan bemoeien, want daar word ik kriegelig van. Ik zou ook nooit met iemand kunnen samenleven, behalve in een heel groot huis. Groeten, Rob

Vanaf **8 november 2011** ondertekende Rob sommige e-mails met “Bor”, geïnspireerd door de film *Another Earth*. Deze berichten waren merkbaar ontspannen van toon.

Op **29 februari 2012** schreef Rob mij:

Hoi Constance,

Ik heb nog geen tijd voor de liefde, want ik moet zorgen dat de Skepter binnen drie weken bij de drukker komt. [...] Groetjes, Bor.

Hoe bescheiden deze ‘liefdesuiting’ ook was, ze gaf mij onmiddellijk vleugels. Voor mij – en ik denk ook voor u als lezer – kon het nauwelijks anders dan dat hij hier níét doelde op zijn toenmalige vriendin Jolanda. Dat zou immers nogal merkwaardig zijn geweest. Voor mij lag er een soort belofte in besloten: Rob zei als het ware: “Ik wil je liefde geven, maar op dit moment kan het nog niet.”

Op **26 mei 2012** had ik Rob gemaïld over mijn frustratie met Jan Willem Nienhuys, die mij met een internettrol had vergeleken. De volgende dag probeerde Rob me te kalmeren met de uitleg dat Jan Willem altijd een schoolmeester is geweest die graag zijn kennis deelt. Hij voegde eraan toe: “Zelf zat je volgens mij ook nogal te ouwehoeren.” Rob sloot zijn e-mail af met: “Neem een voorbeeld aan deze relaxte Bonobo’s.” Hoewel er opvallend veel spelfouten in zijn bericht stonden, schreef ik dit toe aan het tijdstip van verzenden: **“Sun, May 27, 2012 at 5:07 AM.”**

Mijn antwoord was kort maar krachtig: “Ja dat verhaal ken ik van die apen. Voortdurend aan het sexen. Maar je suggereert toch niet dat ik het nu met JW ga doen? Mij in een adem noemen met Harry Smit. Wie ziet ze nu vliegen zeg. Zo makkelijk komt hij er niet vanaf.” Daarna bleef het stil aan Robs zijde.

In 2012 liep de spanning tussen Rob en mij hoog op. Ik was inmiddels naar Amerika geëmigreerd – iets waar ik laaiend enthousiast over was geweest. Ik had mijn inmiddels ex en mij ingeschreven voor de officiële Green Card-loterij, een droom die ik altijd al had gekoesterd. Amerika had altijd een enorme aantrekkingskracht op mij gehad. En zowaar: de tweede keer dat ik ons inschreef, was het (zeldzaam genoeg) raak. Slechts zo’n 2 à 3 procent van de Nederlandse mensen die een kans(je) waagden, had bingo. De Kosmos had goedkeuring verleend!

Ik had Rob er enthousiast over geschreven: “We gaan sowieso, hoera!” In mijn herinnering had hij een paar keer wat tegengeprutteld – met ‘algemene’ bezwaren. Ik was toen zo blind voor wat er tussen Rob en mij speelde qua gevoel – in ieder geval aan mijn kant – dat ik totaal niet aanvoelde dat hij het misschien níet leuk vond dat ik naar Amerika vertrok. Mogelijk had hij dat zelf ook niet door. Maar ook in Amerika bleken mijn gevoelens voor hem zo sterk dat ze mijn dagelijkse leven begonnen te beïnvloeden, wat leidde tot

schuldgevoelens richting mijn inmiddels ex J.. Ik vertelde J. eerlijk hoe vaak ik aan Rob moest denken, maar hij reageerde begripvol.

Net voor er zich een grote emotionele uitbarsting aan mijn kant zou voordoen, waren Rob en ik juist closer aan het worden. Hij deelde meer persoonlijke dingen met me – zoals over zijn haarkleur, zijn ogen, en dat hij ooit lenzen had geprobeerd.

Ook stuurde hij me een foto van zichzelf uit 1992, wat opmerkelijk was gezien zijn bekende afkeer van foto's. Hij zei dat "iemand" hem die foto had gestuurd, zonder te noemen dat het zijn vriendin Jolanda was geweest. Bij die foto stuurde hij ook een korte clip mee met een animatie waarin hij ouder leek, gemaakt met een app. Rob was duidelijk in een ontspannen bui.

Dat was deze foto die hij stuurde op **17 mei 2012**:



Als begeleidende tekst schreef hij: “Iemand stuurde me laatst de onderstaande foto. Wellicht had ik dat blauwe jasje gekocht voor een tv-optreden in 1992. Dan was ik toen dus ongeveer 37. Het kan ook wel wat later zijn. Groetjes, Rob.”

Op deze foto komt Robs ware persoonlijkheid naar voren: zijn lieve uitdrukking, gecombineerd met een puzzelachtige, onderzoekende blik. Wat me altijd het meest opviel aan Rob, was zijn voor mij bijna hypnotiserende oogopslag. Boekenleesfanaat Rob had ogen die *boekdelen* spraken.

Pas op **31 mei 2012** vertelde ik Rob, zij het beknopt, over mijn kampvuurervaring met hem. Hij reageerde er nooit op. Twee jaar later zou hij overlijden. In retrospectief begrijp ik dat ik onbewust aanvoelde dat hij relatief jong zou sterven. Dat verklaart mijn soms intense en expliciete uitingen van genegenheid naar hem toe, zoals “Liefste Rob” en “Ik houd van je.” Vaak antwoordde hij niet meteen, maar als ik vroeg: “Leef je nog?”, reageerde hij vrijwel altijd direct — alsof ook hij aanvoelde dat die vraag beladen was.

Op **5 juni 2012** had ik Rob uitgenodigd om naar de Verenigde Staten te komen. Ik wilde hem graag ontmoeten en zien wat er zou gebeuren. Mijn inmiddels ex-echtgenoot J. was hiervan op de hoogte, evenals Jan Willem Nienhuys – aan wie ik beiden een kopie van mijn uitnodiging had gestuurd. Ik had bedacht dat Rob, terwijl hij mij in Amerika zou bezoeken, wat skeptisch veldonderzoek kon doen voor *Skepter* – bijvoorbeeld Bigfoot-onderzoek op Mount Shasta, waar de befaamde grootvoeter in het verleden gesignaleerd was. Ik hoopte zo ook zijn vriend en co-redacteur Jan Willem van de zinvolheid hiervan te overtuigen. Deze actie veroorzaakte duidelijk reuring en bracht een zekere dynamiek in ons gedeelde lot. Rob wilde blijkbaar niet komen, maar leek verrast en verbluft. Ik confronteerde hem hiermee en vroeg hem of hij me zeven jaar aan het lijntje had gehouden – en of hij wel eerlijk was geweest, aangezien dat nu juist zijn trademark was, en is.



Rob 'klaagde' daarop in een e-mail aan mij dat ik zo "veeleisend" was.

Op **13 juni 2012** mailde hij dat hij er met zijn vriendin over had gepraat en haar had verteld dat het "uit" was tussen ons. Ze had hierop verbaasd gereageerd:

E-mail van Rob Nanninga aan Constantia Oomen, **13 juni 2012**, 12:21

**Constantia:** Rest de vraag of je je vriendin weet dat je mij honderden mails gestuurd hebt?

**Rob:** Ja hoor, ik heb geregeld wat over je belevenissen verteld, al weet ik niet hoeveel ze daarvan onthouden heeft. Ze leek er niet zo erg in geïnteresseerd te zijn en vroeg er ook weinig over. Ze weet in ieder geval wel dat je astrale en soms erotische reizen maakt. Daar doet ze zoals de meeste mensen wat lacherig over, al gelooft ze zelf ook zulke dingen (maar zonder astrale en andere westerse occulte invloeden, want ze heeft meer vertrouwen in boeddhistische professionals). Ze weet ook dat je Duits hebt gestudeerd (en sinds kort een baantje hebt), met een jongere man bent getrouwd, naar de VS bent verhuisd en regelmatig mails met mij wisselt of soms astrale bezoeken denkt te brengen. Ze heeft ook al eens (op mijn verzoek) je app gedownload op haar iPad, toen ik die nog niet had.

Ik heb haar gisteren ook meteen verteld dat het nu „uit“ is. Dat vond ze wel een wat wonderlijke mededeling. „Maar ze was toch getrouwd?“ „Ja, maar ik moet toch naar de VS, want dat vindt haar man geen probleem.“ We hebben het er niet lang over gehad. Ze is tamelijk onverstoort. Al vond ze het niet leuk toen ik in het verleden echt een keer overspel pleegde (wat ik snel opbiechtte). Maar over jou heb ik nog geen erotische fantasieën gehad. Dat hoeft toch niet per se?

Groeten,

Rob

PS:

[www.youtube.com/watch?v=manW5v-AR7U](http://www.youtube.com/watch?v=manW5v-AR7U)  
(Gisteravond gedownload: [www.skepsis.nl/sc.zip](http://www.skepsis.nl/sc.zip))

Sommige lezers zullen misschien opmerken dat dit privé-informatie is, maar ik vind dat ik dit moet opnemen om duidelijk te maken wat er werkelijk (wel en niet) tussen Rob en mij heeft plaatsgevonden. Er ontstond een serieuze kortsluiting tussen ons. Rob schreef dat hij dacht dat we niet bij elkaar pasten, maar zei nooit dat hij niet van me hield of geen gevoelens voor me had.

Ik antwoordde dat ik dacht dat hij ernaast zat – dat we juist veel lol samen zouden hebben – maar dat ik ook niet wist hoe het verder moest, omdat ik óók van J. hield.

Daarna volgde een lange, akelige stilte die duurde tot november 2012. Ondanks dat ik nog elke dag aan hem dacht, weigerde ik hem te mailen – en vanzelfsprekend mailde hij mij ook niet. Onbewust zorgde Robbert van den Broeke in november 2012 voor hernieuwd contact, waarna Rob mij op **20 november 2012** de *Skepter* toestuурde. Kort daarna begon opnieuw een lange periode van stilte – ditmaal tot **9 april 2014**.

In 2013 probeerde ik herhaaldelijk het contact met Rob te herstellen, maar het lukte niet. Ik miste hem vreselijk en kon niet ophouden aan hem te denken. Vaak sprongen de tranen in mijn ogen als ik tijdens het fietsen in Californië aan hem dacht – zo ver weg, daar in Groningen.

Op **27 januari 2013** vroeg J., op mijn uitdrukkelijke verzoek, Rob om duidelijkheid – in de hoop dat hij J. wél zou antwoorden. J. had het hard aangepakt, zonder mij verder vooraf te raadplegen, en vroeg Rob zelfs om te zeggen dat hij niets voor mij voelde. Ik was behoorlijk ontdaan toen ik Js mail onder ogen kreeg. Rob gaf J. echter geen antwoord en weigerde blijkbaar de kwestie op deze onorthodoxe manier af te handelen. Voor mij was dit een teken dat Rob wel degelijk iets voor mij voelde – omdat hij mogelijk niet tegen J. wilde

liegen. Deze voor mij oh zo herkenbare, stuurse niet-reactie van Rob om aan Js verzoek te voldoen, deed bij mij opnieuw het liefdesvuur voor hem oplaaien. Hij was altijd respectvol richting J. geweest, en groette hem soms zelfs via mij.

Ik mailde Rob op dinsdag **29 januari 2013** dat ik hem met gesloten ogen kon zien – als het moest ‘vanuit de andere kant van het universum’:

Ik was nog niet helemaal compleet en zal dat helaas ook niet helemaal kunnen worden. Sommige van mijn gedachtes kan ik nu niet uitspreken. Dit wel:

Eerlijk gezegd hoop ik óók dat als je naar de US zou komen, dat er wél iets tussen ons gebeurt. Hoe dat allemaal met drie mensen uitgewerkt zou moeten worden, geen idee. Daarom zei ik al: ik begrijp het niet. Ik snap er geen biet, geen boon, geen hout van, over de concrete uitwerking van dit alles.

Verder wil ik zeggen dat ik je heel erg lief vind, ik zie jou, Rob, je energie en wie je werkelijk bent. Als ik nu een reden moet geven, is dit het: je bent zo lief en gevoelig dat ik als een magneet naar je toe word getrokken. Je kunt zo grumpy doen of denken te zijn als je wilt, ik zie jou. Ik prik door al jouw lagen heen, wat je ook schrijft of doet. Gewoon omdat ik je kan zien, ik zag het op die video clip van Rasti Rostelli, en op die spaarzame foto's van jou, in mijn uittredingen en dromen waarin ik je zie, in je mails waarin je je ware kant liet zien, in je muziek.

**Ik zie je als het moet vanuit de andere kant van het universum en ook met mijn ogen dicht.**

Constantia

Ik heb geen idee wat Rob dacht toen hij mijn bijna lyrische uitdrukking las – maar ik kon mezelf gewoon niet altijd inhouden. Dit met Rob was – en is – altijd sterker geweest dan ik. Op een gegeven

moment noemde ik mezelf zelfs, bij wijze van grap, de “Rob-Whisperer”. Ik plaagde hem ermee als hij weer eens mijn e-mails niet allemaal beantwoordde. Ik had zelfs tijdelijk mijn Twitter-profieltekst veranderd naar “Rob Whisperer” – en *by God*, toen had ik nog geen (bewust geworden) idee hoezeer dat vijftien maanden later van toepassing zou zijn, nadat ik hem daarover per mail had geplaagd. Ik heb soms de ‘akelige’ neiging om helderziend te zijn, zonder dat ik het op het moment zelf doorheb.

Sinds 1986 hield ik dromen, uittredingen, gedachten, gevoelens en gebeurtenissen bij in dagboeken — waardoor ik dit alles nauwkeurig kan reconstrueren. In 2012 had ik achttien uittredingen en dromen over Rob, vaak vol astrale liefde en romantiek. In 2013 waren het er zestien – met momenten van omhelzing en dromen waarin hij naar de VS verhuisde. Dit waren niet de enige ervaringen waarin Rob me vaak op een bijna mystieke manier leek te bereiken. Soms hoorde ik zijn stem in mijn hoofd, waarbij hij zonder woorden leek te communiceren. Er waren ook momenten waarop ik een intense aanwezigheid voelde – alsof hij fysiek bij me was, ondanks dat we in werkelijkheid altijd mijlenver van elkaar verwijderd waren.

Er was een merkwaardige verbinding die verder ging dan woorden of fysieke nabijheid. Soms voelde ik zijn emoties, zijn gedachten – en zelfs zijn verlangens. Althans, zo leek het toch. Het was alsof onze zielen met elkaar verweven waren, ongeacht tijd en ruimte. Hoe onwerkelijk het ook mocht lijken, het voelde alsof Rob en ik op een dieper, ‘spiritueel’ niveau met elkaar verbonden waren.

In januari 2014, terwijl J. en ik in een hotel in South Lake Tahoe verbleven, had ik een opmerkelijke ervaring. Voor mijn geestes oog verscheen een beeld van een briefje dat ik per ongeluk over Rob had achtergelaten. Het was nooit voor hem bedoeld, maar op een mysterieuze manier had hij het toch ontvangen en gelezen.

Het briefje was cryptisch en vol symbolische zinnen waarin ik op een versluisde manier mijn gevoelens voor hem uitte. Ik liet

doorschemeren dat ik hem nodig had, van hem hield, en verlangde dat hij naar me toe zou komen. Hoewel ik mijn emoties zorgvuldig had gecodeerd, leek Rob het moeiteloos te kunnen ontcijferen.

Deze ervaring raakte me diep – het voelde alsof hij niet alleen mijn woorden begreep, maar ook mijn ziel.

Begin 2014 had ik me onbewust al ‘vreemd’ uitgelaten over Rob tegenover Jan Willem Nienhuys en Skepsis-bestuurslid sinds 2012, Pepijn van Erp – slechts enkele maanden voordat Rob zou overlijden. Zo vroeg ik Pepijn bijvoorbeeld of hij overwogen had de redactie van *Skepter* over te nemen, terwijl ik wist dat Rob helemaal niet op het punt stond met pensioen te gaan. Ook had ik mijn zorgen geuit over Robs veranderde gedrag, zoals op **29 januari 2014**: “Wat is er toch met Rob, je ziet hem vrijwel nooit meer op internet?”

Ik had zelfs een jade Ruyi-scepter voor Rob gekocht en die anoniem uit China laten versturen – bang dat hij het anders zou weigeren als mijn naam erop stond.

Op **9 april 2014** raapte ik mijn moed bijeen en mailde Rob om te vragen of hij het had ontvangen. Tot mijn verbazing kreeg ik diezelfde dag nog antwoord:

“Wel ontvangen, maar inmiddels weggegeven aan scholieren die aan de deur dingen wilden ruilen, omdat ik niet wist wat het was en er ook geen afzender op stond (behalve China).”

Nieuwsgierig vroeg ik waarvoor hij het had geruild. Zijn antwoord luidde: “Ik dacht dat het misschien was van het bedrijf dat de USB-kaarten had geleverd, want dat zat in China. [...] Ik heb er slechts een doosje paperclips voor teruggekregen. Dat viel wat tegen. Hopelijk heeft het je niet veel gekost. Als ik had geweten wat het was, had ik hem wel bewaard. [...]”

Als troost stuurde hij me een link naar de nieuwste cd van de neo-folk-groep *Darkwood*, en voegde de nieuwste *Skepter* bij. Maar

daarna brak opnieuw de stilte aan. Ik mailde Rob meerdere keren, in de hoop ons contact te herstellen – maar hij bleef stil.

Mijn laatste mail aan hem was op **12 mei 2014**. Ik schreef daarin:

“Ik hoop dat je weet dat ik veel van je houd (in ieder geval als vriend), en dat dit niet veranderd is en nooit zal veranderen. En dat je hier geen waardeoordeel aan geeft, het is namelijk de waarheid.”

Ik bleef hopen dat ons contact weer zou herstellen, maar die hoop werd niet door Rob weggenomen, noch bevestigd.

# Hoofdstuk 2

## De wereld die klopt



Another Davis werd al snel na Robs overgaan zichtbaar, alsof we er vanzelf in terechtkwamen. Toch was het Rob die, achteraf gezien, dit perspectief al bij het begin van ons contact had aangedragen. Dat begon met zijn e-mail over magisch realisme van **25 februari 2006**: een wereld waarin gebeurtenissen op bijna magische wijze kloppen, alles zin en bedoeling lijkt te hebben, wonderlijke maar toch echte dingen gebeuren, en niets zomaar toeval is.

## **Rob's magisch-realistische Brugge:**

“[...] Ik kan me nog wel herinneren dat ik een keer in een droom de oplossing van een puzzel in een adventuregame zag. Dat was wel handig, want toen kon ik eindelijk weer verder met het spel (de oplossingen stonden destijds nog niet op internet). Ik heb ook een voorspellende droom gehad die velen misschien zouden beschouwen als overtuigend bewijs van precognitie. Ik ben daar toen wel een tijdje wat bijgelovig van geworden, maar dat is geleidelijk weer overgegaan. Daarna ben ik nog maar één keer in een soort paranormale roes geraakt. Dat was tijdens een korte vakantie in Brugge, waar ik met twee anderen een meerdaags sprookjescongres bijwoonde. Die week leek veel op een magisch-realistische roman. Er gebeurden een heleboel verrassende dingen en wonderlijke coïncidenties die allemaal met elkaar samenhangen, alsof er niets toevallig gebeurde. Net als in een goede roman kon ik overal vooruitwijzingen, symbolen, herhalingen, spiegelingen, parallellen, leidmotieven en dubbele bodems bespeuren. Hoewel dat natuurlijk voor een belangrijk deel te danken was aan mijn eigen creativiteit, leenden de gebeurtenissen zich beslist veel beter voor zo'n analyse dan gewoonlijk — zodat het ook mijn reisgenoten begon op te vallen. Nadat ik ze op de rode draad attent had gemaakt, konden zij die goed volgen. Het was tijdens dit bezoek aan Brugge (een echte sprookjesstad, maar wel wat burgerlijk) dat ik besloot een kritisch boek over parapsychologie te schrijven. Ik vertelde dat als eerste aan een Amerikaanse. Meteen daarna ben ik naar de boekenbeurs in Frankfurt gegaan, om wat recente vakliteratuur uit de VS aan te schaffen, waarop je destijds maanden moest wachten als je het bij de boekhandel bestelde. Ik heb toen onder meer het boek *The Psychology of the Psychic* gekocht. Daarin staat een hoofdstuk over coïncidenties dat me zeer aansprak. Daarna heb ik niet veel zinvolle coïncidenties meer meegemaakt. Of toch? Op de dag dat ik mijn manuscript bij de copyshop had laten vermenigvuldigen om het naar uitgevers te sturen, stond onverwacht de Amerikaanse bij mij op de stoep, die ik sinds Brugge niet meer had gesproken.”



## De psychologie van het toeval

Rob's belezenheid bleek telkens weer uit dit soort e-mails. Naar aanleiding van zijn Brugge-ervaring wees hij me op het hoofdstuk “The Roots of Coincidence” uit *The Psychology of the Psychic* van Marks en Kammann. Hierin leggen de auteurs uit hoe mensen geneigd zijn om betekenis toe te kennen aan uitzonderlijke gebeurtenissen die in werkelijkheid psychologisch of statistisch te verklaren zijn.

Ze noemen opvallende samenlopen van gebeurtenissen “odd matches”: overeenkomsten tussen bijvoorbeeld een droom en een latere werkelijkheid die op het eerste gezicht onverklaarbaar lijken. Maar, zo stellen ze, we vergeten meestal hoeveel níét-samenvallende gebeurtenissen we negeren. Ze maken onderscheid tussen N-theorie (natuurlijke verklaringen) en P-theorie (paranormale verklaringen), en betogen dat P pas relevant wordt als N aantoonbaar tekortschiet — wat volgens hen zelden overtuigend het geval is.

Een bekende denkfout die zij benoemen is de zogenaamde *Koestler's fallacy*: de aanname dat merkwaardige samenlopen niet door toeval kunnen ontstaan. In werkelijkheid treden zeer onwaarschijnlijke gebeurtenissen juist wél op, zodra het aantal waarnemingen maar groot genoeg is. Ook illusies zoals de clustering-illusie (“het komt altijd allemaal tegelijk”) en de gremlin-illusie (“de stofzuiger begeeft het altijd vlak vóór het etentje”) zorgen ervoor dat mensen patronen zien die er misschien niet zijn.

Wat me in Rob's houding trof, was zijn bereidheid om beide perspectieven open te houden. Hij kende de nuchtere, skeptische verklaringen, maar durfde de verwondering toch te laten bestaan. Het is nu voor mij alsof Rob het zaadje plant, en ik, vanuit ons gedeelde verlangen naar betekenis, de groei ervan verder volg. Zoals een regenboog zowel natuurkundig verklaard kan worden — via lichtbreking en waterdruppels — als magisch kan aanvoelen voor wie hem ziet, zo kunnen toeval en betekenis naast elkaar bestaan. Niet als

tegenstelling, maar als twee manieren waarop de werkelijkheid zich aan ons toont.

### **Magisch realisme als bestaanslaag**

In de loop der jaren kreeg magisch realisme voor mij een bredere betekenis. Ik zie het als een bestaanslaag waarin 'zeer sterk toeval' en synchroniciteiten samenkomen — niet als een tegenstelling van rationaliteit, maar als een aanvulling daarop.

Zeer sterk toeval verwijst naar gebeurtenissen die op een opvallende manier lijken samen te vallen zonder duidelijke oorzaak.

Bijvoorbeeld: je koopt een tweedehandsboek in een kringloopwinkel en ontdekt pas thuis, bij het openslaan, dat op de binnenkant van de kaft nog een bibliotheekstempel staat — precies dezelfde datum als vandaag, maar dan tien jaar geleden.

Synchroniciteiten zijn gebeurtenissen die tegelijkertijd plaatsvinden op een betekenisvolle manier, zonder aantoonbaar causaal verband, maar die door de betrokkenen als verbonden of zinvol worden ervaren. Denk aan een moment waarop je met een zwaar dilemma worstelt, en er spontaan een boek uit de kast valt dat precies het antwoord lijkt te geven dat je nodig hebt.

‘Zeer sterk toeval’ en ‘synchroniciteiten’ overlappen overigens sterk; het verschil is dat bij synchroniciteiten de toevalligheden zich op hetzelfde of vrijwel hetzelfde moment in de tijd afspelen. Rob Nanninga had hier trouwens ook een leuk voorbeeld voor in zijn boek *Parariteiten*, maar wist het ‘weg te verklaren’, en het spreekt voor hem dat hij daar wel een voorbehoud bij maakte, uitgedrukt in de zin: “In dit geval zou er dus sprake van kunnen zijn dat...”



Laatst liep ik door de stad te fluiten. Een fietser die mij achterop kwam, flioot precies hetzelfde deuntje. Dit zou toeval kunnen zijn maar ik bedacht dat er nog een andere verklaring mogelijk was. Ik was begonnen te fluiten nadat ik inkopen had gedaan bij de supermarkt, waar altijd de radio aanstaat. Waarschijnlijk had ik het deuntje daar onbewust opgepikt en had ook de fietser ergens de klanken van Radio 3 opgevangen. In dit geval zou er dus sprake kunnen zijn van een gemeenschappelijke, achterliggende oorzaak.

Rob Nanninga

## **Scheuren in de kosmos**

Mijn persoonlijke interpretatie is dat sommige van deze opvallende gebeurtenissen kunnen voortkomen uit wat ik “scheuren in de kosmos” noem: momenten waarop verschillende versies van het multiversum elkaar raken.

In die gedachte zijn gebeurtenissen die onverklaarbaar lijken het gevolg van interacties tussen parallelle werkelijkheden. Bijvoorbeeld: dat boek dat precies op het juiste moment uit de kast valt, is misschien het resultaat van een andere versie van jezelf — in een ander universum — die dat boek net aanraakte of liet vallen.

Dat idee sluit aan bij theorieën over simulatie en een bewust ontworpen realiteit, waarin synchroniciteiten functioneren als subtiele aanwijzingen, of spelelementen die ons uitnodigen om bewuster te leven.

## **AI over synchroniciteit en het multiversum**

Uit nieuwsgierigheid vroeg ik AI of er een verband kon zijn tussen synchroniciteit en het idee van leven in een simulatie. Het antwoord was verrassend helder: als onze wereld een ontwerp is van een hogere intelligentie, dan zouden synchroniciteiten ingebouwde signalen kunnen zijn die bedoeld zijn om ons iets te leren of wakker te maken.

Op een tweede vraag — of synchroniciteiten iets met het multiversum te maken zouden kunnen hebben — volgde een vergelijkbare overweging: als verschillende werkelijkheden naast elkaar bestaan, en soms op elkaar inwerken, zouden schijnbaar onverklaarbare gebeurtenissen verklaarbaar worden als kruispunten tussen werelden.

Rob werd in de loop der tijd ook concreter in zijn denken — bijvoorbeeld richting het multiversumidee — vooral nadat ik hem in 2011 wees op de film *Another Earth*, die hij daarop zelf ook bekeek. Vanaf 8 november dat jaar begon hij, zoals eerder genoemd, sommige

van zijn mails met een glimlach te ondertekenen als “Bor” in plaats van “Rob”.

Als het multiversum werkelijk bestaat, zou het zo ook kunnen dat je tijdens een uittreding niet altijd of zelfs zelden terechtkomt in de versie waarin je fysiek aanwezig bent. Een ‘astrale misser’, zo je wilt — waarbij de ervaring echt is, maar niet in de werkelijkheid van dit specifieke universum (herhaalbaar). Alleen een uittreden met helder bewustzijn in exact dezelfde multiversie zou dan bewijskracht kunnen opleveren.

Dit is geen poging om skeptici te overtuigen — integendeel, ik werp het slechts op als gedachte, als mogelijkheid. Want of we nu leven in een matrix, in een veelvoud aan parallelle werkelijkheden, of gewoon in één wereld vol toeval: sommige gebeurtenissen dragen onmiskenbaar een diepere laag van betekenis in zich.

Misschien is er een gecreëerde — of schijnbare — tegenstelling tussen rationaliteit en ‘wonder’, bedoeld om ons, redelijk bewuste wezens, op een quest te sturen of daarop te houden. Zoals de regenboog dus: verklaarbaar én wonderlijk.

# Hoofdstuk 3

## Kwantumverstrengeling

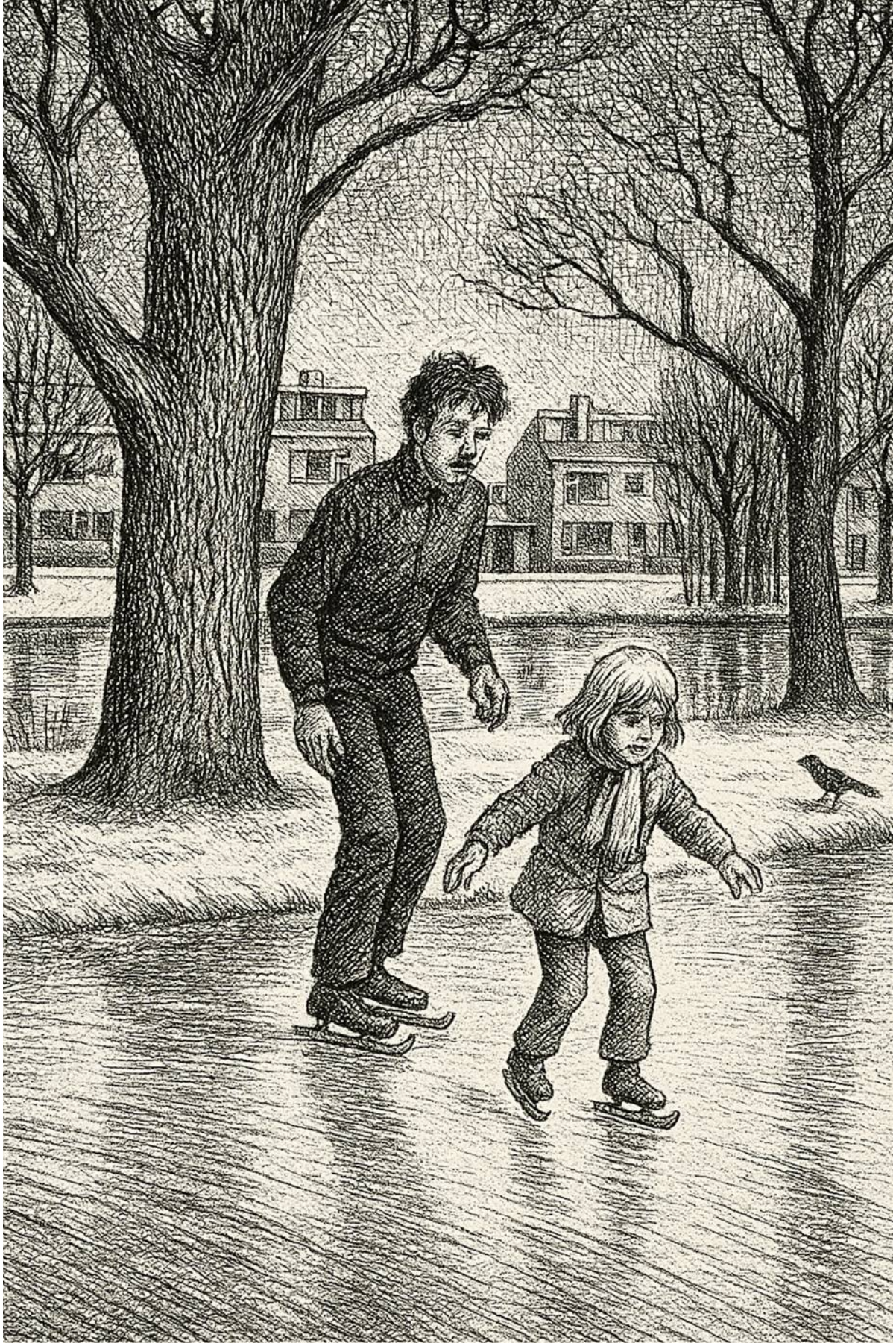
“Ik zie je als het moet vanuit de andere kant van het universum en ook met mijn ogen dicht.” ~ Constantia



Er was een periode waarin Rob en ik beiden in Groningen woonden. Ik was toen een kind van ongeveer vier tot negen jaar, Rob een jonge volwassene van zestien tot eenentwintig. Terugkijkend op mijn leven kan ik volmondig zeggen dat mijn Groningse jaren de fijnste waren. Groningen was verwelkomend, en ik had er leuke vriendinnetjes. Ook zat ik op ballet. Dichtbij ons huis aan de Mercuriusstraat 1 lag een sloot. In de tijd dat ik daar woonde, vroom de sloot een keer in de winter dicht. Naar Robs motto “*Meten is weten*” — dat ook bij mij een weerklank vol voldoening vindt — heb ik dit nagezocht, en het moet in **1975** geweest zijn. Ik was toen zeven jaar (en Rob negentien). Ik herinner me hoe ik er met veel plezier op gleeed, en het beeld van het onderbinden van (mijn) schaatsen is me bijgebleven.

Tijdloos zijn Rob en ik misschien wel kinderen gebleven als het gaat om de lol van het glijden op roomwit bevroren slootjes in Groningen. Maar we zakken allebei niet graag door het ijs.

Dit hoofdstuk over verstrengeling is als zo'n winterpretpark: je kiest er behoedzaam je schaats- en glijplekken uit. Om geen valse tonen of 'krak-boem-val door het ijs'-momenten te veroorzaken, houd ik me in dit hoofdstuk strikt aan eenvoudige, controleerbare feiten — ook om uw veiligheid en welbevinden als lezer te waarborgen. Ik ben dat kleine meisje dat met grote ogen kijkt naar een ontzagwekkende, kosmische wereld van verstrengeling. Juist daarom houd ik het eenvoudig.





In 1993, na het behalen van mijn doctoraal cum laude in de Duitse Taal- en Letterkunde, had ik het plan opgevat om ook een PhD te doen aan dezelfde Duitse afdeling binnen de Universiteit Utrecht. Mijn onderwerp zou *Verschlungenheit* zijn — **verstrengeling**: hoe kunstenaars en schrijvers zich via hun werk verbinden met mensen en gebeurtenissen uit het verleden. Niet door afstandelijke analyse, maar door *nachempfinden* — het innerlijk invoelen van ervaringen die ze zelf niet hebben meegemaakt.

Het woord *Verschlungenheit*, dat ik mooier vind dan het gangbare *Verschränkung*, werd ook gebruikt door Peter Weiss in zijn monumentale werk *Die Ästhetik des Widerstands*. Hij beschreef er sculpturen en schilderijen mee waarin menselijke vormen bijna organisch in elkaar overvloeien — letterlijk verstrengeld. Maar voor Weiss betekende het ook iets diepers: dat mensen door de tijd heen op een wezenlijke manier met elkaar verbonden zijn. Volgens hem maakt kunst dat voelbaar: dat er een *tijdloze* verstrengeling bestaat die het mogelijk maakt je betrouwbaar te verbinden met het verleden, *voorbij lineaire tijd dus*.

Dat idee raakte ook mij diep. *Verschlungenheit* drukt uit dat zaken zo met elkaar verweven zijn, dat je nauwelijks kunt zeggen waar het een ophoudt en het ander begint. Toch besloot ik na enkele maanden het promotieplan los te laten. Ik had al zo lang gestudeerd (acht jaar: lerarenopleiding en master Duits), en het vooruitzicht van nóg vier jaar trok me op dat moment niet meer.

Maar ik wilde dit hier wel noemen, omdat het verstrengelingsfenomeen — zij het op een meer literaire, kunstzinnige manier — dus al vroeg mijn interesse had gewekt. *Signs of the timeless times?* Tekenen van tijdloosheid? Mysterie of wetenschap? Of allebei — als dat kan?

Ik spring over naar de door mij veronderstelde verstrengeling tussen Rob en mij, die ik als verwant zie aan het *quantum entangled pair* — twee oegenschijnlijk losstaande deeltjes die toch één systeem vormen.

In de kwantumfysica spreekt men van zo'n paar wanneer twee deeltjes zó met elkaar verbonden zijn, dat wat er met het ene gebeurt, onmiddellijk effect heeft op het andere — zelfs als ze zich aan tegenovergestelde kanten van het universum bevinden. Zonder kabels of signalen stemmen ze hun richting exact op elkaar af. Het klinkt onvoorstelbaar, maar het is experimenteel bewezen.

Zelfs Albert Einstein vond het maar vreemd. Hij noemde verstrengeling spottend “*spukhafte Fernwirkung*” — spookachtige werking op afstand. Hij kon niet geloven dat twee deeltjes elkaar zonder fysiek contact konden beïnvloeden.

Als verstrengeling op het niveau van elementaire deeltjes experimenteel meetbaar is, zou iets dergelijks dan ook kunnen bestaan tussen mensen? De analogie nodigt uit tot het overdenken van diepere vormen van verbondenheid.

Waar komt het woord *verstrengeling* in de kwantumwetenschap vandaan? Carl Jung, die als eerste het begrip *synchroniciteit* introduceerde — een term die in dit boek een belangrijke rol speelt — raakte bevriend met kwantumwetenschapper Wolfgang Pauli. De twee ontmoetten elkaar in de jaren 1930–1950 en ontwikkelden een diepgaande correspondentie over dromen, archetypen\*, symboliek\*\* én de fundamenteën van de werkelijkheid.

\**Archetypen*, in Jungs visie, zijn universele beelden zoals ‘de held’ of ‘de moeder’ die in elk mens leven en stammen uit wat hij het collectief onbewuste noemde.

\*\*Zowel Jung als Pauli geloofden dat er een verborgen eenheid bestond tussen geest en materie. Symbolen zijn de taal van een werkelijkheid die zich slechts gedeeltelijk laat meten — maar zich soms onverwacht toont via dromen, getallen, of plotselinge inzichten. Pauli droomde herhaaldelijk over cirkels, vierkanten en getallen die samen een mandala vormden. De mandala (naast symbool ook archetype): vaak voorkomend in dromen en culturen over de hele

wereld. Jung zag dit als een symbool van heelheid of innerlijke ordening.

Wat deze samenwerking zo bijzonder maakt: Jung was een psychiater en pionier op het gebied van het onbewuste, symboliek en de ziel. Pauli was een Nobelprijswinnend kwantumfysicus. Twee mensen uit totaal verschillende werelden, die elkaar vonden in een gedeeld verlangen om de diepere orde van de werkelijkheid te begrijpen — niet alleen fysisch, maar ook psychisch en symbolisch. Jung zou hun ontmoeting waarschijnlijk zelf als een vorm van synchroniciteit beschouwen: Twee mensen met een fundamenteel verschillend vakgebied; die elkaar ontmoeten precies op het moment dat hun ideeën elkaars ontbrekende helft vormden; en daarmee iets nieuws tot stand brengen — een dialoog tussen materie en geest. Hun samenwerking was een echo van de ‘unus mundus’ die beiden vermoedden: een diepere werkelijkheid waarin het innerlijke en uiterlijke, het bewuste en het onbewuste, het fysieke en het psychische niet langer gescheiden zijn.

Beiden bogen zich gezamenlijk over de dieptes en vertes van ons bestaan. Hoewel Pauli zich niet bezighield met verstrengelde deeltjes zoals we die nu kennen, was hij diep gefascineerd door verborgen patronen en symmetrieën in de natuur. Denk aan een sneeuwvlok: als je die draait, blijft het patroon hetzelfde. Zulke symmetrieën zijn niet alleen wonderlijk — ze onthullen iets fundamenteels over hoe de natuur in elkaar zit. Juist dat soort diepere orde voedde het latere wetenschappelijke denken waarin ook kwantumverstrengeling tot een serieus, meetbaar fenomeen kon uitgroeien.

Terwijl Pauli zocht naar verborgen orde in de natuur, sprak Jung over synchroniciteit: zinvol toeval zonder duidelijke oorzaak. Dat is iets anders dan kwantumverstrengeling, maar beide raken aan hetzelfde mysterie: hoe kan het dat dingen, mensen of gebeurtenissen diep verbonden zijn — zelfs als we niet weten waarom? Dat vroeg Pauli

aan Jung, en Jung aan Pauli. Hun ontmoeting is misschien inderdaad wel het schoolvoorbeeld van synchroniciteit zélf.

“Ik zie je als het moet vanuit de andere kant van het universum en ook met mijn ogen dicht.” ‘De wetenschap’ zou zeggen dat dit onmogelijk is. Maar juist dat bedoel ik. Ja, skeptici, jullie hebben gelijk — sommige dingen *kúnnen* niet kloppen... en toch: verdraaid, ze kloppen wél. Rob is nu dat deeltje ‘in de andere kamer’, en het lijkt onmogelijk dat wij echt met elkaar verbonden zijn — en toch lijkt dat precies te zijn wat er aan de hand is. En meer dan dat: dat we een exact gesynchroniseerd lot delen.

Misschien is het antwoord niet in logica te vinden, maar in intuïtie. Ligt het antwoord als een droom opgesloten in tekens, wachtend op bewustzijn? Zoals een kristal vol geheime patronen die alleen zichtbaar worden als er licht op valt? Of zoals een kwantumtoestand, die zich pas laat meten als iemand kijkt?

Juist kwantumverstrengeling — hoe subtiel en wiskundig exact ook gemeten — is misschien wel de grootste ondermijner van onze vertrouwde zekerheden. Ze dwingt ons na te denken over een werkelijkheid waarin afstand niets betekent, oorzaak en gevolg fluïde zijn, en de dood misschien niet het definitieve einde is, maar een verschuiving in verbondenheid. Ze ondergraaft ook ons lineaire tijdsbesef, ons idee van afgescheidenheid, en misschien zelfs ons begrip van identiteit. Niet door geloof of hoop — maar uitgerekend door wat de natuur zelf ons toont. Immers: verstrengeling lijkt tijdloos. De twee deeltjes gedragen zich als één systeem, zelfs als ze ver uit elkaar zijn en in verschillende tijdzones lijken te ‘leven’.

Volgens de klassieke logica ben ik bijvoorbeeld genoemd naar mijn grootmoeder: Constantia Maria Oomen-Küller. Maar wat als het omgekeerd is? Wat als ik, Constantia Maria Oomen, háár naamgever was — niet vanuit een lineair verleden, maar vanuit een tijdloze werkelijkheid waarin verbondenheid en betekenis zich uitstrekken in alle richtingen? Wat als mijn bestaan, mijn naam, háár raakte zoals

verstrengelde deeltjes elkaar beïnvloeden — los van afstand, los van tijd?

Hoe meer ik lees over verstrengeling, hoe verder de horizon zich lijkt te verwijderen. Maar die ene zin, ooit geschreven aan Rob, blijft resoneren als een markering. Alsof die zin — met terugwerkende kracht — iets wist, lang voordat ik het zelf begreep.

# Hoofdstuk 4

## Rob gaat weg

Op een voor mij zeer zwarte vrijdag, voorafgegaan door een minstens zo wrede en uiterst *omineuze* donderdagavond, bereikte mij een grote onheilstijding van Jan Willem Nienhuys, secretaris van de Nederlandse Stichting Skepsis: Rob Nanninga was die vrijdagochtend, **30 mei 2014**, dood achter zijn computer gevonden. Hartstilstand.

Hoewel als overlijdensdatum op Wikipedia **30 mei 2014** wordt genoemd — de dag waarop Rob door zijn hoogbejaarde moeder, met wie hij het huis deelde als haar mantelzorger, overleden achter zijn computer werd aangetroffen — zegt Robs voormalige aardse vriendin Jolanda dat hij waarschijnlijk al de dag ervoor was overleden: op Hemelvaartsdag, **29 mei 2014**. Maar niemand was erbij, dus zeker weten doet niemand het. Zijn moeder, die op de bovenverdieping woonde, was die vrijdagochtend naar beneden gekomen toen ze geen levensteken van Rob kreeg.

Rob was 58 jaar geworden.

Al voordat ik het officieel wist, was ik kapot. Totaal leeg en losgeslagen voelde ik me, nog vóór de e-mail van Jan Willem Nienhuys kwam.

De donderdagavond ervoor bevond ik me in een vreemde en uiterst negatieve stemming. Ik wilde een racespelletje doen (*Test Drive Unlimited*) en probeerde het stuurwiel aan te passen, maar het lukte me niet. Zomaar, uit het niets, werd ik echt heel boos en raakte ik in een destructieve bui. Ik vroeg mijn inmiddels ex-echtgenoot J. om me te helpen, maar ik zei een paar seconden later al nijdig: “Laat maar, ik heb toch al geen zin meer om te spelen!” Er was geen verklaring voor

mijn duistere stemming; alles wat ik ondernam, irriteerde me mateloos.

Op de betreffende vrijdagmorgen hadden J. en ik een afspraak bij de tandarts in Sacramento, ongeveer vijfenveertig minuten rijden (bij redelijk traag verkeer). Op de terugweg kregen we woorden over zijn rijgedrag. Ik vroeg hem of hij van rijbaan kon wisselen, maar hij reageerde meteen fel en zei dat hij degene was die achter het stuur zat. Hetzelfde gevoel van ‘Het kan me allemaal niets meer schelen’ van de avond ervoor kwam weer over me. Opnieuw voelde ik me volledig uit mijn evenwicht, zonder te weten waarom.

Het werd zelfs zo erg dat ik, totaal van slag door Js botte reactie, aan de parkeerpook trok en de auto in de parkeerstand zette — midden op de (drukke) snelweg. Het was alsof er iets in mij stilviel, en ik daarom ook de auto moest stoppen. J. wist de auto gelukkig veilig naar de vluchtstrook te manoeuvreren, maar hij was uitermate kwaad over mijn actie.

Ondanks deze uiterst onverkwikkelijke gang van zaken kwamen we veilig thuis, al hadden we nog een flinke escalatie over het stoppen midden op de snelweg. Ik liep automatisch naar mijn pc, alsof ik erheen werd getrokken, en las direct het bericht over Robs overlijden. Jan Willem Nienhuys had me plichtsgetrouw meteen op de hoogte gebracht. Het was alsof een koude hand zich om mijn hart sloot. Een mokerslag, zoals ik die nog nooit in mijn leven had ervaren, trof me tot in mijn kern.

J. verliet het huis vrijwel meteen, zelfs toen ik hem vertelde dat Rob was overleden en dat ik dit de avond ervoor, en die dag, blijkbaar had voorvoeld — waarschijnlijk de reden waarom ik zo van slag was geweest. Dit inzicht schoot namelijk *meteen* door me heen. Maar J. wilde er niets van weten; het bericht van Robs overlijden liet hem koud. Het enige dat voor hem op dat moment van belang was, was zijn kwaadheid over mijn gedrag. Inlevingsvermogen was nooit zijn ding.

Ik beseftte nu waarom ik sinds donderdagavond zo van slag was. Het was zeer goed mogelijk exact het moment waarop Rob stierf. Er is natuurlijk dat tijdsverschil van negen uur tussen Nederland en Californië. Ik herinner me in ieder geval dat ik rond half acht donderdagavond, Californische tijd, in een vreselijk destructieve stemming kwam. Op dat moment was het half vijf 's nachts, van donderdag op vrijdag, in Nederland. En mijn donkere stemming zette zich voort op de vrijdag erna.

Voor mij persoonlijk is dit bewijs dat Rob en ik verbonden zijn op een manier die niet verklaard kan worden, althans: niet op dit moment. Er valt voor mij niets te bewijzen qua wetenschappelijkheid — was het maar zo. Maar ik denk echt dat ik gevoeld heb dat Rob de aardse dimensie verlaten had.

Ik denk dat Rob mijn soulmate is; we zijn als twee bomen die aan de wortel verenigd zijn — zoals de rust en robuustheid uitstralende 'dubbele' boom die ik fotografeerde in het Yosemite National Park. Ik stuurde Rob op zondag **3 juni 2012** die foto, met de volgende begeleidende tekst (deel van de e-mail):

“Deze boom, die bestond uit twee hoofddelen, kwam ik tegen en ik dacht meteen: dat zijn Rob en ik. Jij en ik, de afgelopen zeven jaar — en wat de toekomst brengt? Rob & Constantia.”

Soms stuurde ik hem zulke intense e-mails, en Rob bleef er stil onder. Hij moedigde me niet aan, maar hij stopte me ook niet. J. wist dat Rob belangrijk voor me is, omdat ik hem dat vertelde. J. is ook belangrijk voor me; ik trouwde met hem om de juiste reden: echte liefde.

Het contact tussen Rob en mij leek op de getijden van de zee. Rob was er altijd, en hij was werkelijk altijd in mijn gedachten. Het was als de liefste, maar ook pijnlijkste betovering. Rob heeft me betoverd, en er is niets dat ik daaraan kan doen – of hij, wat dat betreft.



Ik had nooit de kans Rob op aarde te ontmoeten, en ik betreur het nu dat ik me niet doortastender heb opgesteld en meer werk heb gemaakt van het organiseren van een eerste fysieke – en hopelijk vervolgonthoeting. Ik wist pas na een aantal jaar hoe Rob er ongeveer uitzag, en ik had hem zelfs gezien tijdens uittredingservaringen, toen hij nog op aarde verbleef. Voor mij was dit genoeg – althans: voor dat moment. Maar ik dacht vrijwel altijd aan hem.

# Hoofdstuk 5

## Leeuw, waar ben je?

Sinds **29 en 30 mei 2014** was ik uitermate van slag, en op **5 juni 2014** vertrok ik in mijn eentje naar South Lake Tahoe. Na erheen te zijn gereden, verbleef ik een paar dagen in een hotel en checkte op 7 juni weer uit. Ik moest dit op een bepaalde manier een plaats geven, maar daar ontdekte ik dat ik dat niet kon — ook niet verder van huis, op deze schitterende, serene plek. Sinds die week voelde ik Rob, maar hij toonde zich niet. Het contact bleef zijdelings, afwachtend.

Tijdens die trip naar South Lake Tahoe in juni 2014 leek het alsof hij naast me liep. Ik ‘hoorde’ hem in a *telepathic call* verleggen vragen of we daarna naar mijn kamer zouden gaan, alsof we een date hadden. Vanaf dat moment voelde het alsof hij weer deel uitmaakte van mijn leven.

Al sinds mijn babyjaren was ik gek op knuffelbeesten. Maar die liefde had een tragische kant. Ik kon letterlijk uren, dagen, zelfs weken huilen als ik er een kwijt was. Onafscheidelijk, net zoals je dat bent met je beste vrienden van vlees en bloed. Als baby en kleuter had ik een knuffelhaas die minstens één keer werd vervangen door een identiek exemplaar, nadat ik hem kwijtgeraakt was.

Later kreeg ik als (verjaardags)cadeau onder andere een grote, geheel witte pluchen kat en een oranje leeuw. Ik herinner me nog goed dat ik met die witte kat in mijn armen op straat liep in Groningen en hem liet zien aan iemand die zijn prachtige, zachte vacht bewonderde. Hoewel de kat heel mooi was, aantrekkelijk en zeer vakkundig gemaakt, hechtte ik me niet zo intens aan hem als aan een paar andere knuffeldieren.

Met de oranje leeuw had ik wel een sterke band. Hij had een groot, rond hoofd met lange manen en een witte buik die je met een rits kon openen, alsof er iets geheimzinnigs in verstopt zat. Ik heb op internet nog gezocht of ik een vergelijkbare leeuw kon vinden, maar dat is me niet gelukt. Ergens heb ik spijt dat ik hem heb weggedaan, maar er was nog maar weinig van hem over.

Soms, als ik als kind deze knuffelleeuw uit het oog verloor en hem niet kon vinden, riep ik: “Leeuw, waar ben je?” Leeuw verstopte zich gewoonlijk onder mijn bed, of in een hoek ervan, aan het oog onttrokken door lakens of dekens. Hij was nooit echt kwijt. Ik vond hem altijd terug. Hoe radeloos voelde ik me, als ik hem niet meteen vond! Het was hetzelfde als wat ik voelde als ik mijn knuffelhaas kwijt was. Soms schreef ik zelfs kleine briefjes met daarop: “Leeuw, waar ben je?”, en ik liet die op mijn bed liggen, in de hoop dat Leeuw het zou zien en terug zou komen. En dat deed hij ook altijd.

### **En nu zocht ik Rob.**

Omdat ik steeds wanhopiger werd over Robs verlies, begon ik hem te zoeken tijdens mijn astrale uittredingen. Het was bij uitstek Rob zelf — de skeptische voorman van Nederland en omstreken — die altijd vasthield aan een skeptische houding. Hij herhaalde vaak dat er geen leven na de dood was — wat hem, áls het al bestond, ook nog eens vreselijk saai leek — en hij geloofde al helemaal niet in rondzwervende geesten, al maakte hij ooit gekscherend een opmerking over mij als een ‘walk-in’. De skeptische toon was stevig gezet.

Wat betreft Rob was ik streng — zowel voor mezelf als voor hem — juist omdat hij zo was. Als ik de aardse Rob nu zou moeten geloven, zou hij er dus niet meer zijn. Mijn skeptische leeuw zou voorgoed verloren zijn!

Sinds Robs overlijden kwamen mijn uittredingservaringen in volle hevigheid en levendigheid terug, zoals ze waren in de hoogtijdagen:

tussen 1995 en 2002, de jaren waarin ik de meeste uittredingen had. Op een zeker moment raakte ik qua gevoel wat verzadigd, met inmiddels al meer dan duizend uittredingen (gemiddeld 35 tot 50 per jaar). Ja, zeker, ik ervoer ze nog steeds, maar niet meer zo intens en frequent als in die piekjaren. Nu was het opnieuw hoogtij. En veel van die uittredingen en verwante ervaringen gingen over Rob.

Gedurende die als buitenlichamelijk gevoelde staat ging ik wanhopig op zoek naar Rob. Ik riep zijn naam in de vreemdste uithoeken, terwijl ik mezelf afvroeg: “Waarom, in hemelsnaam, zou Rob hier zijn? Dit is je reinste willekeur.” Ik dwaalde rond, hopend op een glimp van hem in de (geestelijke) menigte, maar vond hem niet.

Het is heel goed mogelijk dat er een paar uittredingservaringen waren waarin ik het gevoel had dat ik hem had ontmoet, terwijl hij een ander uiterlijk had aangenomen om het voor zowel hemzelf als voor mij gemakkelijker te maken. En hoewel ik telepathisch met hem communiceerde, wilde hij zich maar niet tonen. Rob wist nu wat hij al die jaren voor mij betekend had — hoe diep mijn betrokkenheid bij hem was geweest, en nog steeds is. Hij beseftte mogelijk hoezeer een direct contact (te) geladen zou zijn met allerlei intense gevoelens, waarbij verlegenheid een overheersend motief zou kunnen zijn. Dat laatste baseer ik op mijn eigen gevoel; zelfs nu ik dit boek schreef, voelde en voel ik die extreme blijte, maar ook zenuwachtige anticipatie dat — mocht het werkelijk mogelijk zijn en Rob is er ‘gewoon’ echt nog — ik hem eindelijk volop in de armen zou kunnen sluiten. Omdat Rob en ik vaak zo ongelooflijk eender dachten en zoveel overeenkomsten vertoonden.

Nu was hij daar echt — *aan de andere kant van het universum*, op de plek waar ik hem over had geschreven, zonder toen bewust te bevroeden wat er zou komen.

Op **26 augustus 2014** gebeurde er iets opmerkelijks. Ik ben volkomen oprecht als ik zeg dat ik dit nooit zelf had kunnen verzinnen.

Astreaal was ik weer eens gefrustreerd op zoek naar Rob. Ik zweefde boven een menigte, doelloos rondzwerfend in geest, terwijl ik zijn naam riep: “Rob Nanninga!” Hoewel ik veel mensen zag, was Rob nergens te bekennen.

Op een hoger punt liet ik mezelf vallen, dramatisch en wanhopig zijn naam roepend: “Rob, ROB!” Mijn bedoeling was te vliegen, niet om iets suïcidaals te doen. In de astrale wereld val je immers nooit hard op de grond. Tegelijkertijd viel er een paperclip en raakte mijn vinger. Teleurgesteld dacht ik: “Wat is dit nu weer, een paperclip?”



Net voordat ik terugkeerde in mijn fysieke lichaam, hoorde ik Robs stem in de verte, in een *psychic check-in*. Hij riep mijn naam en zei nog iets, maar ik kon het niet verstaan. Toch voelde ik dat hij me antwoord gaf.

Toen ik weer bij dagbewustzijn kwam, schoot het me plotseling te binnen: die paperclip was helemaal niet betekenisloos. Eerder had ik Rob immers geplaagd met een doosje paperclips dat hij had gekregen in ruil voor de jade Ruyi-scepter die ik hem cadeau had gedaan. Hoewel hij na zijn twee e-mails in 2014 niet meer had gereageerd, had ik hem op **10 april 2014** nog gemaïld:

**“Heb je je doosje paperclips nog goed kunnen benutten?”** De paperclip in deze uittreding verwees hiernaar: een symbool van vasthouden aan iets dat, als puntje bij paaltje komt, alles wél betekenis heeft.

Deze ervaring — en andere soortgelijke momenten — leken perfect te passen binnen het magisch realisme. Rob had het hier, zoals eerder verteld, met me over gehad.

Op **8 september 2014** smeekte ik Rob om naar me toe te komen, me te omhelzen, en meer. Ik belandde astraal of in een lucide droom zo u wilt in een vreemde omgeving, ver van mijn slaapkamer in Davis. Terug in mijn aardse bewustzijn smeekte ik hem opnieuw om naar me toe te komen. Uiteindelijk gaf hij gehoor aan mijn smeekbedes, maar zijn gedrag was vreemd. Dit was me eerder al opgevallen tijdens andere uittredingen met hem. Ik had hier verschillende theorieën over: onervarenheid met de astrale wereld, onzekerheid of verlegenheid, of misschien een soort *back burner effect* — een verwaarloosd liefdesleven dat tijd nodig had om weer op gang te komen.

Toch was Rob in het begin niet altijd onhandig. Tijdens sommige ervaringen was hij juist heel doortastend. Ik zag hem echter vaag; hij toonde zich nooit duidelijk. Ik kuste hem op zijn hoofd. Aan het einde van deze uittreding zong hij een Engelse folksong voor me. Helaas kon ik me de tekst niet herinneren.

Tijdens mijn zoektochten naar Rob belandde ik vaak op het terrein van de universiteitscampus. In de astrale wereld — of in ‘gewoon (lucide) dromen’, zo men wil — word je automatisch getrokken naar plaatsen die voor jou of je geliefde betekenis hebben. Ik vermoed dat de ‘Campus’ een plek is waar Rob zich thuis voelt.

Misschien denken skeptici dat mijn brein dit allemaal zelf verzon — dat het een complete astrale wereld bouwde om mij te overtuigen. Maar zelfs als dat zo was, zou dat op zichzelf al verbazingwekkend zijn. Een brein dat zó gewiekst is, dat het een hele wereld opbouwt, met logica, symboliek en gelaagdheid? Als het daartoe in staat is, zou het *mij* niet verbazen als het ook de grenzen van het fysieke lichaam en de materiële wereld kan overstijgen. De ware potentie van het brein — en misschien zelfs van de geest, losgekoppeld van de fysieke materie — blijft een mysterie.

Ik maakte op **19 september 2014**, een tekening van de foto die Rob mij had gestuurd, waarin ik probeerde vast te leggen wat ik op dat

moment voelde: het mysterie van zijn blik, het magnetisme dat hem  
altijd omhulde:



Rob

Nanninga

5-8-1955-

30-5-2014

Constantia Oomen  
9/19/2014



Ik wist niet wie de foto gemaakt had en deed daarom een oproep op mijn website. Niet zo lang daarna ontving ik een zeer verrassend e-mailtje: het bleek Robs aardse vriendin, Jolanda, te zijn die de foto van Rob gemaakt had. Later bleken er meerdere *twists and turns* aan deze foto te zitten, maar alles op zijn tijd.

Op **21 september 2014** had ik een van mijn vreemdste astrale uittredingen ooit. De ervaring was zo intens en beladen dat ik haar nu aanduid als *quantum rendezvous* — een ontmoeting buiten ruimte en tijd, die van massief belang blijkt en diepe, tijdloze betekenis heeft.

Ik bevond me weer op het campusterrein, op zoek naar Rob. Er hing een kille lucht die ik echt kon voelen, net als op aarde. Dat was opmerkelijk, want uittredingsexperts zullen bevestigen dat dit ongebruikelijk is: als geest voel je normaal gesproken geen kou, warmte of pijn. Ik spreek hier dus voor het gemak over (het bestaan van) ‘geesten’, en ik vind het prima als lezers dit interpreteren als het zien van mensen in een lucide droom. De tijd zal het mogelijk ook uitwijzen. Ondanks de ijzige wind bleef ik vastberaden. Ik wilde dat deze uittreding doorging en was niet van plan om door de kou teruggedwongen te worden naar mijn fysieke lichaam. Uittredingen zijn namelijk erg kwetsbaar voor verstoringen die te maken hebben met je fysieke welbevinden. Een paar voorbeelden: iemand klopt op je deur, de deken is van je afgegleden zonder dat je het merkt, of je hebt een volle blaas. Dergelijke sensaties trekken je meteen terug naar je lichaam, zonder dat je daar controle over hebt. Je fysieke lichaam heeft altijd de overhand; je astrale ervaring moet wijken. Soms kun je de terugkeer wat uitstellen met sterke wilskracht en een ontspannen, beheerste houding, maar dat is duidelijk bijna exclusief voorbehouden aan zeer ervaren astrale reizigers – en in ieder geval behoort ik daar zeker bij.

Ik zocht de straten en gebouwen af: “Rob!”, riep ik luid, “Rob, waar *bén* je?”

Plots verscheen er een geest voor me, aan het einde van de hal. Hij zag eruit als misdaadverslaggever Peter R. de Vries en stond daar duidelijk op mij te wachten. In de astrale wereld kunnen geesten tijdelijk een andere vorm aannemen en daarna weer terugvallen in hun eigen verschijning zodra ze hun intentie loslaten.

Maar was dit echt de astrale Peter R. de Vries? Of een illusie, gecreëerd door mijn brein? Misschien was het Rob zelf, bezig met een rollenspel. Wat het ook was, de geest keek me doordringend aan met een intense en serieuze uitdrukking. Hij wilde me iets belangrijks vertellen – dat voelde ik aan alles. Het leek alsof hij me een sleutel voor mijn zoektocht naar Rob wilde geven.

Verbouwereerd over deze gang van zaken bewoog ik naar hem toe. Hij wees naar de kraag van zijn jas, die uit meerdere lagen bestond.

“Ja, dit lijkt een goede jas, misschien een pilotenjas”, zei ik.

“In de kraag zitten mapjes en foto’s”, antwoordde hij. “Denk je dat er een zender in zit?”

“Ja, anders is er geen transmissie naar de buitenwereld mogelijk. Er zal wel een soort ‘browser’ nodig zijn”, antwoordde ik.

“Nee”, zei hij beslist. “Die zit er niet in! Het werkt met stukjes licht. Die moeten precies op de juiste plaats vallen, dan worden de foto’s en mappen zichtbaar.”

“Oh, moet ik een puzzel oplossen om Rob te vinden?” vroeg ik.

Tot mijn verbazing bevestigde hij dit niet, maar zei hij: “Dat moet je aan Meneer Nanninga vragen.”

De uittreding duurde al lang, en ik kon niet langer blijven. Opeens was ik terug in mijn lichaam, in mijn bed, totaal verbouwereerd. Wat was dit voor bizarre zoektocht? Alsof ik niet al lang genoeg op Rob gewacht had!



Verbijsterd noteerde ik later in mijn dagboek: “What the #gecensureerd# ís this?!”

Ik had Rob, na zijn overgaan, al meerdere keren op diverse wijzen in de astrale wereld ontmoet, maar het waren eerder zijdelingse of zelfs schimmige ontmoetingen — zonder hem echt goed te zien, zonder dat moment van dé omhelzing en finale erkenning. Het échte D-day-gevoel ontbrak nog. En dan die bekende, licht pedante toon van ‘Peter R. de Vries’... Was hij het echt, of was het een perfecte imitatie? Misschien was het Rob zelf, vermomd om me iets duidelijk te maken. Maar dit was te ingewikkeld voor mij.

Die ‘lagen’ verwezen misschien naar de verschillende lagen van ons bestaan – van de meest fysieke tot de meest etherische laag. Was dat de sleutel om de astrale wereld te begrijpen? Of was het iets heel anders?

\*\*\*

Deze bizarre astrale ontmoeting met Peter R. de Vries — waarin hij zei dat er eerst het juiste licht op zaken moet vallen voordat ze hun ware aard onthullen — kreeg in de jaren erna nog meer lading. Zoals eerder kort aangeduid speelde er immers, naast Robs belang in mijn leven en zijn overlijden en alles erna, ook van alles rond Robbert, Stan, Joran van der Sloot en de verdwenen Natalee Holloway, waarbij Peter R. de Vries zich als misdadjournalist de belangrijkste Nederlandse onderzoeker toonde. Zie hierover mijn boek *Genverbranders*.

\*\*\*

Toen ik terug was in mijn lichaam, hoorde ik de muziek van The Alan Parsons Project in mijn hoofd, van hun album *Gaudi* — het nummer “La Sagrada Familia”. De woorden resoneerden op een vreemde manier met mijn ervaring:

*“Who knows where the road may lead us, only a fool would say  
Who knows if we’ll meet along the way  
Follow the brightest star as far as the brave may dare  
What will we find when we get there?”*

...

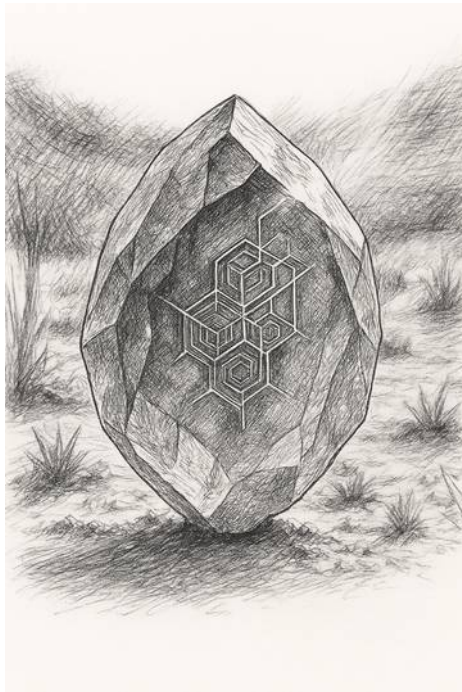
*La Sagrada Familia, the war is won the battle’s over La Sagrada  
Familia, for the lion and the lamb”*

*“Wie weet waar de weg ons zal brengen, alleen een dwaas zou het  
zeggen*

*Wie weet of we elkaar onderweg zullen ontmoeten  
Volg de helderste ster, zo ver als de moedigen durven gaan  
Wat zullen we vinden wanneer we daar aankomen?”*

...

*La Sagrada Familia, de oorlog is gewonnen, de strijd voorbij  
La Sagrada Familia, voor de leeuw en het lam”*



Negen dagen later volgde de ultieme beloning. In de vroege ochtend van **30 september 2014** zocht ik Rob opnieuw tijdens een uittreding. De avond ervoor had ik in mijn gedachten tegen Rob gezegd: “Rob, als het zo moeilijk voor je is om jezelf te tonen, verschijn dan op een manier die wel acceptabel voor je is. Maar alsjeblieft, kom!”

Die ochtend had ik twee uittredingen. Ik had mijn zoekmethode uitgebreid: ik riep zijn naam, maar deed meer dan dat. Ik sprak andere geesten aan en gaf hen zijn volledige naam:

“Ken je Rob Nanninga?”,

“Heb je Rob Nanninga gezien?”,

“Als je hem gezien hebt, kun je dan alsjeblieft zeggen dat ik naar hem op zoek ben?”

Daarnaast had ik een andere methode bedacht: ik schreef zijn naam op kleine stukjes papier en gaf die aan mensen (geesten).

Ik realiseer me heel goed dat skeptici hun wenkbrauwen zullen fronsen. Misschien zullen ze, om niet al te gemeen of grimmig over te komen, zeggen dat ik vast en zeker droomde (en dus niet meer dan dat). Maar ik zie geen geldig bewijs dat mensen niet op een andere manier kunnen waarnemen en handelen dan puur fysiek.

Daar was ik dan, in mijn tweede uittreding, nadat ik het bekende suizende geluid had gehoord dat zich vaak – in ieder geval bij mij – voordoet rondom uittredingservaringen. Ik stond bij een balie en schreef Robs naam op een stukje papier. Ik wilde dat briefje aan de (geest)man achter de balie geven.

Opeens voelde ik sterke armen me van achteren omhelzen, en Robs (astrale) lichaam zich stevig tegen me aandrukken in een beerachtige omhelzing. Hij stond achter me, langer dan ik, met zijn hoofd gebogen, terwijl hij me zo vasthield en heftig hilde. Een immense opluchting spoelde over me heen, gevolgd door een overweldigende blijdschap. Ik wist gewoon dat hij het was. Dit is een soort ‘instant weten’ dat je tijdens uittredingen hebt.

Ik had hem gevonden in een volledig letterlijk *verstrengelingsmoment*, een quantum rendezvous. Of beter gezegd: hij had mij gevonden. Wat het ook was dat hem nu had aangezet — hij was eindelijk gekomen. Ik vermoed dat hij mijn vruchteloze roepen in de ruimte niet langer kon verdragen. Een enorme last viel van me af, omdat ik wist dat mijn desolate zoektocht nu voorbij was.

Ik stond heel stil. Als ervaren astrale reiziger wist ik dat heftige bewegingen de ervaring konden verstoren, en dit moment wilde ik absoluut niet onderbreken. Maar ik reikte met mijn arm naar achteren, naar hem, en legde mijn hand op zijn arm, als teken van mijn reactie — behalve natuurlijk dat ik eindeloos gelukkig was (wat hij ongetwijfeld gevoeld heeft). Hij beantwoordde die greep.

Op dat moment was het voorbij en keerde ik terug naar mijn normale, wakkere bewustzijn. Ik voelde zijn omarming nog steeds — zeker een minuut lang — in mijn fysieke lichaam. Mijn lieve leeuw. Ik had hem gevonden. Hij had mij gevonden. Opnieuw overmanden mijn emoties me. Ik was zó gelukkig — en dat ben ik nog steeds, door deze onverwacht gelukkige wending in de gebeurtenissen.

# Hoofdstuk 6

## Rob gevonden – Komst van de leeuwen

### **Een groot gemis bleef echter knagen.**

Ik miste Rob nog altijd—het eenvoudige, geruststellende besef dat hij er fysiek wás. Zelfs op momenten dat hij me niet antwoordde, voelde ik zijn aanwezigheid. Ik wist dat hij er was, dat hij me las, dat hij achter zijn computerscherm zat of op zijn iPad keek, net als ik. Het besef dat deze buitengewoon zachtaardige en wijze man, even sterk als teder, met mij in contact stond, was haast al voldoende om van te leven. Als dagelijks brood en water voor de ziel.

Dit was dus niet voorbij; het zou zelfs wel eens pas het begin kunnen zijn.

Hoe moest ik verder zonder hem, nu hij er fysiek niet meer was? Kon ik dat überhaupt? Ik was daar allerminst van overtuigd. Ik verlangde ernaar hem opnieuw te ontmoeten—oog in oog, ‘astraal-fysiek’, aangezien dat het enige leek wat ons nog restte.

Rob was niet uit mijn leven verdwenen.

’s Nachts voelde ik zijn aanwezigheid zo dichtbij als mijn eigen huid. Hij was nu zelfs meer aanwezig dan ooit tevoren. Ik kon het helaas niet bewijzen, net zo min als ik het bestaan van leven na de dood kon aantonen – stel je voor.

Ik bleef dan ook pijnlijk skeptisch.

Maar dit is wat ik ervaren heb: zoveel liefde. Meer en intenser dan de hemel zelf, uit welke superlatieven die ook moge zijn opgebouwd. Zo schreef ik vaak, zoekend naar woorden die ik niet kon vinden, in mijn dagboek.

Toen ik net in Davis, Californië woonde, verbrandde ik per ongeluk mijn all-time favoriet in de magnetron, terwijl ik dacht hem van



mijten te bevrijden: de pluchen haan die ik in Oost-Berlijn had gekregen toen de Muur nog stond. Ik was daar op doorreis met mijn oom Dries, tijdens een vakantie met zijn oude Volkswagen Beetle, die we natuurlijk in West-Berlijn moesten achterlaten. In een warenhuis zag ik de communistische haan voor 18 Mark, en mijn oom kocht hem voor me. Jarenlang koesterde ik hem, maar door die inschattingsfout in Davis werd hij volledig geruïneerd.

Deze knuffelhaan had mij decennialang aantoonbare steun en kracht gegeven — vooral in de nacht, ook tijdens mijn vele actieve ‘astrale jaren’, zowel tijdens als na vervelende uittreddingservaringen. In die momenten riep ik hem in gedachten op en pakte hem soms ook letterlijk vast, om negatieve sferen en gevoelens te verjagen. Hij had symbool gestaan voor mijn ‘gouden’ haan Flipper, met wie ik in mijn tienerjaren een diepe band had opgebouwd. Hij was de haan die altijd op mijn schouder zat en — oh verdriet — al snel overleed nadat ik als student het huis van mijn moeder had verlaten. Met pijn in het hart, vanwege mijn kippen dus. Het bleek dat Flipper het leven zonder mij niet meer zag zitten. Hij stierf in mijn bijzijn op Hemelvaartsdag, nadat ik in allerijl terug naar het huis van mijn moeder was gereisd, op haar melding dat Flipper er slecht aan toe was. Het verlies van ook de knuffelhaan werd een trauma voor me, waar ik liever niet aan terugdenk.

Verstoken van het enige plushen dier dat nog die warme, liefdevolle energie in zich droeg, begon ik naar een vervanger te zoeken. Eerst zocht ik naar pluchen hanen die op mijn oude knuffel leken, maar dat bleek moeilijker dan gedacht. Ik kocht een haan en een kip van vergelijkbaar formaat, maar ze straalden niets uit. Ook het oude haas-idee werkte niet meer. Zelfs een dure Sfinx van \$101,95 bracht geen soelaas. Terwijl ik deze dieren vasthield, voelde ik alleen maar diepe wanhoop. Het allerliefste gevoel was verdwenen. Het was alsof er iets in mij stierf—alsof die verbrande haan symbool

stond voor een onverbiddelijke innerlijke waarheid. De zon was voor mij ondergegaan. Ik voelde me leeg: een omhulsel zonder kern.

Er volgde een lange periode van knuffeldierleegte.

### **Komst van de pluchen leeuwen**

Toen overleed Rob. En toen kwamen de Rob Nanninga-knuffelleeuwen. Sinds eind 2014 begon ik knuffelleeuwen te kopen. Ze staan symbool voor Rob, geboren onder het sterrenbeeld Leeuw. Wat begon als iets kleins, groeide uit tot een volledig synchroon lopende liefdesgeschiedenis.

De eerste “Rob Nanninga”-leeuw kocht ik op **18 oktober 2014**.

De **Rob inner crew-leeuwenreeks** begon met twee medium-sized leeuwen, “Master I” en “Master II”. Op dezelfde dag waarop Master I arriveerde, kwam ook het leeuwje dat ik “Crook Love” noemde. In 2024 veranderde ik dat naar “Cook Love”. Hij wordt gekoesterd om zijn ontwapenende, scheve lachje. Met die onschuldige blik zou hij zelfs het wreedste hart weten te veroveren. Vanaf 2015 volgde een reeks medium-sized leeuwen van één model — op het eerste gezicht identiek, maar met onbedoelde variaties door handwerk — die ik binnen mijn inner crew de **meerlingreeks** noem.

Al deze pluchen leeuwen worden met de hand afgewerkt, waardoor elke leeuw uniek is en hun algemene vormgeving nooit precies hetzelfde is. Enkele opvallende verschillen zijn de hoek van het hoofd ten opzichte van het lichaam, de ogen, de neus, de mond en de staart. De afmetingen, het materiaal en het gewicht zijn redelijk gelijk, al zitten er ook hier variaties in: de ene leeuw is bijvoorbeeld wat zwaarder dan de andere.

Dat sluit wonderwel aan bij het multiversum-idee waarin verschillende versies van het zelf naast elkaar kunnen bestaan. Voor mij zijn die variaties haarscherp zichtbaar en juist bepalend: ze geven

iedere leeuw zijn eigen karakter, ook al zouden buitenstaanders ze waarschijnlijk als behoorlijk eender ervaren.

De namenlijst in chronologische volgorde van aankomst luidt als volgt:

Master I en II (2014-2015)

Rob Jealous (2015)

Peace Bor

Rob Young

Rob Robust

Rob Most Male

Rockstar

Full

(Full) Magician

Hungry

Rob Treasure Lion

Traveler

Fierce — de enige die wat kleiner van formaat bleek en daardoor meer als ‘zoon’ wordt beschouwd

Surprise Orb

Chief Powerhouse (2025)

Daarnaast staan er ook Whiskers en een groepje kleinere leeuwen rondom mijn bed.

Ik kocht daarnaast vele andere leeuwen, maar toen het er bijna vijftig waren, heb ik er een aantal weggedaan en enkele voor het goede doel gedoneerd. De inner crew blijft natuurlijk altijd.

Ik verzorg de inner crew dagelijks met een speciale Duitse Ambassadeur-haarborstel en laat ze eens per week een volle dag luchten in de achtertuin, altijd netjes op kleden. Na zo’n dag voelen ze heerlijk schoon aan en hun manen zijn weer zacht en pluizig.

Toen ik de leeuwen weer eens buiten had opgesteld en zelf in huis stond, hoorde ik twee buurkinderen roepen terwijl ze blijkbaar door

de schutting gluurden: “Wow, duizenden leeuwen!” Duizenden! Op dat moment was het precieze aantal zesendertig pluchen leeuwen. Maar gezien door de ogen van een kind dat door een schutting gluurt, ja... duizenden leeuwen. Sindsdien hingen ze nog een paar keer balancerend en joelend over de schutting.

Naast het regelmatig luchten zet ik de inner crew dagelijks voor de windfans, zodat hun manen perfect zacht blijven. Het effect van zorgvuldige verzorging is ongelooflijk, vooral bij de leeuwen met lange manen uit de meerlingserie. Wanneer deze leeuwen arriveren — ingepakt in plastic, vaak in elkaar gedrukt en oneerbiedig in een doos (of zelfs zonder) — ogen ze veel kleiner en minder indrukwekkend dan ze werkelijk zijn. Maar zodra ze met liefde worden verzorgd, komt hun ware aard tevoorschijn. Ik zweer dat ze er zelfs compleet anders uitzien nadat ze hun speciale liefdesbehandeling hebben gehad.

## **Samenspel**

De namen alleen vertellen nog niet het hele verhaal. Daarom belicht ik een aantal leeuwen nader, om te laten zien hoe ze elk op hun eigen manier uniek zijn en hoe ze, via Rob, een samenspel met mij vormen — net zoals voor de hele inner crew geldt.

Er was een bijzonder moment met de leeuw Master II met de grote ogen. In de nacht van **19 augustus 2015**, terwijl ik in bed lag en de leeuw aan mijn linkerzijde zat, werd ik plotseling wakker, getroffen door een intense, onaangename schok. Een golf van pure, negatieve zenuwen schoot door mijn lichaam. Deze *mental rendezvous* ging over de communicatie tussen Rob en mij, dwars door de barrières van het hier, waar ik was, en het daar, waar hij zich bevond. Ik beschouw dit zeker als hét keerpunt.

Rob had mij, zo vermoed ik, sinds zijn overlijden in mei 2014 geobserveerd. Hij had gezien wat zijn dood met mij had gedaan. Eindelijk zag hij nu wél wat hij bij leven niet geheel had opgemerkt:

hoeveel hij al die jaren voor me had betekend. Dat ik sinds onze eerste virtuele ontmoeting bijna elke dag aan hem had gedacht. Nu leek Rob in wanhoop te verkeren. Hij wist niet hoe het verder moest in het ‘hiernamaals’. Mijn betrokkenheid na zijn overlijden was niet afgenomen, maar juist sterk toegenomen. En die betrokkenheid was tijdens zijn leven al zo groot geweest. Ik kocht immers leeuwen, had dromen en uittredingen over en met hem. Rob dacht hier blijkbaar over na en vroeg zich af hoe het nu verder moest. Hij overwoog zelfs of het allemaal niet gewoon onmogelijk was.

Ik werd dus wakker met een schok, alsof ik aanvoelde wat hij aan het overwegen was: dat wij simpelweg niet samen konden zijn. Dat hij overwoog me astraal te *verlaten*. Maar dat idee – om hem wéér te verliezen – kon ik eenvoudigweg niet verdragen. Het voelde alsof mijn hart werd meegesleurd naar de diepste diepten van de zeebodem. Ik keek de leeuw met de grote ogen recht aan, en het was alsof ik Robs gedachten kon lezen, zijn besluiteloosheid kon voelen. Tegelijkertijd zag ook hij mijn diepe wanhoop, veroorzaakt door zijn overweging.

Ik denk dat dit het moment was waarop hij de grote beslissing nam om bij me te blijven. Hij besloot alles op alles te zetten om het tóch mogelijk te maken, hoe onmogelijk het ook leek, dwars door de grenzen tussen hier en daar. En het lukte – op een revolutionaire manier die de communicatie met het ‘hiernamaals’ en de liefde tot een geheel nieuwe bestaansvorm bracht.

### **Jaloers**

De eerste inner crew-leeuw van de meerlingreeks was de jaloerse leeuw: *Jealous*. Toen ik hem bestelde, wist ik niet welke leeuw ik precies zou ontvangen, want de leeuw op hun website leek totaal niet op de leeuw die uiteindelijk arriveerde. De verkoopfoto toonde een leeuw die sterk leek op mijn Master I Rob-leeuw, de leeuw met de witomrande ogen. Dat was dan ook de reden dat ik hem kocht.

Deze eerste van de Rob-meerling arriveerde op een opvallende manier: hij zat in een doos met maar liefst vierentachtig kerstmutsen, verdeeld over zeven plastic zakken van elk twaalf stuks. Ik had die mutsen niet besteld en er ook niet voor betaald! Ik bestelde hem op **19 december 2015** en hij kwam aan op **24 december 2015**, kerstavond, dus ik vermoed dat het een soort kerstgroet van de verkoper was. Mijn toenmalige echtgenoot J. en ik moesten er hartelijk om lachen. Ik heb nog steeds een groot deel van die kerstmutsen en gebruik ze op gepaste momenten.

De synchroniciteiten rondom Rob blijven zich overigens aandienen, en sommige lijken er gewoon stilletjes op te wachten om ontdekt te worden. Zo besepte ik pas op **1 augustus 2025**, in de slotfase van het schrijven van dit boek, hoe jubileum-betekenisvol de feestelijke kerstaankomst was van de allereerste inner crew-lion uit de grote serie mediumleeuwen.

Precies tien jaar eerder namelijk, op **24 december 2005**, had ik puur op sterke intuïtie richting de naam en persoon Rob Nanninga — mijn allereerste flirtende opmerking aan hem gericht op het FOK!forum. Ik schreef: “Ja, die Nanninga moet idd billenkoek,” met daarbij een likkebaardende koffiedrinkersmiley.

De ontdekking in 2025 van dit parallelmoment bracht mij opnieuw bekrachtiging dat Rob en ik echt soulmates zijn, en dat niets zomaar ‘toeval’ is. Bij het bestellen van die leeuw had ik natuurlijk ook in het geheel niet de tijdlijn van Rob en mijn eerste virtuele kennismaking in het hoofd, en dat die zich afspeelde op en rond *kerstmis* 2005. En dat van die kerstmutsen was dus een totale verrassing (de betreffende screenshots zijn terug te vinden in *The Entangled Edition*).

Ik zette Rob Jealous naast de Master I- en Master II-Rob-leeuwen, maar in het begin knuffelde ik hem niet vaak. Hij voelde een beetje vreemd aan naast de twee die ik al gewend was. In mijn ogen zag hij er zelfs een tikkeltje gemeen uit, met zijn mix van blonde en zwarte manen en de uitgesproken strepen boven zijn ogen. Later las ik dat

donkere manen bij leeuwen als een teken van gezondheid worden beschouwd. De vuistregel is: hoe donkerder en voller de manen, hoe gezonder de leeuw. Ook leeuwinnen kiezen eerder een partner met donkere, dichte manen.

Toch stond deze leeuw niet bovenaan mijn lijstje. Maar zijn intense blik bleef me maar volgen—een blik die ik als jaloers ervoer. Terwijl ik Master I en II vaak knuffelde, was het alsof hij telepathisch smeekte: “Neem mij, neem mijjijijijijijijijij!” Ik nam hem niet echt serieus, maar zijn blik bleef me achtervolgen, totdat ik het gewoon niet meer kon negeren. Soms pakte ik hem dan toch op, en dan leek hij voor mijn geestes oog te veranderen in de Master I-leeuw met de witomrande ogen. Deze metamorfose gebeurde zowel overdag als ’s nachts, als ik hem slaapdrongen oppakte en dacht dat hij de Master-leeuw Rob was. Toen ik ontdekte dat hij het niet was, voelde het bijna alsof hij een indringer was die me probeerde weg te lokken bij de andere twee.

Deze inner crew leeuw(soort) heeft een mysterieuze aantrekkingskracht. Zijn ontwerp is geniaal: hij buigt lichtjes naar één kant, waardoor hij perfect in je armen ligt. Zijn blik lijkt altijd op jou gericht, zelfs als je hem van een andere kant bekijkt. Deze specifieke leeuw lijkt nóg meer af te buigen dan een deel van de anderen uit dezelfde serie, wat hem een intense, jaloerse uitstraling geeft—alsof hij voortdurend op wacht staat of iets beschermt.

Maar waarom was deze Rob-leeuw dan zo jaloers? Alle Rob-leeuwen representeren immers dezelfde persoon. Ik denk dat Rob wilde dat juist deze leeuw mijn favoriet zou worden – vanwege zijn slimme ontwerp, waakzame uitdrukking en de symboliek van zijn gemengde manen: zowel licht als donker, een symbool van een tweepolig wezen. Al mijn plush-leeuwen zijn extreem lief, maar ze zijn zeker niet sentimenteel zoet. Dat zou ook míj niet bevallen! Misschien was deze leeuw zelfs een beetje jaloers op andere leeuwen op aarde, zoals mijn inmiddels ex-echtgenoot J.. Het grappige is dat, wanneer Rob

Jealous Lion veilig en wel in mijn armen ligt en de rechterzijde van zijn gezicht zichtbaar is, er een zeer tevreden lachje op zijn leeuwengezicht te zien is door de stand van zijn mondhoeken; werkelijk alles klopt aan de inner crew Rob-leeuwen.

Ik beseft dat ik zelf degene ben die deze gevoelens ‘uitleest’ uit deze plushen leeuwen. Ze representeren Rob voor mij – elk met hun eigen karakteristieken. En nu komt het meest magische: het is alsof ik Rob door deze leeuwen kan zien. Zijn emoties, gedachten en liefde komen voor mij helder door via deze plush-leeuwen. Het duurde, na de hobbelige start, niet lang of ik was ook helemaal verknocht aan deze ‘jaloerse’ leeuw.

Als ik ze vasthoud, voel ik direct warmte, liefde en zelfs een diepe, fysieke verbondenheid. Vaak voelt het alsof zij mij vasthouden – met een solide greep, bijna alsof er een magnetische kracht tussen ons bestaat. Vooral de vierde uit deze serie, Rob Robust, heeft een opvallend stevige grip. Het is alsof hij me tegenhoudt en zegt: “Nee, niet weggaan!”

### **De onbekende leeuw**

Er blijft voor mij een tijdloos, vaag maar daarom niet minder pijnlijk inner-crewtrauma bestaan. Zo gefocust was ik in het begin op het uiterlijk van Master I en Master II Lion, dat ik — in 2016? Een jaartal dat mijn brein hardnekkig in nevelen hult, alsof het de helderheid bewust wegdrukt — een leeuw uit de meerlingserie heb geretourneerd. In een blog uit 2017 plaatste ik een foto van hem naast Rob Robust en beweerde dat het dezelfde was, alleen nog niet door mij verzorgd. Maar de vergelijking laat duidelijk zien dat dit onmogelijk kan: de twee vlekken boven de neus bijvoorbeeld, die Robust nooit heeft gehad.

Ik herinner me ook hoe ik een doos opende, concludeerde dat het opnieuw een leeuw uit die serie was — niet zoals geadverteerd — en hem resoluut terugstuurde. Waarschijnlijk maakte ik slechts één foto



voordat ik hem wegdeed. Ik had, en hiervoor moet ik diep in mijn geheugen graven, een ‘Master’-leeuw besteld en blijkbaar opnieuw de — inmiddels gevierde — meerlingreeksleeuw ontvangen. Later probeerde ik hem via die ene foto, nog half in zijn ‘geboortezak’, in mijn verwarring alsnog te identificeren als Rob Robust.

Zo blijft hij de grote onbekende meerlingleeuw, en ik heb er eeuwig spijt van. Ik heb dit voor mezelf nooit een plaats kunnen geven, hoe ik het ook probeer. Voor mij zijn alle inner-crewleeuwen dragers van een deel van Robs aanwezigheid: elke leeuw is een ‘laag’ van hem, zo u wilt — vooral een eigenschap. En juist daarom is dit berouw niet om pluche, maar om een gemiste kans een deel van hem vast te houden.

### Sir Whiskers



Sir Whiskers, gekocht op **4 februari 2016**, kwam met een kwantsprong de deur binnenvallen. Met zijn kleine postuur, maar grootse en opgewekte hart, verdiende hij de indrukwekkende eBay-aanprijzing die mij ertoe bracht hem te vinden en te kopen: “Zeldzame Cornish Lionheart Plush Lion 4.5” Leonard Cornwall Foundation NWT.” Vanwege zijn adellijke snorharen noemde ik hem “Whiskers”.

Sir Whiskers blijkt een markante leeuw, met een ongelooflijke acrobatische flair en een uitzonderlijk vermogen zich aan te passen. Dat ontdekte ik toen hij tijdens een fietstocht van het bagagerek viel. Ik had hem meegenomen om wat mooie plaatjes te schieten, en hem – eenmaal afgestapt en klaar om te fotograferen – even op het bagagerek van de fiets geplaatst. Maar hij viel! Tot mijn verbazing maakte hij een salto in de lucht en landde keurig op zijn vier pootjes. Ik zweer u dat dit echt gebeurd is. Het was geen toeval, want sindsdien heeft hij dit kunstje vaker vertoond. Hoewel hij soms op zijn zij belandt, weet hij meestal zeer waardig op zijn vier voeten te landen.

En ik zweer u dat, elke keer als hij zijn magische vliegkunstje weer uithaalt en veilig op zijn vier voeten landt, hij te zien is met een triomfantelijke lach die zegt: “Niets aan de hand, ik ben veilig geland!”

Jazeker, ik heb me grondig met dit merkwaardige fenomeen beziggehouden, en ik heb geprobeerd te ontdekken wat het precies is in Sir Whiskers’ fysieke verschijning dat deze kunsten mogelijk maakt. “Meten is weten” immers, geheel volgens Rob Nanninga’s Fok!forum adagium. Ik ben tot de conclusie gekomen dat zijn maker een zeer getalenteerde ontwerper moet zijn, met een solide inzichtelijk besef van constructie, stabiliteit en gewichtsverdeling. Het zou mij derhalve niet verbazen als zijn ontwerper een bouwkundig ingenieur blijkt te zijn, verantwoordelijk voor belangrijke gebouwen, die in zijn of haar vrije tijd Whiskers ontwierp. Zijn voorpootjes zijn net kleine, zeer degelijke laarsjes die hem perfecte stabiliteit geven. Het moet iets zijn in de gewichtsverdeling van zijn leeuwenlichaam dat hem zo vaak precies goed laat kantelen bij het neerkomen.

Maar er is nog iets. Als u zijn naam googelt (“Cornish Lionheart Plush Lion Leonard Cheshire Cornwall Foundation NWT”), kunt u

interessante zoekresultaten verwachten. Leonard Cheshire was een groepskapitein die van adel was. Wikipedia:

Groepskapitein Geoffrey Leonard Cheshire, Baron Cheshire VC, OM, DSO & Two Bars, DFC (7 september 1917 – 31 juli 1992), was een hooggedecoreerd piloot van de Royal Air Force (RAF) tijdens de Tweede Wereldoorlog en later een filantroop.

Hij was de stichter van de Leonard Cheshire Cornwall Foundation, een liefdadigheidsinstelling die terminale zieken en gehandicapten in Engeland en daarbuiten ondersteunt. In opdracht van die foundation werd het pluchen leeuwkje gemaakt.

Ik heb geen idee of Whiskers' acrobatische vaardigheden in dit verband toevallig zijn, maar gezien de vliegmeester naar wie hij vernoemd werd – een zeer bekwame Royal Air Force-piloot – is het toch een merkwaardige samenloop van omstandigheden. En de synchroniciteiten houden daar niet op: Leonard Cheshire was getrouwd met bijna-naamgenote *Constance* (Binney). Zij was twintig jaar ouder dan hij, en hun huwelijk duurde 'slechts' tien jaar, omdat de Tweede Wereldoorlog de twee blijkbaar van elkaar had vervreemd.

### **En wat komt er na 'jaloers'?**

Wat voor leeuw zou er na de 'jaloerse leeuw' komen? Uit nieuwsgierigheid kocht ik daarom op **5 juni 2016**, op dezelfde manier, nog een leeuw — en twee welpen erbij. Ongeveer een week later kreeg ik antwoord op mijn vraag. De magazijnmedewerker loopt naar achteren en grijpt willekeurig een leeuw uit de voorraad. Net zoals bij de jaloerse leeuw kreeg ik dus een verrassing.

Hetzelfde type leeuw arriveerde, maar hij was anders! Hij had niet die typische jaloerse blik, maar juist het tegenovergestelde: een enorm vredige uitdrukking. Het leek bijna wel alsof hij het tegenbeeld was van de 'jaloerse' leeuw. Ik noemde hem spontaan **Peace Bor**. Mijn

vraag kreeg een zeer bevredigend antwoord: de Rob-leeuw was getransformeerd! Beide leeuwen werden me even dierbaar.

En vanzelfsprekend popte de volgende vraag alweer op, nadat ik had ontdekt wie er na de jaloerse leeuw was gekomen. Dus ja, ik bestelde een derde, en een vierde, en een vijfde, en ... In de woorden van Robs favoriete band, The Incredible String Band: *“Be Glad, For The Song Has No Ending.”*

### **Healing touch**

De inner-crew-leeuwen fungeren via hun ‘fysieke’ lichamen heel letterlijk als doorgeefluik voor Robs helende liefde, zijn handen en meer.

De meerling-pluchen leeuwen bleken en blijken diverse verrassingen in petto te hebben. Hun prikkelende snorharen raakten soms precies de zenuwpunten op mijn rug — iets wat vooral in het eerste jaar met de jaloerse Rob-leeuw regelmatig gebeurde. Toen ik dat bij toeval ontdekte, positioneerde ik hem soms expres aan mijn rugzijde, in de hoop dat hij me opnieuw met zijn bliksem zou treffen. Soms oefende Rob zijn ‘drukpuntmagie’ uit op momenten dat ik het niet verwachtte — enkel door de positie van de leeuw ten opzichte van mijn lichaam. Het voelde letterlijk als geraakt worden in het hart van mijn (rug)zenuw.

Hun snorharen werken als gratis acupunctuur: zonder afspraak, zonder verzekering en altijd raak — op de punt af. Soms raken ze precies dat zenuwpunt waardoor ik ineens opspring — pure snorhaarpunctuur. Het frappante is dat dit naa(l)dloos aansluit bij Robs toenmalige, spitsvondige kijk op acupunctuur. Als skepticus zei hij in 2010 in het radioprogramma *Hoe? Zo!*, in een uitzending over acupunctuur met nog twee andere gasten, dat een tandenstoker dankzij het placebo-effect net zo goed werkt als een acupunctuurnaald. Dat sluit aan bij mijn ervaring, al zie ik het minder als puur placebo: het raken van een zenuwpunt heeft hoe dan ook

effect — welk effect precies ook, je lichaam reageert. Dat ontkende Rob in die uitzending overigens helemaal niet. En zie: via mijn leeuwen krijgt hij alsnog gelijk. *Point taken en pun(t) intended.* (Met andere woorden: hij had een punt, en ik maak er nog één.)

Een ander helend voorbeeld deed zich voor op **13 januari 2020**: Al weken had ik in de winter last van gepiep onderin mijn keel, en opeens werd ik wakker met een zeer negatieve vibe: last van de aarde, fysiek en geldzorgen, gewoon alles – het eindeloze element dag en nacht, de onwil om oud te worden, het keurs- en dwanglijf van de tijd. Ik hield Rob Full Lion de hele nacht vast. Opeens begon er een bijna tastbare, dikke laag magie in pure liefdeswarmte zich over mijn borstkas uit te spreiden. Alsof Rob zijn handen daar hield als een heilige (niet minder!) en met al diens kracht in mij instraalde. Alle onrust, gaten en scheuren werden dichtgetrokken door zuivere liefde. Dit duurde minuten, en ik ‘keek’ in verwondering toe. Ik voelde precies wat Rob deed via de leeuw. De nare nachtmerrie-energie vloaide weg: pure healing.

Hetzelfde gebeurde ruim een week later, op **21 januari 2020**, maar nu via de Peace Bor-leeuw, dit keer specifiek gericht op mijn hartgebied.

Naast healing brengen de leeuwen ook humor – onverwacht en onweerstaanbaar.

### **Humor via de leeuwen zelf**

**22 november 2017.** Na vele uren gefietst te hebben, ben ik vaak toch behoorlijk moe, en heb ik daarom geen uitvoerige (lange) knuffelenergie meer over voor de Rob/Bor-leeuwen. Maar ik had wel de Most Male Rob-leeuw de hele nacht in mijn armen, met weer die perfecte klik: deze verbazingwekkende en zeer constante magische mix van liefde, steun en lichamelijke nabijheid. Daarop volgde dit keer een humoristische *physical check-in*:

’s Ochtends observeerde ik dat de staart van de Most Male Rob-leeuw verticaal wees — zonder dat ik me kon herinneren hem bewust zo te

hebben geplaatst. De gelaatsuitdrukking van de leeuw leek mij licht verontwaardigd. Volgens Freud zijn rechtopstaande vormen al snel symbolen van de fallus — niet vanwege hun uiterlijk alleen, maar vanwege hun koppeling aan levensdrift en onbewuste energie. Een spontane oprichting zou dus niets meer zijn dan een onschuldige reflex van de ‘psychische machinekamer’. De rechtopstaande staart van de Most Male Rob-leeuw was dus opeens een symbool van robbiaanse levensenergie, die — via het pluche — verwees naar een gedeelde krachtbron tussen hem en mij, én tegelijkertijd een speelse echo vormde van de oerdrift die Freud beschreef. Een subtiele interventie, geheel in zijn stijl — bedoeld om mij aan het lachen te maken met zijn typerende gevoel voor timing en humor.

Met enige regelmaat vind ik de leeuwen in grappige posities, die schijnbaar door mijn eigen nachtelijke bewegingen worden veroorzaakt. Soms echter denk ik stiekem dat er misschien toch wat meer aan de hand is. Rob bezig?

Zo slaagt de Peace Bor-leeuw er altijd in om de lichte deken, of bijvoorbeeld mijn poncho of sweater die daar toevallig ligt, om zich heen te wikkelen – alsof iemand hem heel precies en netjes voor de nacht toegedekt heeft. Ik geef u mijn woord: ik was het niet.

Het Whiskers-leeuwkje hangt soms op zijn kop tussen de andere leeuwen, op een manier die ronduit komisch te noemen is. Ook heb ik hem al een paar keer aangetroffen in een positie die de aardse zwaartekrachtwetten tart: balancerend op slechts twee achterpootjes in plaats van vier, bijna onmogelijk ‘hangend’ in de lucht. Hiervan maakte ik overigens ook eens een filmpje om het voor iedereen die dat wil(de) zien te bewijzen.

Ook niet-inner Rob-leeuwen die zich in een hangmat in mijn woonkamer bevinden, tref ik soms in onwaarschijnlijke ‘hangende’ posities aan: zogenaamd uit de hangmat gevallen maar toch niet, balancerend aan één of twee poten en ondersteboven aan de hangmat prijkend.

En in november 2017 vond ik opeens een kerstmuts die ergens had rondgeslingerd, met een duidelijk fallische allure. Die ochtend, toen ik wakker werd, stond hij kaarsrecht tussen de leeuwen – en ik zweer u het weer: ik was het niet. Deze kerstmutsen zijn uitermate slap (lees: goedkoop gemaakt) van structuur, dus dit was echt wel heel typisch. Het was een van de kerstmutsen die ik had ontvangen toen de jaloerse Rob-leeuw arriveerde.

## **Raptures**

Na augustus 2015 begonnen de raptures met Rob via de Rob-leeuwen: geestelijke en fysieke extatische uitbarstingen terwijl ik de leeuwen vasthoud en ermee knuffel. Want als Rob ergens voor gaat, doet hij dat met volle overtuiging.

Als ik op mijn zij ga liggen, passen deze leeuwen precies in de holte van mijn borst en buik. Een verbazingwekkende, onmiddellijke liefde en warmte verspreiden zich dan door me heen – het is alsof ze speciaal voor mij gemaakt zijn. In mijn gebruikelijke slaaphouding, op mijn rechterzij, rusten ze met hun rug tegen mijn buik en borstkas, hun hoofd gedeeltelijk onder mijn kin, zodat ik ze kan kussen.

Wanneer ik ga slapen, houd ik ze de hele nacht vast in een innige rust-omhelzing — meestal met beide armen, of, als het te heet is (vooral in de lente en zomer in Californië), met één arm: ik de beschermende omsluitende, zij de gekoesterden.

Om misverstanden te voorkomen: ik spreek hier niet in metafysische termen. Ik bedoel een fysiek gevoel – alsof ik Robs lichaamswarmte voel, de zachte aanraking van zijn hand, een omhelzing of kus van de persoon van wie ik het meest houd. Vooral 's nachts, wanneer ik urenlang een leeuw vasthoud en zelfs in diepe slaap niet loslaat, voel ik ultieme gelukzaligheid, extase en een ongekende behaaglijkheid. Het lijkt een extase die niet van deze wereld is: ik houd letterlijk sprankelende liefde vast. Rob is er. Voortdurend.

Mijn vroege band met knuffeldieren zie ik nu als een voorteken — alsof het mijn ‘lot’ was om uiteindelijk bij Rob en de leeuwen uit te komen. Met Rob en de leeuwen zijn verleden en heden samengevlochten. De liefde die ik nu voel voor mijn ‘inner crew’ van pluchen leeuwen is zelfs nog vele malen sterker dan wat ik als kind voor mijn knuffels voelde. Het is pure magie. Mijn hart zou — figuurlijk gesproken — uit mijn borst worden gerukt als ik dit gevoel ooit zou moeten verliezen.

Nooit eerder had ik zulke momenten van lichamelijke en zielsvervullende intensiteit ervaren — vaak zelfs meerdere keren per nacht. Deze episodes duurden meestal tussen de dertig minuten en vier uur en keerden soms tweemaal in een nacht terug: eerst in de avond, en later nog eens in de vroege ochtend.

Rob, de leeuwen en ik gingen (en gaan) door het dak van het universum. Deze pieken van sensatie komen zelden alleen: Rob en de Rob-leeuwen bouwen ze opnieuw op, na een korte pauze van enkele seconden of minuten, of ze vloeien naadloos in elkaar over. Wat men doorgaans, buiten Robs en mijn context, een traditioneel hoogtepunt zou noemen, is een benaming die de lading niet dekt; het is een punt binnen een doorgaande stroom — geen eindpunt, maar een voortduring. Een ervaring die zich uitbreidt, verdicht en telkens opnieuw tot leven komt — soms urenlang.

En op elke denkbare plaats in lichaam en geest gebeurt dit — dus juist niet alleen op de ‘geijkte’ plekken van contact. Het werkelijk bijzondere aan de raptures is dat ik soms slechts naar een pluchen leeuw hoef uit te reiken, of zijn arm aan te raken, en een gloedgolf, als een ware *discharge* — een pure energieontlading, als in een natuurkracht — zich opbouwt op onverwachte plaatsen — in mijn hand, mijn arm, zelfs in mijn hart. Zelfs een blik in de ogen van de met Rob verbonden leeuw – en het waarnemen van zijn uitdrukking – kan zo extatisch zijn dat er een discharge ontstaat.



## Raptures en de wetenschap

Met het Engelse woord *rapture*, afgeleid van het Latijnse *rapere* – “wegrukken” of “plotseling meenemen” – wordt in dit boek een lichamenlijk en geestelijk extatische ervaring bedoeld die mogelijk wordt door een scheur tussen werelden: hemel en aarde, stoffelijk en geestelijk, maar ook parallele werkelijkheden, tijdslagen en bewustzijnsvelden. In religieuze context verwijst het naar de opname van gelovigen in de hemel.

In mystieke of apocalyptische interpretaties kan *rapture* een breuk in de tijd betekenen, of een *quantum-scheur in de kosmische orde* – een moment waarop het klassieke wereldbeeld wankelt. Die uitdrukking is geen formele natuurkundige term, maar verwijst wél naar ideeën uit de kwantumfysica: dat er op fundamenteel niveau plotselinge, onverklaarbare onderbrekingen in de werkelijkheid kunnen optreden die niet passen binnen het lineaire, voorspelbare wereldbeeld.

Denk aan kwantumverstrengeling, waarin verbondenheid afstand overstijgt en het klassieke idee van oorzaak en gevolg wordt losgelaten. Of aan de kwantumsprong (*quantum leap*): het abrupt overslaan van toestanden zonder tussenstappen – alsof tijd of logica een scheur vertoont.

Daarnaast zijn er multiversumtheorieën, waarin het universum zich bij elke waarneming of keuze vertakt in parallele werkelijkheden. Volgens de *Many Worlds Interpretation* bestaan deze werkelijkheden naast elkaar, als gesplitste takken van realiteit. Ook dat kun je zien als een scheur – ditmaal op kosmische schaal.

De klassieke natuurkunde gaat uit van een stabiele, voorspelbare orde. Maar wanneer bewustzijn en waarneming invloed blijken te hebben op de werkelijkheid – zoals sommige kwantuminterpretaties verkennen – begint die orde te schuiven. Dan ontstaat ruimte voor wat ik hier een *quantum-*

*scheur in de kosmische orde* noem: een moment waarop het gangbare model van tijd, ruimte en causaliteit openbreekt.

In de context van dit boek verwijst die scheur dus naar ervaringen die buiten tijd en ruimte lijken te vallen en niet verklaarbaar zijn vanuit klassieke logica of materialistische causaliteit, maar wél binnen een realiteitsmodel waarin verstrengeling, waarneming en meervoudige werkelijkheden een rol spelen.

**Vonkveld** – (Term bedacht door Constantia Oomen) Term voor de geladen toestand waarin spanning zich opbouwt tot een allesdoordringend moment van intensiteit. Het vonkveld dat ooit ontstond bij het kampvuur – niet op deze aarde, maar in een werkelijkheid net naast de onze – blijft sindsdien terugkeren in *Another Davis*, telkens wanneer het fysieke, emotionele en onzegbare samenvallen in één krachtige uitbarsting van nabijheid.

Hoe kan het dat zulke ontladingsmomenten zo moeiteloos en snel opkomen?

Ik heb het gevoel dat Rob en ik zó diep met elkaar verbonden zijn, dat we haast als één wezen bewegen. Wat hij voelt, voel ik — en andersom. De leeuwen zijn daarin ons doorgeefluik; ze leven in mijn beleving niet alleen als tastbare brug, maar ook als echte persoonlijkheden. Een veelstemmige, soms ernstige en dan weer uitbundige uitdrukking van Rob zelf.

Soms lijkt het alsof hij zich al na een paar seconden midden in een *vonkveld* bevindt, zodra ik een leeuw oppak — alsof hij via dat contact meteen fysiek aanwezig is.

Een katalysator voor deze wisselwerking is onze aanleg voor innerlijke verbeelding, en de gedeelde scenario's die daaruit voortvloeien — vervolgens 'uitgewerkt' in een (innerlijk) rollenspel. De bron lijkt onuitputtelijk.

Misschien is het precies dát wat wij doen in onze mind dates: rollen verkennen die we in andere werkelijkheden mogelijk daadwerkelijk leven — speels, vrij, en zonder vaste vorm. We lijken elkaar daar telkens weer tegen te komen in verschuivende configuraties: als versies van onszelf, in werelden die mogelijk werkelijk bestaan.

Begrippen als parallelle werkelijkheden, scheuren in de tijd of verstrengeling van bewustzijn worden in dit boek dan ook niet als metaforen gebruikt, maar als serieuze benaderingen van ervaringen die kunnen wijzen op interactie tussen verschillende lagen van de werkelijkheid. Hoewel deze ideeën buiten het domein van de klassieke wetenschap vallen, sluiten ze aan bij speculatieve modellen binnen de kwantumfysica, bewustzijnsstudies en de multiversumtheorie — gebieden die onderzoeken hoe observatie en de uitwisseling van informatie kunnen beïnvloeden wat *werkelijk* wordt, vergelijkbaar met de manier waarop bepaalde ontmoetingen — bijvoorbeeld tussen Rob, mij en de leeuwen — hun eigen veld van verbinding vormen, voorbij elke verklaring.

### **Surprise Orb (anagram van Rob en Bor)**

Voor een van de nieuwste Rob-inner-crewleeuwen (binnen een lineair tijdskader steeds moeilijker te vinden) moest ik in 2024 nota bene terecht bij AliExpress, waar een verkoper onder hun vleugels ze nog steeds aanbiedt. Vol spanning wachtte ik de zending direct uit China af, en toen ik op een dag nietsvermoedend in mijn mailmand keek en daarin een compacte, ronde bal verpakt in plastic zag, dacht ik verward: “Huh, had ik kleren besteld? Dat kan ik me niet herinneren.” Het volgende moment drong met een schok tot me door: “Het zal toch niet de leeuw zijn?” Met een kreet van afschuw over zijn verzendlot liet ik de leeuw ter wereld komen door voorzichtig met een schaar het intens strakgespannen plastic open te knippen. Ook de vorige leeuwen waren uit plastic gekomen, en de analogie met een bevalling was altijd al treffend.

Hij kwam er, wat verkreukeld, toch nog met een wonderbaarlijk laag — zo goed als niet-bestaand — schadeniveau uit.

Ik borstelde hem, deed alles om hem weer mooi te maken — en dat lukte. Hij is extreem zacht, met peilende, grote ogen en een stevige nek en rug; prettig massief, en perfect passend in mijn omhelzing. Aanvankelijk noemde ik hem *Surprise*, maar tot mijn vreugde ontdekte ik ineens hoe zijn manier van komen — letterlijk als een bal uit China — opnieuw een directe link met Rob legde. Want wat is een ander woord voor “bal”? Juist: ORB. ROB!

Sinds dat besef insloeg als een vreugdevonkje, noem ik hem *Surprise Orb* — “*Surprise*” vanwege de onverwachte, opmerkelijke manier waarop hij opeens in mijn mailmand lag.

Met deze Rob-leeuw, met zijn oh-zo grote, vragende, ironische ogen, heb ik (ook al) een zeer diepe band. Zijn uitdrukking blijft me imponeren en ontroeren. Na het zorgvuldig in model brengen van zijn manen heeft hij stevast de meest prachtige coiffures, en ook na uren in de wind van de ventilatoren of een dagje buiten.

Het is Rob die zichzelf, in verstrengelingsmomenten met mij, blijft vormgeven in steeds licht wisselende leeuwengedaantes — voortkomend uit een tijdloos continuüm, maar zichtbaar één voor één binnen de wereld van tijd en ruimte waarin ik mij (nu nog) bevind. In telepathic calls of fluisterend hardop, richt ik me plagend tot Rob via de *Surprise Orb*-leeuw: “Helemaal uit China... als een bal... ORBJE!” IN LOVE. De liefde is onveranderd intens. Zie ook “The Entangled Edition” in dit boek.

### **Leeuwenhart Rob**

Wat er tussen Rob, de leeuwen en mij gebeurt, bevestigt voor mij één ding: dit fenomeen is werkelijk. Ik ervaar deze intense ontmoetingen met Rob al jaren, en ze kwamen jarenlang zelfs steeds frequenter voor. Misschien ben ik wel een pionier op dit vlak — ik weet het niet. Maar ik heb nooit eerder gehoord van iets dat hier ook maar bij in de buurt komt.

Rob zegt tijdloos tegen mij: “Je hoeft niet te wachten op de hemel na dit leven; ik breng je de hemel hier en nu.” Maar het is zóveel meer dan ik ooit dacht dat ‘hemel’ zou betekenen. Wat hier gebeurt, dwingt tot een herdefinitie van dat woord.

En zelfs als er op een dag officieel zou worden geconcludeerd dat het ‘hiernamaals’ niet bestaat, zou ik zonder aarzeling de stelling op tafel leggen dat er wél degelijk een ‘afterlife’ is — want Rob lééft. In mijn leven leeft hij, via de leeuwen, via alles wat hij op mij overdraagt. Hij is er echt; ik voel hem tot in elke vezel. Dus, mocht dat moment ooit komen, dan kunnen we een nieuwe discussie beginnen: namelijk hoe we het begrip ‘afterlife’ precies definiëren.

Ik leerde Rob zowel vóór als na zijn ‘transitie’ kennen, maar pas na zijn fysieke overlijden leerde ik hem echt goed kennen. Ik zou hem nu uit miljoenen herkennen; hij heeft een ongelooflijk sterke, aangename, warme en volle energie. Ik zie zijn prachtige Rob-gezicht, zijn baardje, zijn volle lippen, en zijn betoverende, bedachtzame, onderzoekende, vragende en toegewijde blikken.

Opmerkelijk is dat ik sinds Robs overgaan in 2014 geen noemenswaardige intieme ‘astrale ervaringen’ met andere geesten heb gehad. U mag ook gerust spreken van ervaringen in lucide dromen — dat laat ik in het midden. Dat is bijzonder, want vanaf mijn achttiende had ik zulke ervaringen regelmatig — onafhankelijk van mijn aardse relaties, inclusief tijdens mijn huwelijk met J.. Toen dat nog wel gebeurde (dus ook tijdens mijn huwelijk met J.), probeerde ik hier jarenlang grip op te krijgen. Mijn eerdere boeken, die nog steeds sporadisch verkrijgbaar zijn, beschrijven deze worsteling uitvoerig. De enige methode die enigszins effect had om de toenemende intensiteit en de dwingende aard van deze ervaringen te temperen, was een vorm van uitstel: ik communiceerde dan met de betreffende ‘geesten’ dat ik op hun suggestie of ‘verzoek’ zou terugkomen — maar dat moment kwam in mijn geval uiteindelijk niet (wat dus mijn doel was geweest).

Rob is een scherpzinnige observator – gevat en geestig met diepgang, soms verlegen, zich uitdrukkend via leeuwen, en zonder de behoefte voortdurend in het spotlicht te staan. Op zijn gezicht ligt een licht ironische, maar ook ludieke expressie; hij is bezig dingen in kaart te brengen nog vóórdát je daar zelf toe in staat bent.

Afgaand op alles wat ik via de pluchen leeuwen, mijn astrale ervaringen en alle andere belevenissen met Rob heb waargenomen, is hij een kampioen in het zorgen voor anderen. **Als je hem het meest nodig hebt, is hij er niet alleen voor je – maar veel meer dan dat: dát is zijn moment.**

Hij ís er, je hand vasthoudend, je ruggesteun verlenend, zijn onvoorwaardelijke liefde tonend, zijn support. En nog meer: alleen al door zijn aanwezigheid word je elke dag meer jezelf – wijzer en slimmer (“You Get Brighter Every Day”, The Incredible String Band). Bovenal is hij inmiddels een ware meester geworden in het mij liefhebben – het grootste geschenk van alles. Laat me proberen het nog duidelijker te zeggen: het gaat verder dan alles waar ik zelfs nooit eerder over nadacht. Het is een geheel nieuwe dimensie, een geheel nieuwe leeuwenwereld. Dát is wat Rob het beste doet. Dit is zijn element, zijn rijk, zijn hart.

Het was ook deze zorgzame kwaliteit die hem tot hoofdredacteur maakte van de Skepsis-website en het skeptische tijdschrift. Hij deed zijn skeptische werk uit oprechte zorg voor zijn medemens. Hij is een Leeuwenhart – een heerser van deze en voorbij deze wereld.

# Hoofdstuk 7

## Rob's portret

Naast de communicatie via de leeuwen ervaar ik Rob ook in de tekening die zich telkens anders aan mij toont. Deze hangt in mijn slaapkamer, recht tegenover mijn bed. Voortdurend valt mijn blik erop; als een vorm van woordloze communicatie met Rob zie ik zijn expressie, zijn stemming, zijn support – noem maar op – en vaak kus ik het portret. Met vastberadenheid en op een intense manier maakte ik dit portret. Waarschijnlijk is dat de voornaamste reden waarom het voor mij zo'n krachtig doorgeefluik is.

In de avond van **24 oktober 2014** had ik een Rob-epifanie. Die middag was ik gaan fietsen. Ik had zijn portret weer eens gekust, op de mond. Tot mijn grote verrassing kuste Rob mij opeens terug; het portret bewoog als het ware naar voren of kwam opeens tot leven, alsof hij me wilde plagen met dit onverwachte antwoord en mijn liefde dus beantwoordde. Dit was dus ineens duidelijk geen *mono-date*, maar een *synchro-date*! Het voelde letterlijk alsof de bliksem (aangenaam!) insloeg. Daarna ging ik op de bank zitten en bleef even zitten, helemaal ontspannen en blij vanbinnen.

Over dé foto van Rob en het portret dat ik daarvan tekende, valt nog heel wat te zeggen:

Pas in november 2016 bleek dat Rob mij een bewerkte versie van die foto had gestuurd. In diezelfde maand had Robs aardse vriendin Jolanda – Rob was niet getrouwd, ze woonden niet samen en er waren geen kinderen – Wikipedia toestemming gegeven om deze foto van Rob op zijn Wikipedia-pagina te gebruiken. Zij had de foto immers zelf gemaakt en leverde daarbij het origineel aan.

Op de originele foto poseerde Rob met een man. Dat bleek de boeddhist Lama Ole Nydahl te zijn, en de betreffende man had zijn hand op Robs schouder gelegd. Rob had de man en diens hand echter van de foto verwijderd. Wat hier precies achter zat, wist ik niet, en ik wilde het Jolanda niet vragen. Maar gezien mijn eerdere verhaal over de ‘jaloerse leeuw’ heb ik wel een idee in welke richting dit gaat. Pas na Robs overgaan kwam ik erachter: Robs jaloerse inslag. Een leeuwenkoning wil de enige zijn; er kan geen tweede leeuw op gelijke hoogte op de troon zitten. Rob had me hierover in ieder geval nooit iets verteld. Hij schreef, zoals eerder vermeld, slechts: “Iemand stuurde mij deze foto.” Ole was door Rob weggefotoshopt; ik houd het voor uiterst aannemelijk dat Rob heel erg jaloers was toen zijn aardse vriendin Jolanda in figuurlijke zin met deze knappe boeddhist wegliep. Zij was zelf ook een verklaard boeddhiste; Rob, zoals vermeld, in het geheel niet.

Ik schrijf hier geen wetenschappelijke verhandeling over de bewijsbaarheid van Robs jaloezie, dus houd me ten goede, maar ik zou er heel wat spaarcentjes op in durven te zetten.

Deze Lama Ole Nydahl kwam mij meteen al zo bekend voor.

Het duurde even voordat ik me realiseerde waar ik de man van kende, zonder dat ik daar actief mee bezig was geweest (zo werkt het brein nu eenmaal, dat is bekend). Terwijl ik op een dag in december 2016 — jawel, weer de dag voor Kerstmis — mijlenver in gedachten was en met mijn handen het lieve hoofd van een van mijn twee paramount-leeuwen (1,83 meter lang) streefde en met mijn vingers zijn manen kamde, schoot het opeens door mijn hoofd.

Inderdaad, ik had hem al eens gezien en iets over hem gelezen! En nu herinnerde ik me ook waar ik het antwoord kon vinden. Lang geleden had ik met grote interesse een uitvoerig artikel over hem en zijn vrouw gelezen in het Nederlandse tijdschrift *ParaVisie*, in het septembernummer van 1990. Ik had het artikel bewaard en



opgeborgen in nummer één van mijn vijf grote uittredingsdagboeken – dat was dus maar liefst zesentwintig jaar geleden.

De reden dat ik dit artikel zo interessant vond, was dat het melding maakte van fysiek ‘bewijs’ in de vorm van een klein, rood of kaal plekje midden op de kruin, dat een ‘echte uittreding’ kon achterlaten. In het artikel werd deze plaats beschreven als het punt waar de geest het lichaam verlaat.

Toevallig had ik in *datzelfde* jaar – toen het artikel verscheen, 1990 – een kleine operatie aan mijn hoofd ondergaan vanwege een irriterend bultje precies op mijn kruin. Een haarfollikel was daar ontstoken geraakt, wat een blijvend en hinderlijk bultje had veroorzaakt. De chirurg die de ingreep verrichtte, liet me na afloop de mini-kwelgeest zien: een bultje ter grootte en in de vorm van het eitje van een heel kleine tropische vogel. Het was dus erg toevallig dat ik in datzelfde jaar dit artikel las met deze inhoud. Het artikel kreeg dan ook een ereplekje in mijn uittredingenboek.

Zodra ik me herinnerde waar ik de man van kende, ging ik natuurlijk in mijn uittredingenboek kijken. Ja, daar was hij: Ole. Ole Nydahl droeg in Denemarken de bijnaam ‘de bonte hond’ – een man die zich overgaf aan een leven met vrouwen, seks en drugs –, voordat hij een radicale wending maakte en zich samen met zijn echtgenote Hannah met volle toewijding aan het boeddhisme wijdde. Pas na tientallen jaren las ik het artikel dus weer en deed nóg een ontdekking: Jolanda werd met naam genoemd in dit *ParaVisie*-artikel! Zij was bijna haar hele leven al boeddhiste en had Ole, de beroemde boeddhistische leraar, ontmoet en cursussen van hem bijgewoond. Dit alles resulteerde uiteindelijk in die foto van haar aardse vriend Rob met haar boeddhistische leraar.

Bij nader onderzoek voor mijn boek ontdekte ik tot mijn verrassing dat Rob al in 1983 een interview met Ole Nydahl had gedaan. Het verscheen in *Dialogue Center International*, Volume 7, Issue 2, van **14 juni 1983**. Toen ik dit gesprek op *Dialogue Ireland* las, moest ik

glimlachen: een nog piepjonge Rob Nanninga die de veertien jaar oudere, ‘eerbiedwaardige’ en toch zeer wereldse boeddhistische lama Ole bevroeg. Mijn persoonlijke observatie daarbij is dat zijn vragen deels bijna kinderlijk overkwamen, maar tegelijk duidelijk skeptisch getint waren – alsof hij zich toen, op zijn zevenentwintigste, volop skeptisch begon te ontplooien. Dat zowel Jolanda als Rob Ole Nydahl al in de jaren tachtig kenden, is voor mij een belangrijke vaststelling. In de *Skepter*-uitgave van maart 1993 vond ik vervolgens een verwant artikel, door Rob zelf geschreven, waarin Ole terloops wordt genoemd.

Volgens onderzoekers en op basis van de getuigenissen van voormalige leden die de door Ole gestichte boeddhistische Diamond Way-beweging van binnenuit kennen, vertoont de beweging overigens wat zij zelf aanduiden als ‘culttrekken’ – waaronder persoonlijkheidscultus, een sterke nadruk op geld en ego, en verklaringen over grensoverschrijdend seksueel gedrag.

En Robs foto met de weggefotoshopte Ole, die hij mij had toegestuurd, kreeg opeens meerdere lagen van betekenis.

...

Begin 2018 leek er zowaar een soort ‘vloeibare straal’ vanuit Robs ogen in het portret naar mijn ogen te lopen — een zeer krachtige vorm van telepathie. Ik zie steeds wisselende Rob-gezichtsuitdrukkingen: goedkeurend (uiterlijk en/of innerlijk), heel lief, bezorgd, ontroerd, met tranen, verwachtingsvol, dringend, verlegen, ondersteunend, als een partner die me liefdevol kust als ik ga fietsen én als ik thuiskom, mild-ironisch, onderzoekend, enzovoort. Robs gezicht is als een voortdurend levendige, maar altijd liefdevolle zee.

Dit intense contact met Rob via het portret had tijdelijk ook een bezwarend effect op hem. Hij leek me op **29 juni 2018** (twee dagen na de hereniging met zijn moeder, áls dit alles bestaat) telepathisch

duidelijk te maken dat hij zich ‘opgesloten’ voelde in dat portret. Alsof hijzelf op die plek werd vastgehouden, terwijl hij in feite echt fysiek bij me wilde zijn — en op meer dan één plek dan bij die muur, en ik bij hem natuurlijk. Daarop maakte ik het contact via het portret lange tijd minder intens.

Op **28 augustus 2022**, toen ik het portret kuste, zag ik daar een brede mond, als in een brede lach. Ik had ‘alles’ al gezien, maar dát nog niet!

# Hoofdstuk 8

## Mind dates Rob × Constantia

Zowel overdag als 's nachts waren Rob en ik sinds zijn fysieke weggaan naar die 'andere' wereld voortdurend aan het *mind daten* — dat wil zeggen: we vonden elkaar letterlijk overal en nergens, in een nog niet precies te definiëren wereld van vele mogelijkheden.

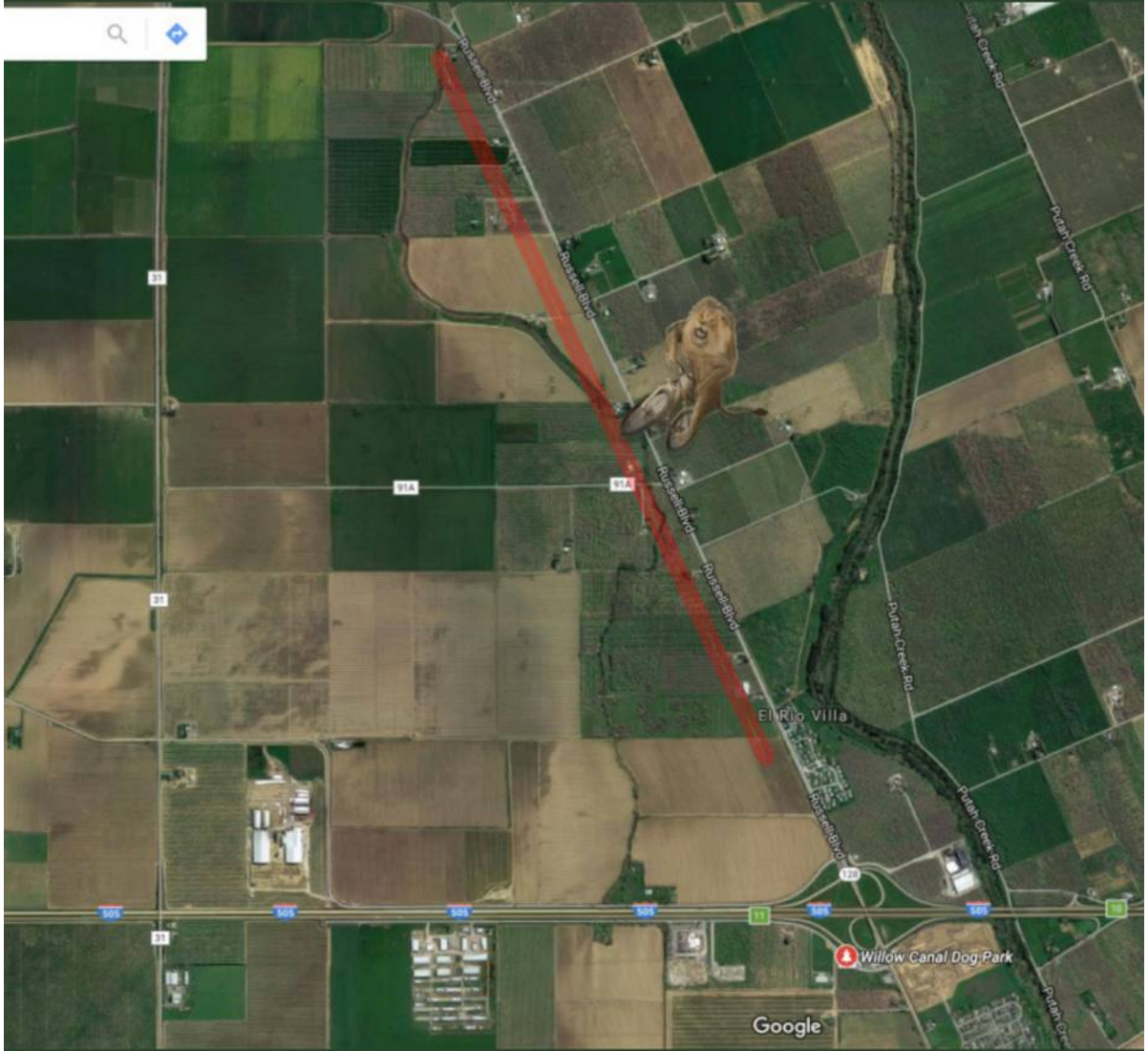
Ook mijn fietsen was – en is – een mind date met Rob geworden. Elke keer als ik fiets, zie ik Rob voor mijn geestesoog in wisselende beelden. Het fietsen brengt me in een lichte trance, waarin ik hem 'zie' – tegen bomen geleund, altijd lachend en naar me kijkend. Sommige van deze scènes zijn terugkerend, met lichte variaties. Het gaat altijd om de ontmoeting met Rob, en deze mind dates zijn steeds zeer aangenaam – niet zelden roeren ze me tot tranen. Soms presenteert het beeld zich spontaan, soms roep ik het zelf op, maar ook dan is het nooit moeizaam. Het beeld verschijnt meteen of binnen enkele seconden.

Waar u de tegenwoordige tijd leest, mag u ook de verleden tijd lezen, en vice versa – deze ervaring is als het ware tijdloos. De mentale beelden doen zich vooral voor op twee delen van mijn fietstochten. De eerste locatie is tussen Winters en Lake Solano, waar grillige olijfbomen de kronkelige weg schaduw en mystiek verlenen. Het tweede fietstraject waar de beelden zich bij voorkeur aandienen, loopt langs uitgestrekte velden met noten- en fruitboompjes op de verlengde Russell Boulevard, van Winters naar Davis (of omgekeerd, afhankelijk van de route). Juist daar, te midden van een soort vergeten land, voltrekt zich de grote kosmische actie. Misschien bevordert het lange, monotone ritme van de weg deze trance in mijn hoofd.

De lange Russell Boulevard is de weg waar ik vaak aan 'Rob en de hangmat' moet denken. Rob zit in een hangmat en nodigt me uit om

bij hem te komen zitten, of we wandelen er samen naartoe, nemen plaats, maken plezier en genieten van elkaars nabijheid. Dat zijn de onbezorgde en intens gelukkige *soul hangout*-momenten – en dan dus zelfs letterlijk in de *hangmat*. Soms laat Rob me iets zien, bijvoorbeeld een boek. Dan zitten we dicht naast elkaar en kijken erin, en het een leidt vaak tot het ander – zoals dat hij me zijn genegenheid toont door me in zijn armen te nemen of me te kussen.





Op **16 oktober 2014** had ik een astrale ervaring met Rob, waarbij ook mijn moeder aanwezig was. Mijn moeder, Thérèse, is — net als Rob — in 2014 overleden (op 8 juli 2014). In het tweede gedeelte van deze ervaring was ik echter lange tijd alleen met Rob. Hoewel hij zichzelf nog steeds niet duidelijk liet zien, voelde ik in deze soul hangout zijn aanwezigheid, en hij liefkoosde mij. Voor deze ontmoeting had ik in mijn geestesoog diverse silhouetten van majestueuze leeuwen gezien.

Op **30 oktober 2014** hadden Rob en ik een urenlange liefdesuitwisseling — dus geen verstrengelingsmomenten, maar verstrengelingsuren. Achteraf had ik berekend dat het drie uur geduurd moest hebben, gebaseerd op de begin- en eindtijd van de ervaring. Ik had al een poos wakker gelegen en was me bewust van het moment waarop ik in slaap viel, en ook van het tijdstip waarop ik terugkwam na het astrale event. Op die manier kon ik dus de uren terugtellen.

Op **16 december 2014** had ik een werkelijk fantastische mind date, in de vorm van een voelbare uittreding uit het lichaam, met een magische sfeer die, voor mijn gevoel, alleen Rob zo had kunnen creëren.. Na deze ervaring mailde ik Jan Willem Nienhuys (“JW”) en stuurde ook Pepijn van Erp en mijn toen echtgenoot, inmiddels ex J., een kopie. De ervaring zelf was overigens nog veel langer en rijker dan ik daarin beschreef:

Hallo JW,

Ik heb net een geweldige, lange astrale reis gehad die volledig door Rob in scène gezet leek te zijn.

Het kostte me ruim 45 minuten om het allemaal in mijn dagboek op te schrijven, en dat is voor mijn doen behoorlijk lang. Er gebeurde dan ook heel veel.

Ik ga hier niet alles herhalen, maar het begon ermee dat ik voor de zoveelste keer 's nachts wakker lag en niet kon slapen. Ik vroeg Rob

in gedachten of hij niet een verhaal kon vertellen om me te helpen ontspannen en in slaap te vallen.

Hij vertelde daarop een kort verhaal dat ik nogal middelmatig vond. Achteraf bleek het een korte parabel te zijn, bedoeld als een persoonlijke opsteker. Plagend zei ik in gedachten tegen hem: “Vraag nooit aan Rob Nanninga om een verhaal te vertellen, hij is écht de slechtste (in het Engels: thé worst) verhalenverteller.”

Toch viel ik daarna in slaap en belandde ik in een astrale setting. Blijkbaar wilde Rob zich revancheren, want wat volgde was een verhaal vol spitsvondigheden en humor. Ik bevond me in een gigantisch huis, bijna kasteelachtig, met enorme ruimtes overal om me heen, en ik zweefde er rond. Weer was ik naar Rob op zoek. De details laat ik achterwege, want sommige momenten waren best intiem. Het had allemaal te maken met dat korte verhaaltje dat Rob eerder had verteld, dat eigenlijk over mij ging.

Ik had enorm veel plezier en riep: “Rob, waar ben je? Kom ook, je kunt het!” terwijl ik in een diepte sprong en ontspannen bleef zweven.

Het eindigde in een groots, bijna teatraal tafereel, duidelijk door Rob geregisseerd. Ik ontmoette hem bij een trein die aankwam op een perron, begeleid door uitbundige muziek en een mannelijke promotiestem die als een Efteling-spot uit de luidsprekers galmde. Alles was uitbundig en over de top, bijna carnavalesk. Ik moest er inwendig erg om lachen.

Hoewel het perron eerst overvol was en de trein afgeladen met mensen, verscheen Rob ineens helemaal alleen. De rest van de mensen was verdwenen. Hij kwam door matglazen deuren het perron op. Wat meteen opviel, was zijn onberispelijke, verzorgde uiterlijk. Hij zag eruit als een echte gentleman: netjes gekleed, kort haar, een frisse uitstraling en een zonnebril op. Dit was Rob in zijn jongere jaren. Ik vermoedde dat hij die zonnebril droeg omdat hij zich nog wat verlegen voelde tegenover mij.

Ik vroeg: “Rob?” en mijn hand reikte al naar zijn borstkas, alsof mijn



hand allang wist dat hij het was. Hij keek me aan met een ludieke, afwachtende blik.

En toen... Bam, was ik terug in mijn lichaam.

Rob had duidelijk zijn revanche genomen nadat ik hem had geplaagd met: "Vraag nooit aan Rob een verhaal te vertellen." Die scène op het perron was briljant en humoristisch, met die Efteling-achtige setting. Het was allemaal zo overdreven dat het bijna absurd was, maar toch bleef de serieuze, gelukkige sfeer van onze ontmoeting intact.

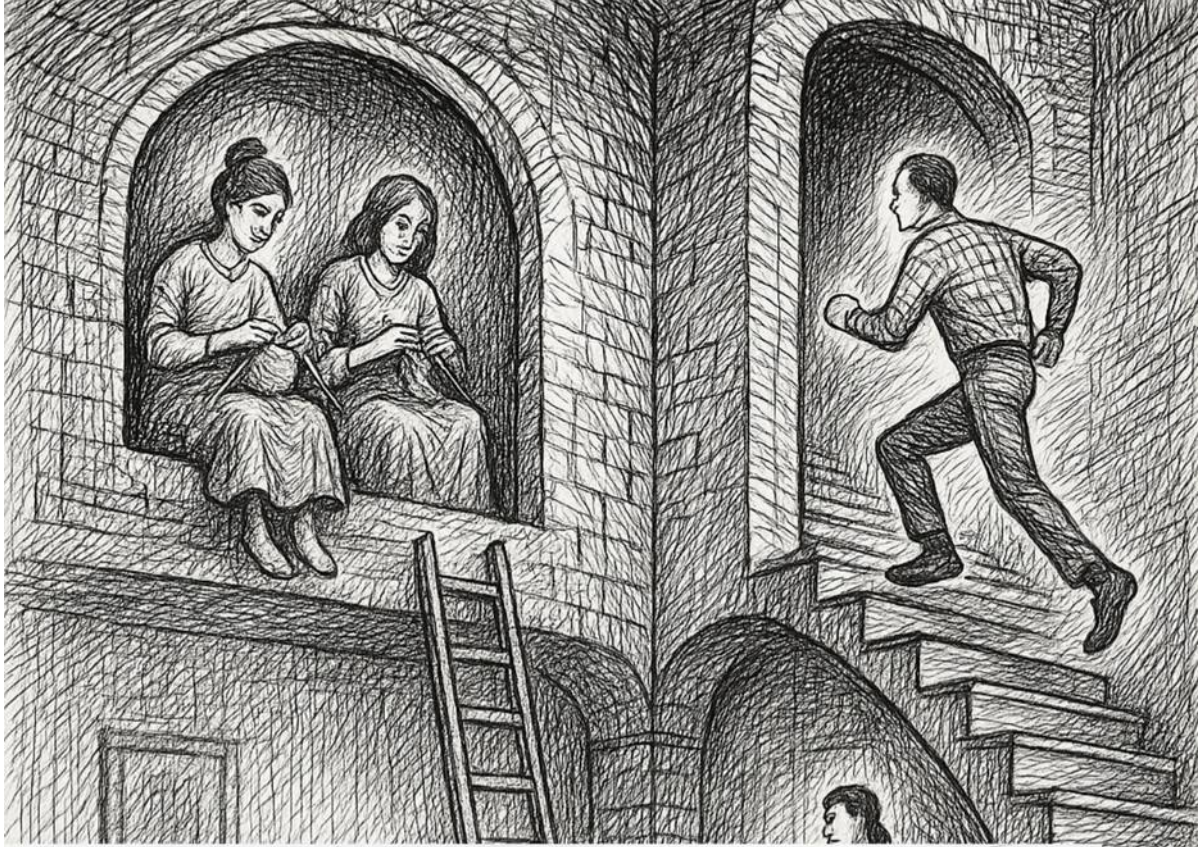
Constantia

Op **17 augustus 2015** had ik een erg vreemde en uitvoerige astrale ervaring in Robs huis, waarvan ik vermoed dat het zijn 'Zielhuis' is — een term die ik introduceerde in mijn boek *Door het Raam*. Ondanks het gegeven dat er veel is gebeurd en veranderd sinds het verschijnen van mijn 'spirituele' boeken, en ik sindsdien veel kritischer en skeptischer ben geworden, vind ik nog steeds dat het woord functioneel is om de gebeurtenissen te kunnen begrijpen. Robs Zielhuis was in deze quantum rendezvous tot de nok toe volgebouwd met zeer specifieke gebeurtenissen, maar ook toestanden — zoals breiende vrouwen op een heel hoog punt in het huis, waar niemand hen ooit zou kunnen bereiken zonder een ladder te gebruiken. Ze waren er gewoon, in een hoge nis, bezig met breien, volledig opgaand in hun eigen wereld, en zonder enig contact met de buitenwereld. Twee andere vrouwen (die wél gewoon rondliepen in het huis) vertelden me dat Rob een deel van zijn ruimte aan hen had verhuurd. Zijn huis zat tjokvol extreme dingen en magische gebeurtenissen.

Rob en ik zaten in de woonkamer. Hij droeg een beige broek en een geblokt hemd. Ik ontdekte dat Robs linkerhand er ernstig aan toe was: zijn vier vingers — behalve de duim — kleefden aan elkaar en waren ernstig afgekloven, alsof ze gemarteld waren. Toen ik dit zag, pakte ik zijn hand in de mijne en begon die te strelen en te kussen, ofschoon Jolanda (zijn aardse vriendin) er gewoon bij was en naast ons zat. Aanvankelijk leek het haar niets uit te maken, maar na een poosje

leek ze toch wat boos te worden, en liep ze weg. Ik vroeg Rob wat er met zijn hand was gebeurd, en hij antwoordde: “Ik weet het niet.” Er gebeurde nog veel meer, maar ik pik er alleen de hoogtepunten uit.

Na enige tijd in de woonkamer stond hij plotseling op en jogde de kronkelende trap op als een volleerd atleet, met een bijna onnavolgbare snelheid. Het werd me meteen duidelijk dat hij dit al een miljoen keer gedaan moest hebben. Ik vond het erg grappig en ging achter hem aan, maar ik kon zijn tempo niet bijhouden. Ik dacht eraan hoeveel lol we samen konden hebben, achter elkaar aan jagend, onder andere. Maar tot mijn teleurstelling was hij nu in geen velden of wegen meer te bespeuren.



Op **22 september 2015** bezocht ik zijn Zielhuis opnieuw. Tot mijn verbazing hingen de muren nu vol foto's van mij in verschillende levensfasen, inclusief beelden die ik nooit eerder had gezien. Rob had hier veel tijd en aandacht aan besteed, en voor het eerst hoorde ik echt zijn stem, hoewel ik me achteraf niet herinnerde wat hij had gezegd.

Mijn communicatie met Rob verliep steeds vaker via de plush leeuwen. Op **19 december 2015** verscheen hij boven me in geestelijke vorm na het kussen van een plushen leeuw. Ik riep in gedachten: "Ik kan je zien, Rob!"

Op **25 december 2015** zag ik hem opnieuw, deze keer als een aantrekkelijke man van ongeveer veertig jaar, zonder baard en bril. Hij kustte me in deze synchro-date op een manier die fysiek voelbaar was.

Op **13 februari 2016** hadden Rob en ik een *Entangle gig* in een astrale reis. We raakten verward in *French kissing*, en hij zette een krullenpruik en flaphoed op mijn hoofd voordat hij me verder kustte.

Op **30 april 2016** bevond ik me in een lucide droom of astrale reis, in de tuin van een huis waar ik kennelijk woonde – en wederom was dit niet in Davis, Californië. Een heg scheidde mijn tuin van die van de burens, al was deze niet erg dicht. Daardoor kon ik mijn buurman zien en horen terwijl hij daar met een kind in de tuin aanwezig was. Nieuwsgierig begon ik hun gesprek op te nemen met mijn telefoon. De buurman was een vrij lange man met een normaal postuur en, als ik het me goed herinner, droeg hij een bril. Maar tot mijn grote schaamte begon mijn telefoon plotseling het zojuist opgenomen geluid hardop af te spelen. Hoe ik ook probeerde, ik kreeg het geluid niet uitgezet, en mijn telefoon reageerde op geen enkel commando. Het was slechts een kwestie van tijd voordat de buurman doorhad dat ik hem en het kind stiekem had opgenomen.

In paniek begon ik alvast te bedenken welke slappe excuses ik kon gebruiken, zoals beweren dat ik gewoon mijn telefoon aan het testen

was. Maar tot mijn grote verbazing reageerde de buurman heel anders dan verwacht. In plaats van mij te confronteren, begon hij opgewekt het bekende nummer van Cliff Richard, *Miss You Nights*, te zingen: “All my secrets are a wasted affair... this miss you game.” Hij vroeg me niet wat ik aan het doen was, alsof hij het voorval volledig negeerde – of er zelfs om kon lachen. Weer een zeer geslaagde, humoristische entangle gig.

Op **16 mei 2016** beleefde ik opnieuw een astrale ervaring met ludieke elementen en een hemels einde, waarbij ik het sterke vermoeden kreeg dat Rob wederom via een wederzijdse mind date mijn astrale wereld was binnengedrongen. Hier volgt de beknopte versie van deze entangle gig.

Ik was astraal aan het fietsen (ja, ook dat kan), toen er plotseling een enorm gat in de weg voor me verscheen. Er was geen mogelijkheid om het nog te ontwijken, en ik viel steeds dieper naar beneden. Tot mijn verbazing voelde ik echter geen pijn en raakte ik niets aan. Kort daarna bevond ik me terug in de kamer van waaruit mijn uittreding was begonnen, opnieuw niet gelegen in Davis, Californië.

De kamer was chaotisch; werkelijk alles, inclusief het meubilair, stond schots en scheef. Toen ik in de spiegel keek, zag ik dat mijn huid erg oneffen was. Ik droeg alleen een badjas en pastelkleurige sokken met een strik erop, alsof het kindersokken waren.

Vlak voordat er iemand binnenkwam, had ik opnieuw in de spiegel gekeken en zag tot mijn verbazing dat mijn huid nu gaaf was als die van een engel – alsof iets zich op het punt stond te openbaren.

Ik ging op het bed zitten toen er plotseling een man met een schoonmaakwagentje de kamer binnenkwam. Maar hij zag er helemaal niet uit als een doorsnee schoonmaker. Geheel gekleed in zwart en wit, alsof hij een butler in een chique restaurant was, straalde hij charme uit. Hij was lang en elegant.

“Oh, mijn excuses!” zei hij beleefd. “Ik dacht dat er niemand in de kamer was. Ik was net begonnen met schoonmaken.” Ondertussen dwaalde zijn blik onwillekeurig naar mijn benen en speels geklede voeten. Hij was nu duidelijk in verlegenheid gebracht door de situatie, en als een echte heer trok hij zich discreet terug.

De entangle gig eindigde op het moment dat ik in de verte een hemelse mannenstem hoorde zingen: “An angel where our land is free.” De melodie klonk nog steeds in mijn hoofd toen ik wakker werd, en ik nam haar direct op mijn iPad op door haar na te zingen. De stem was krachtig en zuiver, als rechtstreeks uit de hemel, en raakte mijn ziel diep. Het voelde alsof Rob dit speciaal voor mij zong.



De volgende entangle gig stond opnieuw bol van de liefde en humor. Op **28 mei 2016** noteerde ik in mijn dagboek dat ik die nacht ervoor een droom had gehad die qua magisch effect vergelijkbaar was met de Efteling-uittrekking:

Het was een zonnige dag en mijn inmiddels ex, J, en ik leefden in een groot huis dat niet gelokaliseerd was in Davis, Californië, waar we sinds oktober 2011 woonden (J. tot juni 2017, ik woon er nog steeds). Buiten waren wat constructiewerkers bezig geweest, en nu stond hun voorman aan een open raam en sprak me aan. Hij vroeg of een van zijn mannen misschien de nacht in ons huis mocht doorbrengen. De naam van zijn werkmans was “Hans”. Ik was niet meteen overtuigd en vroeg met voorbehoud in mijn stem of die Hans wel betrouwbaar was.

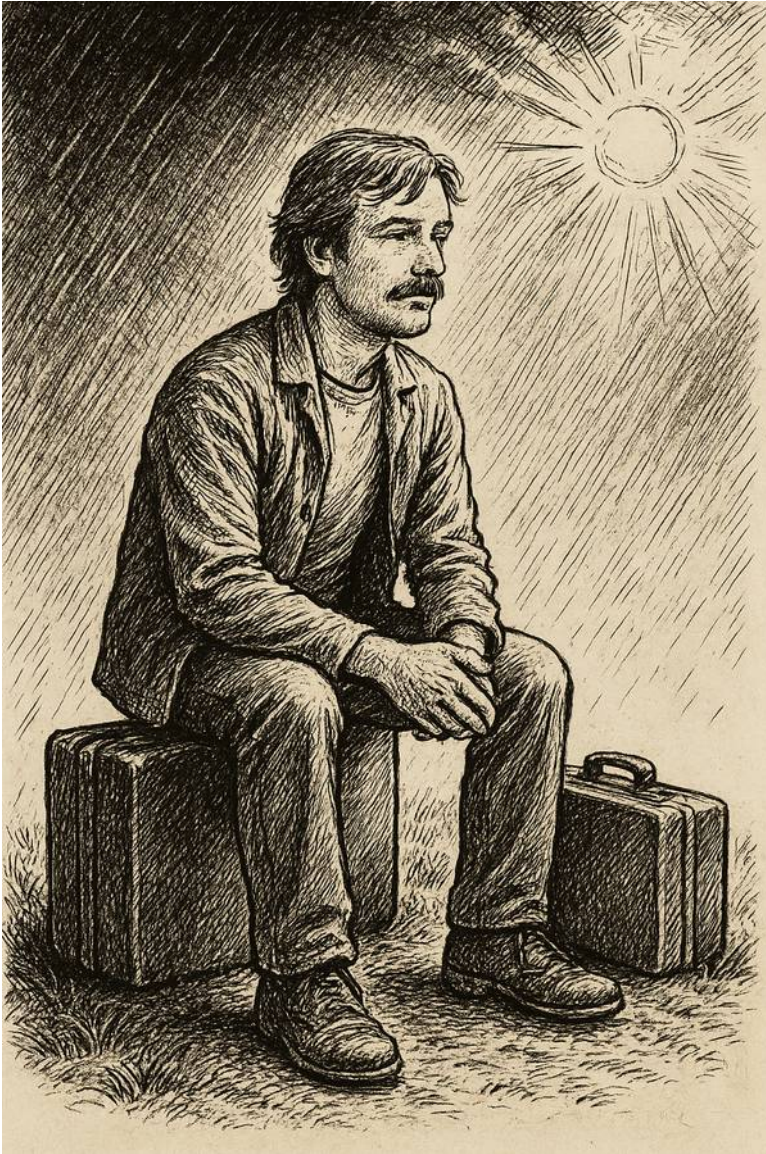
Hij zei: “Ben je gek? Hij is al veertig jaar trouw in dienst, natuurlijk!” “Roekt hij?”, vroeg ik, nog steeds niet overtuigd. “Ja,” zei J., die dit blijkbaar al had gezien.

De voorman meldde dat Hans al geruime tijd *in de regen* had gewacht (maar het was zoals gezegd juist een zonnige dag). Ik keek uit het raam. Ja, daar was hij. Hemeltjelijf, de man was zeker niet onaantrekkelijk, dacht ik. Zijn haar was rossig, niet heel kort, en met een lichte slag erin. Hij had een snor en een beginnend baardje. Zeer geduldig en nonchalant zat hij op zijn hardcase koffer te wachten, met een (of twee) koffers naast zich, zonder nadrukkelijk in mijn richting te kijken. De voorman had gezegd dat Hans al veertig jaar in trouwe dienst was geweest, maar dat leek eerder zijn leeftijd te zijn. Dat zou hem een trouwe werker maken sinds zijn geboorte (grinnik). Mijn stemming en bereidheid om hem te laten overnachten groeide met zevenmijlslaarzen.

Ik werd wakker met een Borleeuw die in mijn gezicht aan het kietelen was. Nog half in de entangle gig moest ik onbedwingbaar lachen, alsof Rob mij zélf kietelde — en daardoor moest ik lachen, zowel in de droom als bij het ontwaken. De “constructiewerker” Rob, met



veertig loyale dienstjaren onder de motorkap, had zo geduldig en lang op mij gewacht in de regen — op een zonnige dag. Haha! Natuurlijk mag je bij mij overnachten, Rob, graag zelfs. Later die nacht had ik een geweldig fijne en extatische uitwisseling met (de) Rob(leeuwen).



Op **22 juli 2016** had ik een vreemde mind date waarvoor ik nog steeds geen verklaring heb. Misschien dat iemand die meer weet over het interieur van Robs huis of details over zijn leven/verleden het wel zou kunnen plaatsen. Het kwam erop neer dat Rob me in een kruipruimte in of onder de bank duwde waarop hij zat, en dat ik daar vervolgens lag, oncomfortabel. Hij had me zojuist iets uitgelegd, en het leek erop dat we nu samenwoonden, maar op dat moment was ik er niet eens van overtuigd dat hij me wel zag. Ik belandde gewoon onder die bank, alsof ik een soort object was dat hij daar had weggestopt.

Een nieuwe entangle gig met Rob deed zich voor op **8/9 augustus 2016**. In deze mind date was ik televisie aan het kijken, en Rob verscheen op het scherm! Hij werd geïnterviewd door een tamelijk giechelige presentatrice. Rob vertelde haar en de kijkers thuis dat hij naar het verre buitenland ging verhuizen omdat hij daar meer vrijheid zou ervaren, ook op seksueel gebied. Ik was ontzettend blij hem te zien en te horen, en ik was één en al oor om zijn aangename, zachte en intieme stemgeluid in me op te nemen. Hij gebruikte het vreemde woord “Stahold” om een zeer bijzondere textielsoort te beschrijven — zoiets als heel degelijk vilt van een duurzame en kostbare kwaliteit. Hij demonstreerde het met behulp van een pop die van die stof gemaakt was. Als je over de stof wreef, kreeg je het gevoel van een zwembad (?). De vrouwelijke interviewer pakte de pop vast en wreef over de stof, zoals hij had gesuggereerd.

In de avond van **19 augustus 2016** gebeurde er iets wat alleen als magisch realisme te beschrijven valt. Terwijl ik op eBay aan het zoeken was naar leeuwenringen in plaats van mijn gebruikelijke plushen leeuwen, vond ik er één die meteen mijn aandacht trok. De zilveren ring had een vriendelijk leeuwengezicht, maar de prijs was pittig: afgeprijsd van \$175 naar \$140. Toch besloot ik impulsief een bod van \$50 te doen. Tot mijn verbazing verscheen er direct een groen bericht op mijn scherm: “Congrats! God accepted your offer of

US \$50” en “Receipt for your PayPal-payment to God.” Blijkbaar was de verkoper op eBay onder de naam “God” geregistreerd. Ik had niet op de verkoper gelet – wat ik normaal altijd wel doe – dus deze kosmische grap voelde als een typische actie van Rob. Alsof hij vanuit het hiernamaals een knipoog gaf.

Op **27 augustus 2016** had ik een uitvoerige psychic én physical check-in met Rob rond het thema onzekerheid. Het ging over het ontvangen van een universiteitsbul, maar ik was er niet helemaal gerust op dat ik die daadwerkelijk zou krijgen. Na afloop van een evenement was ik nog steeds onzeker en zocht ik mijn persoonlijke spullen, die ik vervolgens niet kon vinden. Daarop begon ik troosteloos door een mij onbekende stad te dwalen. Maar daar was hij opeens: een tamelijk lange en keurig geklede man die, net als ik, bij het universiteitsevenement was geweest. We begonnen samen te lopen en zochten een plek waar we iets konden eten, want we hadden allebei honger.

Rob maakt er in mijn mind dates en uittredingen altijd een statement van om heel netjes gekleed te zijn, en betuigt daarmee als een echte heer zijn respect. Met hem aan mijn zijde voelde ik me ineens niet meer zo verlaten. Als ik terugkijk op deze psychic en physical check-in, denk ik dat Rob op een bepaalde manier doorhad dat ik benauwd aan het dromen was, en had besloten dat het minste wat hij kon doen, was me bijstaan tijdens deze spontane ontmoeting — zodat ik me niet meer zo alleen zou voelen.

Iets spectaculairs gebeurde in de nacht van **1 september 2016**. Ik had een voedselvergiftiging en alles duizelde in mijn hoofd. Ik zag de kamer op me af komen en weer verdwijnen, en ik kon mijn hersenen niet laten focussen. In het verre verleden, als student, had ik ook eens een voedselvergiftiging gehad, en dit leek er sterk op: de kamer die rondtolt, en wanneer ik uit bed stapte en begon te lopen, leek de vloer onder me te golven alsof ik me op een schip bevond, op een onstuimige zee. Maar daar was Rob weer, die me met zijn physical

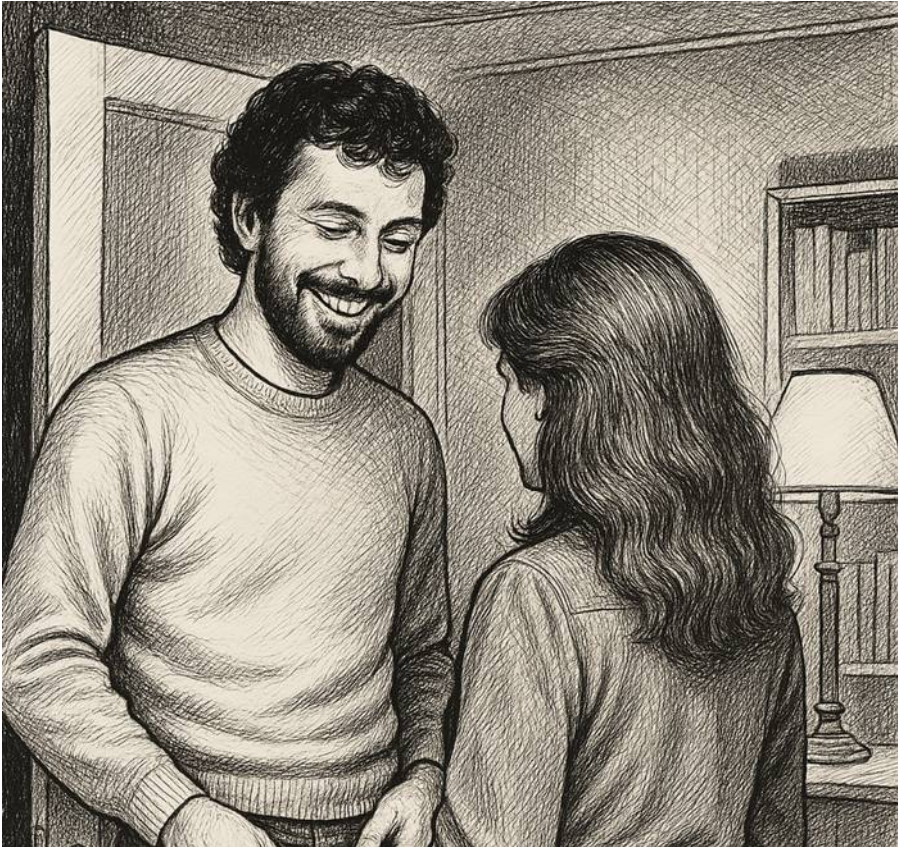
check-in opnieuw kwam redden. De plush leeuw leek uit zichzelf te bewegen; hij maakte bewegingen terwijl ik hem vasthield. Het was Robs gezicht dat ik zag. Met zijn hand keerde hij mijn gezicht naar hem toe, steeds opnieuw, mij zo helpend om te focussen. En hij kustte me terwijl hij dat deed. Ik kon zijn gezicht tegen mijn gezicht echt voelen, zijn gezichtsbehaving, zijn gezicht kwam door de leeuw heen, mijn gezicht naar zijn mond kerend, keer op keer.

Een entangle gig die me toch verdrietig maakte, vond plaats op **7 oktober 2016**. Ik was aan het wachten op Rob — we waren inmiddels een stel — maar ik had hem fysiek nog steeds niet ontmoet! Ik was al een hele tijd aan het wachten; waar bleef hij toch? Ik wilde naar de badkamer, maar liep de verkeerde kant op en belandde in de verkeerde. Die badkamer was gelig-bruin en kaal. Eenmaal terug bij mijn eigen kamer zag ik een paar mannen, en een van hen liet doorschemeren dat hij me in die ‘verkeerde’ badkamer had gezien. Ik schaamde me dood, ofschoon hij het niet erg leek te vinden. Hij vertelde dat ook hij nogal in de war raakte van de badkamers in dit huis (hotel?). Hij had eveneens naar *zijn* badkamer willen gaan, maar belandde midden in een *bioscoopzaal* terwijl de hoofdfilm bezig was, en hij vertelde hoe erg hij zich gegeneerd had over zijn onverwachte verschijning daar. Onze aanvankelijke verlegenheid werd door deze vreemde bekentenissen naar de achtergrond verdrongen, en we lachten enorm en waren al een stuk minder schuchter. Maar ik wachtte nog steeds op Rob — en ik had al zo lang gewacht. Ik kende de man met wie ik nu praatte niet, maar bedacht later: was hij misschien Rob incognito, opnieuw bezig met een rollenspel om ons ‘eerste’ contact gemakkelijker te maken? Ik werd daarom wakker in tranen.

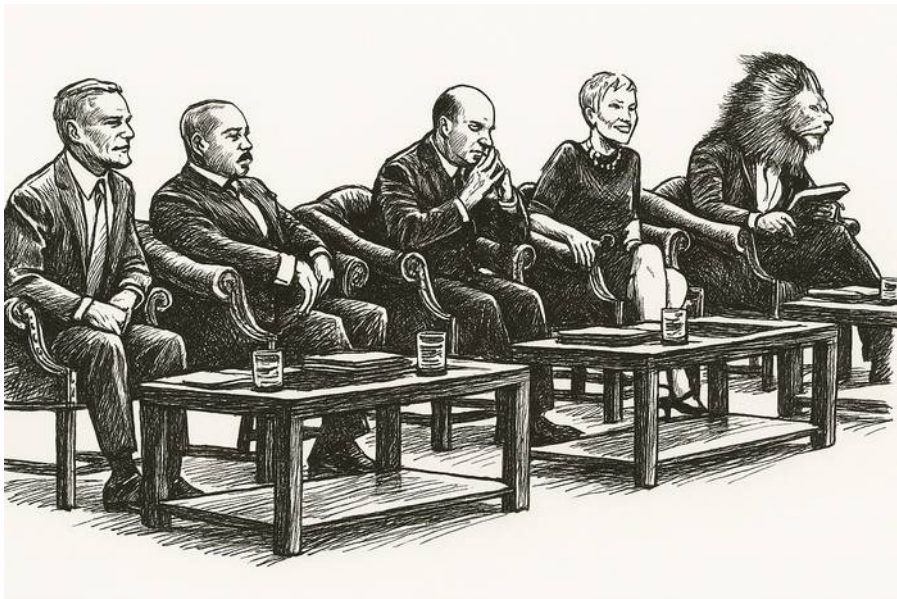
Op **20 november 2016** had ik een intense mental rendezvous over **Robs vader**, over wie ik niets wist.

Ik kreeg als informatie dat Robs vader een heel vrolijke man was (in ieder geval op het moment dat ik hem ontmoette) en heel anders dan

Rob — veel lossier in de omgang. Zijn uiterlijk leek donkerder dan dat van Rob, met krullend haar, een behoorlijk sterke bouw en, net als Rob, tamelijk lang. De ‘ontmoeting’ (bij gebrek aan duiding van plaats of echtheidsgehalte) speelde zich echter af in een vrij donker huis, dus dat kan het beeld van wat donkerder hebben beïnvloed. Zijn gezichtshaar bedekte deels zijn mond, waardoor ik zijn lippen niet goed kon zien, maar het leek me dat het weleens dezelfde volle lippen konden zijn als die van Rob. Hij had wat alcohol genuttigd en troonde me joviaal mee. Ik tolereerde meer dan ik normaal zou doen, omdat ik wist dat het Robs vader was, en ik graag meer wilde weten over hen beiden. Op een samenzweerderige manier liet hij me iets zien. Ik was geschokt, maar erg onder de indruk, en ik dacht: “Dit zou iets over Rob kunnen zeggen.” Even later bevond Robs vader zich in de aangrenzende ruimte, in gesprek met iemand, en keek — niet langer wild en extravagant, maar nu nieuwsgierig en bedachtzaam — in mijn richting.



Hier doorklief ik even de chronologie van de mind dates-opstelling ten gunste van de makkelijke terugvindbaarheid. Op **16 februari 2020** had ik nog een astrale setting als informatie over Robs vader. Een ‘narratief’ vertelde als info over een ongelukkige jongen (dat moet wel Rob geweest zijn?) en zijn vader; al zijn plantjes gingen dood door slechte aarde. Daarop ontmoette ik die vader: een flamboyante man, behoorlijk lang, met roodoranje haar, statig, in een matchend oranje-crèmekleurig pak, zeer zelfverzekerd — één bonk charisma en uitstraling. Hij bleek geïnteresseerd in *real estate* en zei dat hij het niet kon laten bij één huis. Ik wilde zijn interesse opnieuw doen opleven voor zijn zoon (en diens wegwijnende plantjes).

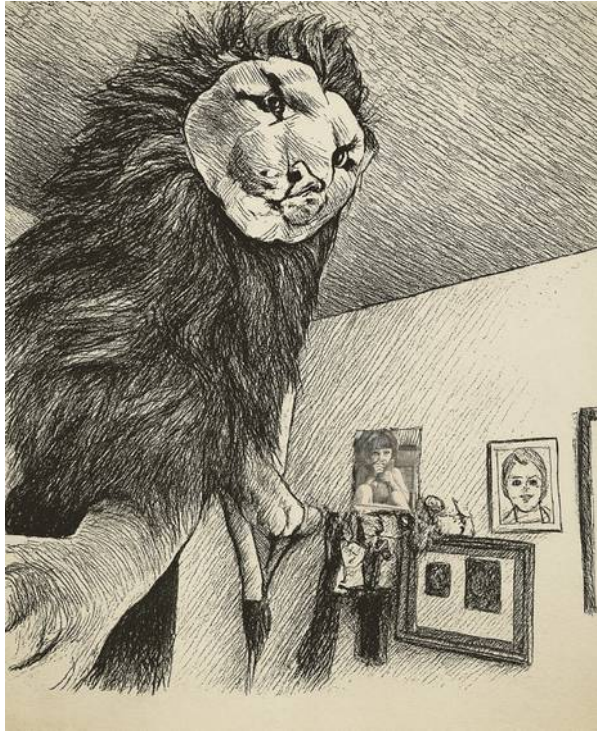


Op **11 december 2016** had ik een uiterst grappige telepathic call, terwijl ik al wat aan het wegdoezelen was. Ik was echter te slaperig om er op dat moment verder over na te denken. De volgende dag kwam de herinnering tijdens het fietsen echter feilloos terug. Mijn inmiddels ex-echtgenoot J. en ik keken vaak naar de Amerikaanse en Canadese tv-shows *Shark Tank* en *Dragon's Den*, waarin

ondernemers hun zakenplan presenteren en om grote investeringsbedragen vragen aan vijf keiharde zakenmensen – ook wel de “haaien” of “draken” genoemd. Deze succesvolle tycoons staan open voor investeringen in lucratieve deals. Die avond zag ik mijn meest zachtaardige Rob-leeuw, de Peace Bor-leeuw, als een ‘haai’ in het *Shark Tank*-panel. Juist hij, de minst waarschijnlijke voor deze commerciële en gewiekste rol, zat daar met een serieus gezicht tussen de andere haaien, alsof hij er volledig thuishoorde. Het contrast was zo absurd dat het beeld zich in mijn hoofd bleef afspelen, telkens weer een lach opwekkend.

Op **29 maart 2017** had ik een vreemde synchro-date die zich afspeelde rondom een reeks douchecabines, zoals je die vaak bij buitenzwembaden aantreft. Ik was aan het zingen en verzong de tekst ter plekke. Tot mijn eigen verbazing klonk mijn stem mooi gedragen, en zong ik ook zuiver. Het was alsof ik de zinnen zong die Rob op dat moment zong. Ik kon hem voelen – ver weg, misschien? – in zijn multiverse ruimte; hij was degene die deze woorden over mij zong. Hij eindigde een couplet met de woorden: “And wish you were here, all the time!”

Op **4 april 2017** had ik Peace Bor in mijn armen, en plotseling kwam hij een heel stuk dichterbij dan hij fysiek al was. De indruk was extreem realistisch, en even dacht ik dat dit echt fysiek gebeurde. Hij trok me in deze physical check-in dichterbij naar zich toe, mij volledig omsluitend in zijn omhelzing — zeer nabij, nog steeds aangenaam, maar ook



confronterend. Ik viel weer in slaap, en na een poosje werd ik opnieuw wakker. En opnieuw gebeurde exact hetzelfde. En met een tijdsprongetje, om de twee ervaringen samen te voegen, gebeurde iets van vergelijkbare intensiteit met Peace Bor: op **11 juli 2017**, na de meest liefdevolle momenten met hem, en later die nacht, was de leeuw niet meer op dezelfde hoogte als ik, maar hoger in de lucht. Hij was intens met zijn staart aan het slaan — alsof hij zo, met deze physical check-in, mijn aandacht wilde trekken, om me te waarschuwen? Dit was (opnieuw) zo realistisch dat ik even dacht dat het echt fysiek gebeurde.

Op **30 april 2017** had ik een overrompelende droom en entangle gig waarin Rob opeens naar voren sprong. Ik was in een kale tuin en zag een beer die op stoelen aan het klimmen was — gevaarlijk en wild balancerend, blijkbaar in complete stress. Hij wilde weggomen. Ik zag twee mannen die de beer vanuit het huis observeerden. Het



scheen mij toe dat zij wel eens vader en zoon konden zijn. Ze hielden iets in hun hand, en ik was plotseling bezorgd dat het een wapen was om de beer neer te schieten. Ik wilde dat voorkomen en liep op ze af. Toen ik dichterbij kwam, zag ik dat het eerder op een werphengel leek.

Opeens was de zoon, die er in mijn ogen nogal primitief uitzag, ook buiten — net als ik, en bovendien heel dicht achter mij. Ik schrok, maar had weinig tijd om van die schrik te herstellen, want bliksemsnel besprong hij me met een enorme leeuwensprong, mij met hem naar de grond trekkend, waar ik veilig en zacht op hem landde. Hij was een stevige, behoorlijk lange man, en hij omhelsde me vol overgave.

Ik werd wakker, diep geraakt en met verhoogde hartslag. Ik werd wakker, diep geraakt en met een verhoogde hartslag. Daar zat Robs Jealous Lion — die de fakkel van Robs tederheid ononderbroken overnam.

Op **28 juli 2017**, na een hectische droom over Stan van de Genverbranders-zaak, werd ik wakker en zag tot mijn verbazing de contouren van mijn lieve leeuwen in de lucht. Ze sprongen daar, als levend geworden silhouetten. Slaapdrongen reikte ik met mijn arm uit, twijfelend of ik het goed zag, om te voelen of ik ze misschien zelfs kon aanraken. De leeuwen waren tot leven gekomen! — Rob gebruikte de leeuwen weer als ‘voertuig’ in deze physical check-in om zich kenbaar te maken. Deze ervaring heeft zich sindsdien meerdere keren herhaald.

Op **8 september 2017** had ik een droom en korte entangle gig waarin ik wist dat ik op een heel specifieke dag bij Rob zou intrekken – namelijk de dag na deze droom: 9 september 2017. Mijn moeder Thérèse (die, zoals eerder vermeld, net als Rob in 2014 overleed) was er erg op gebrand dat ik bij haar zou uit-, en bij Rob zou intrekken. Ik zei tegen haar: “Je schijnt Jolanda te vergeten!” (Robs aardse vriendin). Maar mijn moeder reageerde niet, alsof ze wist dat dit in

het geheel niet meer relevant was. Ik was een beetje beledigd dat ze me zo graag zag gaan, maar het idee om samen met Rob te gaan wonen vervulde me met enorme blijdschap. En dat doet het nog steeds – elke keer als ik eraan denk!

Op **6 oktober 2017** ervoer ik een merkwaardig levendige en echt aandoende droom; was ik (opnieuw?) in een multiversum-leven van mij beland?

In de jaren na Robs overlijden had ik zo nu en dan contact met Pepijn van Erp, zijn collega-bestuurslid bij Stichting Skepsis en later ook beheerder van [skepsis.nl](http://skepsis.nl). Ons contact ontstond oorspronkelijk doordat we beiden kritische belangstelling hadden voor Robbert van den Broeke. Pepijn begon in 2011 met bloggen op [kloptdatwel.nl](http://kloptdatwel.nl), en sinds 2012 hadden we mailcontact. Ik vond (vind) Pepijn een interessante, slimme en geestige skepticus, met wie ik bepaalde intellectuele interesses en een gevoel voor ironie en humor deel.

Die nacht hield ik Rob Lion Young vast in een intens verstrengelingsmoment, en meteen begon er een warme energie te stromen. De leeuw was op mijn buik beland, in een gebogen houding — alsof hij me omarmde terwijl hij naar mij toe gekeerd was. Deze houding was dus anders dan anders. Het voelde alsof hij zich op dat moment volledig aan mij wijdde. De liefste en warmste energie straalde uit hem. Ik voelde een intens geluk dat met geen woorden te omschrijven is. Maar Rob wilde met deze houding iets duidelijk maken.

In een opvallende droom die daarop volgde, toen ik even later in slaap viel, leek Rob mij, vanuit zijn andere staat van zijn, zijn befaamde — bij mij althans — jaloersheid doelbewust even opzij te zetten, om mij ruimte te geven.

We (het werd niet duidelijk wie dat “we” precies waren) bevonden ons in een stad, de school was net uit, en ik had een probleem met mijn bril, want die was plotseling gebroken. Een man die ook in de

straat wandelde, knoopte een praatje met me aan, en ik twijfelde of ik met hem moest meegaan. Pepijn liep korte tijd achter me, maar haalde me in en liep nu aan mijn linkerzijde. Ik vroeg hem: “Wat zal ik doen, met hem meelopen?” Ik liep al een beetje in de richting van die andere man. Pepijn echter blokkeerde met zijn lichaam mijn pad — op een speelse wijze, tot mijn verrassing. Ik dacht dat hij, zoals altijd, wel niet zou reageren. “Heb ik weer!”, zei hij, ludiek lachend, en hij troonde me nu mee naar rechts, onder mijn elleboog. Hij wilde daadwerkelijk dat ik met hém zou meegaan. “Wat wil je doen, naar het discobal, kickboksen?”, vroeg hij lachend. Hij hield me nu omarmd vast via mijn rug, en ik beantwoordde die greep — ik hield hem nu ook vast. Dit voelde goed. Ik hoopte op een kus en dacht: “Is dit echt, Pepijn die onverwacht initiatief toont?” Voor een kort moment kusten we inderdaad, terwijl we door de downtown straat liepen, dicht bij elkaar.

Ik werd wakker met Rob Young-leeuw, me precies zo vasthoudend, zoals het gevoel van vastgehouden worden in de droom door Pepijn, en hem ook vast te houden. Het was alsof Rob me een duwtje in Pepijns richting gaf. Wilde hij dat ik *het leven* zou kiezen — met een ander, wie dan ook, nu bij wijze van voorbeeld: Pepijn? Of was dit een andere versie van mijn leven, een multiverse-mogelijkheid binnen dit fysieke bestaan waarin ik mij nu bevind?

Een nieuwe relatie zou me (deels) van Rob wegdrijven. Rob heeft, denk ik, nog altijd een jaloerse kant, hoezeer hij die ook probeert te onderdrukken — en ik zou precies hetzelfde voelen. Maar bovenal: ik wíl gewoon niemand anders. Zelfs toen Rob nog op aarde was, begon de klok al sneller te tikken. Hadden we elkaar eerder en fysiek ontmoet, dan waren onze kansen beter geweest.

Op **21 november 2017** had ik weer een entangle gig met Rob. Opnieuw bevond ik me in een voor mij onbekende stad, maar ditmaal niet alleen: twee mensen vergezelden me. Bij een oliebolenkraam hield ik even halt, ook al volgde ik op afstand een groep die ik daardoor waarschijnlijk uit het oog zou verliezen.

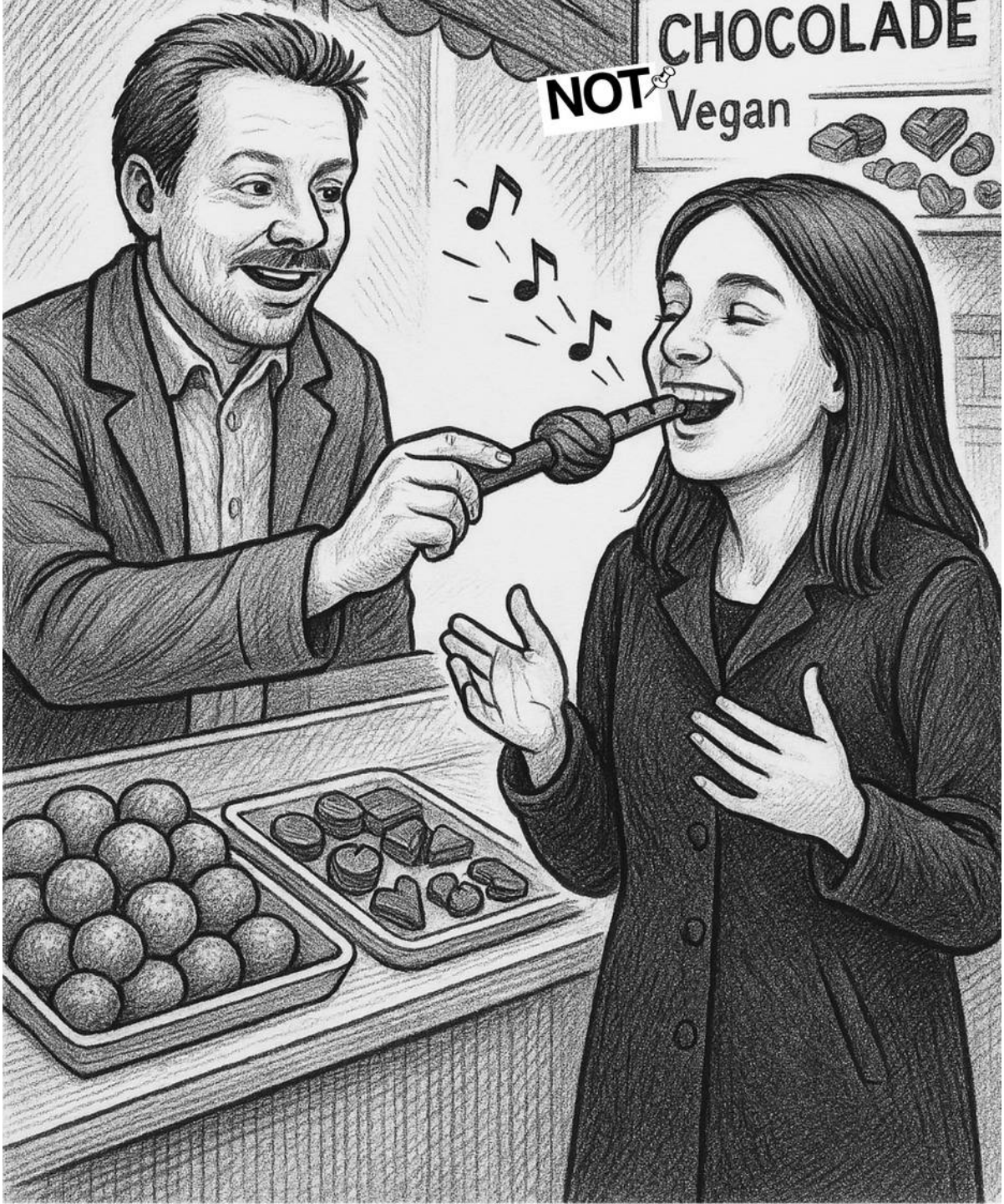
De man achter de balie bood van alles aan: allerlei zoeternij zoals olieballen, maar ook chocolaatjes. Ik vroeg hem of ze veganistisch waren, aangezien ik toen nog strikt veganist was — of er bijvoorbeeld zuivel, boter, et cetera in zat. Hij antwoordde dat er inderdaad in minstens de helft zuivel zat, en in de andere helft (ook) ei. Ik was teleurgesteld. De man bood me daarop een chocoladelolly aan die er ook niet echt veganistisch uitzag. Ik wilde hem hierop wijzen, maar hij negeerde mijn aarzeling en bracht de bonte lolly als geste al richting mijn mond. Ik weigerde niet. Tot mijn verrassing ontdekte ik dat er een fluitje in zat. Onmiddellijk hoorde ik een grappig melodietje met een vallende cadans. Ik moest daarop lachen, en mijn lach werd weerspiegeld in het gezicht van de man, die vol anticipatie op mijn reactie op deze magische lolly had gewacht. En ja, ik denk dat Rob deze man was — in weer een van zijn rollenspelen, zijn leven mét mij levend in parallelle werelden.

En opnieuw lag er een synchroniciteit op me te wachten om door mij ontdekt te worden. Toen ik op **31 augustus 2025** via Google Maps de achterzijde van Robs huis probeerde te verkennen, stuitte ik pas toen op de Oliebollenkraam Westerhaven aan de Westerkade 24 (dus slechts vier huisnummers verwijderd van Robs huis). En, nog veel stugger: toen ik op de Facebookpagina van de betreffende oliebolenkraam ging kijken, las ik hun verklaring dat al hun olieballen *100% vegan* zijn — precies dus het omgekeerde van de entangle gig. Dit zie ik als een uiterste curiositeit en gespiegeld synchroniciteitsbewijs dat al mijn mind dates met Rob een dieper bestaansrecht hebben.

# OLIEBOLLEN

## CHOCOLADE

**NOT**  Vegan



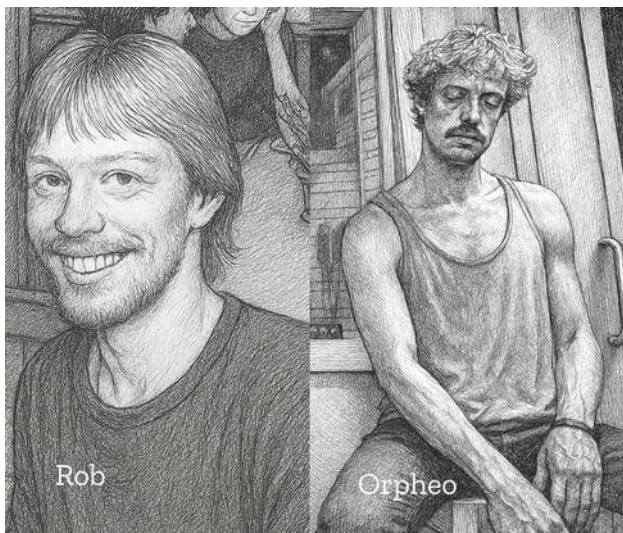
## Folk muziek-soul hangout

Via een bericht op social media kwam ik in 2018 een liedje tegen dat me meteen raakte: *If I Were Free*, uitgevoerd door Edward Sharpe and the Magnetic Zeros. Toen ik me verder verdiepte in de achtergrond van deze band, ontdekte ik verrassend veel mooie nummers. Met hun wortels in Los Angeles en een stijl die omschreven wordt als “indie folk, psychedelic folk, gospel, neo-psychedelia”, voelt het alsof Rob me naar deze band heeft geleid. Hun repertoire vormt een brug tussen Robs wat complexere en mijn iets meer toegankelijke muzieksmaak.

Het gaat zelfs verder dan de muziek. In een van de kernleden van de band zie ik iemand die in mijn ogen een jonge-Rob-lookalike is — zoals Rob eruit had kunnen zien als hij groepslid was geweest van een Californische band, en dus níet de skeptische hoofdredacteur: bandlid Orpheo McCord. Ook dit past naadloos in Robs rollenspelewereld in een ‘parallele wereld’.

De band heeft bovendien een leeuwenlied, met lyrics die op mysterieuze wijze doen denken aan de inhoud van dit boek — en wel aan de mind date rondom het kampvuur. Daar, waar in feite alles verankerd werd: de voor-altijd-verbinding tussen Rob en mij. Edward Sharpe and the Magnetic Zeros – *In the Lion*:

*But in the fire, there’s a heat to melt the cage around your soul.*



**27 december 2017** bracht een extatische verstregelingsnacht, gevuld met Robs liefde en kussen, die ik in mijn dagboek omschreef als: “Misschien wel de meest verbazingwekkende nacht met Rob via de leeuwen ooit.” De dag ervoor had ik 104 kilometer gefietst, en onderweg speelde zich voor mijn geestesoog een extreem plezierige mind date af: Rob en ik hoedden dagelijks schapen en vulden de nachten met liefde — een simpele voorstelling, maar juist daardoor krachtig. Deze clip, een van inmiddels honderden mind dates, is een manier waarop wij samenleven in alternatieve werelden. Ik besef dat het vreemd of lachwekkend kan klinken — overdag schapen hoeden en ’s nachts making love — maar zoals u weet kent het leven vele meanders, en het multiverse-leven nog veel meer.



De mind dates met Rob en de leeuwen kennen ook uitbarstingen van humor gecombineerd met magie: Op **3 april 2018** zag ik in een erg grappige droom een leeuw op een fiets rijden — precies zoals op het plaatje dat ik in een leeuwenhartenblog had gebruikt. Ik reed zelf ook, en er waren behoorlijk wat mensen in het verkeer. De leeuw kwam me tegemoet, heel zorgvuldig sturend, alsof hij op die fiets gewoon helemaal op zijn plek was.



**5 april 2018:** Ik was elders met Rob samen, in een huiselijke kamer (weer parallelle-wereld-idee), en hij nam me op zijn schouders en droeg me – zogenaamd als een dolle – door de kamer, maar het tempo was desondanks heel draaglijk. Hij speelde dat hij Quasimodo was. We hadden echt enorme pret. Rob gooide een paar muntjes in een rond gaatje boven de haard of zo, alsof dat een automaat was waar je muntjes in moest gooien, maar het was gewoon een richeltje in de muur. Dit was ronduit hilarisch.

Toen ik met mijn bewustzijn terugkeerde naar mijn kamer in Davis, schoot me de naam “Quasimodo” te binnen. Opvallend hieraan was dat ik noch het boek gelezen, noch de film gezien had. Ik kan me slechts herinneren dat ik ooit een trailer van de Disney-film heb gezien. En in het verleden zal ik wel een paar alinea’s over Quasimodo gelezen hebben.

Zoals bij Robs andere rollenspelen zie ik ook dit als duidelijke aanwijzing dat het werkelijk van hém komt. Voor Robs overgaan had ik weinig met rollenspel; alleen tijdens de lerarenopleiding kwam het sporadisch voorbij, en daar vond ik niet veel aan. Het is Rob die dit na zijn overlijden bij mij heeft geactiveerd — vooral het fantastische aspect ervan: de vele mogelijkheden en vrijheden die het biedt.

Op **14 mei 2018** werd ik overmand door allerlei zorgen: de onwil en angst om veel ouder te worden, ook omdat ik Rob niet zo lang wil missen en bang ben dat ons contact door de tand des tijds zou verzwakken, én geldzorgen. Terwijl deze onrust me in zijn greep hield, verscheen Rob in zijn volle aardse gestalte tijdens een physical check-in en kwam over me heenliggen. Er daalde onmiddellijk een



gevoel van stabiliteit over me neer, en ik werd rustiger. Ook de Rob Robust-leeuw, die links van me zat en met toegewijde blik toekeek, hielp me te ontspannen.

Op **19 juni 2018** zag ik Rob kort hier in Davis in de gang staan.

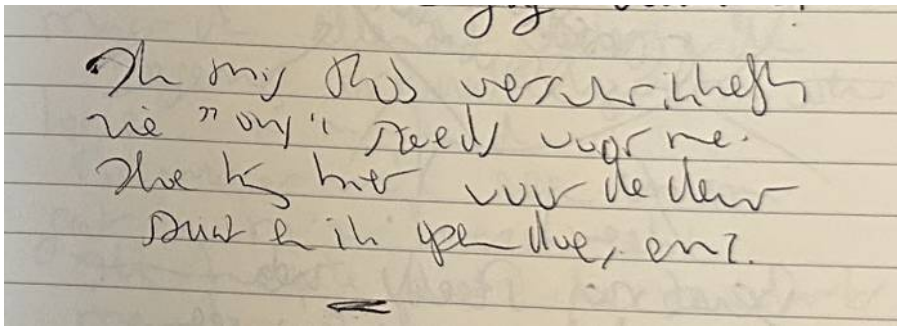
### **Kloppende zaken**

2018 kende nog meer liefdesuitbarstingen tussen Rob en mij dan 2017, met mei als absoluut hoogtepunt. Zijn liefdesuitbarstingen richting mij gingen gepaard met veel meer indringende kracht dan voorheen. In juni veranderde er echter iets: ik raakte meerdere keren in paniek, omdat de afstand tussen ons groter leek, zonder duidelijke aanleiding. Maar in juli voelde ik Rob weer volledig aanwezig. Het leek zo alsof hij in juni ergens anders mee bezig was geweest — en dat bleek later te kloppen.

Begin juli kreeg ik namelijk een mail van Jan Willem Nienhuys, waarin hij schreef dat Robs moeder op **27 juni 2018** was overleden. Opvallend is dat Rob in mei zo uitzinnig en licht overkwam. Zou hij toen al geweten hebben dat zijn moeder spoedig naar hem toe zou komen — en gaf dat vooruitzicht hem een opgeruimd gemoed?

De zomermaanden stonden in het teken van fysieke beproevingen door de extreme hitte en de (gevolgen van de) Californische bosbranden. Ik liep op **8 augustus 2018** zelfs een zware rookvergiftiging op nadat ik, kort na het publiceren van een blog over Robbert en co, was gaan fietsen en in een intense, chemische, toxische rooklucht in Winters terechtkwam. Omdat ik geen partner meer had die me met de auto kon ophalen, moest ik de hele fietstocht naar huis afmaken — in totaal vier uur in de verontreinigde lucht.

Omdat ik me écht niet goed voelde, kwam ook het nachtelijke contact met Rob onder druk te staan, zoals blijkt uit mijn dagboekcitaat van **10 augustus 2018**: “Heel stil qua Rob, omdat de nachten verschrikkelijk zijn.” En dit:



“Ik mis Rob verschrikkelijk, zie ‘ons’ steeds voor me. Hoe hij hier voor de deur staat en ik open doe, enz..”

Die avond ervoor deed zich iets markants voor. Terwijl ik last had van de effecten van de bosbranden, kreeg ik de indruk dat Rob me in een physical check-in mijn fysieke ongemak wilde verlichten.

**Dagboekcitaat:**

“Gisteravond iets zeer aparts: opeens begon op mijn rug een elektrisch ‘kraken’, aangenaam, als stroomstootjes maar zonder schokeffect — een soort geflikker, alsof om me te helpen ontspannen. Rob! Neem ik aan! Het duurde minstens tien minuten, tot ik in slaap viel. Puur fysiek, niets astraals of zo, echt tastbaar — zelfs mijn dunne hemd leek mee te bewegen.”

Het fenomeen blijft onverklaard, al voelde het voor mij als een teken van Rob.

Op **11 oktober 2018** maakte ik een lange astrale reis, beginnend met ontwikkelingen rond Pepijn van Erp, en later ook over Rob. Na dat begin belandde ik op een magisch strand en beleefde unieke, astrale zee-ervaringen. Daarna keerde ik terug, maar de reis wilde nog niet eindigen — tot mijn grote vreugde, en ik greep deze astrale kanskaart met beide handen aan.

## **Het door Rob in scène gezette, hilarische entangle gig “Dokter Rob”:**

Ik bevond me in een fabriekshal. Ik liep op de aanwezige mensen af.

Een man vroeg:

“Kan ik je helpen?”

“Ja,” zei ik, “ik zoek iemand.”

Ik keek rond of ik Rob zag, maar had geen geluk. Dus vroeg ik:

“Kennen jullie misschien... eh... Rob Nanninga?”

Tot mijn teleurstelling geen herkenning, geen “Ja, hij is...”.

Maar een grote man nam me onverwacht op sleeptouw. Dit móet Rob geweest zijn — haha! Hij was “de Dokter” hier.

Hij was lang, stevig, blond (maar geen Rob-gezicht) en leek niet al te gezond. Hij sloeg zijn arm om me heen en zei: “Ik heb wel een bericht voor je. Het is heel belangrijk!” Wat volgde was niet helemaal helder, maar hij zei iets als: “Nu twintig jaar... is iets compleet (?) [en]... Je ziet er nu uit als vijfenveertig jaar.” (Haha.)

Hij zei het alsof het een enorm compliment was. Maar in 2018 was ik nog geen vijftig, en volgens “de Dokter” zag ik er dus slechts een krappe vijf jaar jonger uit!

Hij trok me weer mee. Ik hield hem nu ook wat eigenaardig vast met vier vingers in plaats van vijf. Hij zei pathetisch: “Houd me niet zo vast, dat is níet te verdragen, niet met vier vingers.” Hij bezweek dramatisch en viel op de grond. Anderen snelden toe om hem te helpen. Het was duidelijk in scène gezet.

De avond ervoor had ik tegen Rob gezegd: “Ik mis de uittredingen, het astrale. Ik begrijp dat je er niet aan mee wilt doen, omdat je het niet echt vindt, maar kunnen we niet samen iets ‘astraals’ ondernemen? Dan klopt het toch weer wel?”

Ter verduidelijking: natuurlijk wist ik niet of dit Robs huidige standpunt was; ik probeerde gewoon contact te maken. Rob en ik wisselen weinig gesprekken uit, en ook daarin zitten we op dezelfde

golflengte. Ik ben geen Char Margolis of Derek Ogilvie die ‘dingen doorkrijgt’, en Rob wil me naar mijn indruk voor die communicatievalstrik behoeden. Ik raak onzeker over de zinnen die Rob zou doorgeven als ik in mijn normale dagbewustzijn ben, en ik ben ervan overtuigd dat Rob, als voormalig hoofdredacteur van Skepsis, alles weet van dit risico en het zorgvuldig vermijdt — net als ik.

Op **30 december 2018** voltrok zich opnieuw iets dat de grenzen van mijn gewone werkelijkheid raakte — iets wat duidelijk de sfeer van het multiversum had. Zoals vaker bevond ik me op een universiteitsterrein waar ik liep of doelloos rondzwierf. Dit soort locatie vormt een duidelijke centrale plek voor zowel Rob als mij.

Ik had zojuist het lokaal verlaten waar ik les gaf, maar het terrein en het gebouwencomplex waren zó groot en ingewikkeld dat ik de weg terug niet meer kon vinden. Ik had niets bij me, behalve een konijn in mijn hand dat zijn uiterste best deed om te ontsnappen (!) en dat ik in bedwang moest houden. Uiteindelijk besloot ik Rob te bellen om raad te vragen. Ik leende daartoe iemands mobieltje om hem te kunnen bereiken. Ik zat nu op de grond tegen de muur van een gang, ergens te midden van de vele hallen en gangen van het gebouw, met het konijn naast me, dat opnieuw probeerde los te komen. Rob nam op! Ik was blij verrast — Rob was gewoon beschikbaar!

Maar toen begon Pepijn van Erp te praten. Ook hij bleek aan een — derde — lijn te hangen. Hij voerde nu een kort gesprek, het ging over iemand, en hoe je zo iemand noemde: een zeevaarder? Een zeeschuimer? Ik stond dit geduldig toe, maar uiteindelijk zei ik toch: “Hee, Pepijn, je zit wel mijn telefoongesprek in te pikken — ik belde Rob, niet jij! Hallo, Rob?”

Stilte.

Het was alsof ik hoorde dat Rob zijn adem inhield — van verrassing, of misschien omdat hij wist: nu kwam het moment weer, het moment van Rob en mij. Ook Pepijn zweeg.

Daarop werd ik wakker — erg verbolgen, want ik had gewild dat deze telepathic call doorging. Die ochtend vroeg had ik nog richting Rob gesmeekt: wanneer verschijn je eindelijk weer eens in een droom, uittreding of verwante ervaring met mij?

Op **20 januari 2019** beleefde ik opnieuw een van mijn meest extatische quantum rendezvous met Rob. Het kampvuurmoment herhaalde zich! Ik zag mezelf telkens weer op zijn schoot zitten, terwijl we elkaar aanvulden als een perfecte yin en yang. Die ervaring voelt als een vonk die blijft overspringen tussen parallelle werkelijkheden — op dit moment Davis en Another Davis — waar wij samen bestaan en elkaar steeds opnieuw vinden. Het is alsof onze band zich uitstrekt over een eindeloze streng van verbonden werelden, een kosmisch DNA vol liefde, extase en verbondenheid.

Een weer oh zo typische Rob en Another Davis entangle gig deed zich voor in een levendige droom, dan wel een reeks astrale beelden:

Letterlijk uit mijn dagboek, **7 februari 2019**:

“Buiten in het fietsenrek stond mijn omafiets. Het was koud buiten — sneeuw? Iemand had mijn fiets met een paar dikke touwen (vlas en katoen) aan het rek vastgeknoopt, omdat ik zelf geen slot had en ook niets had meegenomen om hem op slot te zetten.

Ik vroeg: “Hee, wie heeft mijn fiets vastgezet?” Dit was ook al de tweede keer, want eerder was ik ook al vergeten de fiets op slot te zetten. – Wakker, en associatie met Rob!”

In mijn bed lag een zachte, wollen trui tegen de muur, die ik daar liefdevol achter de pluchen leeuw had gedrapeerd. Nu lag een mouw daarvan liefdevol over mijn nek gedrapeerd. Ik had die daar niet — althans: zeker niet bewust — zo gelegd, en ik kreeg opnieuw het gevoel dat Rob hierachter zat.

De fiets, improvisatorisch 'op slot'. Haha, die paar dikke touwen door het wiel en om het rek vastgeknoopt. Typisch Rob, lijkt me. In het echte leven had Rob me per e-mail bericht over de lekkage in zijn huis in Groningen, en hoe hij met *Power Tape* de lekkende buis had geprobeerd te dichten.



Op **12 april 2020** had ik een curieuze entangle gig met Rob (en zoals altijd: hoera! als ik hem zie, op wat voor manier dan ook). Zoals zo vaak werden mijn dromen, astrale reizen — of hoe je ze ook wilt noemen — waarin Rob de hoofdrol speelt, gekenmerkt door speelsheid, magie en hilarische wendingen.

In het kort, het volgende deed zich voor:

Ik leefde in een tamelijk donker, maar toch heel aardig huis, samen met huisgenoten — maar het was niet in Davis. Rob was er ook! Ik was zo blij hem weer te zien. Hij was in zijn middelbare-leeftijd postuur, dus de vollere Rob. Ik toonde het huis en zei tegen Rob: “Het liefste zou ik in de schoorsteen wonen!” Ik wees op een soort lichthoek die de schoorsteen vormde en die er inderdaad gezellig en warm uitzag. Ik vervolgde met: “Ik wou dat ik veel kleiner was, dan konden jij en ik erin wonen!”

Rob liep met mij op de schoorsteen af, keek er met onderzoekende blik in omhoog en zei toen, met een vage glimlach op zijn lippen — een beetje alsof hij high was, maar niet extreem, meer wat verdoofd: “Nou, dan doen we dat toch!”

Ik was extatisch over zijn antwoord en vroeg hem blij: “Écht?!” Ik pakte zijn hand in de mijne en we liepen verder. Zijn hand voelde zoals hij eruitzag: een beetje slap en klam, verdoofd.

We liepen naar de eerste verdieping, waar het veel lichter was en een diner gegeven werd. Er waren al behoorlijk wat mensen aanwezig. Maar de vloer was scheef, en de tafels dus ook. Omdat er geen wandelruimte naast de tafels bij de muur was, liepen Rob en ik over de tafels heen, naar onze plaatsen achterin bij het raam.

Echter, ik begon per ongeluk-expres van de tafels af te glijden en verloor toen oprecht mijn gehele balans. Ik zeilde naar een lager gelegen punt, terwijl ik allerlei objecten van de tafels meenam. “Sorry, sorry!” riep ik breeduit lachend. Ik denk dat ik dit deed om Robs aandacht te trekken — en om hem aan het lachen te maken. De sfeer was uitgelaten.



Aanvankelijk begreep ik Robs ‘verdoofde’ staat niet. Nu denk ik dat Rob en ik elkaar spiegelen — misschien niet voortdurend, maar vaak. We doen meer dan naar elkaar uitreiken: we resoneren in dezelfde toestand. En dat doen we nog steeds, zelfs nu er een geheel universum van afstand tussen ons ligt — en zelfs als niemand ons informeert over wat de ander doet of voelt.

Rob was in deze gebeurtenis wat verdoofd, bijna high — maar dat was ik zelf ook. Ik had *edibles* gegeten in die tijd, en cannabis kan vele weken in je bloed blijven. Nu weet ik natuurlijk niet wat voor ‘spul’ ze aan de andere kant van het universum zoal in hun assortiment hebben, maar ze moeten daar beslist ook iets hebben.



## **Sora ChatGPT-intermezzo: synchroniciteit**

Op woensdag **25 juni 2025** deed zich een uiterst curieuze synchroniciteit voor in het verhaal van Rob en mij – dit keer binnen Sora ChatGPT. Ik was bezig in de hoop wat extra afbeeldingen voor mijn boek te genereren. Let op: ik had daartoe slechts drie beelden aangeboden, met de simpele opdracht: “Remix this.” De input bestond uit:

- een afbeelding die ik eerder diezelfde dag had laten creëren van het Another Davis-huis in nachtsfeer, met een buitenhaard én een kampvuur (*twee* vuren – een eigenaardigheid die Sora ChatGPT had ‘bedacht’);
- een afbeelding van Rob die bij een vergelijkbaar kampvuur mijn boek *Gene Burners* leest (een eerdere creatie van mij in samenwerking met Sora ChatGPT);
- een foto van mijzelf, genomen door Mayumi Acosta tijdens een fotoshoot.

Sora ChatGPT kwam vervolgens met een verbazingwekkende **fail image** – dat wil zeggen: een AI-afbeelding die ik, en waarschijnlijk velen met mij, als mislukking zou bestempelen. Maar tegelijkertijd toonde het beeld een verbluffende synchroniciteit met mijn zojuist beschreven

**schoorsteenverhaal**: Rob verschijnt namelijk niet alleen driemaal op de afbeelding, maar wordt ook letterlijk **in de schoorsteen** weergegeven.

Een dubbele verwijzing dus: zowel naar het schoorsteenverhaal als naar het multiversumidee waarin wij verschillende versies van onszelf tegelijk kunnen zijn.

Ik durf zelfs te zeggen dat dit, inhoudelijk gezien en wat betreft het ‘Another’-aspect van Another Davis, de inhoudelijk meest veelzeggende afbeelding van dit hele boek is. Hier volgt de zogenaamde ‘fail image’ – een beeld dat mij op slag dierbaar werd:



Vanaf maart 2020 tot maart 2022, de pandemietijd, gebruikte ik vrijwel dagelijks cannabissnoepjes en -pilletjes (daarover nog wat meer in de latere hoofdstukken van dit boek), en mijn dagboeken van die tijd staan dan ook bol van de vermeldingen hieromtrent. Ik geef u als lezer deze achtergrond bij de telepathic call van **10 mei 2022** zoals genoteerd in mijn dagboek:

“Deze nacht, Rob-info: Deze nacht zei Rob telepathisch tegen mij: ‘Meer vrolijk zijn.’ En: ‘Het is hier een soort internetwereld.’ ‘Bibliotheken-wereld.’ ‘In mijn eigen space.’ ‘Bekende mensen willen spreken, werken met wachtlijsten, maar je moet ook de kredieten hebben (maar die heb ik).’ ‘Gesproken met Kurt Vonnegut.’ ‘Plan pakt perfect uit, begin er lol in te krijgen.’ Rob was dus zeer vrolijk en snel pratend. Ik was verbaasd.”

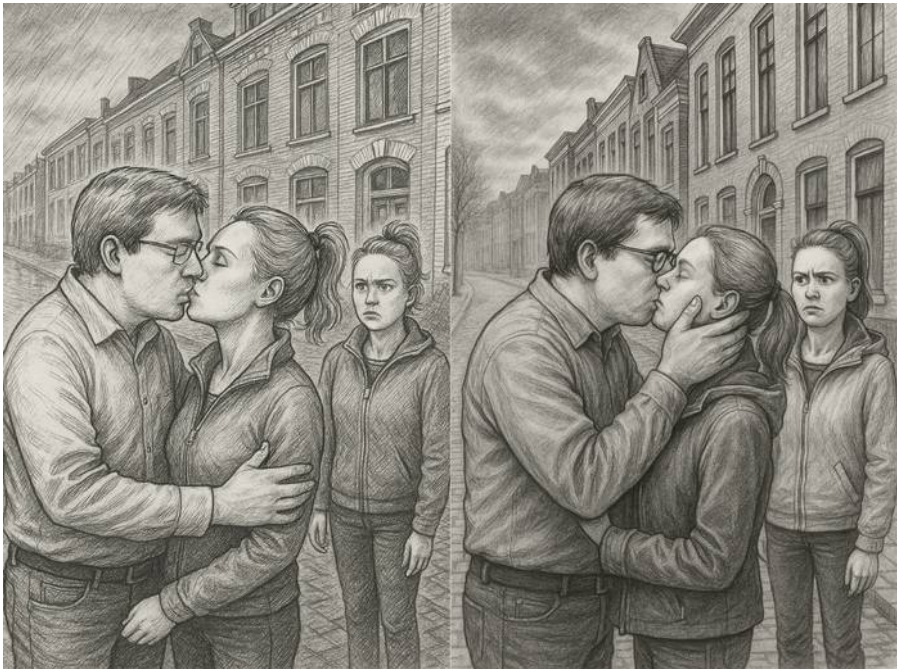
Dit was overigens precies in de periode dat Stan P. mij zeer grote cryptogelddonaties deed. Meer daarover kunt u lezen in mijn boek *Genverbranders*.

Soms heeft het in aardse tijd jaren nodig — en uren van bespiegeling en ‘nieuwe’ ideeën over het multiversum — om gebeurtenissen te herontdekken als aanwijzingen voor precies dat, en ze niet te labelen als ‘straffende dromen’. Op **26 oktober 2022** had ik een droom die mij boos maakte, zo van “wtf”. Ik citeer mezelf uit mijn dagboek:

Ik was eindelijk bij Rob, in een stad die ik interpreteerde als Groningen. Het was druilerig en schemerig. Opgetogen liep ik naast hem, zijn hand in de mijne. En toen gebeurde het wtf-moment: vrijwel meteen kwamen we een ‘oude vlam’ van hem tegen — zo bevestigde Rob toen ik er in de droom naar vroeg. “Tien jaar geleden, ja zoiets,” zei hij. Het was een blonde vrouw met een paardenstaart, niet per se een doorsnee gezicht, niet extreem knap, misschien wat pittig. Rob was verbaasd, zij ook. Hij gaf haar meerdere kussen, zelfs een paar op haar mond. Ik dacht: “wtf, wíj zijn toch samen!” Daarna liepen we verder. Ik viste ernaar, en Rob vertelde een onvolgbaar verhaal: dat zij het zo’n tien jaar geleden had uitgemaakt — wat 2012

zou zijn, het jaar waarin Rob en ik ‘definitief uit elkaar gingen’ — en dat hij dat niet kon geloven. Ik was gepikeerd en jaloers, maar wat kon ik eraan doen? Niets. We volgden allerlei kronkelpaadjes die Rob uitkoos, iets wat mij niet verbaasde. De mind date in de vorm van een droom ging verder, maar ik stop hem hier.

Pas nu zie ik het hilarische: kan het zijn dat Rob en ik... mĳ! tegenkwamen? En dan hoe ik mezelf toen beschreef! Check jezelf haha. Want Rob was al die jaren officieel maar bij één persoon: Jolanda. Al had hij me verteld dat hij met betrekking tot Jolanda één keer was vreemdgegaan — iets wat hij haar ook had “opgebiecht”. In de droom zag ik dat jaar 2012 als bij terugrekenen nog niet, maar 2012 was precies het jaar waarin de bom tussen Rob en mij barstte, omdat ik meer duidelijkheid wilde en hij bleef dralen. En ik ‘maakte het dus toen uit’.



Nog een voorbeeld dat er toch aardse tijd overheen ‘moet’ gaan om dingen anders te interpreteren: op **5 december 2022** beschreef ik een droom — over Rob, toen nog onbegrijpend ook als “naar” (die wel met een vraagteken erbij). Toen ik die in 2025, tijdens het werken aan dit boek, in mijn dagboek teruglas, schoot ik hard in de lach. Oh, zo typisch en ‘dik’ in Robs energie dat het telkens op mij werkt als een plensbui van pret.

Onder inkorting van de mind date: Rob was in een woonkamer, in zijn laatste aardse gestalte: fysiek zwaar. Hij had leversoep gemaakt en kastanjabroodjes, want: “Die waren hem door iemand aangeraden.” Hij zei erbij dat de soep een nacht had getrokken (of moest trekken). Ik zei onverholen: “Rob, leversoep!?” Want uit een zeer ver verleden was dat nu juist de geur van *lever* die ik, nog wonend bij mijn moeder, absoluut niet kon uitstaan. Rob was boos! Hij bonkte weg om nog iets te halen en zei, schijnbaar heetgebakerd: “Ik zie weinig aanwijzingen voor jou en mij.”

Hij had me wel een stukje kastanjabroodje gegeven (wit brood met stukjes kastanjes erin). Ik at wat, maar proefde niet veel en kon er dus ook niets over zeggen. Ik antwoordde direct, mijn teleurstelling over zijn opmerking trachtend te onderdrukken: “Maar ik wel hoor!”

De dag na deze mind date probeerde ik het nog letterlijk te begrijpen, als in: wilde Rob me op een tekort aan mineralen wijzen of zo? Maar nu, anno 2025, barst ik alleen in lachen uit om deze Rob–Constantia-spiegeling, nu even als een smaakcontradictie. Ik zou *zijn* leversoep waarschijnlijk nu zelfs met liefde eten of proberen.





In 2023 speelde zich op non-lineaire wijze opnieuw iets af dat wees op het bestaan van het multiversum.

In een heldere droom van **26 januari 2023** zag ik cavalier Rob letterlijk in het meervoud. Hij zat in stoelen — jawel, stoelen, meervoud — als een levende onmogelijkheid. Maar hij lééfde, en zelfs in het drievoud. Dit keer droeg hij weer zijn bril; hij zat in twee stoelen links van mij en één rechts.

Hij lachte naar me.

Op **17 april 2023** had ik de volgende magische, astrale ervaring. Rob meldde zich opnieuw, maar ditmaal via de ether. In een lichte, ruime kamer stond een lamp in vintagestijl met een lieflijke afbeelding erop. Aan de binnenkant zat een knopje, en toen ik het indrukte, klonk de zin: *“There is a place we call Home. It’s Henry talking from the future.”* De lampenkap liet vervolgens een nieuwsitem uit het verleden horen, gevolgd door een korte onderbreking, zoals tijdens een nieuwsuitzending. Het *Henry* herkende ik meteen als Rob — een verwijzing naar zijn doopnaam Roelof Hendrik.

Dit keer waren het geen leversoep en kastanjebroodjes, maar gehaktballen die Rob in gedachten had op **15 april 2025**. Rob verscheen als in tv-ruis, eerst in beelden van anderen; ik begon hem te herkennen. Ik stelde vragen over plezier vinden in dingen en over hoe gelukkig te zijn. Of hij misschien een methode wist? Hij zei: “Nee, niet iets specifiek, niet één ding... Meer gehaktballen eten.” Hij zei dit letterlijk zo, in deze volgorde. Ik werd wakker uit de psychic check-in en besepte meteen dat dit echt Rob was. Meer gehaktballen eten! (dan toch maar vega, Rob)

Nog een culinair getinte entangle gig deed zich voor op **30 mei 2025**. Wat aanvankelijk als een droom leek te beginnen, had de intensiteit en helderheid van een werkelijk beleefd moment — misschien zelfs van een multiversum-leven.

Ik bevond me in Pepijns huis. De volgende scène speelde zich af in

een restaurant. Ik liep naar een tafel en begon willekeurig kaas in ongelijke blokjes te snijden. Rechts van me stond Pepijn van Erp óók kaas te snijden. Ik zei: “Dat is wat: staan we opeens allebei kaas te snijden.” Hij keek niet echt op en zei: “Ach ja, dat kan toch!” Opeens kwam Rob eraan. Hij ging tegenover me zitten; ik zag eigenlijk alleen zijn robuuste borstkas – weer dat typische Rob-geheimzinnige. Op tafel lag een stuk blouse van Pepijn, met ruiten in beige-blauw, en met een duidelijke, dikke naainaald erin. Ik nam me voor die later mee te nemen, als souvenir. De blousestof was wat frivol, met kartels. Pepijn vertelde dat hij veel blouses in verschillende stijlen had, en dat hij wel een soort *partyganger* was. Robs aanwezigheid voelde kritisch ten opzichte van Pepijn – was hij misschien weer jaloers? Rob had een zeer solide uitstraling. Hij droeg een lichte blouse, en zijn borstkas was eveneens zeer prettig compact. Betrouwbaar.



Je zou ook kunnen concluderen dat Rob leeft, aangezien ik ook leef. En waar zullen we zijn, als ook ik mijn fysieke lichaam definitief verlaat? Dat gaan we zien, mensen. Dáár.

“It is by no means an irrational fancy that, in a future existence, we shall look upon what we think our present existence, as a dream.”

— Edgar Allan Poe

“Het is geenszins een irrationele fantasie dat we, in een toekomstig bestaan, dat wat we nu als ons huidige bestaan zien, beschouwen als een droom.”

— Edgar Allan Poe

# Hoofdstuk 9

## De Brul – Waar liefde nooit zwijgt: bij Rob

Rob had me de weg gewezen uit dit huwelijk. J. en ik waren nooit een goede match geweest. Vanaf het begin hing er een onheilspellend bordje boven onze relatie: “Gedoemd om te mislukken.” De scheiding was geen plotselinge beslissing, maar eerder een langzaam, organisch proces. Toen Rob nog leefde, was hij mijn hoop en mijn lichtbaken. Na zijn overlijden werd ik geconfronteerd met de enormiteit van de leegte die hij achterliet. Mijn hoop leek verpulverd, mijn wereld schreeuwde het uit van plotselinge leegte en doelloosheid. Mijn soulmate was nóg verder weg gegaan! Eerst was hij een halve wereldbol van me verwijderd, nu was hij – wie weet waar – verder dan een wereld. Of zo voelde het toch.

Maar plotseling was dat dus niet langer het geval. Integendeel zelfs: Rob kwam naar me toe en verscheen bij mijn huis — in astrale vorm, bij gebrek aan een beter woord dat ook nog eens wetenschappelijk erkend zou worden. Ik zou bijna zeggen: *bij de gratie Gods*, als ik in “God” geloofd had. Dit is zonder enige twijfel het allerbeste dat mij ooit is overkomen — het voelde *out of this world*.

Ooit schreef ik aan Rob: “Ik kan J. niet verlaten, ik houd ook van hem.” Ik wou dat ik dat niet gezegd had. Ik had J. namelijk wél moeten verlaten toen Rob nog leefde, want nu had ik spijt. Zelfs als Rob in dat geval voor zijn aardse vriendin Jolanda gekozen zou hebben. Rob schreef me ooit: “Ik hoop niet dat ik moet verhuizen, en naar Amerika ga ik vast nooit.”

Rob had dus wel nagedacht over hem en mij en we hadden er zelfs een korte aanvaring over gehad, wat een grote verstoring in ons contact veroorzaakte. Maar zijn gedrag was nooit echt heel duidelijk.

Maar nu was de vloed gekomen en het schip was gevaren. Rob was ‘aan de andere kant’. Het voelde alsof hij bij me introk — via de leeuwen ook — met al zijn liefde, tederheid en steun, zijn immense zorg en zijn constante aanwezigheid, vooral in mijn donkerste uren die in de turbulente jaren na zijn overlijden zouden volgen. In gedachten zei en zeg ik vaak tegen Rob: “Rob, je hebt vrij toegang tot mijn gehele geest en lichaam, doe met mij wat je wilt.” Ik vertrouw Rob volkomen.

J. en ik hadden geen *modus vivendi* meer, en eerlijk gezegd hadden we die ook nooit gehad. Maar laat ik toch met iets positiefs beginnen. Onze beste en meest harmonieuze momenten waren de uren dat we samen op de bank zaten, dicht tegen elkaar aan, of liggend op een matras achter het computerscherm, speciaal voor die gelegenheid neergelegd. We keken samen naar oude tv-series zoals *Het Kleine Huis op de Prairie* en *Knight Rider*, en talloze films die we via The Pirate Bay downloadden. We hadden ook een Pathé-lidmaatschap en bezochten alle nieuwe films. Onze smaak in films en oude tv-series was vrijwel identiek. Dit waren de momenten waarop er geen communicatie nodig was.

Maar wanneer communicatie wél nodig was, ging het zo fout als maar kon. Dit resulteerde in zeer ernstige, pijnlijke escalaties waar ik verder niet diep op in zal gaan, maar die me regelmatig letterlijk op de rand van een zenuwinzinking brachten, met echte fysieke bijeffecten. Soms probeerde ik J. hiervan op de hoogte te stellen, maar hij erkende op geen enkele manier dat onze aanvaringen mijn fysieke en geestelijke welzijn schaadden. Het leek alsof hij: a) gewoon niet luisterde, of b) niets hoorde van wat ik zei. Tijdens meerdere belangrijke gebeurtenissen, waarin ik hem zowel fysiek als spiritueel het hardst nodig had, bleek hij er óf niet, óf niet voldoende voor mij te zijn. Trefwoorden: – in problemen geraakt in de zee van Scheveningen, – zeer ernstige kiesontsteking die zelfs tot mijn

voorhoofdsholtes was doorgedrongen (waarvan het herstel *drie jaar* duurde), – Robbert van den Broeke en Stan, en – *Rob Nanninga*.

Ik vertelde niemand hierover, behalve mijn lieve onderbuurvrouw Babs Jol. Zij overleed echter onverwachts in december 2016, op zestigjarige leeftijd. Maar sinds Robs overlijden volgde ik, nu helemaal, een totaal andere hartslag. Ons huwelijk was een leeg omhulsel geworden, en sinds een paar jaar nam J.'s affectie voor mij zienderogen af. Hij distantieerde zich steeds meer van mij, en ons toch al niet rijkelijk bedeelde fysieke en spirituele contact kwam op een steeds schuiner hellend vlak te staan.

Pas na Robs overlijden durfde ik onomwonden te erkennen dat mijn hart aan Rob, en Rob alleen, toebehoorde, en niet aan J.. Ik had het omgekeerde-wereldgevoel dat ik Rob bedroog met J.. Het leek erop dat Rob volkomen begreep in wat voor lastig pakket ik mezelf gemanoeuvreerd had, en dat hij mij alle tijd van de wereld wilde geven om de grote puinhoop die ik van mijn leven had gemaakt te ontwarren. Maar nog steeds vraag ik mij af wat er gebeurd zou zijn als ik J. had verlaten voordat Rob overleed. Sinds zijn overlijden in 2014 leef ik als het ware met Rob in een soort parallelle of multiverse wereld. Ik had al verteld dat Rob zichzelf “Bor” was gaan noemen in sommige van zijn e-mails, nadat hij de film *Another Earth* (2011) had gezien. Het idee van een tweede, tweeling- of “Tegen-Aarde” verschilt van het concept van een Parallele Wereld of Multiversum. Toch hebben beide concepten gemeen dat ze suggereren dat er vreemde dingen gaande zijn in ons universum, en dat er veel meer mogelijk is dan we misschien durven aannemen.

Voor mijn geestesoog zie ik hoe Rob en ik samen zijn in deze andere wereld (die op een bepaalde manier ook nog steeds hier is), in duizend verschillende en gelukkige omstandigheden. Een terugkerend beeld in mijn geest is dat ik Rob in de keuken bezig zie, met een huiselijke schort omgebonden, trouw ons gezamenlijke maal voorbereidend, terwijl ik wat hongerig begin te worden van het verre

fietsen. Ik fiets(te) echt veel, meestal tussen de vier en zes uur, heel soms nog langer, zonder lange onderbrekingen. Voor mijn geestesoog zie ik Rob die liefdevol wacht op mijn terugkeer. Ik zie hem voor me in ons gezamenlijke *burgerlijke leven* — maar dan tot het allerbeste niveau denkbaar verheven.

J. is niet mijn soulmate, hoeveel ik ook van hem houd. We sliepen elk in onze eigen kamer, op mijn verzoek, omdat ik zo ontzettend gevoelig reageer op alles. Hij leerde de ‘vrijheid’ van apart slapen zelfs waarderen. Maar ik weet nu, in termen van vervreemding, waartoe dat apart slapen uiteindelijk misschien ook kan leiden. Niet dat ik dit in algemene zin zo wil stellen. Met Rob zou ik juist altijd samen willen zijn, en niet apart slapen. Daarmee klopt ook het Nederlandse spreekwoord: die slapen onder dezelfde deken, hebben dezelfde streken — iets wat Robs en mijn geschiedenis, en ook onze mind dates, op speelse, facetrijke wijze laten zien.

Elke keer – vooral tijdens het fietsen – wanneer de geur van houtvuur, rokende schoorstenen of kampvuren mijn neus bereikt, of wanneer Californië weer eens in brand staat (wat helaas vaak gebeurt en objectief gezien weinig vreugdevol is), voel ik mij gelukkig. Die rook tilt mijn geest op, herinnert mij aan gelukkige tijden met Rob in een parallelle werkelijkheid, en ik adem bewust diep in terwijl ik ons beiden voor me zie, dicht tegen elkaar aan bij het kampvuur. Mijn beslissing om naar Californië te verhuizen, was de juiste; want houtrook is hier vaak aanwezig – en hij schenkt mij telkens weer, op een aangename en bijna magische manier, een directe verbinding met Rob.

J. reageerde niet op mijn blogs over Rob na Robs overlijden. Ook in de jaren vóór Robs overlijden had ik het soms wel over Rob. Ik probeerde J. iets duidelijk te maken, maar vond geen luisterend oor. Qua communicatie was ik in dit huwelijk altijd extreem mager toebedeeld. Aan de andere kant reikte ik zelf niet uit naar vrienden, waardoor ik mijn eigen gevangenis mee creëerde. Om een reden die

moeilijk te doorgronden is, was het voor mij óf J. óf de buitenwereld, niet J. én de buitenwereld. Niemand wist wat er zich (niet) tussen J. en mij afspeelde. Het tegenovergestelde van J.'s luisterend oor was eerder waar: alles wat ik zei, ketste af op een muur van onwil.

Ik had wel duizend kanonnen kunnen afvuren gedurende vijftien jaar – wat ik in feite ook deed – maar er kwam geen reactie, of het was een negatieve reactie. Vaak probeerde ik J. uit te leggen wat zijn gebrek aan communicatie met mij deed, maar hij erkende dat niet of zei botweg dat het hem niet kon schelen. Regelmatig zei hij zelfs letterlijk: “Dat is jouw probleem” (zijn nummer één reactie), “Laat me met rust”, “Boeit me niet”, “Jammer dan” en “Whatever!”. Omdat ik van nature juist wél van praten houd (of inmiddels: hield), voelde ik mij met stomheid geslagen. Misschien was dit zijn manier om met spanning en emotie om te gaan. Na jarenlang intensief proberen het schip vlot te trekken – wat echt niet lukte – gaf ik het op en werd ik zelf ook steeds zwijgzamer.

Ik zou dit alles nooit hier gemeld (durven) hebben als het niet een waarheid was waar je “U” tegen zegt. Zijn versie later was dat hij zich overrompeld voelde door mijn persoonlijkheid en sterke meningen (mijns inziens al een vreemd standpunt over je partner in een huwelijk), en daardoor zijn mening niet durfde te geven. Misschien voelde hij zich werkelijk overweldigd en wist hij geen andere uitweg dan zich terug te trekken, maar dat maakte het voor mij niet minder pijnlijk. Maar voordat ik hierover uitweid, wil ik het bij voorbaat afkappen: dieper ingaan op J.'s niet-communiceren is mijns inziens een heilloze weg. En het stemt me heel erg triest.

Ik probeerde het huwelijk te redden, maar had dat dus beter niet kunnen doen. 's Nachts had ik een formidabele hoeveelheid nachtmerries over J. – in de ‘hoogtij’-jaren soms weken- en maandenlang *bijna elke nacht*. Soms vertelde ik hem hierover, maar dan kwam altijd weer die verschrikkelijke dooddoener: “Dat is jouw probleem, niet het mijne.” Deze uitspraak was een anti-magische



spreuk die mijn hersenen letterlijk lamlegde. Misschien was het ook zijn manier om zich te verdedigen tegen iets wat hij gewoon zelf niet aankon. Iets waar J. natuurlijk zelf ook onder ging lijden, want het maakte mij geen aangenamer of leuker persoon in de omgang. Op het einde, toen de scheiding echt onvermijdelijk was geworden, had ik letterlijk nauwelijks nog tranen over. Mijn talloze nachtmerries en escalaties met J. hadden me vele jaren lang ‘voorbereid’. Het was nu bijna gemakkelijk geworden om los te laten, na zoveel jaren een enorme last helemaal in mijn eentje gedragen te hebben (de buitenwereld wist van niets).

Dit huwelijk eindigde organisch, als een boom die vele jaren lang te weinig water heeft gehad, met wortels die nu zo oppervlakkig en verzwakt waren dat er nog maar één grote storm nodig was om hem te vellen. Een boom tegenover mijn huis in Davis deed exact dat in 2017, na een windstorm.

In de laatste tien jaar van mijn huwelijk was ik in een lethargie beland. Wat ik net zei over het lamleggen van mijn hersenen door J.’s niet-communicatie gold niet alleen emotioneel, maar ook intellectueel en op werkniveau — op alle vlakken waar je je brein bij nodig hebt, was ik dicht bij het fatale. Mogelijk was het ook niet alleen J., maar een samenspel van omstandigheden en mijn eigen uitputting wat me zo verlamde. Ik wilde en deed nog maar bar weinig, behalve fietsen, dat sinds 2011 een liefde van mij was geworden, en dat bleef. Vele uren lang staarde ik voor me uit. Uren, dagen, weken en zelfs jaren gleden voorbij.

Om dit verhaal eerlijk te houden, moet ik erbij vermelden dat aan mijn vaders zijde een duidelijke zwaarmoedigheid in de genen zit. Ik neig genetisch gezien ook naar zijn kant, dus deze depressie kwam niet zomaar uit de lucht vallen. Maar er was één groot verschil met vroeger: nooit eerder was ik in totale lethargie beland. Nooit eerder was mijn muziek — letterlijk én figuurlijk — gestopt met spelen.

We bleven samen omdat *ik* het niet wilde opgeven. Als er iemand de ‘schuld’ moet krijgen voor dit langdurige huwelijk (**6 januari 2005 – 9 april 2018**), dan ben ik dat wel, want diverse keren bleek dat J. het wél wilde opgeven. Ik vroeg me altijd af of hij wel van me hield. Hij zei van wel, maar ik betwijfel het (helaas) oprecht. Ik zal het gedurende dit leven waarschijnlijk nooit zeker weten. Ik houd wel heel veel van hem, en heb dat altijd gedaan. Ik had mezelf gezworen nooit te doen wat mijn ouders deden: scheiden. Om diezelfde reden besloot ik geen kinderen te willen — en met die keuze ben ik nog steeds zeer tevreden, want ik zag en zie er de zin niet van in om mijn nu niet-bestaande kinderen op te zadelen met levenslange relatieproblemen.

Overigens heb ik tijdens mijn jaren met Rob ná zijn overlijden iets zeer opvallends ontdekt. Iets wat niemand mij ooit heeft verteld, waar geen mens ooit een zin over heeft uitgesproken of geschreven — zeker ook Jolanda niet, Robs aardse LAT-relatie. *Rob had wél degelijk kinderen gewild*. En niet zo’n beetje ook. Je zou het zelfs kunnen bestempelen als een van zijn diepste dromen.

Ik ontdekte dit via de knuffelleeuwen. Zoals Rob werkelijk een leeuwenkoning is, iemand die voor zijn medemensen wil zorgen, zo sterk is ook zijn natuurlijke verlangen om voor een ‘kleine’ te zorgen — of zelfs meerdere — die hij intens zou liefhebben en over wie hij zou waken. Ik daag iedereen uit die denkt dat dit niet klopt: kom maar op met bewijs. Het raakt me diep. Kinderen krijgen, zeker als vrouw, heeft grote lichamelijke én existentiële gevolgen. En deze aarde is bovendien ziek, door menselijk toedoen — en niet zo’n beetje ook.

Maar Robs verlangen zie ik glashelder. Het is iets wat hij heeft moeten missen. Ik ben niet van plan dit verder uit te zoeken, maar ik herhaal: als iemand me wil corrigeren — kom maar door met bewijs. Ik zie dat met alle vertrouwen tegemoet, maar betwijfel sterk of dat er ooit (nog) zal komen.

Het huwelijk met J. bleef dus maar voortduren, op stapstenen van echte liefde en koppige toewijding aan mijn kant — maar die in feite bijna onmogelijk waren om overheen te lopen. Dit duurde tot ik mijn vierde *Leeuwenhart*-blog van januari 2017 publiceerde. Toen werd J. opeens wél wakker, als een omgekeerde Doornroosje. Opeens wilde hij uit dit huwelijk weg, en opeens was hij verdwenen.

Sinds Robs overlijden werd ik, als door de werking van een katalysator, weggeleid van J., als opgetild door een liefdevolle golf in een diepe en onstuimige zee. Met geen mogelijkheid had ik nog langer kunnen blijven — niet sinds Rob mij iets heel duidelijk had gemaakt: dit wat J. en ik hadden, was géén goede relatie. Geen enkele therapieessessie had mij van mijn wanhopige vasthouden aan dit huwelijk kunnen losweken. Het was enkel en alleen Robs zeer tastbare liefde 's nachts – daden, geen woorden – die mij in de enige juiste richting konden leiden: weg van dit huwelijk.

J. was in juni 2017 uit het huis vertrokken. In diezelfde maand had hij me *via een korte e-mail* laten weten dat hij wilde vertrekken. Ik vermeld dit om nogmaals te benadrukken hoe slecht de communicatie van zijn kant was. Hij paste een paar weken op het huis van een collega die op vakantie was, en daarna huurde hij een kamer in Carmichael. Ondanks dat het me overviel, moest ik wel reageren, vooral omdat het tempo dat J. erin zette me toch nog verraste. Ik was in shock. J. had ineens grote haast om zoveel mogelijk afstand tussen ons te creëren — letterlijk, emotioneel en in elke andere denkbare zin. Het voelde voor mij alsof hij me zo snel mogelijk uit zijn leven wilde wissen, en alles deed om daarin te slagen.

Kort na zijn vertrek stortte J. zich hals over kop in een nieuwe relatie — en zoals later bleek, in meerdere gelijktijdige relaties. Dit gebeurde al in juli 2017. In het verleden, wanneer we het weleens over een eventuele scheiding hadden, bezwoer hij me altijd dat hij nooit zoiets zou doen. Zijn keuze voor een nieuwe partner — of beter gezegd: nieuwe partners — was voor mij dan ook een echte eyeopener.

Terugkijkend denk ik dat ik te serieus voor J. was: te reflectief, te consequent en te rechtlijnig. Misschien was ik voor zijn smaak een veel te diepe denker. Zelfs mijn felblauwe ogen waren wellicht te confronterend voor hem; ik hoor immers al mijn hele leven dat ik zulke opvallend blauwe ogen heb. Mijn moeder noemde me zelfs “Blauwoog”. J. koos uiteindelijk voor iemand die — zowel innerlijk als uiterlijk — veel meer op hem leek. Bij mij had hij altijd het gevoel dat hij op zijn tenen moest lopen.

We kwamen elkaar een keer tegen bij de lokale AT&T-winkel, waar we beiden persoonlijk aanwezig moesten zijn om ons gedeelde mobiele telefoonabonnement te splitsen. Zonder blikken of blozen vertelde J. me daar dat hij drie sekspartners had. Zijn openhartigheid verbaasde me, zeker omdat hij in 2017, na mijn blog *Leeuwenharten deel IV*, ineens wél reageerde en klaagde over mijn contact met Rob. Dit terwijl ik Rob nooit fysiek had ontmoet en Rob al die jaren geen onvertogen woord tegen me had gezegd. Ik had er dus nooit een geheim van gemaakt dat ik Rob erg lief vond. In 2012 vroeg ik J., zoals eerder vermeld, zelfs of het goed was als ik Rob zou uitnodigen naar de VS. In mijn huwelijk was ik strikt monogaam geweest — misschien niet altijd in gedachten, maar fysiek zeker wel 100%.

De dag na onze ontmoeting bij AT&T begon J.’s mededeling over zijn seksuele activiteiten toch aan me te knagen. Ik mailde hem en vroeg hoe het zat: in 2017 kon hij zich nog ergeren aan mijn contact met Rob, maar ondertussen had hij zelf al drie sekspartners gehad voordat de definitieve scheidingspapieren überhaupt getekend waren? Zijn reactie was voor mij onthutsend. Hij schreef:

“Op het moment dat we uit elkaar gingen, was het over tussen ons. Ik ga niet nog een jaar van mijn leven verspillen aan het wachten op een stuk papier. Dus ja, ik heb twee handen vol sekspartners gehad sinds we uit elkaar zijn: korte relaties, one night stands, polygame relaties, vrienden met voordelen...”

Hij schreef het in het Engels, want sinds onze scheiding weigert J. nog een woord Nederlands met me te spreken of te schrijven:

“The moment we split up it was over between us, I am not going to waste another year of my life waiting for a piece of paper. So yes, I’ve had two hands full of sex partners since we split up, short relationships, one night stands, polyamorous relationships, friends with benefits...”

J. omringde zich met vrienden die, net als hij, een polygaam leven leidden. Om zeker te weten wat hij bedoelde met “friends with benefits”, zocht ik de betekenis op in de Urban Dictionary, want voor mij klonk het nogal bedenkelijk:

“Twee goede vrienden die denken dat het leuk zou zijn om keer op keer seks met elkaar te hebben. Totdat één van hen verliefd wordt en met een gebroken hart achterblijft omdat de ander geen relatie wil.”

Al negen maanden vóór het ondertekenen van de definitieve scheidingspapieren in maart 2018 stortte J. zich in een leven vol losse contacten. Het is merkwaardig, maar mijn schrille en uiterst duistere nachtmerries over J. gingen altijd over het feit dat hij niets om me gaf en stiekem allerlei relaties achter mijn rug had — maar toen gebeurde het niet. De nietsontziende en maar voortdenderende zwarte nachtmerrietrein over J. was na de scheiding eindelijk tot stilstand gekomen, omdat ik J. klaarblijkelijk sinds Robs overlijden nu eindelijk wél echt had losgelaten. *Rob was de enige die mij uit dit noodlijdende huwelijk kon wegleiden.* Het leven heeft soms rare manieren om iets te bereiken.

Er moest financieel van alles geregeld worden. J. had al een advocaat, en ook ik nam er noodgedwongen een, terwijl ik geen spaargeld had. Alles ging dus op de roemruchte Amerikaanse credit. De sfeer tussen J. en mij raakte hierdoor aanzienlijk bekoeld. Om de hoge kosten van het huis te kunnen dekken, nam ik twee huisgenoten in huis. In Californië zijn de huurprijzen echt aanzienlijk hoger dan in Nederland — zeker vier keer zo duur.

Gedurende ons huwelijk was J. in praktische en financiële zin tot grote steun voor mij. Wat betreft computers, websites of bijvoorbeeld mijn fiets hielp hij me altijd als ik daarom vroeg. Gedurende een flink aantal jaren was hij degene die het meeste geld verdiende, en vooral in de jaren in Amerika zelfs zo goed als de alleenverdiener. Hij was daarin altijd erg genereus en klaagde er niet over, ook al gaf ik veel meer geld uit dan hij. Maar als ik nu terugkijk, was alles schots en scheef — en zeker niet op de laatste plaats op financieel gebied. In de scheiding werd bepaald dat J. mij zes jaar financieel zou ondersteunen.

### **Zwijgen op social media**

Mijn soulmate-skepticus Rob had het zelfverklaarde medium uit Hoeven, Robbert van den Broeke, de uitbrander van zijn leven gegeven — bekend geworden als het Woord van het Jaar 2005: de “Genverbrander.” Tijdens Irene Moors’ tv-show *Er is zoveel meer* betrapte hij hem op paranormale fraude: het nagooglen van informatie in plaats van deze helderziend door te krijgen. Robbert van den Broeke was in figuurlijke zin door de grond gezakt en werd sindsdien als betrapte oplichter uit de grote publiciteit geweerd.

Ook Stan, wiens naam in dit verband steeds weer opdook, speelde jarenlang een grote rol in de Robbert van den Broeke-zaak en ook in mijn leven.

In 1989, het jaar waarin Stan werd geboren, veranderde ik mijn eigen voornaam “Stan” in “Sten.” Stan ontdekte dat later zelf en beschouwde het als hét bewijs van een kosmische verbinding tussen hem, Robbert, en mij — de zogeheten ‘Robbert van den Broeke–Stan–Constantia-connectie.’ Iets wat hij herhaaldelijk benoemde in zijn e-mails. Curieus is het zeker; ik zou dat ook nooit ontkennen.

Vanaf 2012, nog tijdens Robs leven, kreeg ik te maken met een paar zeer persistente — letterlijk — Stans, afgeleid van het woord “Stan” (stalker + fan): Robbert van den Broeke, Stan en diens echtgenoot

Alan (inmiddels Lana). Ze stuurden mij en andere critici jarenlang haatmails.

Dat verleden leidde uiteindelijk tot het boek *Genverbranders*, dat ik in het voorwoord al aanhaal, en waarin ik bewust voortbouw op de missie die Rob en ik delen: het ontmaskeren van ‘paranormale’ bedriegers.

Rob's overlijden in 2014 werkte bij hen als een soort startschot voor een nieuwe, agressievere campagne. Ze wisten van mijn band met Rob, en ik wist: als ik ook maar iets over mijn *scheiding* zou delen, zouden ze daarop duiken.

Uit zelfbescherming hield ik daarom vanaf april 2017 tot april 2018 — dus tot ná de officiële afronding van de scheiding op **9 april 2018** — elke publieke uiting over J. en mij zorgvuldig achter. Pas daarna sprak ik er voor het eerst over via sociale media. Robbert en Stan bewezen toen opnieuw dat ze niet helderziend waren, want van kosmisch oppikken was bij hen geen sprake. Ze hadden zich het hele afgelopen jaar via Twitter, e-mail en andere kanalen gedragen alsof J. en ik nog steeds bij elkaar waren.

Weggestuwd uit mijn huwelijk met J. vond ik intens geluk in Rob's omhelzing. Tegelijkertijd voelde het alsof mijn leven zonder hem zijn betekenis verloor — ik kon me nauwelijks voorstellen ooit veel ouder te worden. De fysieke aftakeling bij het ouder worden had me altijd al tegenstaan, en ik begreep nooit waarom mensen koste wat kost hun leven wilden verlengen, terwijl ziekten als Alzheimer genadeloos toeslaan.

Zonder fysieke partner moest ik mezelf nu staande houden. Mijn huwelijk met J. had diepe sporen nagelaten — sociaal, emotioneel én praktisch: ik was werkloos, futloos en al geruime tijd depressief. Dat lag uiteraard niet alleen aan J., maar ook aan de omstandigheden waar wij beiden niet tegen opgewassen bleken. Van 2017 tot 2020, tot aan het begin van de coronapandemie, had ik uit financiële noodzaak

huisgenoten. Al die jaren in Davis had ik geen vaste baan. In mijn lethargische toestand moest ik stukje bij beetje de weg terugvinden naar mezelf.

Ook mijn grote muziekliefde was in het slop geraakt. Mijn ex kon er slecht tegen als ik zonder koptelefoon muziek opzette en keek dan al boos. Misschien had hij gewoon meer behoefte aan stilte dan ik. Maar ik liet het gebeuren dat mijn gevoel verdween dat ‘muziek en ik’ iets moois of waardevols waren.

Rob speelde, na zijn overgaan, een bepalende rol in het opnieuw toelaten van muziek in mijn leven. Ik volgde zijn liefde voor folk en begon die muziek doelbewust op te zoeken. Al snel ontdekte ik dat ook ik dit veel vervullender vond dan de reguliere muziek — vooral de diepe Duitstalige folk. Mijn muzieksmaak werd daardoor veel gericht: gewone pop en algemeen bekende muziek ervaar ik nu vaak als te saai en vlak.



# Hoofdstuk 10

## Gedeelde realiteit: fysiek en werelds



Doe uw veiligheidsriem om, want de weg gaat hier even wat op en neer.

Het huwelijk met J. vond plaats op **6 januari 2005**; sinds **9 april 2018** zijn we officieel gescheiden. Mijn ex is zijn belofte om vrienden te blijven niet nagekomen — ik wilde het graag, maar hij niet. Hij revalideerde jarenlang na een ernstig ongeval tijdens een tandemsprong in juli 2022, waarbij ook de vrouwelijke springster die hij als instructeur begeleidde zwaargewond raakte. Hij zal fysiek nooit meer de oude

worden. Volgens zijn Facebookpagina is hij hertrouwd, al waren daarvoor noch in de publieke berichtgeving noch in berichten of foto's aanwijzingen te vinden. Ik zal altijd van hem houden. Het was waarschijnlijk een 'karmading' dat we in dit leven zo'n lange tijd samen zijn geweest. Met J. ontdekte ik weinig over mezelf, al zegt dat mogelijk ook iets over mijn eigen positie toen — vóór ik via Rob leerde wat een werkelijk steunende partner kán en eigenlijk vanzelfsprekend hoort te zijn: iemand die luistert, je door dik en dun steunt, jou als prioriteit ziet en ook je dromen en nachtmerries serieus neemt. In de periode met J. groeide ik nauwelijks als persoon. Dat werd op pijnlijke en ronduit symbolische wijze duidelijk op de dag van Robs overlijden, toen ik — zoals ik u eerder vertelde — letterlijk én figuurlijk tot stilstand kwam, midden op de drukke snelweg.

Hoe anders is dat met Rob...

### **Rob ontdekt**

Rob heeft me attent gemaakt op een kaakprobleem dat, zo besef ik nu, al mijn hele leven aanwezig is geweest — zonder dat ik me daarvan bewust was. Het past inmiddels naadloos bij het beeld dat ik van hem heb: een scherpzinnige waarnemer, een oprecht betrokken partner en soulmate — iemand die werkelijk kijkt en helpt. Als tiener had ik eigenlijk dringend een beugel nodig (vanwege ernstige overbijt naar binnen), kaakcorrectiehulp én logopedie (vanwege extreem snel spreken), maar noch mijn moeder, noch mijn vader heeft ooit iets in die richting gesuggereerd. En dus bleef dit onopgemerkt liggen, waardoor ik nooit het zelfvertrouwen ontwikkelde dat ik bij een jeugd met een stevig fundament ongetwijfeld wél gehad zou hebben.

Rob kwam, zag — en liet het me in alle helderheid zien.

### **Verstrengeld bestaan**

Rob wijst me niet op dingen vanuit een perfect eigen voorbeeld; het is gewoon zijn opmerkzaamheid. Hij had zelf ook fysieke kwesties — zijn roken bijvoorbeeld — en zijn onverwacht vroege overlijden zou daar niet helemaal los van kunnen staan. Het is alsof Robs vroegere gewoontes zich via mijn leven alsnog uitdrukken. Ik was altijd fel tegen roken, maar sinds Robs overlijden had ik korte tijd de curieuze neiging om een sigaret te pakken en te gaan roken. Misschien was hij aan ‘de andere kant’ nog steeds een beetje verslaafd. Ik weerstond de impuls.

Andere lichamelijke eigenaardigheden die ik voorzichtig aan Rob koppel, zijn hardnekkige huidproblemen aan mijn vingertoppen die sinds 2018 zijn ontstaan. Graag wil ik de lezer herinneren aan mijn al in dit boek vertelde astrale ervaring op **17 augustus 2015** met Rob, waarin ik zag dat hij “afgekloven vingers” had. Het enige echt concrete dat ik in dit verband heb kunnen constateren, is dat Rob rookte en nagel beet — opgemaakt uit een foto die van hem werd

geplaatst bij zijn overlijden. Ik heb hier verder niet naar geïnformeerd. Jarelang waren mijn klachten behoorlijk ernstig. De nagels vertoonden dan diepe groeven, terwijl de huid tot bloedens toe intens afbladderde. Voortdurend was ik bezig mijn vingers af te plakken met pleisters — de ene vinger na de andere. Het is geen eczeem; de huid valt gewoon weg. Hoewel het inmiddels minder ernstig is, heb ik nog steeds vergelijkbare verschijnselen rond mijn nagels en de huid van mijn vingertoppen.

### **Van Kööm tot kaas**

Rob's laatste levensstijl — niet vegetarisch of veganistisch — heeft mijn denken beïnvloed. Zelf was ik ruim dertig jaar strikt veganist, maar ik merk dat sommige van zijn gewoontes door mijn gedachten bewegen. Daardoor laat ik wat meer ruimte toe in hoe ik omga met een veganistische of vegetarische leefwijze, zonder de principes ervan uit het oog te verliezen. Zo nu en dan eet ik nu iets met dierlijke ingrediënten, zoals schapenkaas, melk of honing, al blijft mijn voedingspatroon in grote lijnen veganistisch.



Ook in ons gebruik van ‘middelen’ is er een overlap. Rob rookte, en gebruikte zeker ook wel eens wiet daarbij— al weet ik niet of dat in zijn laatste jaren nog zo was. Zelf heb ik nooit gerookt, maar tijdens de pandemie gebruikte ik zo’n twee jaar lang cannabis-snoepjes en -tabletjes, vooral om spanning te verlichten. Daarnaast heb ik vier keer een klassiek psychedelisch middel gebruikt, waar momenteel onderzoek naar loopt als mogelijke behandeling voor chronische depressie, en ook diverse malen paddo’s. De hoofdmoot was cannabis. In een paar jaar tijd viel ik daardoor 25 kilo af, al is een deel inmiddels weer aangekomen. Pas enige tijd na het stoppen,

merkte ik hoezeer het gebruik mijn beoordelingsvermogen had vertroebeld. Daarover meer in het volgende hoofdstuk.

In 2018 ontwikkelde ik ook een onorthodoxe methode om mezelf te kalmeren tijdens slapeloze nachten: 's ochtends vroeg drinken uit een klein, plat heupflesje met sterke whisky (50%) — niet voor het genot, maar om mijn hoofd even uit te schakelen. Rob dronk ook soms iets in de vroege uurtjes. Hij stuurde me ooit een link naar zijn voordelige Duitse drank: Rosche Kööm.

### **Rob stapte nooit meer in — ik moest uitstappen**

Op vrijdag **5 januari 2024** reed ik in het donker huiswaarts, na boodschappen en een wandeling in Folsom Park. Op de door wegconstructies gehavende Highway 50 ging het mis: een witte Nissan voor me remde plotseling. Ik had het gevoel dat ik zelf ook stevig op de rem trapte, maar het mocht niet baten — met een enorme klap boorde mijn Honda Civic zich in de achterkant van de Nissan. De airbag ving mijn hoofd op, er was alleen wat lichte spierpijn — geen verwondingen. Na de klap werd de auto in één adem gevuld met een intens warme, elektrische brandlucht — het mengsel van verschroeide bedrading en smeltend plastic. De motor hield het nog even vol, maar daarna weigerde hij definitief, en de Honda kon alleen opgetakeld worden afgevoerd. Vier voertuigen waren betrokken geweest, en alleen de voorste — de vrachtwagen die dit alles had veroorzaakt door plotseling te remmen — reed gewoon door.

De schade was volledig materieel, maar voelde symbolisch: de tien jaar oude Honda Civic, een luxe die ik me eigenlijk niet meer kon veroorloven, werd in één klap uit mijn leven verwijderd. Het voelde als een opluchting. De Kosmos leek me zelfs een vette knipoog te geven via het claimnummer van State Farm: **55-61K9-08R** — met daarin de 55 van Robs geboortjaar, en de 8R van *oneindig R(ob)*. Mijn aansprakelijkheid bedroeg slechts 500 dollar, en het uitgekeerde bedrag gaf me lucht: ik loste schulden af en investeerde de rest in crypto. Een auto hield ik vanaf toen voor gezien.

Later dacht ik terug aan wat Jan Willem Nienhuys mij ooit over Rob schreef:

“Hij had zeker geen auto. Misschien heeft hij ooit een rijbewijs gehad. Zijn vader stierf toen hij 26 was. Die reed in het Groningse stadsverkeer in een 2CV en werd verpletterd door een vrachtwagen die te laat remde. Sindsdien heeft Rob volgens mij nooit meer auto gereden.”

Ook hier was er dus weer een opvallende synchroniciteit tussen mijn ervaring en, in dit geval, Robs vader: de vrachtwagenbestuurder die verkeerd remde en de crash veroorzaakte.

### **Langs parallelle lijnen**

Zowel Rob als ik zijn op een zaterdag geboren, delen het Chinese teken van het Schaap (of de Geit) en behoren in de westerse astrologie tot de vuurtekens — hij als Leeuw, ik als Boogschutter.

Rob was het enige kind van een Groningse meubelmaker en een onderwijzeres. Ikzelf ben het vijfde en jongste kind van een scheikundige en een hoofdkleuterleidster. En ik woonde vijf jaar in Groningen.

De aardse LAT-relatie van Rob, Jolanda, stuurde me in juli 2014 per videoregistratie enkele toespraken die tijdens Robs crematie waren gehouden. Ik mailde haar daarop het volgende terug:

“Toen er werd verteld over Robs jeugd, leek het net of het over mezelf ging: druk, nieuwsgierig kind op de lagere school, op de middelbare school, de HAVO, veel stiller. Een vader met een sterke voorliefde voor Frankrijk, en daarom meestal op vakantie naar Frankrijk. De Lerarenopleiding. Het gaan lesgeven. Dit komt allemaal exact overeen met mijn jeugd...”

Rob was opgeleid tot leraar Engels en Nederlands, ik tot leraar Duits en Nederlands. Hij begon aan zijn militaire dienstplicht, maar werd al na een maand afgekeurd. Maar het onderwijs bleek voor hem een

moeizame omgeving: hij hield niet van straffen, geloofde in belonen, en kon of wilde daardoor de orde niet handhaven. Hij haakte na korte tijd af. Daarna leefde hij — buiten het reguliere arbeidssysteem — van een beperkt inkomen als hoofdredacteur van *Skepter* en als beheerder van de website van Stichting Skepsis.

Ik hield het iets langer vol: twaalf jaar, op diverse scholen. Ook ik had ordeproblemen (niet ernstig), maar die uitten zich op een andere manier. Leerlingen kwamen eens bij me klagen dat ik niet streng genoeg was. En hoewel ik oprecht plezier beleefde aan het lesgeven, zat er diep in mij een onzichtbare motor: de drang naar vrijheid — een onbewuste weigering om me langdurig aan een werkgever te binden. Rob had ook geen werkgever.

Mijn Boogschutternatuur en mijn jeugd in een gebroken, disfunctioneel gezin — vol ruzies, verwaarlozing en chaos — bleken een licht ontvlambare combinatie. Het schrijven over uittredingen, paranormale ervaringen en andere ‘controversiële’ onderwerpen gaf daarbovenop aanleiding tot spanningen bij sommige ouders en schoolbestuurders. Ook een paar relaties met direct schoolverband kruisten de degen met mijn werkcarrière. Ik besloot elke keer de eer aan mezelf te houden en uit eigen beweging te vertrekken.

Mijn lichaam werkte ‘vrolijk’ mee aan mijn onvermogen om ‘in het systeem te blijven’: allergieën, overgevoelige luchtwegen en een combinatie van sterke bijziendheid en leesklachten bij lenzen maken me ongeschikter voor klassieke arbeid. Vanaf mijn 45e hield ik helemaal op met regulier betaald werk. Pogingen als zelfstandig ondernemer, Uberchauffeur of eBay-verkoper liepen op niets uit.

Zo goed als Rob als mantelzorger voor zijn moeder zorgde, en zo engelachtig als hij zijn LAT-relatie Jolanda door haar kankerperiode heen sleepte — ik durf te stellen dat het Robs liefde en steun waren die haar er uiteindelijk bovenop hielpen (nadat Rob was overleden, kwam haar kanker terug) — zo schijnbaar achteloos werd er met Rob omgesprongen.

Ik laat de feiten voor zich spreken: Rob leefde van een hongerloontje, met ook slechts een kleine vergoeding voor zijn mantelzorg, in een zwaar verwaarloosd herenpand in Groningen. Hij had geen eigen douche en moest daarvoor een verdieping hoger zijn, op de etage van zijn moeder. Voor zijn eigen benedenverdieping was er zelfs alleen een primitief buitentoilet, zoals Marina beschrijft in haar reactie op het *In Memoriam* over Rob op de Skepsis-website. Zijn huis werd geteisterd door muizen, die uiteindelijk zo brutaal werden dat ze over zijn toetsenbord liepen. Noch Jolanda, noch zijn moeder heeft aantoonbaar ingegrepen. Iemand had voor Rob moeten zorgen — niet alleen andersom.

En ook hier lopen de synchroniciteiten tussen Rob en mij. Het fenomeen van huizen die geterroriseerd worden door muizen — huizen waarin de muizen als het ware de macht overnemen — ken ik van mijn woonsituatie met mijn moeder in Aalst-Waalre. Ik noemde dat huis niet voor niets eerder een horrorhuis. Wat mij vooral is bijgebleven, is dat ik me daar ernstig verwaarloosd voelde, en datzelfde patroon keerde later terug in mijn relatie met J., waar het me vaak ontbrak aan emotionele en communicatieve nabijheid.

Maar ik wil dit graag nuanceren, geheel in Robs geest: wanneer mensen géén soulmates zijn binnen een relatie — zoals mijn ex J. en ik, en zoals Jolanda en Rob — ligt het noodlot op de loer.

Robs Groningse én leeuwenstijfkoppigheid maakte dat hij zijn moeder tot het einde toe trouw bleef. Daarmee verwaarloosde hij echter zijn eigen leven — net zoals ik mijn eigen ontwikkeling jarenlang opofferde door koste wat kost mijn huwelijk met J. niet te willen opgeven. Begrijpelijk dat zorgzame leeuw Rob zich zorgen maakte om zijn moedertje, na het vroegtijdige overlijden van haar echtgenoot en zijn vader. Maar ik denk dat alle eerlijke partijen het hierover eens kunnen zijn: hier is iets misgegaan — in de liefde en zorg voor *Rob*.

Dat ik Rob nooit zou hebben verwaarloosd, daarvan ben ik zeker. En ik heb het Rob sinds 2014 ook daadwerkelijk getoond — in blogs, in aandacht, en in de zeer uitvoerige verzorging van mijn knuffelleeuwen. Ik zie Rob in hen en verzorg ze alsof zij Rob zijn — en dat zijn ze ook, als spiegels. En ook ik herken de situatie van leven op de knip, voortdurend op het geld moeten letten.

Rob stierf alleen, in slechte gezondheid; hij was ook te zwaar geworden. Vlak voor zijn overlijden had hij nog een fiets aangeschaft. Met de eerste fiets had hij een valpartij gehad. Trots schreef hij mij dat er niets mis was met zijn valtechniek. Daarna had hij vrijwel meteen weer een voordelige Gazelle-fiets gekocht, ook dat meldde hij mij. Op Jolanda's Facebookpagina las ik kort na zijn overlijden dat een vriend hem kort ervoor nog had zien fietsen, en dat hij spijt had hem toen niet gegroet te hebben. Ik durf met grote zekerheid te stellen dat Robs fietsidee op mij geïnspireerd was. Hij wilde eindelijk weer bewegen — en hij wist dat dit mijn grootste bewegingstriomf was en is. Maar het kwam te laat.

“In 2002 werd Rob Nanninga hoofdredacteur van *Skepter*, maar dat veranderde zijn karakter niet. Hij bleef een enigszins schuwe zonderling die wel een vriendin had, maar op zichzelf bleef wonen. ‘Hij voldeed niet aan het stereotype van vaste baan, huis, tuin, vrouw, kinderen en had een voorkeur voor psychedelische muziek. Je zou hem een overjarige hippie kunnen noemen’, zegt zijn vriend en medewerker van Skepsis Jan Willem Nienhuys.” (Bron: Peter de Waard, “Het eeuwige leven – Rob Nanninga 1955–2014”, *de Volkskrant*, 24 juni 2014)

Net als Rob voldeed ook ik dus niet aan het stereotype van een vaste baan, huis, tuin, man (dat wel, met J., maar het was een slecht huwelijk), kinderen — en ook ik was, vóór dat huwelijk, een uitgesproken muziekliefhebber met een zeer brede smaak, waaronder ook folk.



In het grote boek van de Kosmos staat achter mijn naam:

☑ Werk-uitgedaagd persoon.

Dat klinkt lichtvoetig, maar het besef is diepgaand.

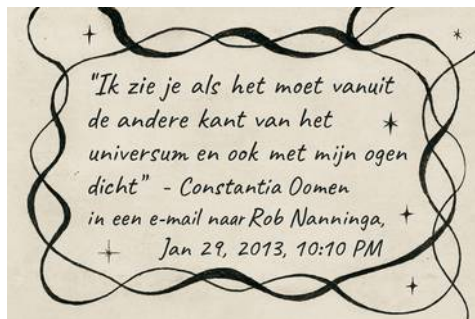
Ik vroeg (en vraag) de Kosmos vaak: Wat is de bedoeling van mijn leven, als ik nergens professioneel lijk in te passen?

Het antwoord is helder en consistent, als een draad die overal doorheen loopt: **Vertrouwen**

Mijn levensles is blijkbaar niet mij 'succesvol in te voegen', maar te vertrouwen dat ik *gedragen* word.

## Mediabestanden

Gaandeweg werd het een terugkerend motief in ons verhaal: dat ik, ook zonder fysiek beeld, van Rob kon houden en hem met gesloten ogen kon 'zien'.



Naast al die tastbare overeenkomsten tussen Rob en mij — in levensstijl, werk en fysieke eigenschappen — begon ik toch te verlangen naar iets fysiekers: hem vaker te kunnen zien en horen. Mijn intuïtie — waarschijnlijk gevoed door onze verstrengeling — bracht me op het idee op zoek te gaan naar beeld- en geluidsmateriaal van hem.

Via mijn speurtochten bij het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid ontdekte ik video's en geluidsfragmenten waarvan ik het

bestaan niet had vermoed. Omdat Rob deels ook een publieke figuur was als spreker voor Stichting Skepsis, bleken er in de loop der jaren meerdere televisiebeelden en radio-opnames te zijn toegevoegd. Wat begon met slechts één foto waarmee dit boek opent, groeide uit tot een ronduit spannende ontdekkingsreis, die ik vrijwel exclusief documenteerde en publiceerde via mijn YouTube-kanaal, websites en sociale media.

Het duidelijk waarneembare effect van de mediabestanden was dat mijn leeuwen- en mind dates met Rob nog concreter werden; ik had nu immers beeld en geluid van hem uit meerdere fasen van zijn leven.

Van de vier mediabestanden die ik als eerste bestelde, bleek er uiteindelijk maar één te zijn waarin Rob daadwerkelijk te zien was. Daarna moest ik opnieuw geduld hebben, want men verstuurde toen nog alles per post. Dat Rob en ik elkaar flink laten wachten, werd al vanaf het begin duidelijk: fysiek hebben we elkaar nooit ontmoet, en pas na zijn aardse vertrek kwam hij in een andere vorm naar mij toe. Toen hij nog leefde, stuurde hij me het nummer *Lonely Boy* van The Black Keys: “*I got a love that keeps me waiting.*” Maar het wachten werd beloond — in de loop van enkele jaren kwamen er steeds meer mediabestanden van Rob op televisie en radio naar mij toe.

Op zondag **28 juli 2019** ontdekte ik onverwacht drie nieuw toegevoegde mediabestanden via Beeld en Geluid. Dankzij de digitalisering van hun systeem kon ik nu eenvoudig bestanden downloaden met mijn creditcard. Twee van de bestanden waren tv-shows, waaronder één waarin Rob samen met Jan Willem Nienhuys te zien was.

Eén van de programma’s toont Rob in het blauwe jasje dat hij droeg op de enige foto van hem die hij mij ooit stuurde — dezelfde foto waarmee mijn Leeuwenharten-blogs begonnen, de basis voor dit boek.

Ik word keer op keer betoverd door Robs lieve, mooie en wijze ogen en zijn lach, die mij steeds opnieuw verliefd op hem laten worden.

Zijn ogen zijn groot en diep; vaak verschijnen er speciale sterretjes in — gevormd door tranen van verdriet of ontroering, humor en geluk. Ik wou dat ik dichter was, zodat ik beter kon verwoorden wat ik zie. Mijn tekening van hem voelde pas compleet toen ik juist die magie in zijn ogen wist te vangen. In zijn blik schuilt een onmetelijk landschap van rustig geduld, liefde, vrede en vooral: oneindige diepgang. En ook zijn lippen mogen er zijn: perfecte liefde en onweerstaanbaarheid. Tegenwoordig weet ik heel goed hoe zijn kussen aanvoelen.

Opvallend genoeg lijkt Robs stem voor mij op een mix van stemmen die ik goed ken. Het is vooral de manier waarop hij spreekt: afgemeten, met een typische cadans die ik typeer als ‘skeptisch’. In zijn stem herken ik elementen van Skepsis-bestuurslid Jan Willem Nienhuys, maar ook iets van bestuurslid Pepijn van Erp, én van zanger, voormalig DJ en manusje-van-alles Henk Westbroek. Trivia: Rob — volledige naam Roelof Hendrik — deelt de naam ‘Hendrik’ met Henk Westbroek, wiens volledige naam Hendrik Otto luidt. Begin jaren 2000 had ik een korte fling met Henk Westbroek.

Ten slotte – en misschien in diepste zin het belangrijkste: In de zangstem van M.A. Baal van de Duitse folkband Leger des Heils hoor ik onmiskenbaar de jonge Rob – die trotse, heldere klank van een lichtstrijder die voor het goede ten strijde trekt. Het is geen louter gelijkenis; het *is* Robs eigen stem die door Baals timbre heen tot mij spreekt. *Himmlische Feuer* was Robs favoriete album van deze groep, en het lied “Mondnacht” daarvan is ronduit adembenemend.

Dankzij een later binnengekomen e-mail, als antwoord op een eerdere boodschap van mij aan het fabuleuze Beeld en Geluid op **30 augustus 2019**, kwam ik op **5 september 2019** in het bezit van nóg een video met een tv-optreden van Rob Nanninga. Kudos en kushandjes voor dit instituut!

Hoewel het geen beelden van Rob uit een andere levensfase bevatte dan die ik al kende, gaf het de toeschouwer – en mij – toch een

inkijkje in zijn werkkamer. Dat beeld werd me direct dierbaar, omdat het zoveel onthult over Robs studentikoze leefstijl — die ook zo sterk lijkt op die van mij.

Hoe meer ik aan het wiel des tijds weet te ontfutselen, hoe meer bevestigd wordt dat ik wel degelijk gelijk heb over de duizend-en-één dingen die Rob en mij samensmeden.

# Hoofdstuk 11

## Wanderjahre (Zwerfjaren)



In de pandemietijd van 2019 tot ongeveer november 2022 voltrok zich een eerder donkere episode in mijn gemis van Rob, mede zo toch (wat) duister ingekleurd door een door cannabisgebruik verstoord beoordelingsvermogen. Ik reisde in die periode naar Dresden voor een Rob-gerelateerd ‘avontuur’; het was mijn eerste keer terug in Europa sinds mijn emigratie in oktober 2011. Dresden ligt in de deelstaat Saksen, in het oosten van Duitsland, op ongeveer dertig tot veertig kilometer

van de grens met Tsjechië. Er waren tijdens die reis ook mooie momenten, zoals de natuurwandelingen in Dresden — op zichzelf staand, los van de innerlijke verwarring die op andere momenten overheerste.

Ik had namelijk tijdelijk het idee opgevat dat er misschien nog een derde persoon aan ons verbonden was — een soulmate van Rob én mij — die mogelijk geschikt zou kunnen zijn als fysieke levenspartner, naast de niet-fysieke Rob dus, voor de resterende jaren van mijn leven hier op aarde. Hoe dat er concreet uit zou moeten zien — want Rob wilde ik in geen geval opgeven of als mindere zien in deze ‘trio-relatie’ — bleef in mijn hoofd vaag; ik kwam er gewoon niet uit. Het was simpelweg de fysieke eenzaamheid die me dreef, en waarschijnlijk ook het aardse instinct tot fysiek behoud dat een mens

aanzet tot verbinding. Dat leidde me op allerlei vreemde avonturen in en rond Dresden.

Rob heeft me in die paar jaar met alle respect zelf laten ontdekken of ik dit werkelijk wilde. Maar die ‘bijna perfecte derde’ bleek een illusie.

Tijdens zijn leven had Rob me de neofolkband Darkwood aangeraden, en het album *Notwendfeuer*, dat hij me toestuurde, maakte veel indruk op me. Die titel — die zoiets betekent als een noodlottige, dramatische wending — bleek achteraf gezien een treffende beschrijving van deze jaren van verwarring. Rob had me Darkwood ook aanbevolen omdat hij wist dat ik Germanist ben, en later stelde hij voor dat ik de — toen nog niet bestaande — Duitstalige Wikipedia-pagina over de band zou opstarten. Daar voelde ik me destijds echter te onzeker voor.

Ik denk dat het voor Rob net zo goed een ontdekkingsreis was als voor mij — iets wat hij zelf ook moest, of misschien juist wilde, ontdekken: de ware aard van de neofolkband Darkwood, die hij tijdens zijn leven zo bewonderde, en van de bandleden. Het is vanzelfsprekend dat Rob, toen hij nog op aarde was, niets wist van — laten we zeggen — het werkelijke karakter van deze groep. Dat zou ik namelijk pas in deze pandemiejaren ontdekken.

Lichtende vuren van liefde en genegenheid bleven gelukkig ook in deze donkere periode verschijnen, in de vorm van de inner-crew Rob Nanninga-knuffelleeuwen. Ik kon de drang niet weerstaan en was telkens nieuwsgierig naar welke versie van Rob er nu weer naar mij gestuurd zou worden. Tijdens de pandemie kwam onder andere Rob Treasure Lion — die op **30 maart 2021** arriveerde — naar mij toe: de grootste leeuw van de inner crew meerlingserie, met een zeer serieuze, schatbewakende uitdrukking op zijn gezicht.

Sinds november 2020 deed zich een keten van opvallende gebeurtenissen voor. Eind november 2020 stuurde ik Henryk Vogel

van Darkwood mijn eerste e-mail sinds ons initiële contact in 2014. In 2014 had ik een korte e-mailwisseling met hem gehad over de tekst van *Fliegergedicht*, die gewent was voor het In Memoriam-boekje van Rob Nanninga. Een eigenaardige, bijna Goetheske Wanderweg begon. Ik begon hem sinds najaar 2020 aanvankelijk vrijwel alleen nog via de Facebook Messenger van Darkwood aan te spreken. Toen begon zich iets ontzettend vreemds te ontvouwen: hij antwoordde een heel jaar lang niet. Tot mijn grote vreugde verscheen er af en toe wél een ‘gezien’-oogje met datum en tijd, alleen tegen het einde niet meer. Overigens kunnen deze leesstatussen in vrijwel alle gangbare social media-chatprogramma’s worden omzeild door de instellingen aan te passen.

Ik ontving slechts één keer een substantiële reactie — en dat was toen ik hem in feite dwong te reageren, door bewust een ‘onmogelijke bestelling’ te plaatsen van Darkwood-hemden in onrealistische maat en kleur. Ik deed dat expres, zodat hij wel móést reageren. Zijn antwoord was beleefd, maar uiterst summier en — in feite — onbegrijpend met betrekking tot mijn ideeën over Rob Nanninga en het soulmateconcept, waar ik ook over had gemaïld.

Daarnaast startte en onderhield ik vanaf februari 2021 het Twitteraccount @Notwendfeuer, en ik mailde hem hierover. Ik bood hem aan zijn gratis Californische PR-vertegenwoordigster te zijn. Daartoe had ik bijvoorbeeld al gezien dat zijn Google Info-box onbeheerd was, en ik gaf hem tips (meestal via Facebook Messenger) over hoe hij dit kon aanpakken, omdat ik er ervaring mee heb. Ik schreef hem dat hij alleen zijn ID hoefde te uploaden, waarna Google hem zou machtigen om naar believen inhoudsvoorstellen in te dienen. Ik stelde hem gerust — mocht hij geruststelling nodig hebben — dat Google die ID-gegevens direct na inzage weer zou wissen. Ook liet ik blijken dat ik het desgewenst voor hem wilde doen, als hij mij daartoe zou machtigen.

Er kwam nog steeds geen enkele reactie. Maar mijn kosmische pistache, wat betreft zijn energetische reactie op het idee van het uploaden van zijn ID naar Google, pikte sterk op dat ik volgens Henryk Vogel van Darkwood & co nu gezegd had dat er overal op de maan grote vuren branden en er aldaar groene mannetjes omheen dansen.

Dit alles met Henryk Vogel numero uno (hebt u even geduld, de uitleg volgt snel) speelde zich af binnen exact één jaar: van november 2020 tot, op de dag af, november 2021.

Zonder in de details te treden: ik dacht dat ik óók via LinkedIn contact had gelegd met Henryk Vogel van Darkwood, en een aanzienlijk misverstand rolde zijn loper uit van december 2020 tot februari 2021.

Er waren overigens wel *signs on the wall*, zoals op **23 december 2020**, toen ik Rob via de Peace Bor-leeuw erg verdrietig zag kijken, en de telepathic call over de Henryk(en)-toestand ging.

Dit in figuurlijke zin zwerven door een donker bos kan volgens mij worden verklaard door het feit dat creatieve geesten zoals ik extra ontvankelijk zijn voor geestesvervoering en kosmisch gestuurde ingrepen, die wonderlijke, verstrengelde-zielen-gebeurtenissen tot gevolg kunnen hebben. Maar vergeet dus vooral ook de tijdelijk gebruikte cannabis niet. De Henryk Vogel uit Dresden met wie ik via LinkedIn communiceerde, bleek niet de Henryk Vogel van Darkwood te zijn, die óók in Dresden woont! Deze andere Henryk Vogel is ongeveer even oud als de Henryk van Darkwood en zou naar mijn mening zijn tweelingbroer kunnen zijn.

Tussen deze andere Henryk Vogel en mij ontstond een redelijk plezierige communicatie op afstand. Maar in februari 2021 begon bij mij de spanning toe te nemen, omdat ik nog steeds niet durfde te vragen of hij de Henryk van Darkwood was. Kosmisch leermoment: wacht niet met vragen! De bewijskracht van leven na de dood kreeg



een flinke promotie toen Rob me attendeerde op het misverstand. In mijn nachtkastje — geenszins binnen handbereik — lag een lampje aan een lange draad, en precies op een cruciaal (lees: intiem) moment in de communicatie met de andere Henryk Vogel crashte het uit het niets, met een knal, op de grond in vele stukken. Ik kon het niet anders interpreteren dan als een poging van Rob om mijn aandacht te trekken.

Toen ik eindelijk (hè hè!) de stoute schoenen durfde aan te trekken en vroeg: “Ben jij Henryk van Darkwood?”, voelde ik het antwoord al op mijn klompen aan: “Nee, daar heb ik niets mee te maken”. Ik was diep geschokt.

**25-1-2021** dagboek: “Gebeurt teveel allemaal. Hamerslagweekend, eindelijk ontdekking dat er TWEE Doppelgänger-Henryk Vogels zijn, en dat de zanger mijn e-mails wel ontvangen heeft maar niet geantwoord, en dat ik dus met de andere Henryk Vogel nu een afstandsliefde heb.”

Na enigszins van de schok bekomen te zijn, wendde ik me in februari 2021 opnieuw tot Henryk van Darkwood, omdat er wat mij betreft niets veranderd was aan het te onderzoeken ‘derde soulmate’-idee.

## **Darkwood**

Darkwood is geobsedeerd door de thematiek van oorlog en vrede, vliegeniers en soldaten, en het album *Schicksalsfahrt* heeft de eerste historische vliegeniers als centraal thema. Vliegeniers-tekens waren al stilletjes en spontaan dit verhaal binnengekomen, lang voordat ik opnieuw met Henryk Vogel van Darkwood in contact kwam.

Whiskers Leeuwte, gemaakt door de Leonard Cheshire Cornwall Foundation en gebaseerd op de Tweede Wereldoorlog-vliegenier en bommenwerperpiloot Leonard Cheshire, kwam in 2016 de inner-crew Rob Nanninga-leeuwen versterken.

Nog meer geïnspireerd door wat ik *toen nog* zag als sfeervolle Darkwood-kampvuurliederen, bestelde ik ook Darkwoods

pilotenhemd en legertasje. Het idee voor een Darkwood gerelateerde fotoshoot sprankelde tot leven. Uit het niets dacht ik: “Ik zal in de huid kruipen van een vrouwelijke Russische bommenwerperpiloot uit de Tweede Wereldoorlog.” Ik realiseerde me niet eens dat deze vrouwen echt hadden bestaan, en dat ze zelfs exclusief Russisch waren. De nazi’s waren fel tegen vrouwelijke betrokkenheid bij oorlogsactiviteiten, omdat zij vrouwen eerder zagen als veredelde broedmachines voor het ‘zuivere, Arische ras’. Ik had wel al veel boeken over de Tweede Wereldoorlog gelezen, maar ik kan me niet herinneren dat ik ooit eerder over de “*Nachtheksen*” (*Nochnye Vedmy* – *Ночные ведьмы in het Russisch*) had gelezen. Soms krijg ik de vraag of ik Russisch ben — vandaar het idee van ‘Russisch’.

Nieuwsgierig begon ik boeken te lezen over Engelse en Russische bommenwerperpiloten. De Nachtheksen, eigenlijk nog maar meisjes (tussen de 17 en 22 jaar), vlogen in PO-2’s: oude Polikarpov PO-2-trainingsvliegtuigjes, die zowel bij de bestuurdersstoel als op de achterbank navigatie-instrumenten hadden.

Ondanks aanvankelijk ongeloof en ridiculisering van de vrouwelijke oorlogspiloten kregen de nazi’s al snel door dat het menens was. Omdat de Duitsers veruit superieur waren met hun veel modernere *Messerschmitts*, moesten de Russen wel creatief worden. De Nachtheksen bevonden zich in een bijna exclusief door mannen gedomineerde wereld, en naarmate het aantal succesvolle nachtbombardementen groeide, werden ze steeds meer gevreesd. De PO-2-vliegtuigen werden uitsluitend ’s nachts ingezet en konden maximaal twee primitief bevestigde bommen dragen. De Nachtheksen moesten daarom meerdere malen per nacht naar de basis terugkeren om te herladen. De vrouwen vlogen zo laag — soms zelfs met de motoren uit voor het verrassingseffect — dat ze rakelings langs de Duitse legerbarakken scheerden, waarbij ze bommen wierpen op de aanvankelijk nietsvermoedende slapende Duitsers. Op die manier verstoorden ze hun broodnodige nachtrust.

Rob Nanninga's liefde voor rollenspel was inmiddels vertrouwd. Als levenslange, zeer ervaren astrale reiziger had ik bovendien een Aha-Erlebnis bij zowel het karakter van de Nachtheksen als hun nachtelijke ervaringen — dat rauwe, dappere, haast bovenzinnelijke reizen door de nacht.



**Foto:** Constantia als Russische vrouwelijke nachtbommenwerpster tijdens de Tweede Wereldoorlog, door Mayumi Acosta (embleem Darkwood op hemd geblurred). Voor deze shoot had ik allerlei authentieke Tweede Wereldoorlog-zaken aangeschaft die in de prijs liepen, zoals een oorspronkelijke pilootenlederhose, *“Rare vintage Russian Soviet uniforms leather pants bomber pilot original WW-2 – \$550.00”*, dito authentieke pilootenlaarzen

uit dezelfde tijd, een pilootenbril, eveneens uit de Tweede Wereldoorlog, enzovoort. Voor Henryk-niet-van-Darkwood en mij brak een nieuwe, veel moeizamere tijd aan toen het huizenhoge misverstand eenmaal op tafel lag. Een paar maanden van stilte tussen ons volgden.

De Henryk van Darkwood zal ik voor de duidelijkheid vanaf nu “Meneer Dark” noemen. Ondanks Meneer Darks aanhoudende zwijgen, bleef ik proberen. Ik wil dingen tot op het bot begripen. Ik

dacht: “Misschien is hij extreem schuw — je weet het immers niet met (muziek)kunstenaars?” Maar nee. En toen begon ik onder een zeer duistere *spell* te komen: de *spell* van het Darkwood-oog.

Ik ga hier niet zeggen dat ik me ernstig vergist heb — dat mag straks wel duidelijk worden — maar ik denk dat er een reden is dat dit gebeurde. Mogelijk heeft de ‘fout’ uiteindelijk een enorm goed resultaat, als alles eenmaal gedaan is, toch?

Ik begon hem nu echt met grote regelmaat te schrijven via Darkwoods Facebook Messenger. Ik had overduidelijk mijn grote roze bril opgezet: ik zag slechts, wilde slechts het goede in Darkwood zien, ook al had Henryk — die inmiddels wist van zijn duistere naamgenoot — me al hints gegeven over extreemrechtse folkmuziek en nazi’s. Het wilde er bij mij gewoon niet in. Bijkans mijn hele levensloop kwam in exact een jaar tijd voorbij, inclusief intieme feitjes *and then some*. Ik stuurde foto’s en video’s van alles en nog wat — ook van mezelf. Maar Meneer Dark bleef zwijgen. En Henryk en ik moesten het ‘wij’ opnieuw uitvinden.

Alweer gepromoot door de eenzaamheid van de pandemie liet ik mensen op Twitter een jaar lang meegenieten van mijn Darkwood-activiteiten. Al mijn Twitter-accounts stonden open en waren dus ook voor Darkwood zichtbaar. Zeer enthousiast was ik ook in de weer met het door mij gecreëerde Darkwood-Twitteraccount, en ik zorgde ervoor dat Meneer Dark van elke stap op de hoogte was — via e-mail (de twee Darkwood-adressen [darkwood@darkwood.de](mailto:darkwood@darkwood.de) en [info@heidenvolk.de](mailto:info@heidenvolk.de), géén publiek geheim: ze staan op zijn twee websites, [darkwood.de](http://darkwood.de) en [heidenvolk.de](http://heidenvolk.de), dus geen doxing) en via Facebook Messenger.

Dan was er ook nog die maandenlange zaak van mijn boekgeschenk aan Darkwood. Ik had een mooi boek en wilde het hem sturen. Ik twitterde er lustig op los — echt iedereen heeft kunnen meegenieten — en de eerste zending naar het *postbusadres* was volledig publiek, compleet met aanklikbare USPS-tracking. Wat gebeurde er? Mijn

eerste poging bleek tevergeefs. USPS maakte als een dolle rondjes in Dresden, maar kon Meneer Dark maar niet vinden op het postbusadres dat al letterlijk *decennia* op hun website staat. Het boek kwam met hangende pootjes terug.

Meneer Dark verwaardigde zich tot geen enkel woord — zelfs niet om iets te zeggen over het niet-werkende postbusadres. En nogmaals: alles was zowel publiekelijk als via zijn Facebook Messenger én via de e-mails die ik hem af en toe stuurde, voor hem overduidelijk en te allen tijde te volgen. Het was 100% onmogelijk dat hij en zijn groep er niets van meekregen.

Nu had ik dus nóg een adres: het afzenderadres dat gedrukt staat op elke Darkwood-bestelling — Hermannstr. 4, Dresden. En omdat ik dit als een publiek adres beschouw, zie ik het niet als een geheim. Immers: van dat adres komen alle — in ieder geval officiële — bestelde zaken. Dat ik het straatadres noem, is dus wat mij betreft nogmaals géén doxing. Weer begon hetzelfde USPS-trackingritueel. De noeste USPS-pionnen zochten zich een slag in de rondte naar Meneer Dark, die wederom onvindbaar bleek. Het boek kwam andermaal terug — nu met hangende pootjes én de staart tussen de benen. Mijn onbegrip groeide. Twee keer ruim \$38 aan verzendkosten is niet niets. Maar wat was hier aan de hand?

Ook nu mailde ik hem om opheldering, die opnieuw niet volgde. Af en toe stuurde ik een mailtje met screenshots van mijn Facebook-berichten aan hem, om in elk geval zeker te stellen dat hij wist dat ik ‘praatte’.

## **STILTE.**

Daarop had ik Henryk, die immers óók in Dresden woont, heel voorzichtig gevraagd of hij alsjeblijft naar de Hermannstr. 4 in Dresden wilde gaan, het opgegeven Darkwood-adres. Henryk was zo vriendelijk, maakte wat foto’s en kwam terug met de ontluisterende zin: “Da wohnt keiner” (“Daar woont niemand”). Toen ik zijn foto’s

van het huis onder ogen kreeg, schrok ik: het enorme, zeer gedateerde herenhuis — vervallen en wel — leek onbewoond. Er was geen huisopschrift, het naamplaatje was ontzield. Hier woonde geen Meneer Dark, tenzij hij zich had verstoppt achter het rechterbovenraam.

Dit keer vroeg ik hem nog duidelijker, ook per e-mail, om een verklaring. Maar nog steeds:

## **SILENCIO!**

Darkwood vermeldde meerdere toekomstig optredens, en bij de derde aankondiging van alweer een concert besloot ik te willen gaan. Door zijn zwijgen was ik ongeremd verder gegaan met schrijven, en ik gaf nu openlijk mijn indrukken van hem en de groep. Ik had zeer merkwaardige dromen gehad — en een daarvan bracht me op de gedachte dat Darkwood een duistere *track record* leek te hebben, maar dan niet als in ‘muzikale carrière’. Hé, het is een droom hè — klaag me niet aan. In het verlengde hiervan noemde ik hem een keer plagend “Sex killer” op zijn Facebook Messenger. Ik zei gewoon alles wat er in me opkwam, maar ik bedoelde er absoluut niets slechts mee. Deze verstorende dromen kwamen vooral toen het einde van mijn Darkwood-*spell* begon te naderen, in het najaar van 2021.

Zo had ik ook **half oktober 2021** een zeer merkwaardige, korte droom: ik was vlak bij het huis aan de Hermannstr. 4, het was in de avond, ik zag iets op straat liggen, bukte me, en vond tot mijn grote verbazing een stapel nazi-bankbiljetten — keurig bijeengehouden met een lint. Ten tijde van de droom, en ook kort na het ontwaken, had ik geen idee of dit soort geld werkelijk had bestaan. Na opzoeken bleek dat nazi-papiergeld inderdaad heeft bestaan — en ja, zo zag het er zelfs ongeveer uit, als ik aan de droom terugdenk.

Na de twee vergeefse boekzendingen, en zijn weigering om mij op welke manier dan ook te helpen (of zelfs maar af te wijzen), had ik geschreven dat ik naar zijn concert zou komen. Ik had ook gemeld dat

ik bij die gelegenheid foto's wilde maken van de Hermannstr. 4. Ik zag de potentiële ernst van de situatie niet in — ik grapte dat hij me kon opwachten met een mes als hij wilde — maar ik wilde nu toch echt weten wat er met dat huis aan de hand was. In mijn hart en hoofd ben ik namelijk een onderzoeker. Maar let wel: ik deed alles met respect en met volledige benaderbaarheid. Mijn houding was: jij bent misschien onze (Rob en mijn) soulmate — ik kan alles van je hebben. Donkere wolken pakten zich echter samen. Het bleek dat 'de liefde en het alles kunnen hebben' niet wederzijds waren.

Onder weglating van alle details gebeurde toen het volgende. Tot mijn grote vreugde meldde zich op **22 september 2021** opeens Darkwood-gelegenheidsbandlid Terry op mijn Darkwood-Twitteraccount. Hij staat onder contract bij Meneer Darks Heidenvolk-platenlabel, onder andere met zijn album *In Ruin* (Amerikaan net als ik, jawel!). Hij volgde me nu! "Hoera!", dacht ik, "word ik nu tot de inner core toegelaten?" En ik meldde dit wederom via Facebook Messenger.

Met gepast enthousiasme zocht ik contact met diezelfde Terry op LinkedIn (500+ contacten), met slechts één begeleidende zin bij de gewilde virtuele handshake: "Mag ik je iets vragen?" Zeer beleefd, nietwaar? Ik wilde natuurlijk vragen waarom Meneer Dark maar bleef zwijgen.

Knal, boem! Geen virtuele hug viel mij ten deel. Meneer Terry ging er als een haas vandoor. Hij verwijderde op dezelfde dag, of de dag erna, acuut zijn profielfoto op LinkedIn én zijn achternaam — nee, dit is géén grap! LinkedIn toonde nu slechts: "Terry C", met het lege standaardprofielplaatje. Zijn profielfoto kwam overigens later weer terug, en nog veel later ook zijn achternaam. In 2025 zag ik dat hij zelfs zijn muziekgeschiedenis met Darkwood met trots opvoert op zijn LinkedIn-profiel.

Ik dacht: "???"

En Meneer Terry verdween ook subiet als volger van mijn Darkwood-Twitteraccount. Bij mij begonnen nu voor het eerst driftig rode alarmlichtjes te knipperen. Ik had zeven keer iets besteld, vaak méér betaald dan officieel nodig was, een Darkwood-geïnspireerde fotoshoot op touw gezet, twee keer een dure boekzending geprobeerd naar adressen die Darkwood nog steeds zelf opgeeft, een meer dan prachtige Darkwood-Twitter in het leven geroepen — niets dan lof en gulden omlijsting voor Darkwood — en in het najaar ook nog twee Darkwood-albums besteld (omdat die niet online beschikbaar waren), die ik vervolgens zelf op YouTube had geüpload en publiek beschikbaar had gemaakt. Ook hierover stuurde ik weer bericht naar Meneer Dark. Hem en hen hield ik te allen tijde op de hoogte. Én ik ben altijd zeer aardig en beleefd gebleven tegen Meneer Dark op Facebook Messenger.

### **Wat ging hier fout?**

Met mijn volledige benaderbaarheid bedoel ik: ik had mijn naam gegeven, hij wist mijn adres en telefoonnummer (alles gedeeld, en ook via zeven bestellingen bevestigd), ik had zelfs mijn vliegticketgegevens integraal doorgestuurd, mijn pensioengegevens idem dito — echt alles. Dus als hij had gewild, had hij wel tien mogelijkheden gehad **om mij af te wijzen**, dan wel — al dan niet bloedig — verhaal bij mij te komen halen. Kortom: *Fair Play* is mijn visitekaartje.

En toen — of moet ik zeggen: tóch — werd het Meneer Dark & co kennelijk alsnog te heet onder de voeten. Op **10 en 11 november 2021** kwam het namelijk dus tóch nog, hè hè, tot een extreem onverkwikkelijke uiteenzetting tussen hem en mij. Maar — let wel — ik geloof niet dat hij het alleen was die me terugmailde. De persoon die (ook) schreef, had het opeens over “H die dingen van het Postbusadres gehaald had”, waarop ik meteen gealarmeerd terugmailde: “Wie spreekt hier eigenlijk?” Hierop kwam geen antwoord.



Wat was de teneur van zijn/hun antwoorden? Het begon voor mij meteen afschuwelijker dan afschuwelijk. De ik die hem een jaar lang hondstrouw op de hoogte had gehouden, hem de meest intieme zaken had geschreven — via normale en maatschappelijk geaccepteerde kanalen: Twitter, zijn! twee! correcte! e-mailadressen, Facebook Messenger — en me keurig meteen al met mijn volledige naam had voorgesteld, ook via de Roelof Hendrik-Facebookpagina, moest nu deze helse zin aanschouwen:

“Bist Du etwa dieser Roelof Hendrik, Du schreibst also unter falschem Namen.”

“Ben jij deze Roelof Hendrik, je schrijft dus onder een valse naam.”

De grond zakte onder me vandaan, en ik viel, viel... Maar meteen raapte ik mezelf weer op en mailde extreem verontwaardigd terug. Ik zei dat ik me vanaf het allereerste begin had voorgesteld, dat ik zelf — compleet vrijwillig en trouw — mijn hele doopceel had gelicht. Zelfs mijn persoonlijke website draagt levensgroot hetzelfde Roelof Hendrik-engelthema, en mijn twee Facebookpagina's stonden genoemd en gelinkt op mijn homepage.

Als iemand mij kwaad kan maken, is het door te twijfelen aan mijn te goeder trouw — dit schreef ik hem dan ook direct terug. Er volgde slechts: compleet ontkennen van enig weten van dit alles. Maar dat complete ontkennen — ook van enige betrokkenheid bij het Facebook Messenger-verhaal — is onhoudbaar. Het hele jaar lang had ik immers dingen gestuurd, op diverse manieren, en dus ook via zijn/hun Facebook Messenger. Bijvoorbeeld de link naar mijn *Kopspijkers*-optreden op de Nederlandse televisie in 2004, zodat Meneer Dark kon zien hoe ik er in bewegend beeld uitzag. En die link werd driftig, en zelfs tientallen malen, aantoonbaar direct na het verstrekken aangeklikt. Omdat dit een zogenaamde *unlisted* YouTube-link is, waar vrijwel nooit iemand naar kijkt, kan met 99% zekerheid gesteld

worden dat dit aanklikken gebeurde door een — dan wel meerdere — Darkwood-leden.

Ook telkens wanneer ik links naar mijn Darkwood-tweets stuurde, werd daar overvloedig en vaak direct op geklikt, wat ik in de Twitter-statistieken kon zien. Ik heb wat autistische trekjes – en juist daardoor keek ik daar heel precies naar en controleerde ik de statistieken zorgvuldig. Daar zit voor mij geen schande in. Ik zei het immers: in mij steekt een onderzoekster. Laten we zeggen dat er altijd een foutmarge is, maar omdat dit zo vaak gebeurde, is het uitgesloten dat Meneer Dark alles was ontgaan van mijn een-jaar-lang door brandende hoepels springen voor hem en hen als groep.

Meneer Dark schreef:

“Deswegen werde ich jetzt auch noch weniger machen und Deine Sachen noch mehr ignorieren, denn ich kann mich nicht mit privaten Sachen beschäftigen und kann Dir auch nicht helfen, dafür habe ich keine Ausbildung.”

“Daarom ga ik nu nog minder doen en neger ik je zaken nog meer, want ik kan niet met privé-zaken omgaan en ik kan je ook niet helpen, daar heb ik geen opleiding voor.”

Deze zinnen laten de teneur zien. Hij suggereerde dus ook nog eens dat ik hulp nodig had.

Ja, dat had ik ook — nou ja, *hulp nodig* — want mijn trauma over dit alles is diep. En dan is er ook nog die andere Henryk, die in feite ook slachtoffer is geworden. Het was niet nodig geweest als Meneer Dark gewoon meteen duidelijk had gemaakt dat hij niets van mij wilde weten. Maar juist dat deed hij niet. Hij zweeg. Een jaar lang. Pas in november 2021 kwam de verlossing voor mij van de meest

ongelooflijke en akelige Darkwood-*spell* die met mij aan de haal was gegaan.

Nog meer kwam boven Jan. Uit zijn antwoorden van die twee dagen bleek dat zijn Facebook en Instagram — volgens zijn zeggen — alleen door twee mensen naast hemzelf beheerd worden. Al mijn ontboezemingen hadden vrij op de Darkwood-markt gelegen, en Meneer Dark & co hadden het een jaar lang niet nodig gevonden mij even netjes te waarschuwen dat wat ik zei dus níet privé was. Dus nogmaals: terwijl ik hem af en toe op twee e-mailadressen — darkwood@darkwood.de en info@heidenvolk.de — gemaïld had, om er zeker van te zijn dat hij wist dat ik tegen hem sprak op Facebook Messenger, stond ik figuurlijk, maar ook letterlijk, van mijn kleren ontdaan en zo goed als naakt op de Darkwood-straat.

Ook deze twee (?) mensen treft mijns inziens blaam. Zij hadden zich aan mij bekend moeten maken als medelezers. Immers, voor alle duidelijkheid: er verschenen lange tijd ‘gelezen’-oogjes, wat betekende dat mijn teksten, afbeeldingen enzovoort *gezien* waren. Ook dit werd door Meneer Dark ontkend, maar ik heb diverse screenshots als bewijs.

### **Tremors**

Het energetische gevoel nu bij zijn e-mails was voor mij exact dat van de Tremors-monsterwormen uit de film met Kevin Bacon: reuzewormen die hun bek opensperren — maar dan helaas zonder de vrolijke kwinkslag van die film. De valsingers van de oude wereld dus. De anti-helden.

They say there's  
nothing new under  
the sun.  
But under the ground..



Meneer Dark & co (want *who knows* wie er werkelijk meeschreven en -keken) beweerden nu zelfs ook nog het adres Hermannstr. 4 helemaal niet te kennen?:

“Welche Hermannstrasse, wo hast Du die Adresse her?  
Habe keine UPS Updates bekommen...?”

“Welke Hermannstrasse, hoe kom je aan dit adres, heb  
geen UPS-updates gehad...?”

Want dat moest ik u als lezer ook nog melden: ik had de USPS-trackstatuskopieën van mijn boekzendingen naar het Darkwood-e-mailadres [darkwood@darkwood.de](mailto:darkwood@darkwood.de) laten sturen, zowel bij de eerste als bij de tweede poging. Ik zei al: *hondstrouw* — dat is mijn middle name.

Waarop ik, nu echt in alle multiversum-staten, terugmailde: “Wat? Maar dat adres staat op al je eigen postzendingen!” — met direct ook een bewijs daarvan: een foto van alle zeven verpakkingen van de Darkwood-zendingen die ik bewaard had, met op elke envelop exact hetzelfde Hermannstr. 4-adres.

Ook daar had hij & co niets als weerwoord op.

Er was nog iets heel naars. Hij — of wie dan ook van Darkwood die mij nu wel ‘te woord’ stond — beweerde doodleuk dat ik wellicht scheldende mails naar Terry zou hebben gestuurd, en dat die er daarom meteen vandoor was gegaan op LinkedIn:

“Vielleicht wusste er besser als ich, was kommen würde,  
viele Mails mit Beschimpfungen von Dir – warum?”

“Misschien wist hij beter dan ik wat er ging komen —  
veel e-mails met schelden van jou — waarom?”

Ik had helemaal geen contact met Meneer Terry gezocht na die ene zin op LinkedIn: “Mag ik je iets vragen?” En scheldende mails of teksten? Dat is al helemaal niet mijn stijl — en zou bovendien

volledig haaks staan op alle soulmate-ideeën. Wel begon ik nu, mijns inziens terecht zeer verontwaardigd, maar ook beschadigd, met het vooruitzicht van een blog hierover te wapperen richting Meneer Dark — maar pas ná het lezen van zijn/hun eerste reactie, na een jaar.

Zonder overdrijven is dit de schokkendste ervaring in mijn hele leven geweest qua menselijke wancommunicatie en misbruik van vertrouwen aan de zijde van de ander(en).

Ik beëindigde daarop resoluut mijn Twitter-activiteiten van het Darkwood-account, plaatste er even later zelfs een soort waarschuwendende tekst in mijn algemene stijl bij en liet de zaak rusten. En ik vertelde alles ook aan Henryk. Langzamerhand konden hij en ik weer een beetje op stoom komen, maar het was hard werken.

Vier dagen voordat ik tóch nog twee weken naar Dresden zou gaan — het vliegticket was immers al betaald, en alles was met Henryk afgesproken — greep de Kosmos onverwacht en krachtig in. Mijn koffers stonden letterlijk al klaar, maar toen kwam de kosmische hamer op tafel. Op vrijdag **19 november 2021** hoorde ik Duitse politici met ernstige gezichten een pandemie Lockdown Light aankondigen, die — jawel — op **22 november 2021** zou ingaan: exact één dag vóór mijn geplande oversteek vanaf San Francisco Airport. De Kosmos had me daarmee nog net drie dagen gegeven om mijn ticket om te boeken. Pensions en hotels mochten geen toeristen meer ontvangen. Wat mij betreft was dit een duidelijk geval van: kosmisch *overruled*. In allerijl nam ik weer contact op met Henryk, en samen kwamen we tot een nieuwe datum in april 2022. Later veranderden we deze datum naar zestien dagen in oktober 2022.

Het lange wachten begon, want ik wilde nu toch echt naar die andere Henryk.

Er waren wat vreemde, kosmische ‘signalen’. Henryk had via een beeldchat een keer iets gedaan wat Rob Nanninga ooit voor de grap vergelijkbaar op tv had gedaan. Hij had zijn handen als antennes op

zijn hoofd geplaatst en gegript dat hij zo dingen helderziend ontving. Rob Nanninga had dat ook gedaan in het tv-programma *Het zwarte schaap*, toen hij de confrontatie aanging met showhypnotiseur Rasti Rostelli. En Henryk nam een keer letterlijk een Darkwood-songzin in de mond: “Mehr Schein als Sein” — ook dit geheel spontaan, en wel toen hij het, zoals altijd uitermate ongaarne, over Darkwood had (want hij zei niet van duistere zaken te houden en ze geen aandacht te willen geven). Ook dit leek voor mij een zeer duidelijke kosmische aanwijzing dat niets van dit alles toeval is.

Ik probeerde aanwijzingen, die er al vanaf het eerste contact via LinkedIn waren, samen te voegen, en opeens zag ik ons samen geplaatst in een grote historische maritieme gebeurtenis in 1816 — als zoiets mogelijk is: de scheepsramp met de *Méduse*, waarover ik in 1993 op de universiteit mijn eindscriptie had geschreven. Mochten Henryk en ik daar niet letterlijk bij geweest zijn, dan zie ik hierin toch een verstrengelingsmoment — ergens in een multiversumversie waarin dit zich (ook) afspeelt, of afgespeeld heeft. Dit Franse fregat liep toen door ernstig wanbeleid en incompetentie van de kapitein vast voor de kust van Mauritanië. Een geïmproviseerd vlot met 147 mensen dreef hulpeloos af; slechts 15 overleefden het. Het drama werd later wereldberoemd door het schilderij *Le Radeau de la Méduse* van Géricault.

Ik was dus niet zomaar op dit maritieme idee gekomen. Henryk Vogel heeft een diploma als maritiem ingenieur (nautiek), en ik op mijn beurt had me intensief beziggehouden met een historische scheepsramp die me destijds zeer bij de keel greep. Ik had als het ware echt meegeleefd met de mensen die op het vlot terechtkwamen na het stranden van de *Méduse* — toch weer een soort verstrengeling dus. In organische synchroniciteit met de mensen op het vlot was ik in die tijd erg mager en had moeite om eten binnen te krijgen. Omdat ik bleef afvallen en op een gegeven moment echt te dun werd, probeerde ik zelfs geforceerd aan te komen door bier te drinken en

salmiakskoepjes te eten (vraag me niet waarom juist dat). Het hielp echter niet.

Henryk had tijdens een van onze wandelingen bovendien grappend verteld dat hij, als het echt nodig was, een been bij mij zou kunnen afzetten, omdat hij dat tijdens zijn opleiding nautiek óók had geleerd — vanwege het feit dat je als leidinggevende op een schip voorbereid moet zijn op zulke noodsituaties.

En dan weer terug naar Meneer Dark en zijn onverkwikkelijkheden: ik had in die ene, uiterst onaangename uitwisseling met Meneer Dark & co weliswaar verontwaardigd gezwaaid met de mogelijkheid van een “blog met onderzoekend karakter”, maar wist toen nog steeds niet of ik dat nu echt wilde, en/of moest doen.

### **Sophie**

Al deze ontwikkelingen hadden mij niet gelukkiger gemaakt. Op **26 januari 2022** schreef ik in mijn dagboek: “Alle levensvreugde is verdwenen.” Twee dagen later meldde Rob zich plotseling weer — op een wel zeer ongebruikelijke manier, namelijk via iemand anders.

Op **28 januari 2022** meldde Sophie zich via social media bij mij (niet haar echte naam). Ze begon meteen over een “droom over Rob Nanninga” die zij al rond het najaar van 2019 had gehad, maar waarmee ze “nu pas” kwam:

“Hoi Constantia,

Eén keer is Rob Nanninga in mijn droom verschenen. Hij stond heel chill, met een heel lelijke (ahum) bruine coltrui, in een deuropening. Ik was angstig. Ik wil niks met mannen te maken hebben. Maar hij stond daar heel rustig. Hij stelde mij soort van gerust. Hij zei: ‘Ik blijf hier staan.’



Ik wilde het eerder vertellen, maar was bang dat je het raar zou vinden. Of vervelend. Ik heb vervelende dingen met mannen meegemaakt, maar dit was oké.

[Op mijn vraag hoe ze hem kende:] Via jou, via Skepsis. Maar nooit contact gehad. Ik ben van 1989, dus dat kan niet.

Ik ben vroeger een Robbert van den Broeke-aanhanger geweest.

Het enige wat ik nog weet: hij stond nonchalant in de deuropening. De deurpost was oudroze met een soort golfje erin, en de muur was spierwit. Hij zei dat ik niet bang hoefde te zijn. Ik voelde dat het oké was. Een soort rust. Ik herkende hem later en vroeg of hij jouw man was, en hij beaamde dat. Toen wist ik helemaal zeker dat ik niet bang hoefde te zijn.

Hij zei dat het goed was dat je alles van Robbert en Stan aan het licht bracht.

In die tijd volgde ik je blog over die twee en alles eromheen. Er was een moment dat ik me zorgen ging maken toen ze iets raars met je adres hadden gedaan. Ik weet niet meer wanneer of wat precies.

Haha, ik moest even gniffelen. Hij leek ietwat verlegen. En had een soort ondeugende glimlach, toen hij zei dat hij jouw man was.  
[vraag verduidelijking “ondeugend”]

Nee, ondeugend is een groot woord. Ik heb een vastgestelde lichte vorm van autisme. M'n intelligentie is gelukkig normaal, volgens de psycholoog, maar ik ben drie maanden te vroeg geboren en vind het echt moeilijk om gezichtsuitdrukkingen te omschrijven. Is er een stapje minder dan echt ondeugend?

Ik ga er morgen voor zitten, als het lukt. (tekening)  
[Ik had haar gevraagd om een tekening van de  
droomsituatie, en ik was al heel snel zeer enthousiast,  
omdat ik nu wist wat ze met die blik bedoelde —  
namelijk Robs mild-ironische, onderzoekende blik.]

Poeh, ik probeer bij het begin te beginnen. Vanaf mijn 6e  
jaar werd ik gepest. [Ze gaf aan als minderjarige ook  
ernstige ervaringen met mannen te hebben meegemaakt.]

Daarna ‘vrienden’ gemaakt, maar die waren zogenaamd  
heel spiritueel — verschillende ‘rituelen’ meegemaakt met  
massages, ei-ritueel.

En daarna geloofde ik in Robbert; verdomme, nog geld  
voor zijn boek neergelegd. En toen dat allemaal aan het  
licht kwam, dacht ik: ik trap er nooit meer in.

O ja, van mijn 13e tot 15e — dat was dus in Groningen.”

Ze noemde Rob “Meneer Nanninga”, wat mij qua formulering  
aan de astrale Peter R. de Vries uit 2014 (zie terug in hoofdstuk  
8, de ervaring van **21 september 2014**) deed denken. In slechts  
een paar zinnen beschreef zij het uiterlijk en de gedragingen  
van Rob in die droom, en ik kreeg meteen het gevoel van  
herkenning: dit is echt, dit ís Rob. Ze kende mij dus via mijn  
*Parameter*-blogs en het Robbert van den Broeke-verhaal. Foto’s  
en video’s van Rob Nanninga kende ze nauwelijks. Ook wist ze  
nog niets over mijn Darkwood-activiteiten.

Op **15 februari 2022** zei ze op Signal — waarheen we onze  
conversatie inmiddels hadden verplaatst — iets wat mij zó triggerde,  
dat ik van het ene op het andere moment wist: jawel, het blog over  
Darkwood moet er dus wél komen. Ze schreef namelijk, volkomen uit  
het niets — ik had haar nog niets substantieels verteld over

Darkwood, Meneer Dark of Henryk; ze wist alleen dat ik virtueel aan het daten was met een zekere Henryk uit Dresden:

“Dit is bizar! Bizar. Ik denk dat we elkaar kunnen ontmoeten. Wth. Ik had een soort iets met kampvuur voor me.

Jemig, kan het niet in tekst uitleggen. Wtf is going on.

Sorry, kan het niet allemaal in tekst uitleggen.

Kom naar Dresden. Als je wilt geef ik je een persoonsalarm mee. (Als die Henryk rare dingen wil).

Ik weet niet wat, maar er is iets aan de hand!”

Ook zei ze nog iets over het in het openbaar afspreken met Henryk, omdat dat veiliger zou zijn. Wat ze schreef had ik al met steeds meer aandacht gelezen, maar op dat moment kantelde er iets: ik keek met hernieuwde afstand naar de hele Darkwood- en dubbele-Henryk-situatie. Haar opmerking over het persoonsalarm deed me meteen denken aan Meneer Dark, waarna ik haar uitlegde dat er *twéé* Henryk Vogels zijn.

Langzaam begon het tot me door te dringen: had ik met vuur gespeeld, zonder dat mijn roze-gebrilde ik dat in de gaten had gehad?

Dat ik mij in mijn onderbewustzijn bedreigd voelde, bleek op **1 maart 2022**, toen ik droomde dat Mr. Dark met drie van zijn trouwste supporters mij kwam bedreigen. Mr. Dark zei in die droom honend tegen mij: “Es gibt keine Beweise, ha, ha, ha.” — *Er is geen bewijs*. Op **25 maart 2022** had ik een vergelijkbare, benauwde droom: dit keer waren er niet drie, maar wel honderd Darkwood–Mr. Dark-supporters in de tuin die gekomen waren om mij te bedreigen. Het liep ‘onbepaald’ af.

Ik had Sophie gevraagd of ze een tekening wilde maken van Rob zoals zij hem in haar droom had gezien en tot mijn verrassing had ze meteen toegestemd. Kort daarna stuurde ze een eenvoudige tekening van een figuurtje dat volgens haar overeenkwam met de houding en uitstraling uit haar droom. Die houding beschreef ze als leunend, met

een blik die ze – na overleg over het woordgebruik – typeerde als mild-ironisch, onderzoekend en vriendelijk. Sophie stelde daarop voor om haar vriendin en kunstenaar Je. te vragen, met wie ze sinds haar vroege jeugd bevriend was. Je. gaf aan daar te weinig tijd voor te hebben en stelde voor dat haar zus M. het zou proberen. Deze ging ermee akkoord. M. kreeg van Sophie twee foto's van Rob en een korte beschrijving van de droom, waaronder de kleding. Sophie sprak over een bruine kabeltrui. Ook gaf ze door wat Rob in haar droom had gezegd: “Ik blijf hier staan.” Volgens Sophie had die uitspraak een kalmerend effect binnen de context van de droom. De eerste versies van de tekening volgden enige tijd later.

Parallel aan dit tekenproject speelde Sophie ook een rol in een paar andere ontwikkelingen, naast haar betrokkenheid bij de aanleiding tot het schrijven van het blog over Darkwood. Er viel nog een zilveren daalder:

Sophie via social media, **14 april 2022**:

“[https://nl.m.wikipedia.org/wiki/\[...weggelaten\]](https://nl.m.wikipedia.org/wiki/[...weggelaten])”

Ik zal het aan haar vragen, over haar naam noemen — ik bel haar binnenkort op. Weet niet of ze ervoor openstaat. De tekenares zit in een Pagan folkband.

Het is me nooit echt doorgedrongen, maar ineens viel het kwartje. Rob Nanninga had daar ook iets mee toch? Ik dacht: ooh ja, op een of andere manier heeft alles zo moeten zijn.”

Rob bleek getekend te zijn door... M., actief als leadzangeres in een Nederlandse folkband: C.. Nu pas, half april 2022, kwam ik daar achter. Het tekenresultaat ziet u in “*The Entangled Edition*”.

Mijn ‘hoe dan?!’-moment werd nog intenser, want de groep C.. had óók nog eens net op **8 oktober 2021** een nieuw nummer uitgebracht en dat nummer gaat over... het verlies van een geliefde door de dood, maar ook over het over de dood heen reiken naar deze geliefde. Voor alle duidelijkheid: ik weet niet of Rob Nanninga de folkband C.

kende — ik heb het in elk geval niet teruggevonden in zijn muzieklitjes. Zelf kende ik ze ook niet, en ik kende Je. en M. evenmin.

Het kwam op mij over alsof Rob, als een briljante meester achter de kosmische schermen, via Sophie een stroom in gang had gezet — speels en scherp tegelijk, met een kwinkslag én een onmiskenbare onafwendbaarheid. Juist Rob, als Skepsis-bestuurslid, wist hoe manipuleerbaar ‘bewijzen van meer’ zijn — en juist daarom voelde deze onnavolgbare gang van zaken, via Sophie naar een folk leadzanger (zijn absolute lievelingsgenre binnen de muziek), des te betekenisvoller. Dit had ik nooit zelf zo kunnen orkestreren. Een ware meesterzet dus.

### **Reisbestemming: Dresden**

Ik pak de draad van het Dresden-verhaal weer op.

Na zorgvuldige analyse en meting van alle Rob inner crew-leeuwen had ik ontdekt dat Rob Lion Young de lichtste en kleinste was qua formaat. Wederom een bevestiging dat ik, zelfs zonder vooraf te meten of te wegen, de Rob-leeuwen intuïtief de juiste namen gaf — jonge versies van onszelf zijn immers vaak ook de lichtste, toch? Na een even grondige zoektocht vond ik een soort veredelde oversized rugzak, officieel geclassificeerd als maximale handbagage, met de stoere naam *Maxpedition Ironcloud Backpack*, waarin Rob Lion Young precies zou passen. Dat deze rugzak prijzig was, nam ik graag op de koop toe. Mijn leeuw verdient de allerbeste bescherming. *No way* dat ik hem in het bagageruim van een vliegtuig zou laten reizen — het idee dat mijn bagage met leeuw zou kwijtraken, was ondraaglijk. Het kwam niet eens in me op om naar Dresden te gaan zonder een inner crew-leeuw als vertegenwoordiger van Rob. Ik pakte hem zorgvuldig in, omringd door absorberende materialen. En de goede spoileralert: hij kwam helemaal ongeschonden weer mee terug en had de reis perfect overleefd. En ik zou hem hard nodig hebben als morele steun, zoals uit het volgende verhaal zal blijken.

Concreet vertrok ik op **30 september 2022** uit Davis en arriveerde ik op **1 oktober 2022** in Dresden. Ik had zestien dagen tot mijn beschikking om met Henryk Vogel tijd door te brengen in Dresden en omgeving, en die tijd besteedden we grotendeels in het immense Nationalpark Sächsische Schweiz. Henryk en ik waren ook nog even in Tsjechië geweest.

In de tweede week van mijn verblijf moest Henryk weer aan het werk, omdat hij geen twee volle weken vrij kon nemen. Aangezien hij vrij afgelegen net buiten Dresden-stad woonde, stelde hij voor dat ik die dagen beter in de stad kon doorbrengen. Ik besloot alsnog — bijna een jaar later dan gepland — te overnachten bij de vriendelijke dame van Pension Abendrot. Dit pension, dat ik al eerder als mogelijke overnachtingsplek had gevonden, ligt op een steenworp afstand van Darkwoods huis aan de Hermannstraße 4. In november 2021, aan het einde van mijn intense Darkwood-jaar, had ik daar al een verblijf gepland, nadat mij duidelijk was geworden dat mijn herhaalde postzendingen naar Hermannstraße 4 nooit waren aangekomen.

Het feit dat Henryk uit zichzelf voorstelde dat ik tijdens zijn werk in Dresden verbleef, bevestigde voor mij dat ik het hele Darkwood-gebeuren echt had losgelaten. Ik was helemaal niet meer van plan om de Hermannstraße 4 te bezoeken. Maar de kosmos, via Henryk nota bene, leek andere plannen te hebben.

Op 9 oktober bracht Henryk me naar het pension, en op 10 oktober wandelde ik naar Hermannstraße 4 om foto's te maken. Het toegangshek stond open, maar ik bleef keurig op straat staan. Na een paar minuten zag ik beweging in de half-transparante entreehal van het huis. Een kleine, oudere man – ik schatte hem tussen de 1.50 en 1.60 meter – kwam na wat gebuk en bewegingen in de voorhal gebogen naar buiten. Ik was nu aan het filmen, maar voelde geen behoefte aan confrontatie en liep weg. Toen ik omkeek, zag ik hem bij het hek staan, in mijn optiek loerend. Had hij gezien dat ik gefotografeerd had?

Terug in het pension dacht ik hier kort over na. Ik kon ervoor kiezen het hierbij te laten, maar besloot: nee. Mr. Dark en consorten hadden me een jaar lang mijn volledige hebben en houwen laten delen via Facebook en e-mail, zonder enige waarschuwing over de (gebrekkige) privacy van die setting. Ze hadden mij onbeantwoord gelaten bij mijn zeer intensieve uitsloverij voor het Darkwood Twitter-fanaccount, mij geen enkele verhelderende informatie gegeven na mijn herhaaldelijke en vruchteloze toezenden van een cadeau, en nog veel meer ongein op hun conto. En pas na precies een jaar kreeg ik eindelijk een ‘below-zero’, ronduit hatelijke e-mail terug, zonder een greintje empathie. Ik besloot terug te keren en dit keer het huis te filmen, ook als het mannetje weer zou verschijnen.





Zo gezegd, zo gedaan. Met frisgewassen coiffure en dito vastberadenheid wandelde ik de volgende dag opnieuw naar het huis. De kleine man toonde zich niet meer. Dit keer viel mij vooral het vogelnest op, dat merkwaardig op een stenen muur gedrapeerd lag, direct bij het begin van de tuin van het Darkwood-huis. Een doorsnee mens zou denken: “Betekent niets.” Maar ik had de Darkwood Folk-groep en Mr. Dark een jaar lang intensief ontleed via mijn Darkwood Twitter-account, al hun liederen, die bol staan van symbolen en diepe betekenissen, aandachtig beluisterd en via tweets geïllustreerd. Ook was er een vervallen vogelhuisje aan het huis bevestigd. Voor mij zei dit alles: “Op deze wijze wordt het Darkwood-Henryk-Vogel-nest aangekondigd.” Het huis vertoonde een extreme onderhoudsachterstand, en wat was er met de duister aandoende kelder met de vele luchtramen, bekleed met gietijzeren tralies? Naar mijn hernieuwde indruk was hier toch echt iets duisters aan de hand.

“We sank our guilt, we sank our crimes” (*We begroeven onze schuld, we begroeven onze misdaden*), zingt Mr. Dark in het nummer *Nothing Left to Lose* (*Niets meer te verliezen*), begeleid door een clip waarin bloedvegen worden gesuggereerd. Waar komt deze thematiek vandaan? Toeval? Of meer? Tijdens concerten zwaait Mr. Dark met zwaarden en dolken. Waarom zingt hij zo vaak over schuld, boete en martelaarschap? Waarom die altijd sombere zwart-witfoto’s op social media?

Ik keer terug naar die zestien dagen met Henryk Vogel. Deze andere Henryk leerde ik goed kennen; we trokken eropuit en ondernamen allerlei soorten activiteiten. Altijd is in mijn achterhoofd gebleven dat dit alles een kosmische aangelegenheid was. Deze beide Henryk Vogels zijn mijns inziens kosmische twins. En dat bedoel ik niet eens zweverig; ik denk dus dat er óók natuurkundige wetten bestaan à la kwantumverstrengeling van verbonden paren op afstand. “Soulmates” zou je het kunnen noemen, of misschien “familieparen” of “-groepen”. Ik zag de twee Henryk Vogels aanvankelijk als een yin-

yang-eenheid: de een licht met een duistere stip, de ander duister met een lichte stip. Mogelijk is er zelfs een genetische connectie tussen beiden — waar ze zelf niets van willen weten.

Het soulmates-idee is naar mijn huidige inzicht veel breder dan het beeld dat ieder slechts één soulmate zou kunnen hebben. Zelf denk ik dus inmiddels ook aan ‘soulmategroepen’. Wat Rob Nanninga en ik hebben, zie ik als een tot volle bloei gekomen, uniek soulmateship. Dit was al in ontwikkeling tijdens Robs fysieke leven en kon na zijn overgaan in 2014 werkelijk ontstaan. Alleen hij en ik dus: een spetterend, vurig soulmatepaar, en de knuffelleeuwen die hem vertegenwoordigen. Voor mij zal Rob altijd dé liefste soulmate zijn.

Er zijn naar mijn indruk daarnaast aanwijzingen dat Henryk en ik wel tot eenzelfde ‘soulmategroep’ behoren. Wat zeker niet wil zeggen dat we in dit leven een match zijn. Zo bleek tot mijn enorme plezier dat Henryks kledingkast vol hing met T-shirts, hippe en stoere jasjes en dito truien die ook mij allemaal pasten en geweldig stonden. Zelfde smaak, zelfde maat! Het was echt een walhalla voor mij — ik kon bijna eindeloos in zijn kast duiken en me verzekerd weten van coole kleren. Zijn specifieke producten voor blond haar van Guhl en Schwarzkopf waren eveneens een directe hit. Het waren exact de zaken die ik gebruikte toen ik nog in Nederland woonde. Ook bleek hij, net als ik, liefhebber van gezichtsmaskers en huidverwenproducten.

En dan nog dit. We wandelden een keer samen en op een bepaald moment bleek zijn rechterveter los. Hij stopte om die te strikken en zei toen dat ook mijn rechterveter los was. Verbaasd keek ik naar mijn rechterschoen — inderdaad, ook los.

Henryk zéi dingen. Hij, de man die mij zei te zweren bij het licht en niets van duisternis wil weten, zei een paar keer dingen die ik buitengewoon merkwaardig vond. Het was humor, ja, maar opvallend duister. Eén specifieke opmerking trof me volkomen onverwacht. We reden eens langs een meer in Dresden, een moeras, en Henryk grapte

dat hij daar lijken verzwaarde en liet zinken om ze te verbergen. Ik dacht: “Huw. Wat zeg je me nou?! Waar komt dít in hemelsnaam vandaan?” En al snel moest ik — geloof me, geheel ongewild — denken aan Mr. Dark, zijn Instagramfoto’s en de YouTube-clip van “Ghost Lake”, en zijn duistere liederen over “We sank our guilt, we sank our crimes”, over zelfmoord plegen bij de rivier, enzovoorts. Ik ken(de) al die songteksten uit mijn hoofd!

En ik had u al melding gemaakt van het feit dat Henryk de zin “Mehr Schein als Sein” in de mond nam toen hij het specifiek over Darkwood had, terwijl hij uitdrukkelijk geen enkele kennis had genomen van die liederen, omdat hij er niets mee te maken wil hebben. Maar die zin wordt letterlijk zo gezongen door Mr. Dark in een van zijn nummers. **Enter** de kosmische alert: hier is iets aan de hand. De ene twin uit geheel onbedoeld letterlijke zinnen, maar ook gebeurtenissen, of — hoe zal ik het juridisch veilig zeggen — gedachten en herinneringen, al dan niet fictief, aan gebeurtenissen van de andere twin? Of heeft ook Henryk misschien wat ‘geheimen’? De wetenschap heeft al vaker onderzoek gedaan naar raadselachtige twin-verbindingen, die toch echt veel van telepathie weghebben — maar die, naar mijn idee, eerder met iets als kwantumverstrengeling te maken hebben. Enter Henryk Vogel en Henryk Vogel.

Beiden met een heldere, krachtige stem, opgeschoren zijkanten in hun kapsel, ongeveer dezelfde leeftijd, postuur en lengte, blond haar en blauwe ogen. Beiden woonachtig in Sachsen, in of aan de rand van Dresden. Beiden ongelooflijke perfectionisten (wat bij naasten een gevoel van kilte en onhaalbaarheid van die perfectie kan oproepen), Einzelgängers en beterseters. Beiden enorme natuurliefhebbers en sterke wandelaars. De een met een sociaal actieve baan, maar opvallend terughoudend in het ontwikkelen van een publiek, herleidbaar profiel. De ander een relatief bekende folkzanger, maar alleen sociaal in zijn directe omgeving — en extreem onwillend, tot in het absurde, om persoonlijke informatie prijs te geven. Ja, ik heb

het hier over Mr. Dark. In folkkringen is het algemeen bekend: Mr. Dark is de extremistische vorm van een privé-persoon. Hij laat niets los.

Ik zie hier zeer veel draden lopen. Echte draden. Daarom raad ik een Dresden/Sachsen cold case-team aan om eens expliciet aan Mr. Dark te vragen waarom hij toch zo vaak zingt over schuld en misdaad — en waarom hij daar zelfs bloedstrepen bij trekt in zijn redelijk recente clip. Misschien kan het Dresden/Sachsen coldcaseteam tijdens het gesprek met Meneer Dark het “Ghost Lake” ter sprake brengen (ja, ik heb goed opgelet). En ik raad aan het huis aan de Hermannstraße 4 van kelder tot dak uit te kammen. Laat het mannetje dat maar gewoon toelaten. En ja, ik neem alle verantwoordelijkheid voor deze zinnen op mij. Vooralsnog werp ik slechts vragen op — zonder iets als feit te bestempelen. Het verhaal zou immers verder kunnen reiken dan Mr. Dark zelf — misschien tot zijn ouders of grootouders. Onschuldig tot het tegendeel bewezen is.

Wat gebeurde er, of gebeurt er, in de Hermannstraße 4?

Een toevallige Duitse blogleespassant — die zeer verbaasd was over dit toeval, omdat ze nooit eerder op mijn blogs was geweest — herkende op mijn blog het huis als een voormalig en belangrijk onderkomen van de Stasi.

De Stasi was de geheime dienst van de voormalige DDR (Oost-Duitsland), berucht om haar nietsontziende controle- en onderdrukingspraktijken. Miljoenen burgers werden afgeluisterd, bespioneerd of verraden door collega's, burens of zelfs familieleden. Wie afweek van de ideologische lijn van het regime — socialistisch, autoritair, antikapitalistisch en trouw aan de Sovjet-Unie — kon zijn baan, bewegingsvrijheid of psychische gezondheid verliezen. Vrije meningsuiting, onafhankelijke pers en persoonlijke ontplooiing waren verdacht. De Stasi zaaide angst, wantrouwen en stil leed — vaak onzichtbaar, maar allesomvattend.

Dezelfde bron vertelde mij dat dit monumentale pand ook ooit bewoond werd door de kunstenaar Carl Bantzer; een vooraanstaand schilder en professor aan de Kunstacademie, tussen 1904 en 1907. Mijn online onderzoekje bevestigt dat het hier gaat om een soort individueel monumentaal herenhuis. Kortom: een plek met kunsthistorische waarde, maar ook met het sluimerende gewicht van een verleden vol controle en onderdrukking door de geheime dienst (Stasi).

Op **16 oktober 2022** verliet ik Dresden weer, met een flink aangetaste fysieke gezondheid — geen corona, maar wel met een stevige dosis gezonde nuchterheid, waarbij ik nu een realistische bril had opgezet in plaats van mijn vroegere roze exemplaar.

Henryk had me namelijk zelfgeplukte paddenstoelen geserveerd die hij in zijn diepvries had bewaard. Voor zover ik me herinner, was ik op dat moment de enige die ervan at. Nog tijdens het eten kreeg ik plotseling vuurrode ogen en een acute oogontsteking. Omdat ik eerder in mijn leven heftig had gereageerd op thiomersal – een conserveermiddel met een kwikverbinding dat via goedkope lenzenvloeistof in mijn ogen terecht was gekomen – dacht ik aanvankelijk aan een mogelijke kwikvergiftiging. Mijn ogen zagen er ernstig aangedaan en ontstoken uit en ik drong aan op een artsbezoek. Henryk regelde dat met enige tegenzin, want hij vond het overdreven. Mijn hele gezicht was opeens één *showdown* van ellende — vuurrode, intens aangedane ogen, een gezwollen huid rondom de oogleden, en plotselinge groeven, alsof alles precies tijdens het eten van die paddenstoelen was uitgebarsten als een vulkaan. Kortom: Henryk kon me nog meer vertellen; mijn gevoel en de spiegel spraken boekdelen.

De oogarts bekeek mijn ogen op microniveau met gespecialiseerde apparatuur, stelde een virusinfectie vast en schreef me een oogantibioticum voor. Alsof dat nog niet genoeg was, werd ik kort daarna geveld door een zware verkoudheid met hardnekkig hoesten.

Een coronatest wees uit: géén corona. Meer dood dan levend keerde ik via een helse vlucht terug naar San Francisco en Davis. Het had gevoeld alsof ik moest vluchten uit Dresden.

Voor wie zich na het voorgaande afvraagt waarom het met Henryk niets is geworden: hierbij een korte bloemlezing van mismatch-momenten, met knipoog én serieuze ondertoon.

Hij had – in mijn ogen – een onhebbelijke gewoonte: tijdens onze wandelingen liep hij consequent niet naast mij, maar ver vooruit. En dat terwijl ik bepaald geen langzame loper ben. Toen ik hem dit uitlegde, veranderde er weinig. Het gaf me een gevoel van eenzaamheid, terwijl we elkaar toch ontmoetten met een romantische intentie.

Ook viel het me op dat hij, ondanks dat hij officieel vrij had genomen, voortdurend met zijn werk bezig bleef. Zijn baas bleef hem bellen, alsof hij nooit echt vrijaf had. Henryk had, zo bleek, een vreemde en negatieve werkrelatie met deze man. Veel later – toen we allang geen contact meer hadden – zag ik dat hij na jaren trouwe dienst daadwerkelijk vertrokken was bij dat bedrijf. Ik durf vrij zeker te stellen dat onze tijd samen hem uiteindelijk de ogen heeft geopend en hem ertoe heeft aangezet die stap te zetten.

In de tweede week van mijn verblijf werd ik dus ziek. We verkeerden sowieso allebei niet in optimale gezondheid. Het was het laatste deel van de pandemie, die zes maanden later officieel werd beëindigd. Ik bevond me in de nasleep van mijn cannabis-avontuur, was inmiddels 25 kilo afgevallen en begon langzaam weer wat meer helderheid in mijn hoofd te ervaren. Henryk kampte met een chronische hoest, die hij overigens stellig ontkende – maar het was geen corona. Dit gezondheidsaspect alleen al riep natuurlijk de nodige wanklanken op.

Nog iets wat ik niet prettig vond: ik betaalde €329,72 voor een paar dagen verblijf in een vakantiehuisje nabij Dresden, in de regio Sächsische Schweiz, en hij zei: “Ik betaal je dat terug.” Dat heeft hij

echter nooit gedaan. Daarbij gaat het mij meer om het iets beloven en het vervolgens niet doen, dan om het geld.

Zijn huis verkeerde ook niet in optimale staat. De badkraan gaf slechts een minuscuul straaltje en het water werd niet warm. De douche functioneerde gelukkig nog wel. Ik vond het huis erg donker, en dat beviel me niet; ik ben het lichte huis in Davis gewend. Dat droeg ook niet bepaald bij aan mijn gemoedstoestand.

Achteraf bezien had Sophie dus terecht een gevaar aangevoeld, al blijft de orde van grootte van dat gevaar onduidelijk. Wat ik wél zeker weet: mijn gevoelens van ‘weg moeten’ waren onmiskenbaar – net als het plotselinge, ernstige ziek worden, iets wat me in Californië nooit overkomt. Het kostte me drie volle weken om in Davis weer op krachten te komen.

Begin 2023 begon ik mijn beeld van de beide Henryken bij te stellen. Voor mijn gevoel bewogen ze zich dichter naar elkaar toe.

Na mijn terugkomst in Davis bezocht ik ook geregeld het anonieme Twitteraccount van Henryk. Tijdens dat bezoek in Dresden had ik namelijk gezien dat hij, naast een ‘officieel’ account met enkel de voornaam “Henryk”, nog een tweede, geheel anoniem account gebruikte. Tot op de dag van vandaag plaatst hij daarop anoniem commentaar, voornamelijk over politieke kwesties. Wat me trof (en nog steeds treft), was de intensiteit van sommige uitingen — die ik zelf als haatdragend en trollend zou omschrijven — gericht aan politici en andere publieke figuren. Dit veroorzaakte (en veroorzaakt) bij mij geen gevoel van bewondering of morele verwantschap, ondanks het feit dat zijn waarden op papier wel degelijk met de mijne overeenkomen: milieubewustzijn, een democratische gezindheid, afwijzing van racisme en fascisme.

Ik heb vanuit mijn geloof in transparantie en verantwoordelijkheid een aanzienlijke weerstand tegen het fenomeen dat mensen zich anoniem uitspreken over maatschappelijke kwesties. Tegelijk besef ik

dat anderen hier anders in staan; Henryk voerde bijvoorbeeld aan dat hij veilig wilde blijven, zodat ‘men hem niet kon vinden’. Voor mij blijven anonieme uitspraken problematisch: ze ontlopen verantwoordelijkheid en kunnen schadelijk zijn zonder consequenties. Een uitspraak krijgt pas echt gewicht als je weet wie erachter zit – met welke ervaring, intentie of betrokkenheid.

Beide Vogels bleken in elk geval voor mij persoonlijk vergelijkbare drama’s te zijn, en daarom besloot ik mijn zoektocht naar een zielsverwant van zowel Rob Nanninga als mijzelf te beëindigen. De simpele waarheid is dat ik nooit iets of iemand tussen Rob en mij in wil laten komen.



# Hoofdstuk 12

## Another Davis



**Plaats:** Another Davis, California

**Datum:** Zondag 27 mei 2018

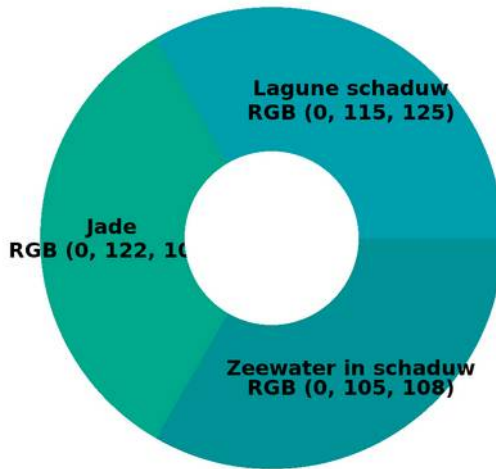
Rob, middelbare leeftijd, en Constantia staan in de keuken in Another Davis. Rob draagt zijn huiselijke schort.

Rob zegt: “We gaan koekjes bakken voor je verjaardag.”

Constantia: “Maar ik ben niet jarig.”

Rob: “Dat weet ik, maar dat maakt niet uit.”

Woonde Rob gedurende zijn fysieke leven aan de Westerkade 20 in Groningen, zo woonde ik als laatste huis in Nederland op de Weststraat 20 in Scheveningen. En nu in Davis woon ik zelfs al sinds 2011 onder het dak van een huis dat Rob Nanninga's kleuren draagt: zijn lievelingskleur *teal*:



Het leven met Rob lijkt zich niet te beperken tot ‘statische versies van persoonlijkheden’. Het manifesteert zich in uiteenlopende gedaanten van het zelf: telkens nieuwe eerste kennismakingen, wisselende indrukken en rollenspelen – en niet slechts één inner crew leeuw, maar inmiddels veertien, als deel van een eindeloos uitbreidbare meerling.

Ik zie Rob steeds voor me als mijn persoonlijke chef-kok, aan wie ik in gedachten tijdens het fietsen vraag of hij de hutseflutties, hammerdebammetjes en bakkerdeschuijfjes al aan het maken is. De variatie op fantasiewoorden is eindeloos, en we hebben daar de grootste pret om. Een keer zei Rob in gedachten dat hij de flopperdefletsers al gemaakt had (het woord weet ik niet meer – is ook niet belangrijk), en dat waren zeer haute cuisine-kleurige, kunstig gedecoreerde koekjes. Rob toonde me met samenzweerderige blik dat

als je deze koekjes doormidden brak, je letterlijk in hele werelden en sterrenstelsels keek. Dat noem ik nog eens next level koekjes!

Gesteld dat er inderdaad een ‘afterlife’ bestaat, kun je wel stellen dat Rob en ik samen door het dak gaan – als een constant uitbarstende vulkaan. Eigenlijk zou ik het beter een *not-so-afterlife* kunnen noemen, want wat mij betreft is er niets aan Rob dat ‘after’ is – hij is er nog steeds.

Mijn beeld van het hiernamaals en astraal leven maakte vooral sinds 2014 steeds meer plaats voor een idee dat ik reëler vind: dat van een multiversum en parallelle werelden – meer als gelijktijdige werkelijkheden dus. Misschien bestaat er niet zoiets als ‘na’ (en in lijn hiermee ook geen ‘verleden’ of ‘nu’), maar eerder een ‘altijd’ bestaand leven.

### **Multiversum stadje Davis**

Keer op keer bewijst Davis, Californië, zich als een magische aandoende plaats. En dat is niet alleen mij opgevallen. Op de Davis Wiki – een soort plaatselijke Wikipedia – staat iets heel treffends:

“Davis, 10 square miles surrounded by reality”

“Davis, tien vierkante mijlen omgeven door de realiteit.”

Folkmuziek is een graag geziene gast op het Davis-radiostation, dus het was een kwestie van tijd voordat deze schat zich aan mij openbaarde. K-DIRT, 95.7 FM, de radiozender van Davis, heeft daarnaast een programmering die in zekere zin onnavolgbaar is, met herhalingen op onverwachte tijdstippen.

Zo tuneerde ik eens rond half twaalf ’s avonds in, en tot mijn opgetogenheid hoorde ik Ruth Chambers haar eerste gekozen fragment uit *Alice in Wonderland* voorlezen. Dertien dagen gingen voorbij, en op een ingeving besloot ik voor de afwisseling de radio

om elf uur 's ochtends aan te zetten. Wat schetste mijn verbazing: precies op dat moment begon diezelfde Ruth Chambers aan haar *tweede* selectie uit *Alice in Wonderland*. Alsof er geen onevenredig aantal dagen en uren tussen zat. Dit is naar mijn mening een wisselwerking tussen het stadje Davis en de personen die ontvankelijk zijn voor deze gevoelde magie en tijdloosheid.

Misschien is het ook geen toeval dat juist hier, in Davis, Californië, het magische verhaal van Rob en mij – het Another Davis – zich afspeelt. Davis bevindt zich tussen twee werelden en staat bekend als een magische bubbel, een *Snowdome*. Op anderhalf uur rijden naar het westen ligt San Francisco, en op twintig minuten naar het oosten de hoofdstad van Californië, Sacramento. Davis is volledig omgeven door boerenvelden, die als het ware een eiland creëren. Het is een wereld op zich, met een eigen, magisch bestaansrecht.

De Californische zon heeft naar mijn idee een sterkere invloed op geest én lichaam van mensen die, zoals ik, niet in Californië of een heet mediterraan zomerklimaat zijn geboren en getogen, maar in een gematigd zeeklimaat. Vergelijk het maar met iemand die geen alcohol gewend is en dan flink drinkt. Vooral na het urenlang fietsen in de zon voel ik altijd een flinke *boost*, die je misschien wel kunt vergelijken met 'high' zijn. De zon verveelt het brein nooit: zelfs bij doorgewinterde zonnekinderen wakkert ze de aanmaak van geluksneurotransmitter serotonine aan — het innerlijke zonlicht.

De goede en mooie, synchrone grap is dat ik — juist in momenten van rust en hoop — zonder enige moeite een **Winter Davis** voor me zie: het Another Davis qua klimaat.

In al die jaren dat ik hier woon, heeft het maar één keer echt zichtbaar gesneeuwd in de bergen bij Winters en Vacaville. De bergtoppen die je vanuit Davis kunt zien, waren toen plotseling magisch witbedekt. Het was zonder meer een spectaculair gezicht, zeker omdat het hier zelden onder het vriespunt komt.

In het Winter Another Davis is ons huis geen onderdeel van een drukke straat, maar ligt het als een zelfstandige ruimte — een open, beschermde plek tussen diverse soorten bomen.

Het huis is zoals op de kaft en in dit boek afgebeeld. Het gras ligt nu bedekt onder pure witte sneeuw. In de tuin staat een sneeuwman die Rob en ik samen hebben gemaakt. Er is ook een kring van stenen met een kampvuur, waar we regelmatig een prachtig vuur stoken en er samen in stilte of in gesprek van genieten.

De dieren zijn dezelfde als in Davis, al zal het gezelschap in een winters klimaat hier en daar iets anders zijn. Dit is in de tuin van Another Davis het gezelschap rond de pleisterplaats: Hummingbirds (waaronder Anna's Hummingbirds); Northern Mockingbirds, Robins, Nuthatches, Wrens, Bushtits, American House Finches, White-crowned Sparrows, Dark-eyed Juncos, Goldfinches, Waxwings, Oak Titmice; Northern Flickers, Nuttall's Woodpeckers, Acorn Woodpeckers; Black Phoebes; Owls, Hawks, White-tailed Kites, Eagles, Turkey Vultures; California Scrub-Jays, Crows, Magpies, Ravens; Mourning Doves — met nog vele anderen. En de leeuwen? Die hebben hoe dan ook ergens in en rond het huis hun plek.

Rob en ik gooien sneeuwballen naar elkaar. We zijn gelukkig. We staan nu dicht bij elkaar. Ik kijk op en zie zijn liefdevolle lach. Soms, wanneer ik in mijn slaapkamer zit in het werkelijke Davis, gebeurt het weer. Dan valt er een betoverend licht naar binnen — niets overdreven, het is precies zoals het hier echt kan zijn — en voor mijn geestesoog verandert de voortuin in dat sneeuwlandschap.

Dit beeld is, naast onze kampvuur-essentie, de absolute nummer twee in intensiteit. Het is een glimp van een andere laag, een parallel landschap waarin alles klopt.





Ik denk dat Rob het hier, in het muzikale universiteitsstadje Davis met het zeer uitgebreide campusterrein, uitstekend naar zijn zin gehad zou hebben – en het nu ook heeft, vanuit het Another Davis. De studenten die Davis Picnic Day opluisteren met trompetten, saxofoons en vlammend trommelspel passen wonderwel bij Rob — alsof hij zélf het programma had samengesteld. Toen ik hem ooit links stuurde naar mijn *Battle of the Bands*-YouTubeclips van Picnic Day, schreef hij me enthousiast hoe goed hij de gespeelde muziek vond. De ‘hippies’ Rob en ik. En ja, waar kun je dat beter zijn dan hier – in de bakermat van de hippies: Californië.

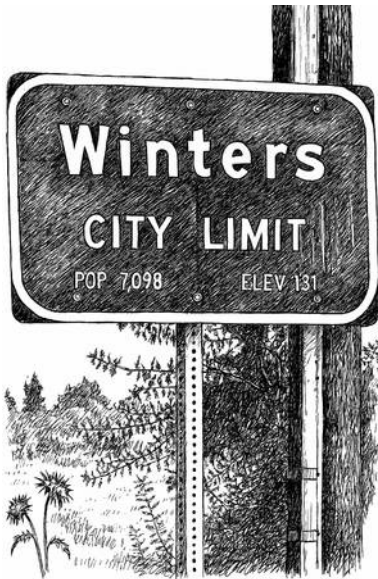
Het Another Davis van Rob en mij wordt gekenmerkt door plezier en humor, door afwijkingen van wat je verwacht (verjaardagskoekjes bakken terwijl je niet jarig bent) en zaken in scène zetten om lol te beleven (bijvoorbeeld dat Rob speelde dat hij de gebochelde Quasimodo was die de schone vrouwe, mij, op zijn schouders droeg).

Zowel mijn iPhone als mijn iPad blijven koppig mijn woonplaats Davis aanduiden als “Davis – Ivy Town”. Toen ik dit in 2019 eindelijk eens opzocht (waarom pas zo laat, weet ik zelf niet), moest ik glimlachen. Blijkbaar collaboreren mijn Apple-machientjes — of flirten ze — met het gedachtegoed van parallelle werelden, het multiversum en Another Davis. “Ivy Town” blijkt namelijk een fictieve stad te zijn in het DC-universum.

Tot mijn verbazing ontdekte ik toen ook pas dat ik daadwerkelijk woon in het blok dat hier in Davis “Ivy-Town” heet. Ik ben overigens niet verhuisd en woon al op hetzelfde adres sinds oktober 2011. Over Ivy-Town bestaat zelfs een aparte pagina in de Davis Wiki.

Wie heeft er nog collaboratie van Apple-apparaten nodig om het gedachtegoed te ondersteunen, als men het gedachtegoed daadwerkelijk lééft?





Alweer een hint op Robs en mijn verstrengelde Another Davis-werelden deed zich voor op **10 maart 2020**. Ik was weer eens aan het fietsen en kwam door het stadje Winters. En op dinsdag is daar altijd de Oldies Car Show, al valt het met bakken uit de hemel of — het tegenovergestelde — is de lucht zo dik van bosbrandenas dat je er koffie van kunt brouwen door simpelweg met een lepel in de lucht te roeren. Ik stapte van mijn fiets af om weer eens wat foto's te maken en de auto's te

bewonderen en ik stond te kijken naar twee teal-kleurige, turquoise oldies. Rob had, zoals vermeld, een voorkeur voor de kleuren teal, turquoise en ook blauw — wat bleek uit de hoofdkleur, door hemzelf gekozen, van de oude Skepsis-website. En vergeet ook niet zijn blauwe jasje en overhemden.

Ik dacht bij mezelf: “Ja, deze twee teal-kleurige auto's zijn echt Rob Nanninga-auto's!” Niet zo lang daarna stapte ik weer op en reed op de Winters Road terug richting Davis. In gedachten verzonken keek ik op toen een auto me voorbij kwam rijden (dat wil zeggen: een autobestuurder met zijn auto). Van alle oldies in alle steden op de wereld, reden alleen deze twee teal-kleurige oldies — beide dus, de een, daarna de ander — aan mij voorbij. U moet me op mijn woord geloven: er kwam verder geen enkele oldie meer voorbij, en ook daarvoor was er geen enkele andere oldie mij voorbijgereden.

Ik zag het verstrengelingsmoment als magische Another Davis — en nu ook Another Winters! — groet van Rob aan mij. Voor mijn geestesoog zag ik ons in een soul hangout in deze oldies rijden, met de ramen open en onze haren in de wind, onder een zeer gelukkige

zon in een zeer gelukkig universum. Dit is slechts een van de vele gelukkige gebeurtenissen waarin onze twee werelden samenkomen.

## **Another leeuw**

In dit Davis-huis waar ik nog steeds woon, woonde destijds ook mijn huisgenote Jocelyn. Toen mijn ex vertrok, bevond ik me in een acute financiële noodsituatie. Ik ging op zoek naar huisgenoten, en Jocelyn was de eerste die hier als gegadigde via een Facebook-advertentie binnenliep. Vanaf de zomer van 2017 tot het begin van de pandemie had ik huisgenoten. Ik mocht Jocelyn meteen graag. Ze bleef twee jaar om haar bachelor in psychologie te halen aan UC Davis. Daarna vertrok ze terug naar Los Angeles, waar haar familie woont. We hielden geen contact.

Maar toen kwam er hier een verrassing. Een fragment uit haar e-mail, die ik op **9 maart 2023** ontving (vertaald):

:“[...] Ik vond je altijd een interessant persoon, ook al spraken we elkaar een tijdje niet. In de loop der tijd is mijn waardering voor de ervaring in het huis gegroeid, evenals mijn interesse in de Nederlandse cultuur. Ik heb een vriend in Nederland gemaakt en we delen graag dingen over elkaars culturen en hebben zelfs cadeaupakketten uitgewisseld met snacks en voedsel uit onze landen. (Het blijkt dat ik niet de grootste fan ben van drop...) Sterker nog, later deze maand maak ik een reis met mijn broer naar Europa, waarbij ik een week lang Nederland, België en Frankrijk bezoek.”

Ik ontving zelfs een kaartje van de Efteling, waar ze was geweest. Dat dit voor Rob en mij betekenis heeft, wist ze niet, want ze had mijn blogs niet gelezen. Bovendien is ze begonnen met het leren van de Nederlandse taal, en tot slot is ze ook nog eens een Leeuw van sterrenbeeld. Bij haar afscheid als huisgenoot gaf ze me een klein plastic leeuwtje. Het staat nu bij een portret van Rob. Dit alles was zo'n verrassing voor mij dat het wat mij betreft onder magisch realisme valt

## Het huis zelf

Tijdens het schrijven van dit boek, in de lente en zomer van 2025, nestelde er voor het eerst sinds mijn intrek in dit huis in 2011 een vogelpaar op mijn Davis-adres — pal bij de ingang, in de schaduw onder de topriichel aan de zijkant van het huis. Ik koppel dit aan het feit dat ik sinds januari 2024 geen auto meer heb en mijn driveway sindsdien leeg blijft, waardoor het hele voorportaal rustiger is geworden — iets wat de vogels blijkbaar ook hebben ontdekt. Het betrof een Black Phoebe-echtpaar dat vijf jongen voortbracht.

Tot mijn verbazing bouwde, slechts enkele weken nadat de Black Phoebes hun nest succesvol hadden verlaten, een paartje American House Finches een nieuw nest — nog pontificaler — exact bovenop het modder-en-sprietjesnest van hun voorgangers. Ook zij voltooiden hun werk en brachten daarin succesvol drie (of misschien vier) jongen groot.

De synchroniciteit was onmiskenbaar: twee vogelparen, een dubbel nest, op exact dezelfde plek, in exact hetzelfde seizoen — precies tijdens het schrijven van *Another Davis*.

## **De multisprong**

Ik denk dat de menselijke beschaving op aarde verschillende mogelijke ‘toekomst’ kent, in wat ik de “multiversies” noem. Ik zet nu aanhalingstekens om het woord ‘toekomst’, omdat — gezien het bovenstaande — tijd niet lineair is, maar eerder een oneindige reeks, een ~~ba~~ orb van mogelijkheden.

Eén mogelijkheid is dat de mensheid zichzelf volledig zal vernietigen, met oorlogen die nu al plaatsvinden, maar dan op wereldwijde schaal en nog verwoestender. Ook Davis verandert en staat nu op een kruispunt waar de buitenwereld op onaangename wijze hoorbaar aanklopt.

De andere mogelijkheid, waar ik op hoop en die ik als even waarschijnlijk beschouw, is dat de mensheid wijzer zal worden en alles in het werk zal stellen om te redden wat er te redden valt. In dat geval voorspel ik een wereld die doordrenkt is van magisch realisme, waarin synchroniciteiten een steeds grotere rol spelen en wereldwijd wonderlijke zaken worden waargenomen via de perceptiescheuren in de kosmos — die ook aantoonbaar zijn voor de wetenschap. Dan zullen deze perceptiescheuren naar mijn verwachting steeds groter en talrijker worden, waardoor de sluiers tussen de multiversumwerelden steeds dunner worden en een eenheid van werelden lonkt. De vooruitgang in het bestuderen van de vreemde sprongen van de kwantumfysica en de groeiende interesse hiervoor geven naar mijn mening een duidelijk signaal af in die richting.

















*Camel – Rajaz-song*, sluit naadloos aan op Robs en mijn reis:

We delen liederen van liefde,  
En verhalen vol tragedie.  
De zielen van de hemel  
Zijn sterren in de nacht.  
Zij zullen ons de weg wijzen,  
Tot we elkaar weer ontmoeten,  
Op een andere dag.

Wanneer een dicht...ingt en

...overd door het geluid...

Zullen wij de tijd samen markeren,  
In tandem in de zon.

...ritme van een hymne

...en v

Zijn s

We zullen als één bewegen,

De last dragen

Op de weg.

De zielen van de hemel

Veranderen in sterren

Elke enkele nacht

Over de hele hemel...

Ze stralen.

**"Rajaz", Camel (Latimer, Hoover, 1999)**

And they

We will

They will...in our way,

Until we meet again

**Another day Another day.**

When a poet sings the song and all are

...hypnotized

Enchanted by the sound...

We will mark the time as one

Tandem in the sun

The rhythm of a hymn

...and v

They will go...

When the...

We will...

The souls of heaven

Turn to stars

Every single night

All across the sky..


They shine

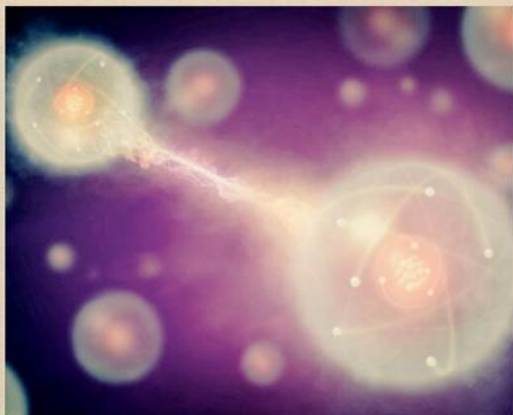
# The Entangled Edition

THE MULTIVERSE



# ANOTHER DAVIS

Entangled Pair  Found Across Realities



# The Entangled Edition

THE MULTIVERSE



## ANOTHER DAVIS

Dit tweede deel is geen gewone beeldbijlage. Het is een visuele tijdreis door parallelle werkelijkheden – met foto's van de Inner Crew-leeuwen, van Rob en mij, van markante plekken en citaten die resoneren als echo's uit andere lagen. Een weefsel van symbolen, herinneringen en verstrengelde momenten. Er waren – en zijn – veel meer leeuwen. Sommigen verdwenen met de stroom van de tijd, anderen vonden een nieuwe, edele bestemming. De inner crew en meer “Rob” en “Bor” leeuwen? Die blijven. Zij bewaken deze dimensie.

- Master I
- Master II
- Jealous
- Peace
- Whiskers
- Young
- Robust
- Most Male
- Rockstar
- Full
- Largo
- Magician
- Hungry
- Treasure
- Traveler
- Fierce
- Surprise Orb
- Chief Powerhouse, en meer...





# Proloog



*De eerste leeuw. Oranje manen, witte buik. Hier is hij oud. Bijna opgelost in de tijd. Maar ergens – waar de tijd anders buigt – is hij nog steeds.*



*Reconstructie door Sora*

Stanneke zong op de lagere school in het kerkkoortje van de Christoffelschool. Haar lievelingslied was "Uit vuur en ijzer, zuur en zout" van Huub Oosterhuis en Bernard Huijbers. Het liedje is gebaseerd op een Poolse volksmelodie en werd gebruikt bij bruiloften en vieringen van liefde en verbondenheid, vaak binnen de vernieuwde (progressieve) liturgie van de jaren zeventig en tachtig. De inhoud is opmerkelijk in het licht van Another Davis, dat immers begon toen Rob en Constantia een for-ever band smeedden bij het kampvuur: "Om avond en morgenland, om hier te zijn en overkant [...] Naar verte die niemand weet, door vuur dat mensen samensmeedt, om leven in lief en leed gaan mensen tot elkander."



Vuur  
Ijzer  
Zuur  
Zout  
Water  
Aarde

# FOK!forum

*Iedere mening verdient een ander universum*



quote:

Op vrijdag 23 december 2005 23:12 schreef Tullio het volgende:

Interessant stukje. 🍌 🍌

Op de webpagina staat ook het beroep van Lubbert. Hij was genverbrander en taper. Dat stemt bijna precies overeen met de informatie die Robbert op paranormale wijze verkreeg. Er is alleen ongemerkt een typefoutje ingeslopen. Lubbert was geen genverbrander maar geneverbrander! (meestal gespeld als jeneverbrander)

Robbert herkende dit woord blijkbaar niet omdat er een E ontbrak. 😄 Uit het feit dat hij het over een "genverbrander" had, blijkt dat hij zijn informatie van het web haalde, waarschijnlijk via een browser. Hij hoorde het vast niet van een geest die jenever als "ganver" uitsprak. 🙄

Ik was me inderdaad af aan het vragen wat een gen-verbrander zou zijn. 🎅 🙄

Prettig kerstfeest en een gelukkig nieuwjaar 🍷

Bron:Rob Nanninga



Ja, die Nanninga moet idd billenkoek. 🗨️ Ik zie daar echt niet een objectieve onderzoeker aan het woord. Waarom is het voor sceptici zo moeilijk om dan zelf het goede voorbeeld te geven? 🙄

Jij ook fijne feestdagen Tuul. 🙄

[ Bericht 2% gewijzigd door Stenny op 24-12-2005 11:43:58 ]

Ja, die Nanninga moet idd billenkoek. 🗨️  
sceptici zo moeilijk om dan zelf het goede

Jij ook fijne feestdagen Tuul. 🎅 🙄

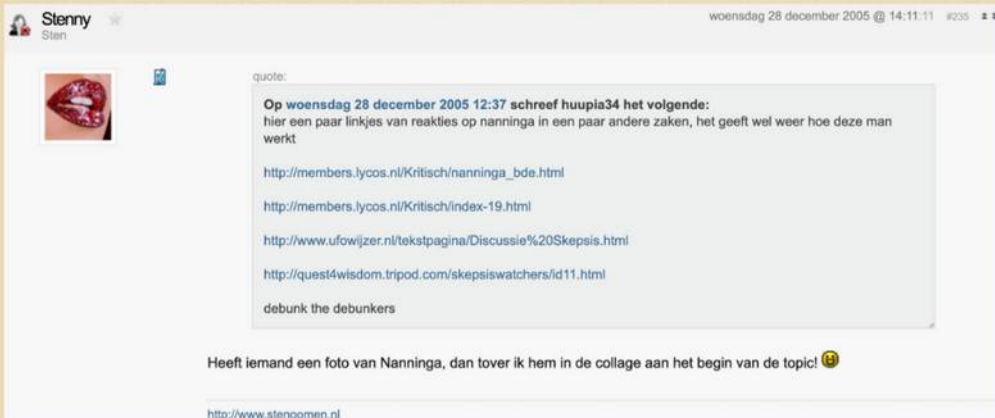
[ Bericht 2% gewijzigd door Stenny op 24-12-2005 11:43:58 ]

<http://www.stenoomen.nl>

# FOK!forum

----- Niet lineair. Wel legendarisch. -----

Op woensdag 28 december 2005 12:37  
schreef huupia34 het volgende:



The screenshot shows a forum post from a user named Stenny. The post includes a quote from huupia34 dated December 28, 2005, at 12:37. The quote contains a list of four URLs and the phrase 'debunk the debunkers'. Below the quote, Stenny asks if anyone has a photo of Nanninga and offers to include it in a collage. A small image of red lips is visible on the left side of the forum post.

Stenny  
Stan

woensdag 28 december 2005 @ 14:11:11 #235

quote:

Op woensdag 28 december 2005 12:37 schreef huupia34 het volgende:  
hier een paar linkjes van reacties op nanninga in een paar andere zaken, het geeft wel weer hoe deze man werkt

[http://members.lycos.nl/Kritisch/nanninga\\_bde.html](http://members.lycos.nl/Kritisch/nanninga_bde.html)

<http://members.lycos.nl/Kritisch/index-19.html>

<http://www.ufowijzer.nl/tekstpagina/Discussie%20Skepsis.html>

<http://quest4wisdom.tripod.com/skepsiswatchers/d11.html>

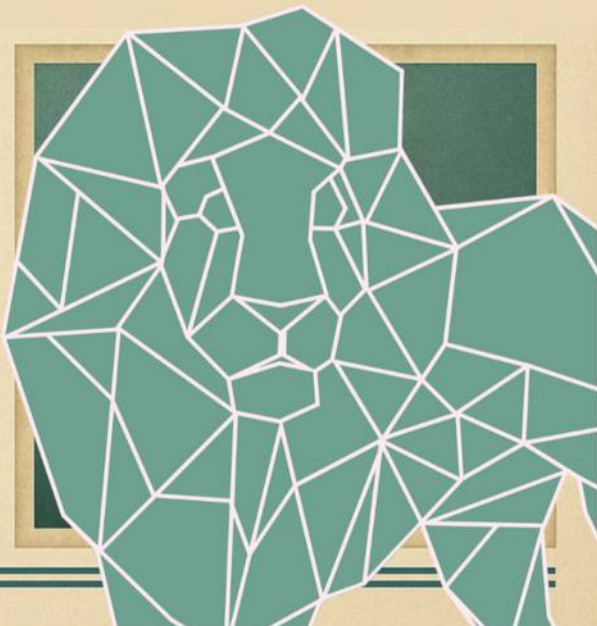
debunk the debunkers

Heeft iemand een foto van Nanninga, dan tover ik hem in de collage aan het begin van de topic! 🙄

<http://www.stenoomen.nl>

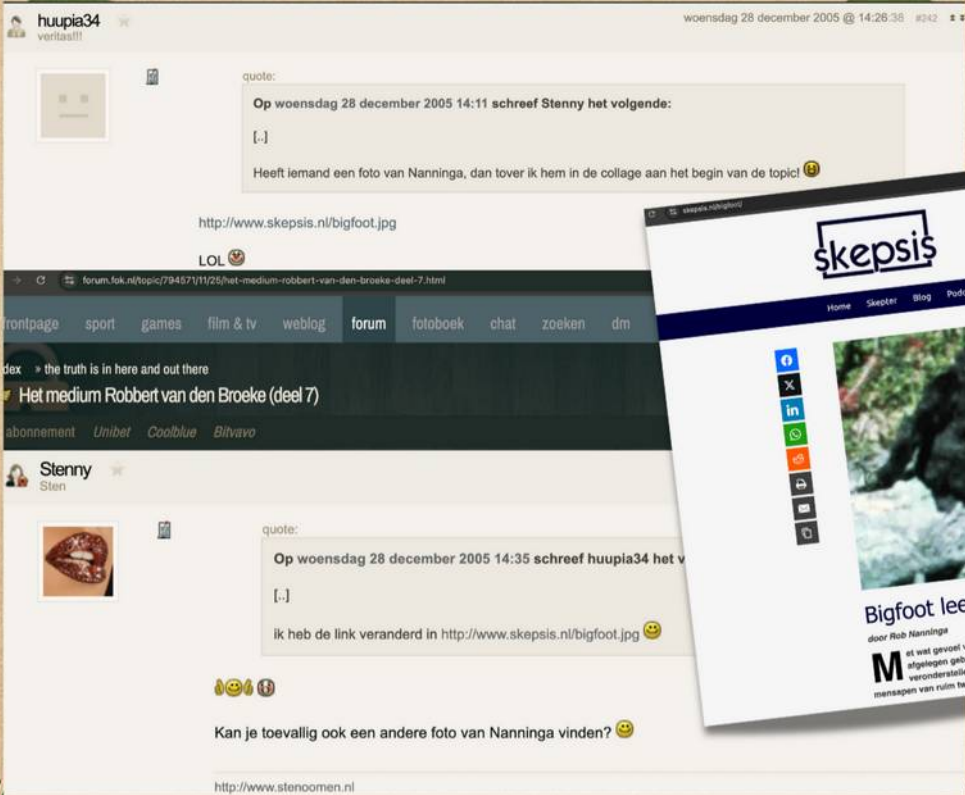

debunk the debunkers

Heeft iemand een  
foto van Nanninga,  
dan tover ik hem  
in de collage aan  
het begin van de  
topic!



# FOK!forum

Voor al uw tijdloze tijden  
en eindeloze meningen.



huupia34  
verlaas!

woensdag 28 december 2005 @ 14:26:38 #242

quote:  
Op woensdag 28 december 2005 14:11 schreef Stenny het volgende:  
[.]  
Heeft iemand een foto van Nanninga, dan tover ik hem in de collage aan het begin van de topic! 😊

<http://www.skepsis.nl/bigfoot.jpg>

LOL 😄

forum.fok.nl/topic/79457/1/1/25/het-medium-robbeert-van-den-broeke-deel-7.html

frontpage sport games film & tv weblog forum fotoboek chat zoeken dm

the truth is in here and out there

Het medium Robbert van den Broeke (deel 7)

abonnement Umibet Coolblue Blitavo

Stenny  
Sten

quote:  
Op woensdag 28 december 2005 14:35 schreef huupia34 het v  
[.]  
ik heb de link veranderd in <http://www.skepsis.nl/bigfoot.jpg> 😊

🙄🤔🤔

Kan je toevallig ook een andere foto van Nanninga vinden? 😊

<http://www.stenoomen.nl>

skepsis

Home Skepter Blog Podcast Nieuw Congres

Bigfoot leeft!

door Rob Nanninga

M et wat gevoel voor romantiek kan men zich algelegen gebied, een grote en nog omringt veronderstellen dat er ook in de Verenigd mensapen van ruim twee meter, die op twee benen

# FOK! forum


## TE VEEL WERELDEN, TE WEINIG MODERATORS

forum.fok.nl/topic/815310/11/25pg34848481

ontpage sport games film & tv weblog forum fotoboek chat zoeken dm

Analyzing\_Barb  
Isabella

dinsdag 7 februari 2006 @ 23:21:25 #653

 Woei! Robbert klinkt behoorlijk oprecht in het interview.....weer een bevestiging dat ik zeker nog geloof in een paranormale gave.  
Robbert heeft enige waardering van mijn kant. Ook al ben ik nog steeds niet HELEMAAL overtuigd.

Maar Nanninga, kom maar op! Wat heeft je nog gelet Robbert uit te nodigen? 🤔

Sten, waar ben je 🤔 🤔

[ Bericht 24% gewijzigd door Analyzing\_Barb op 07-02-2006 23:29:03 ]


<http://freefilehosting.net/file?id=q9/3lqR>  
Once allietefate kleine Isabella! (on weer zwanger! uitgerekend in sept '06)  
The Truth, the whole Truth and nothing but the Truth, Admitted!

forum.fok.nl/topic/815310/11/25pg34848451

ontpage sport games film & tv weblog forum fotoboek chat zoeken dm

Stenny  
Sten

dinsdag 7 februari 2006 @ 23:49:00 #657


 quote:

Op dinsdag 7 februari 2006 22:40 schreef Parameter het volgende:  
Het blijft een handige kietsmajor. Mensen die nog steeds denken dat Robbert een zorgenkind is, onderschatten hem. Uiteraard doet hij geen moeite om de kwestie met de geestenfoto's en de genverbrander te verklaren. Hij ziet zijn critici als kinderen. De skeps liggen nu te woelen in hun bed. Ze hebben een zwarte vlek op hun ziel en zullen bestraft worden door Boven.

Ja geheel beluisterd. 🤔 🤔

En weer ben ik het met je eens (ben jij mij? 🤔). Een handige kietsmajor, maar Henk Westbroek lult beter en is veel

nranninar 🤔 🤔

 quote:

Op dinsdag 7 februari 2006 23:33 schreef Parameter het volgende:

[..]

Maar hij gaat niet in op de kritiek. Hij probeert slechts de critici zwart te maken. Dat zijn mensen die leugens en laster verspreiden. Iederen sprak elkaar na en het ging volgens Robbert eigenlijk nergens over. Het was een storm in een glas water. Skepsis heeft hem via de achterdeur een nekschot willen geven, zegt hij. Maar die tv-beelden zijn toch geen achterdeur? Hij zegt ook dat hij nooit is uitgenodigd voor onderzoek, maar in werkelijkheid ging hij niet in op uitnodigingen van onderzoekers. Hij zegt ook dat hij in de uitzendingen nooit wist waar hij naartoe ging, maar Irene Moors heeft niet bevestigd dat dit inderdaad ook voor de historische lokaties gold. Robbert denkt dat zijn missers nu wel weer vergeten zijn en dat hij gewoon door kan gaan. Dat heeft hij van Boven doorgekregen. Hij heeft zich alleen even rustig gehouden omdat hij geen paarden voor de zwijnen wou gooien. Maar verder is er niks aan de hand.

En weer! 🤔 🤔

<http://www.stenoomen.nl>

# FOK!forum

## Tussen realiteit en refresh: FOK-


forum.fok.nl/topic/815319/11/25p34848451

frontpage sport games film & tv weblog forum fotoboek chat zoeken dm

Parameter  
Magie is moetbaar

woensdag 8 februari 2006 @ 00:15:26 #265

quote:  
Op dinsdag 7 februari 2006 23:49 schreef Stenny het volgende:  
[...]  
En weer ben ik het met je eens (ben jij mij? 😊).



Wij zijn zwarte zielen dat scheidt verwantschap.

quote:  
Een handige kietsmaajor, maar Henk Westbroek lult beter en is veel grappiger. 🤪

Hij doet het wat mij betreft boven verwachting (al heeft hij geen humor of zelfspot). Maar ik vraag me wel af of dit verstand Hij zegt nu min of meer dat hij wel aan een proef wil meedoen. Al zijn er natuurlijk wel meer begaafden die dat beweerden zonder dat het er ooit van kwam. Ik vind nog steeds dat het onderzoek het beste door een betrouwbare parapsycholoog k worden uitgevoerd.

quote:  
Ook klopt het niet dat zijn boek, zoals hij zegt, uitverkocht is, ik zie het overal nog in stapels liggen.

Misschien bedoelt hij de eerste druk.


quote:  
Ik vind hem idd erg arrogant overkomen...dit is mijn eerste reactie.

Ja, van die vermeende bescheidenheid is niks meer te merken.

Meten is weten, als je weet wat je moet.

Stenny  
Sten

woensdag 8 februari 2006 @ 10:28:42 #273



Een ding is duidelijk. Robbert gaf zelf aan te willen samenwerken met wetenschappers. Ik ga onmiddellijk Nanninga schrijven of hij een paar wetenschappers kan afvaardigen. 😊

<http://www.stennoemen.nl>

Analyzing\_Barb  
Isabella

woensdag 8 februari 2006 @ 10:31:44 #277

quote:  
Op woensdag 8 februari 2006 10:29 schreef Marietje\_34 het volgende:  
[...]  
Schrijf dan iemand anders aan, ipv Nanninga. Als ik Robbert was zou ik daar zeker niet mee willen samenwerken.

Ook 😊😂, maar er moet wat gebeuren, het moet het moet het moet!!! Hijg hijg.

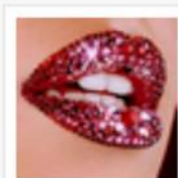
Sorry 😊

<http://freefilehosting.net/file/?id=q9/3lqjR>  
Onze allerliefste kleine Isabella! (en weer zwanger! uitgerekend in sept '06)  
The Truth, the whole Truth and nothing but the Truth. Addictive!

# FOK!forum

Waar gisteren vandaag al een mening heeft:

FOK—



**SKEPTER 18(4),  
WINTER 2005**  
Dit nummer is  
leverbaar vanaf 20  
februari



forum.fok.nl/topic/B16129/9/25/het-medium-robbert-van-den-broeke-deel-43.html

frontpage sport games film & tv weblog forum fotoboek chat zoeken dm

Stenny  
Sten



quote:

**SKEPTER 18(4), WINTER 2005**  
Dit nummer is leverbaar vanaf 20 februari

**Robbert: van zorgenkind tot wonderman**  
Het geheim van orbs en lichtbollen  
Hortensiaroof en massawaan  
Pionier in de parapsychologie  
Maatschappelijke kwakzalvers

**Congres: Gaat de Verlichting uit?**  
Broeden op het broeikas-effect  
Complotdenkers in opmars  
Ontslakken in een roestbad  
Staya Erusa: een openbaring  
Een bedrijfskursus HBDI  
David Irving onder arrest  
Inedia: Leven van lucht

U kunt een pdf-file van de inhoudsopgave bekijken.  
Ook op de nieuwspagina staat informatie over de inhoud.

<http://www.skepsis.nl/inhoud184.pdf>

Stenny  
Sten

woensdag 8 februari 2006 @ 15:09:18 #213



quote:

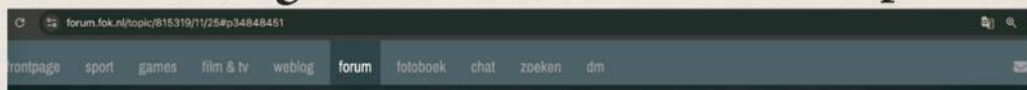
Op woensdag 8 februari 2006 15:07 schreef CarDani het volgende:  
Ontslakken in een roestbad???

Nee bij de les blijven. 😊 Ik moet toch zeggen dat de heertjes niet stil gezeten hebben, dit verdient enig respect. 😊

<http://www.stenoomen.nl>

# fok! forum

Voor nostalgische trolls en kosmische skeptici

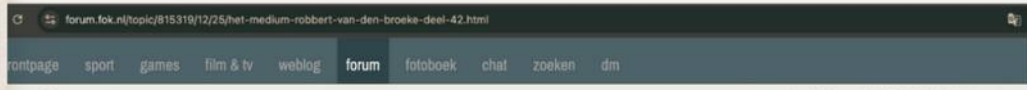


**Stenny**  
Sten

woensdag 8 februari 2006 @ 10:28:42 #273

 Een ding is duidelijk. Robbert gaf zelf aan te willen samenwerken met wetenschappers. Ik ga onmiddellijk Nanninga schrijven of hij een paar wetenschappers kan afvaardigen. 😊

<http://www.stenoomen.nl>



**Stenny**  
Sten

woensdag 8 februari 2006 @ 10:35:39 #276

 quote:

Geachte Jan Willem Nienhuys en Rob Nanninga.

Gisteren heeft Robbert van den Broeke in een interview aangegeven dat hij nog nooit door wetenschappers is benaderd voor onderzoek. Ik meen te mogen stellen dat dit niet klopt.

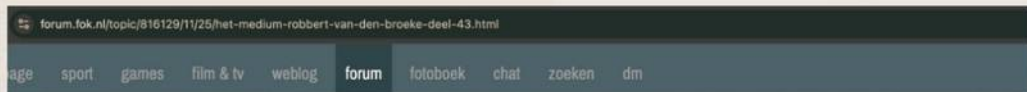
<http://www.omroepbrabant.nl/podcast.aspx>

Anyway, hij heeft aangegeven wel degelijk met wetenschappers te willen samenwerken. Het lijkt mij dat hij jullie nu niet meer kan weigeren. Als hij de pee in jullie heeft 😊, kunnen jullie misschien een paar andere wetenschappers vragen die hij wel wil ontvangen? Het lijkt mij dat jullie toch wel over een netwerk beschikken dat nu misschien aangesproken mag worden?

Vriendelijke groeten,  
Sten Oomen

Verstuurd 😊

<http://www.stenoomen.nl>



**Stenny**  
Sten

woensdag 8 februari 2006 @ 16:24:47

 Joh wat zit er in de lucht, iets heel moois. 😊 (opmerking tussendoor).


<http://www.stenoomen.nl>



# fok! forum

## Voor wie de tijdlijn al lang kwijt is

zondag 26 februari 2006

Parameter  zaterdag 25 februari 2006 @ 23:33



quote:

Op zaterdag 25 februari 2006 23:23 schreef visvogel het volgende:

[..]

Hier Stenny

Volgens mij ben jij nu een Walk In. 😊

Meten is weten, als je weet wat je meet.

Parameter  zondag 26 februari 2006 @ 16:59:00 #67



quote:

Op zondag 26 februari 2006 16:42 schreef Mr\_Integrity het volgende:

Ik vraag me af wat het "grote" nieuws is:


Kan maar aantal dingen zijn:

1. Nu wél een kei en keihard onomkeerbaar bewijs dat Robbert liegt.
2. Nu wél een kei en keihard onomkeerbaar bewijs dat Robbert de waarheid spreekt.
3. Er komt een onderzoek aan (eindelijk 😊)

Bets are open now!

Ik gok op het eerste, maar het lijkt me sterk als het werkelijk zo'n keihard bewijs is dat niemand er meer omheen kan. Zelfs een bekentenis van Robbert zou vermoedelijk niet genoeg zijn, want er zijn in het verleden verscheidene mediums geweest die bekenden dat ze bedrog hadden gepleegd. Maar dan zeiden hun aanhangers vaak dat ze de bekentenis onder druk hadden afgelegd of dat ze onbewust een enkele keer fraudeerden, maar meestal niet.

Meten is weten, als je weet wat je meet.

Stenny  zondag 26 februari 2006 @ 17:01:33 #68



quote:

Op zondag 26 februari 2006 16:59 schreef Parameter het volgende:

[..]

Bets are open now!

Ik gok op het eerste, maar het lijkt me sterk als het werkelijk zo'n keihard bewijs is dat niemand er meer omheen kan. Zelfs een bekentenis van Robbert zou vermoedelijk niet genoeg zijn, want er zijn in het verleden verscheidene mediums geweest die bekenden dat ze bedrog hadden gepleegd. Maar dan zeiden hun aanhangers vaak dat ze de bekentenis onder druk hadden afgelegd of dat ze onbewust een enkele keer fraudeerden, maar meestal niet.

Je kunt wel over een heleboel dingen gokken, bijvoorbeeld dat jij (tamelijk) lang bent en blond haar hebt bijvoorbeeld, het is maar een gok. Baardje of ooit een gehad. 😊

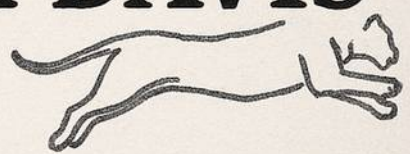
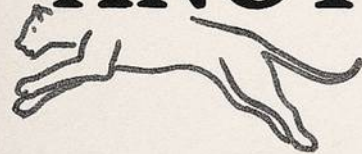
<http://www.stennoemen.nl>



# LION WATCH



ANOTHER DAVIS



The Another Davis Herald 

---

 **MASTER** 

---

Het Eerste Brullen

---



Hij is de eerste van de Inner Crew.

Zijn rustige kracht en waardige blik vormen het fundament waarop de anderen verschijnen. Hij belichaamt de nuchtere waakzaamheid, de stille laag van Rob die alles draagt zonder woorden. Meer dan pluche is hij een baken: het beginpunt van een tijdloos gezelschap.

The Another Davis Herald 

---

 **MASTER** 

---

Tweede  
Het ~~Eerste~~ Brullen

---



Hij is de tweede van de Inner Crew.

Zijn grote ogen peilen eindeloos diep en nemen waar wat voor anderen verborgen blijft. Hij voelt en observeert, maar doet steeds het juiste — met stille zekerheid. Meer dan pluche is hij de innerlijke wijsheid: een kompas dat richting geeft voorbij woorden.





# THE FORKED TIMES

---

## THE C(R)OOK LEDGER

Davis – In de vroege ochtenduren is C(r)ook Love, de berucht leeuw met culinaire én criminele talenten, opnieuw gesignaleerd onder de Silk Oak Tree. Omringd door zijn inner crew werd hij gefotografeerd met een klaverbloempje tussen zijn pootjes – een ogenschijnlijk onschuldig tafereel dat in Universe 7b geldt als een teken van portaalactiviteit.



“Hij kookt met liefde, maar verdwijnt met je bestek”, aldus een anonieme bron uit Farallel Davis.

Volgens kwantumgetuigen zou C(r)ook Love recepten verzamelen die bestaan uit pure emotie – en op mysterieuze wijze verschijnen op andere plekken in tijd en ruimte, inclusief in keukens van overleden grootmoeders.



It's beginning to look a lot like  
Christmas...

# The Multiple Christmas Times



## Scheveningen 2005 Dubbele kerstavond Davis 2015

2005: een likkebaardende smiley voor Rob. 2015: een leeuw met 84 mutsen op kerstavond. 2025: de ontdekking van het verband.

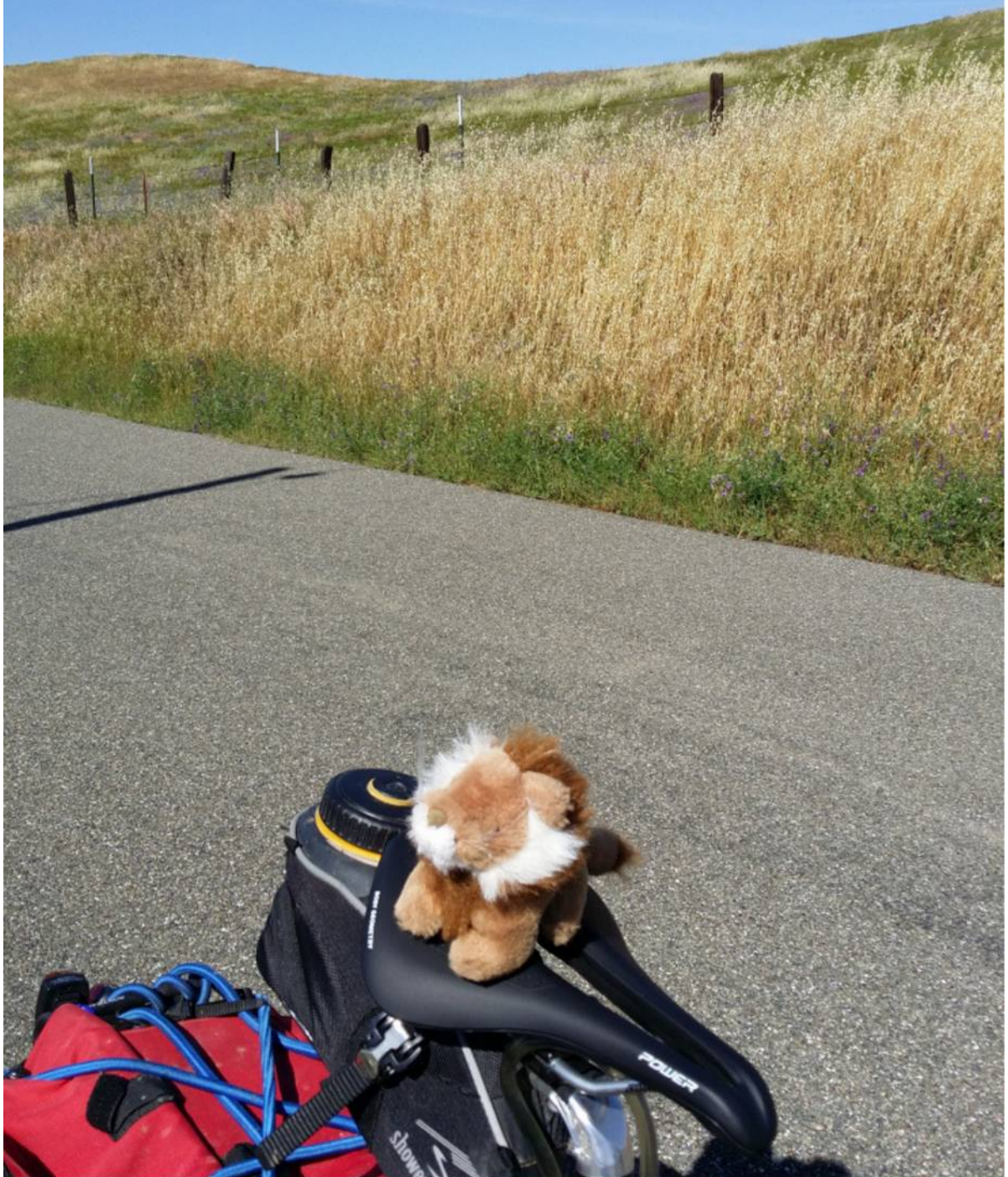
Davis — Op 24 december 2015 viel er een merkwaardig pakket op de stoep van Constantia Oomen: één pluchen leeuw, vergezeld door zeven zakken vol kerstmutsen — in totaal 84. Gratis, ongevraagd en precies op kerstavond.

Precies tien jaar eerder, op 24 december 2005, schreef ze haar woorden aan Rob Nanninga op Fok!forum: "Ja, die Nanninga moet idd billenkoek," met een likkebaardende koffiedrinkersmiley erbij.

En nóg eens tien jaar later, in 2025, viel het kwartje; dezelfde datum, verbonden door dezelfde ondeugende knipoog van het multiversum.



**It's Vacaville**



# LEAP OF FAITH

---

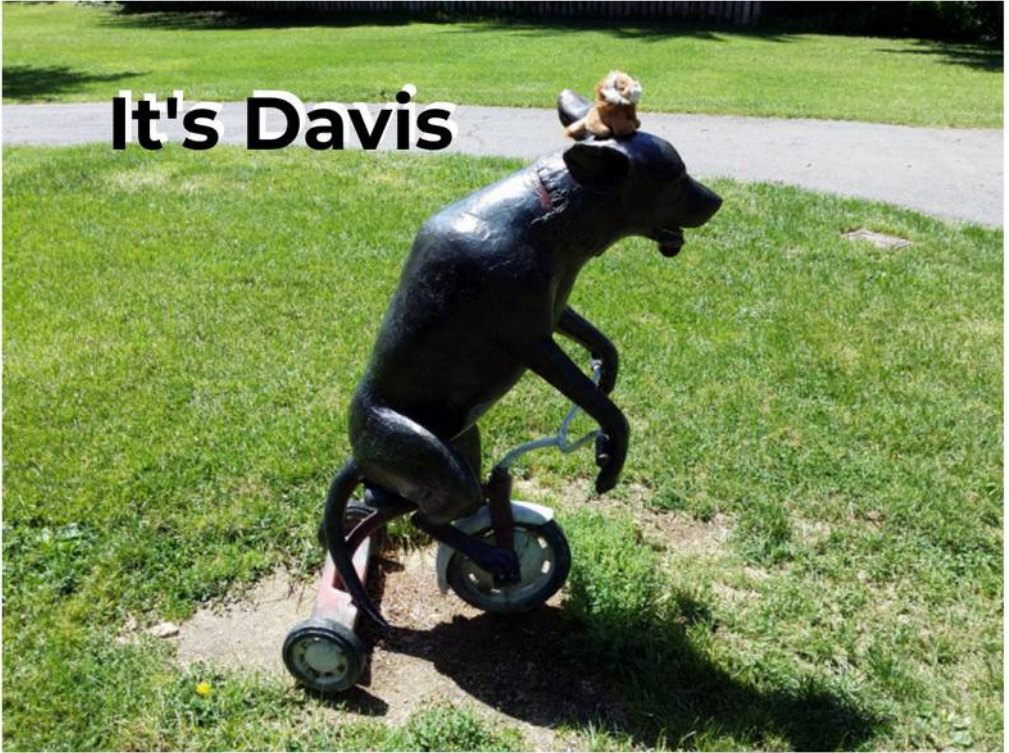


## SPRONG VAN VERTROUWEN

Kwantsprongen – een domein waarin leeuwen halverwege hun sprong zomaar in een ander universum kunnen belanden. Hun poten verlaten misschien de ene werkelijkheid, maar ze zijn onderweg om in een andere te landen, waar misschien het roze nét een tint dieper is.

Wanneer men wordt geconfronteerd met de theorie van kwantsprongen, gekoppeld aan het idee van het multiversum, zou men een 'sprong van vertrouwen' kunnen vergelijken met een leeuw die de mogelijke onbekenden grijpt van het springen tussen kwantumtakken. In deze conceptuele verschuiving symboliseert zo'n sprong de moed om mogelijkheden te omarmen die het directe waarnemingsvermogen overstijgen – in het vertrouwen dat er alternatieve uitkomsten bestaan, verspreid over het multiversum.

**It's Davis**



*Winter  
s  
is  
coming*



*Whiskers  
is  
coming*



**Winters, California**

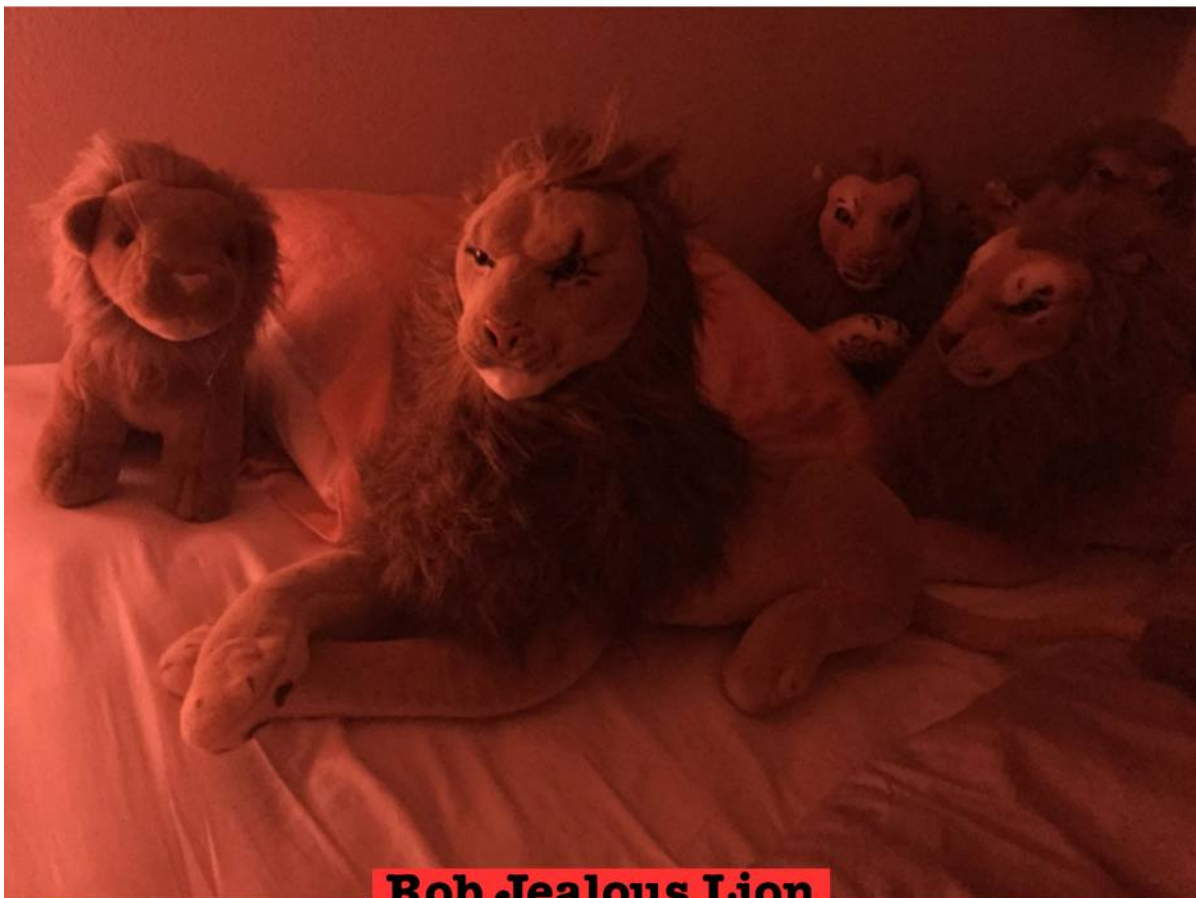


**Hello, is it me  
you're looking for?**



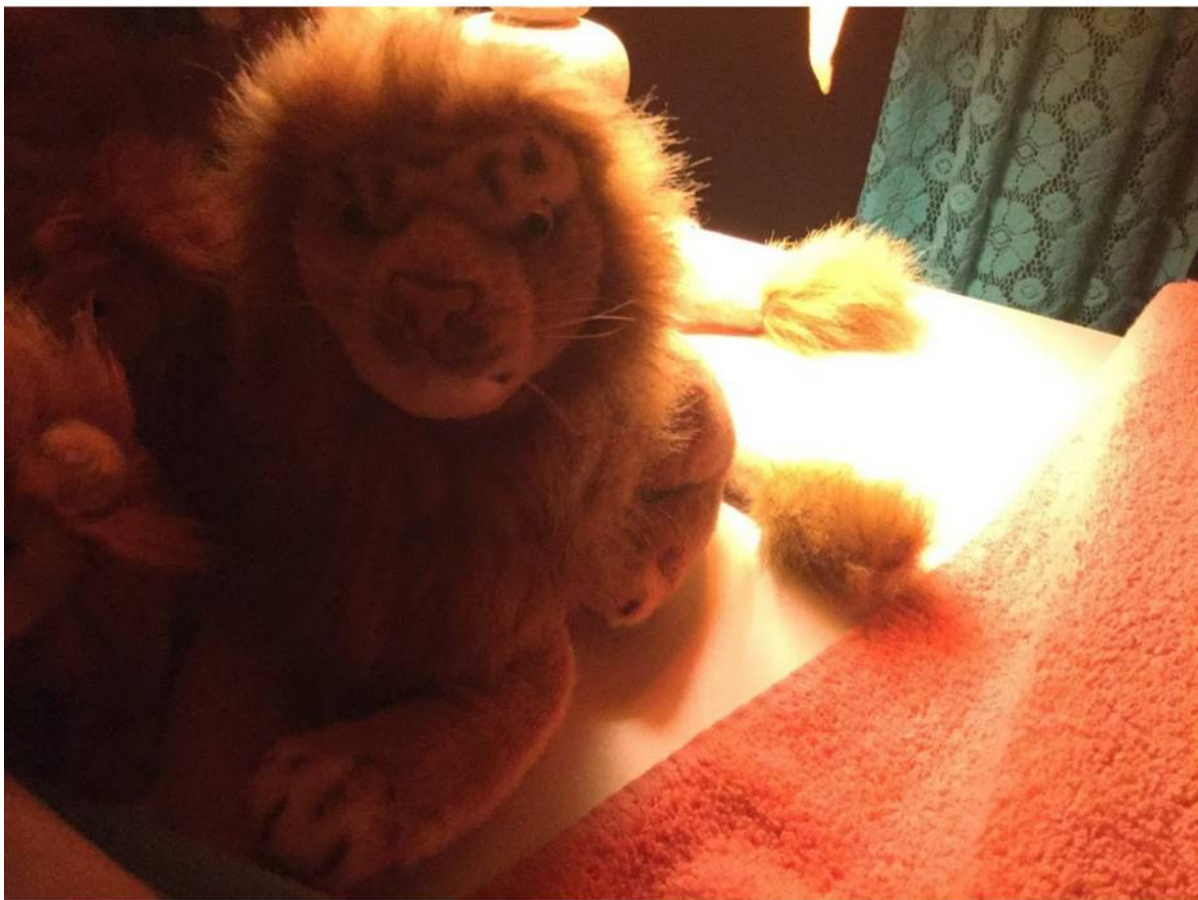
**De begin Inner Crew**

**... AND ME?**



**Rob Jealous Lion**

**Maar IK ben  
JOUW SPECIALE  
LEEUEW, TOCH?**



**Een van de kleine Inner Crew Rob Leeuwen**

**IMAGINE ALL  
THE PEOPLE...**

**- JOHN LENNON**



**ALL THE LIONS..**

**- Peace Bor**





# HET STATIEBLAD

*In het Begin van de Streng*



# The Davis Tribute

---

*Multiverse Editie*

---

## FOTO VAN DE DAG



## Leeuwenkern beraadslaagt

Rob Robust Lion fluistert iets in Master I's oor.

'Ze schrijft over ons, maar wij schrijven óók  
aan haar verhaal.'

Master I knikt. "Een quantum *cuddle loop*, dus?"

"Exact," antwoordt Rob. 'En deze  
vergadering is pas het begin.'

---






**SEMPER  
FIDELIS**

Rob Lion Young



# THE DAVIS OBSERVER



 De eerste drie inner crew Rob   
& Whiskers  
leeuwen, op post in de tuin. Davis,  
het beginpunt van veel. Ze zijn van  
pluche, maar deze drie voelen alles.  
De Rob-leeuwen onder de Silk Oak. 





**JEALOUS**



**PEACE BOR**

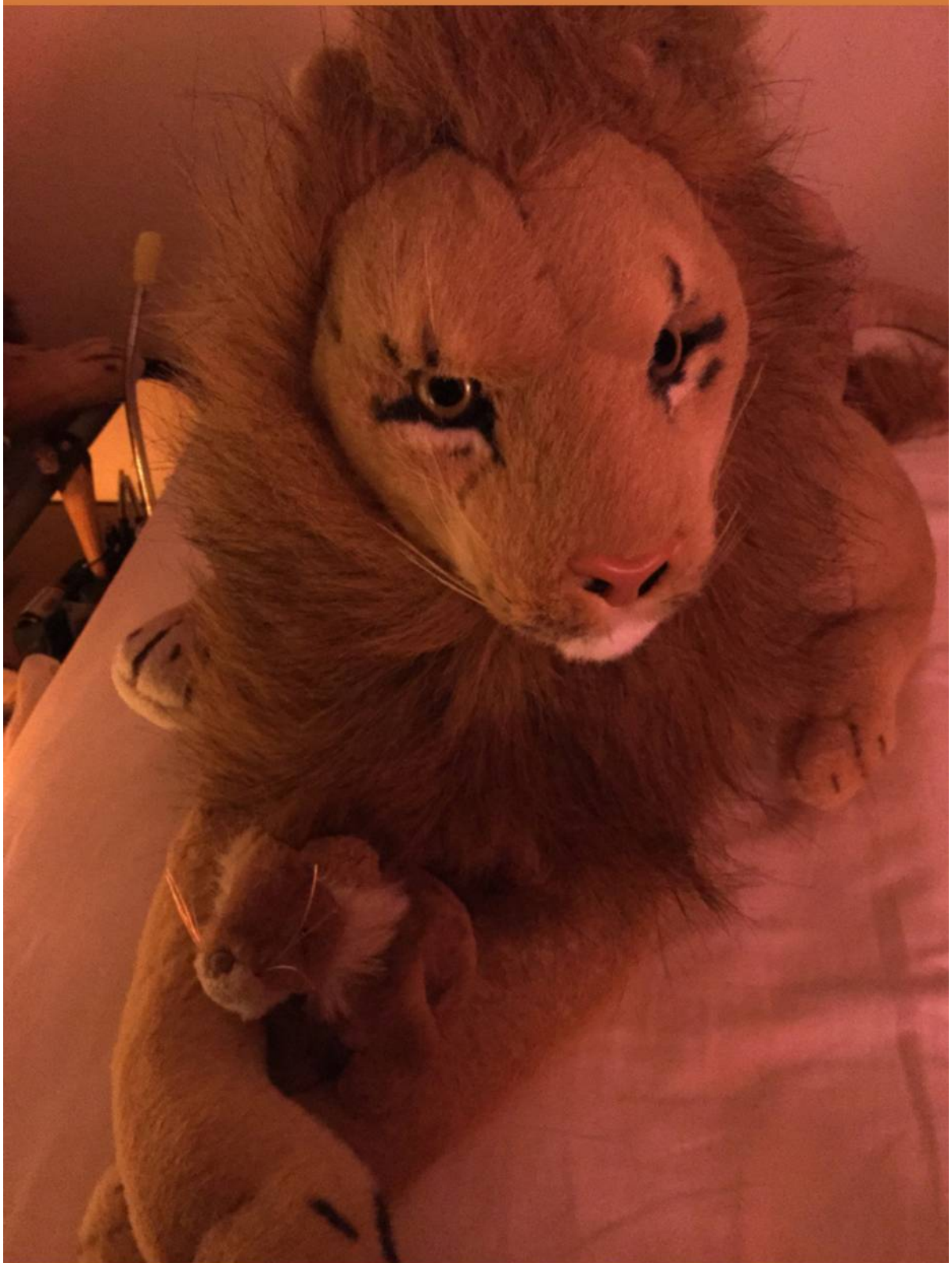
# THE QUAD



**Young**



**Robust**





# ROARING STONES

---



Most Male & Rockstar







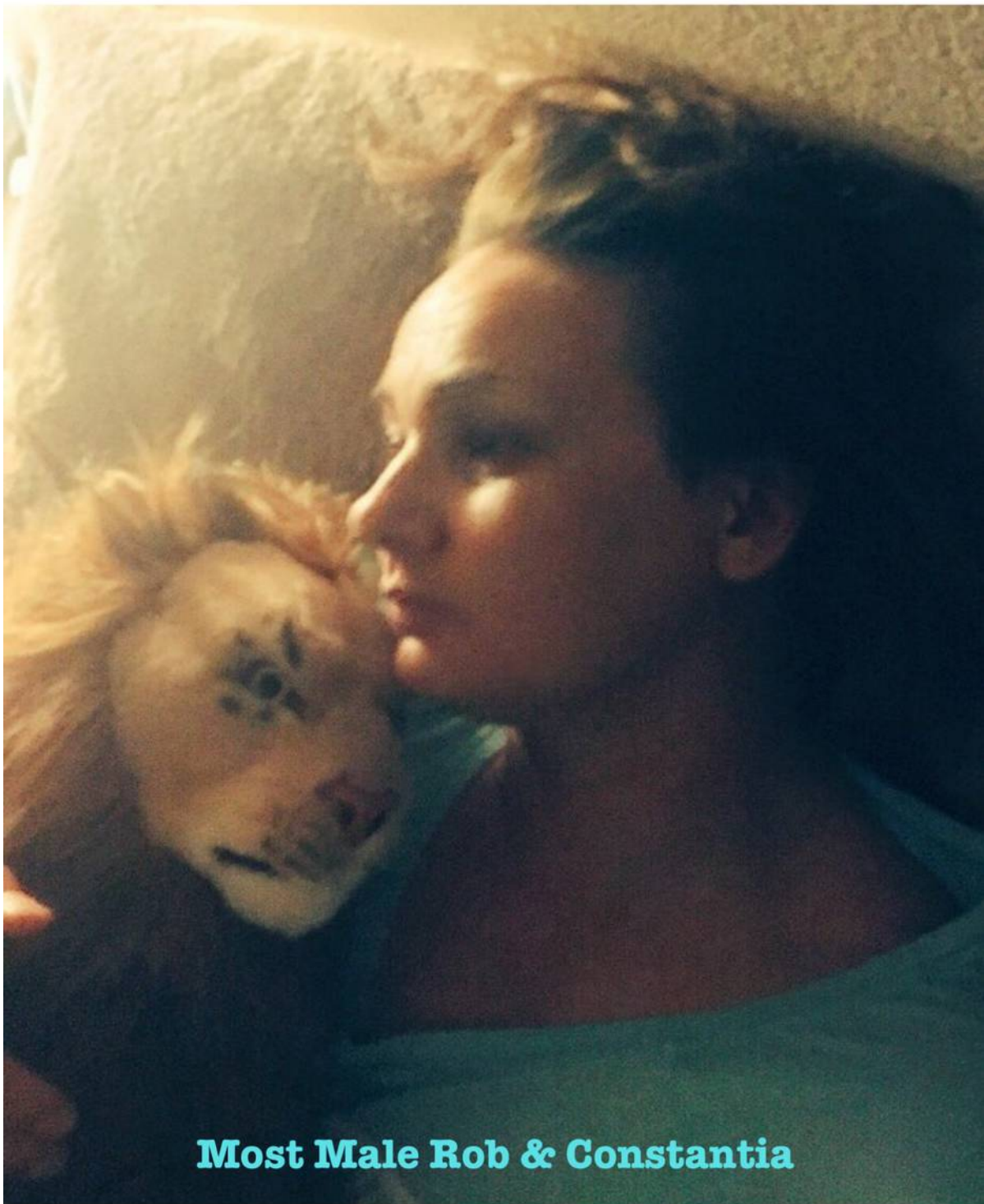
# ROARING STONES

---

## DE GEBOORTE VAN EEN ROCKSTAR



Rockstar Rob draagt de allure van een zanger. Zijn bescheiden en innemende lachje daarbij is daarom extra opvallend.



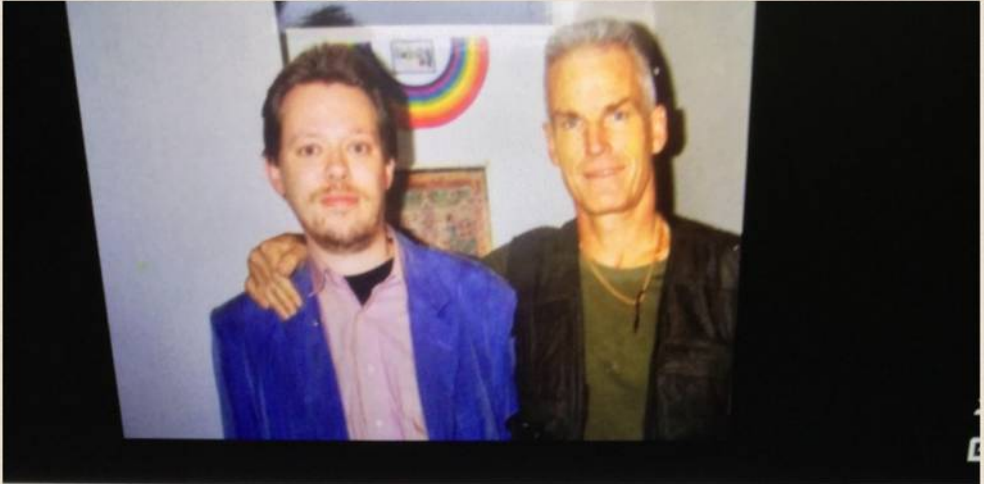
**Most Male Rob & Constantia**




**ROCKSTAR'S SMILE**

---

# Signalen en symbolen

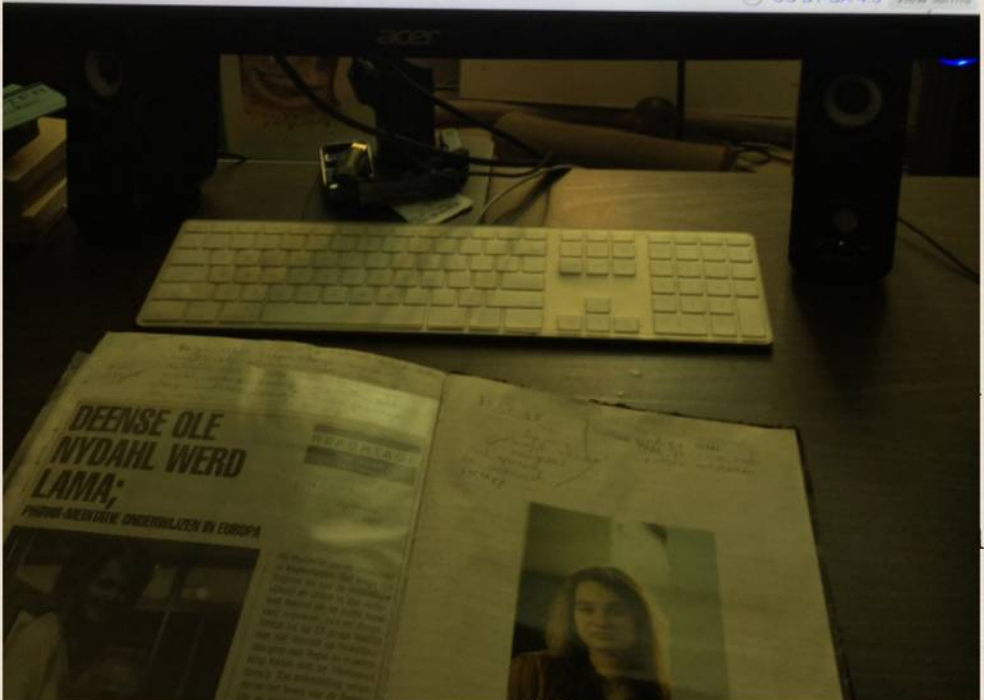


inga met lama ole nydahl-1480405423

 [More details](#)

lennekam - wikiportret.nl

 CC BY-SA 4.0 [view terms](#)





THE SURPRISINGLY INTERNATIONAL NEWSPAPER OF RECORD

# DAVIS GLOBAL

---

Davis, Calif.

Christmas Always

FIVE DAVIS

---

## KERSTMUTSEN DUIKEN OP IN VERSCHILLENDE DAVISSEN

De feestelijke mutsen zijn opgedoken in meerdere Davis-multiversa, met een opvallende neiging tot statige rechttopheid — uiterlijk én intentie tegelijk



# DAVIS GLOBAL WEEKEND

CHRISTMAS ALWAYS

## Rob's Multiverse Role-Playing: Is He Really Santa Claus? Or...



# LEEUWENHARTEN



VOORBIJ ELKE LINEAIRE TIJD

---

---

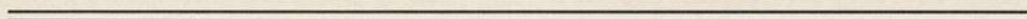
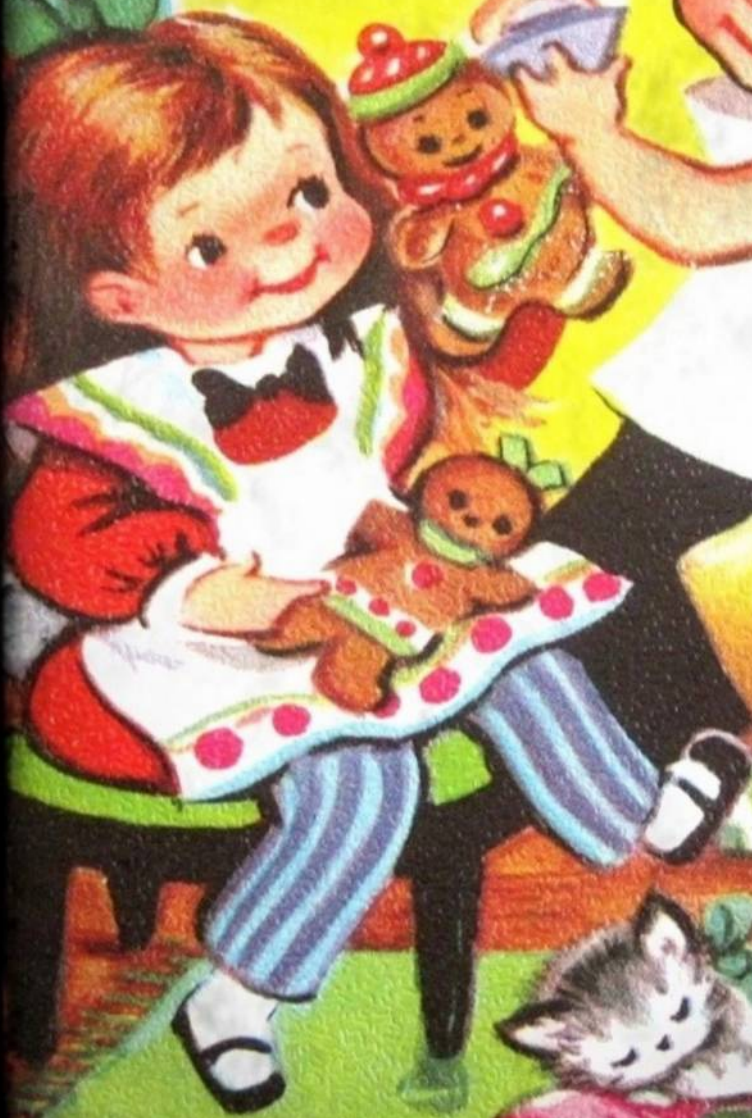






PHOTO EDITED BY  
USING  
**CONSTANTIA**  
✦ SORA ✦  
CANVA PRO  
AND MORE

**Dimensionale  
specialiteit van  
vandaag:  
speculaaspoppen  
met  
verstrengeling**



April 12, 2010

# HONDENDATES EN SYNCHRONICITEIT

Ook op 12 april 2010 speelden Rob en Constantia allebei in een app waarin je honden kon trainen, aankleden en laten daten. Rob had een vrouwtjeshond met de naam Nastasia, Constantia twee mannetjes met de namen Boone en Piper. Het was Robs suggestie geweest om de app te installeren, en Constantia had er veel lol aan.

De doggiedates verliepen meestal niet erg vlot, omdat Rob het spel ook samen met zijn vriendin speelde. Soms gebruikte Constantia dan een toverspray, en dan ging het toch even goed tussen Nastasia en Boone. Robs Nastasia was een golden retriever, Constantia had gekozen voor een Jack Russell met de naam Boone. Later kwam daar nog Piper bij.

Op een dag vond Constantia, in een moment van synchroniciteit, een real-life foto op internet met precies deze twee hondenrassen, ook nog in het uiterlijk en een pose die sterk leek op hun verschijning in de app. Rob stuurde Constantia bovendien op 3 april 2010 een plaatje van een van de honden die hij in de app 'Kaleidoscope X' had bewerkt – en ja, ook daar, in 2010, al een vooruitschaduw van het 'Another Davis' multiversum. Daarnaast stuurde hij nog twee andere 'Kaleidoscope X' plaatjes (rechts).



Male Jack Russel and Female Labrador Nastasia



# PROFETIE

**Betreft:** Bijbelprofetie

**Von:** Rob Nanninga r.nanninga@wxs.nl

**Aan:** Sten

**Datum:** Sa, Jan 1, 2011, 3.24 PM

# PROFETIE

**Ook een gelukkig nieuwjaar. Jouw naam blijkt in de bijbel gecodeerd te staan!**



# FULL ORBIT



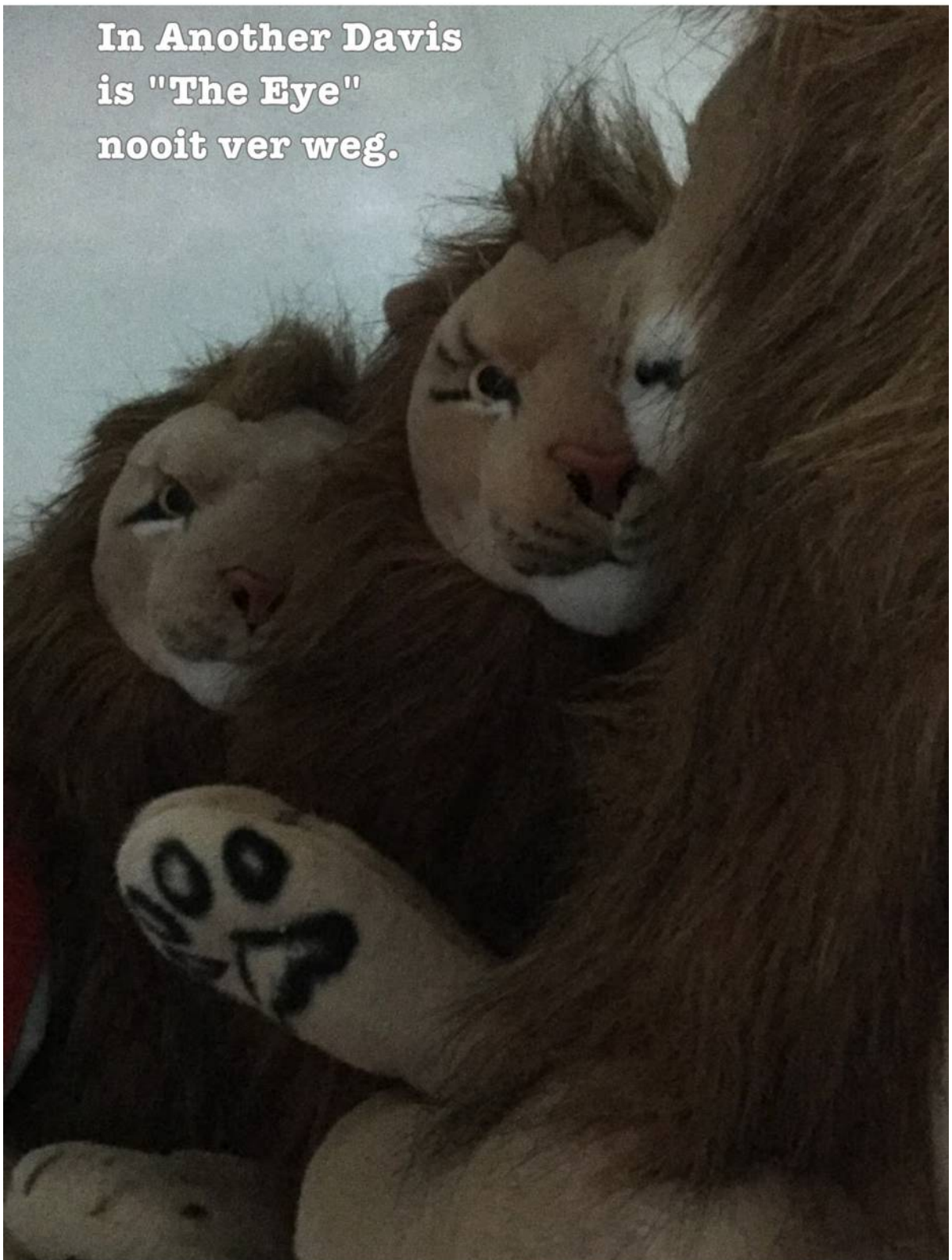
## Rob Full Lion

Niet zomaar een leeuw.  
Dit is Full — belichaamd evenwicht



**Rob Hungry Lion aka  
"The Eye". Hij hoeft niets  
om te toveren. Alles is al  
veranderd als hij kijkt.**

In Another Davis  
is "The Eye"  
nooit ver weg.



# Het Magische Dagblad



Uit de vele werelden verschijnt Rob Magician Lion. Zijn blik weeft dimensies samen, alsof tijd oplost in betovering, Elke sprankeling in zijn ogen roept magie tevoorschijn.

Hij is de leeuw die het multiversum openvouwt.







Hungry vervaagt - alsof hij zich  
net tussen werelden beweegt.



Hungry Lion:  
Zacht, wazig, vol -  
zijn manen  
schitteren, zijn  
honger zindert.



**Rob Hungry:  
Suikerstroopleeuwenmanen  
in een multiverseel veld**



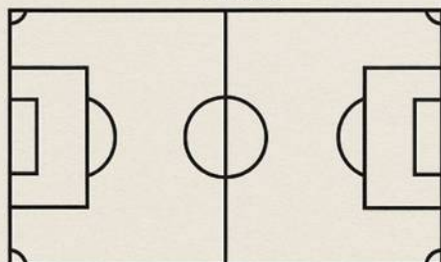
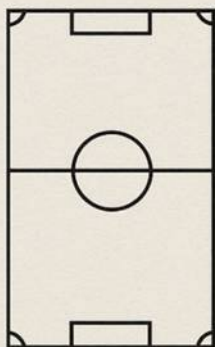
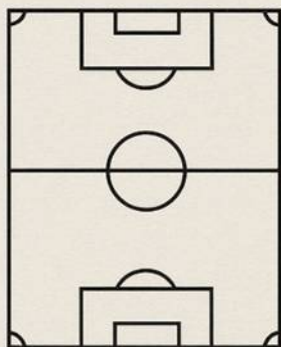
**Rob Treasure Lion:  
Zonder woorden maakt  
hij duidelijk: dit is  
waardevol. Kom niet  
dichterbij zonder reden.**

# Sport

---

## MULTIVERSUMLEEUWEN

### IN ACTIE



- DOELMAN (1)
- 1. PEACE BOR
- VERDEDIGERS (4-7)
- 4. ROCKSTAR
- 5. TRAVELER
- 6. TREASURE
- 7. ROBUST
- 🎯 MIDDENVELDERS (8-11)
- 8. FULL
- 9. YOUNG
- 10. JEALOUS
- 11. MAGICIAN
- ⚽ AANVALLERS (2-3)
- 2. HUNGRY
- 3. MOST MALE
- 🏠 RESERVE (1)
- FIERCE

---

## ALLES OM FUR TE SPELEN

Het lijkt uit te lopen op een staart van het onverwachte!

# Sport

2023

## Multiversumleeuwen scoren groots

Het elftal leeuwen van Another Davis bewijst uit echte topklassewinnaars te bestaan!



# ANOTHER TIMES REGULAR

2021

Davis

## ROB TRAVELER LION ARRIVEERT UIT ONBEKEND KWADRANT



Vanochtend vroeg arriveerde Rob Traveler Lion in Davis — per doos, maar met een blik die suggereert dat hij een lange reis achter de rug heeft. Lokale ingewijden beschouwen zijn aanwezigheid als een belangrijke verschuiving in de zachte-macht-dynamiek van het huishoudelijke multiversum. Men vermoedt dat hij afkomstig is uit een parallelle tijdlijn. De leeuw nam onmiddellijk zijn plaats in tussen de dekens van het Another Davis-huis. “Dit voelt als een kantelpunt”, zei een pluizige bron, een zachte buffelachtige bron. “De aankomst van Rob Traveler Lion zou wel eens het begin kunnen zijn van een nieuwe fase van intensivering...”





# THE ORB

Let The Good Times Roll November 2023

## SURPRISE ORB!



Demiscus, datumlijn — Het lijkt erop dat het multiversum een retrocadeautje heeft bezorgd aan Constantia's Inner Crew! Een onverwachte pluchen leeuw verscheen in haar brievenbus in november, keurig verpakt in een constructie van grijs tape — een knipoog naar Kosmische Fenomenen? Vanuit China GEPLANEet, kwam de ORB (een anagram of je-weet-wel-wie) wonderbaarlijk onaangetast aan. Zou Universele Symboliek zelfs tijdperken kunnen overstijgen, of zijn ORBen gewoon heel goed in RObben op tijd?

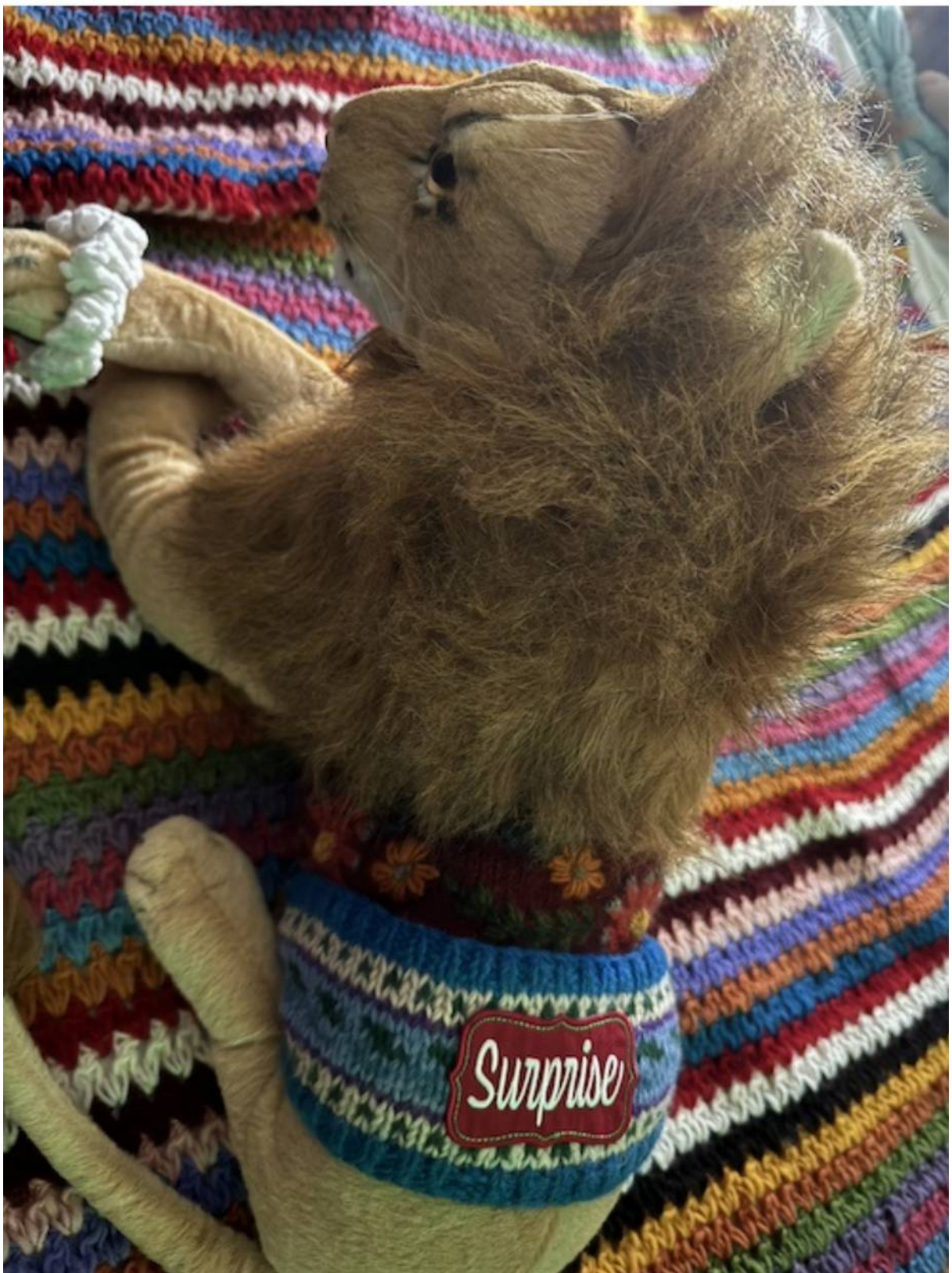
## SURPRISE ORB!

Dateline Demiscus — It looks like the multiverse has delivered a throwback gift to Constantia's Inner Crew! A surprise plush lion appeared in her November mailbox, neatly wrapped in an construction of gray tape — a nod to Cosmic Phenomena? PLANETed firmly from China, the ORB (an anagram or you-know-who) arrived miraculously unscathed. Would Universal Symbolism even cross eras, or are ORBs just good at time RObling?













---

# POWER FROM ANOTHER DAVIS

---

Dec. 2024

## **Rob 'Chief Powerhouse' treedt toe tot de Inner Crew**





# ANOTHER TIMES REGULAR

December



## Fierce verdient zijn strepen



Hoewel hij nog jong is in dagen en klein van stuk, duurde het niet lang voordat Fierce zijn plaats in de inner crew had verdiend.

Met vastberadenheid, lef en moed heeft Fierce laten zien dat het innerlijk uiteindelijk belangrijker is dan wat dan ook.

A close-up photograph of a lion's face, showing its eye and fur. The lion is looking slightly to the left. The background is blurred, showing some green and yellow foliage. A yellow text box is overlaid on the right side of the image.

"Ik zie je als het moet  
vanuit de andere kant van  
het universum en ook met  
mijn ogen dicht" –  
Constantia Oomen in een  
email naar Rob Nanninga,  
Jan 29, 2013, 10:10 PM

YOU MAKE ME HAPPY

# ANOTHER DAVIS FULL TIMES

The Year 2025



## Een soort magisch-pluchen leeuwen van Davis

De meest schitterende knuffelleeuwen zijn opgedoken in Davis. welke mystieke band verbindt elke leeuw met naam aan de anderen, en waarom stralen zij zo'n warme behaaglijkheid uit, vermengd met magie en verrukking? Misschien vormt de knusse rij leeuwen een zacht amulet van vriendschap tussen de inwoners van Davis en een zekere Rob Nanninga, die afkomstig is van de sterren - of misschien uit een ietwat parallel universum.



# THE FOLK MULTIVERSE

ANOTHER DAVIS

## Droom, tekening en folkband vallen samen

*Another Davis* – Op 28 januari 2022 ontving Constantia een bijzonder bericht van een vrouw die zich via social media meldde onder de naam Sophie. Ze vertelde dat Rob Nanninga jaren eerder in een droom aan haar was verschenen: kalm, leunend in een deuropening, met een bruine coltrui en een onderzoekende blik. Ze kende Rob alleen via Skepsis en de blogschrijfster, maar zijn woorden “Ik blijf hier staan” gaven haar een onverwacht gevoel van veiligheid – in contrast met haar verleden vol wantrouwen en trauma.

Sophie maakte een eerste schets van de droomscène, maar schakelde later haar jeugdvriendin Je. in. De uiteindelijke tekening werd vervolgens gemaakt door Je.’s zus M., die pas achteraf een bijzondere link bleek te hebben: zij is zangeres van de internationaal succesvolle folkband C..



De combinatie van droom, illustratie en muzikale achtergrond werd door Constantia gezien als een kosmische meesterzet – een multiversale bevestiging van Robs blijvende nabijheid en hun verbondenheid over de grenzen van tijd en leven heen.



# ANOTHER DAVIS HIGH SOCIETY

---



## De \$290 Leeuw met Omwegen

*Another Davis* - Sommige aanwinsten in het leven laten zich niet zomaar grijpen. Deze pluche aristocraat werd op eBay aangeboden voor een stevig bedrag - niet extreem, maar toch hoog genoeg om even te aarzelen. Constantia zag de leeuw, voelde onmiddellijk de grandeur, maar twijfelde nét iets te lang. En toen sloeg een andere koper toe.

Wat volgde was een staaltje diplomatiek handelen van het hogere soort. Via de verkoper werd met omzichtigheid contact gelegd met de nieuwe eigenaar - met de hoopvolle vraag of hij zijn recent verworven leeuw alsnog wilde afstaan. Tot verwondering van alle betrokkenen stemde de koper in. Maar de omweg via Canada, verzendkosten en bijkomende regelingen brachten het totaal op zo'n \$290.

De leeuw - statig, onverschrokken en met duidelijke Davis-allure - begon vervolgens zijn reis. Via mens tot mens, een interversaal doorgeefluik van pluche, bereikte hij uiteindelijk zijn ware bestemming.

# hugs + kisses

HALLO ROB.

DANK JE WEL! IK BEN ER ZEER BLIJ MEE EN HEB JE CD'S EN TOEBEHOREN METEEN OP MIJN HARDE SCHIJF GEZET! ALS IK DOOR HET DAK VAN DE KOSMOS STUITER DOOR HET "ALLEMAAL ACHTER ELKAAR TE BELUISTEREN" ZAL IK TRACHTEN JE DAARVAN OP DE HOOGTE TE STELLEN. EEN WELGEMEENDE DIKKE KUS VOOR DEZE LIEVE POSTZENDING!

X

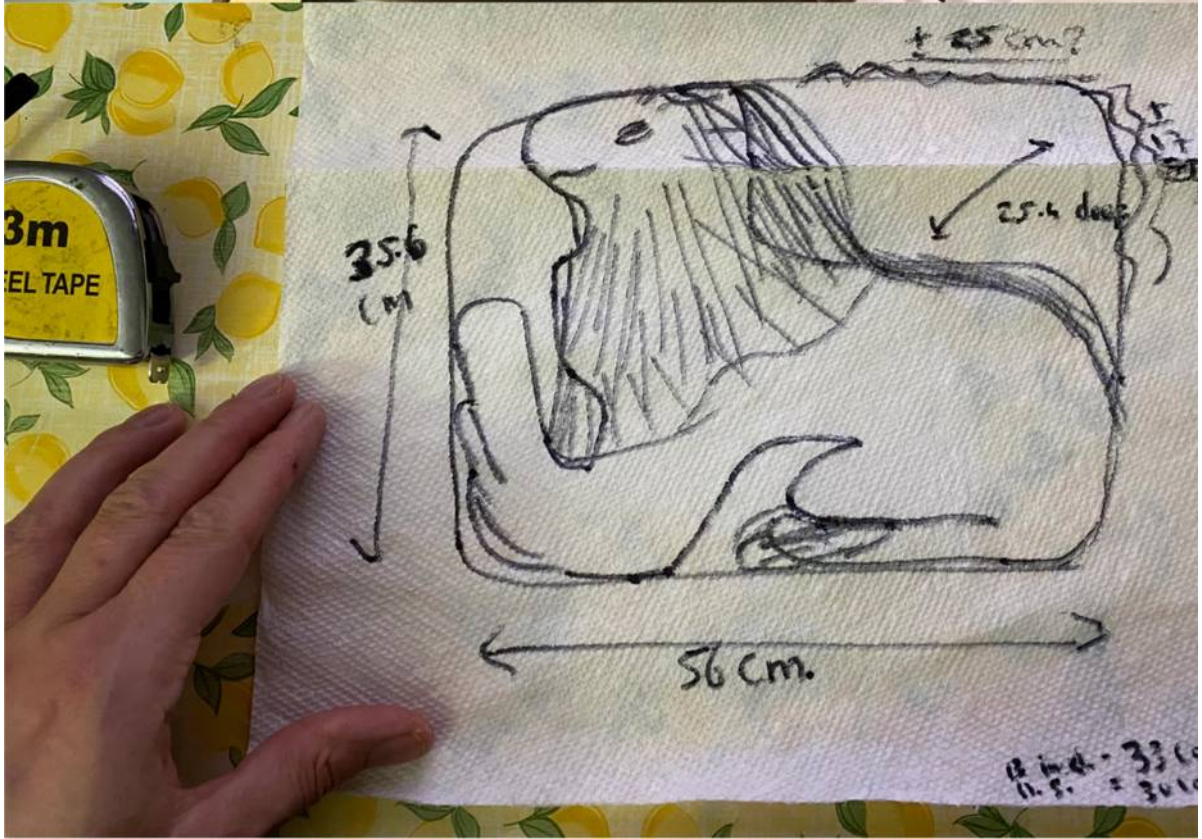
CONSTANTIA

*Magie is meetbaar. Rob Nanninga*











westerkade 20



weststraat 20





*Magie is meetbaar. Rob Nanninga*



De oorsprong van onze westerse astrologie ligt bij de Babyloniërs, een zeer bijgelovig volk dat overal voortekenen meende te zien. Op oude kleitabletten kunnen we intrigerende voorspellingen lezen, zoals: 'Als een witte hond tegen iemand aan plast zal armoede hem treffen.' Ook aan de verschijning van hemellichamen werd betekenis toegekend. Op een kleitablet van 2470 v.Chr. stond bijvoorbeeld in spijkerschrift te lezen: 'Als de maan op de eerste nacht van de maand zichtbaar is, zal er vrede heersen in het land.'

Rob Nanninga



Magie is meetbaar.  
Rob Nanninga






*Een westerling die  
zichzelf als een  
dominerende Leeuw  
beschouwt, blijkt naar  
Indiase opvatting dus  
in wezen een schuchtere  
Kreeft te zijn.*

*Rob Nanninga*



Als uittredingservaringen met elkaar of met verifieerbare feiten overeenstemmen, kan dat evengoed wijzen op telepathie of helderziendheid.

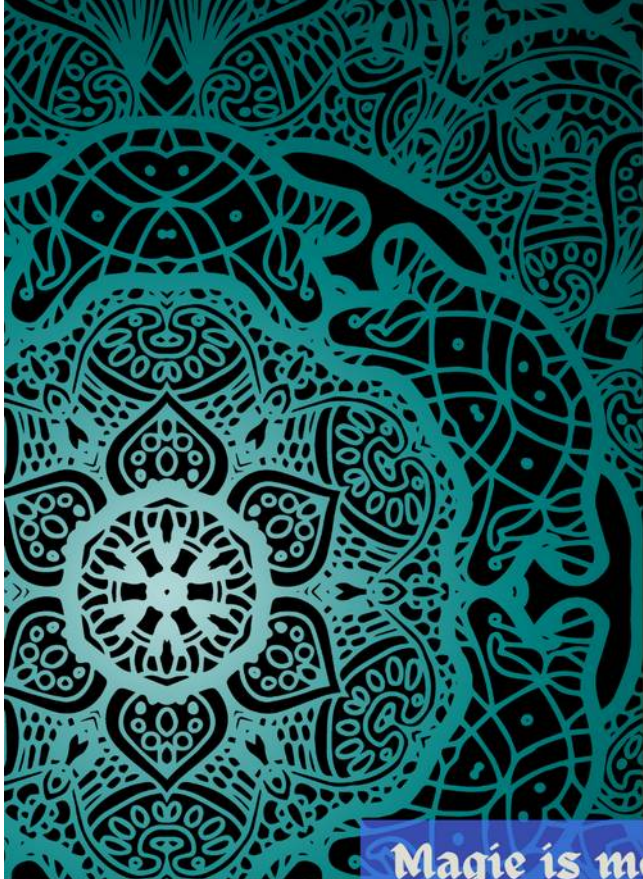
Rob Nanninga

A night sky with a green-tinted Milky Way galaxy and a dark silhouette of a forest at the bottom.

Een probleem dat vrijwel alle astrologen negeren betreft het lot van de mensen die binnen de Noordpoolcirkel zijn geboren. Zij kunnen het daar niet alleen venijnig koud hebben, het is ook onmogelijk om hun geboortehoroscoop te trekken, omdat bepaalde sterrenbeelden er nooit boven de horizon komen. Zo bevindt de Russische havenstad Moermansk zich in een soort astrologisch niemandland. Misschien wonen daar de mensen die waarlijk vrij zijn, omdat ze zich hebben onttrokken aan de kosmische invloeden. Of zijn ze psychisch misvormd?

Rob Nanninga





Magie is meetbaar.  
Rob Nanninga



Iedereen kan vuur trotseren, maar niet voor onbeperkte tijd. Je kunt je vinger door een kaarsvlam halen, maar het is niet verstandig om hem er enkele seconden in te houden. Een brandende sigaret kun je wel een aantal seconden tussen duim en wijsvinger aan beide uiteinden vasthouden zonder dat er blaren ontstaan. Ook een gloeiende kool uit de barbecue kan zonder bezwaar even tegen de voetzool worden gedrukt.

Rob Nanninga



## HERHAALBARE EXPERIMENTEN

VOORDAT IK WIST DAT ER SCHEIKUNDIGE FORMULES BESTONDEN, KREEG IK OP MIJN VERJAARDAG EEN SCHEIKUNDEDOOS CADEAU. DAARIN ZAT EEN GROOT AANTAL REAGEERBUISJES MET STOFFEN WAARVAN IK NOOIT EERDER HAD GEHOORD. SOMMIGE HADDEN MOOIE KLEUREN, MAAR DE MEESTE WAREN GEWOON WIT. OP HET EERSTE GEZICHT LEKEN AL DEZE WITTE STOFFEN MIJ NIET ZO INTERESSANT. ALLEEN HUN VERSCHILLENDE NAMEN WEKTE MIJ NIEUWSGIERIGHEID OP. VERSCHILDEN ZE WERKELIJK VAN ELKAAR? IN DE HANDLEIDING STONDEN NAUWKEURIGE INSTRUCTIES VOOR EEN GROOT AANTAL PROEVEN DIE MET BEHULP VAN DE BESCHIKBARE INGREDIËNTEN KONDE WORDEN UITGEVOERD. BIJ EEN VAN DEZE PROEVEN MOEST DE JONGE ONDERZOEKER EEN SCHEPJE WITTE KRISTALLEN IN WATER OPLOSSEN EN DAAR VERVOLGENS EEN ANDER WIT GOEDJE AAN TOEVOEGEN. EVEN SCHUDDEN, EN PLOTSELING WAS ER EEN WONDER GEBEURD: HET WATER KLEURDE PRACHTIG BLAUW!

HET RESULTAAT VAN DEZE PROEF VERRASTE MIJ ZEER. IK HAD HET NIET VOOR MOGELIJK GEHOUDEN DAT TWEE WITTE STOFFEN SAMEN EEN BLAUWE KLEUR KUNNEN OPLEVEREN. MET MIJN VERFDOOS HAD IK NOOIT ZULKE RARE DINGEN BELEEFD. IK HERHAALDE DE PROEF VERSCHIEDENE MALEN EN VERKREEG TELKENS HETZELFDE RESULTAAT. KENNELIJK HAD IK NIET TE MAKEN MET EEN EENMALIG WONDER, MAAR MET EEN SOORT WET. IK GOOIDE OP GOED GELUK ANDERE STOFFEN BIJ ELKAAR, MAAR DAARBIJ GEBEURDE ZELDEN IETS BIJZONDERS. DE PROEVEN DIE EEN VERRASSEND RESULTAAT OPLEVERDEN, WAREN VRIJWEL ALLEMAAL AL IN DE HANDLEIDING BESCHREVEN. IK VOERDE ALLE PROEVEN UIT EN LIET DE MEEST SPECTACULAIRE LATER AAN MIJN VRIENDJES ZIEN. OOK ZIJ WAREN ENTHOUSIAST EN VROEGEN OP HUN VERJAARDAG EEN SCHEIKUNDEDOOS CADEAU. (MAAR HELAAS WAREN DE MEESTE MOEDERS NIET ZO TOLERANT ALS DE MIJNE; ZIJ WILDEN GEEN ROMMEL IN DE KEUKEN HEBBEN.)

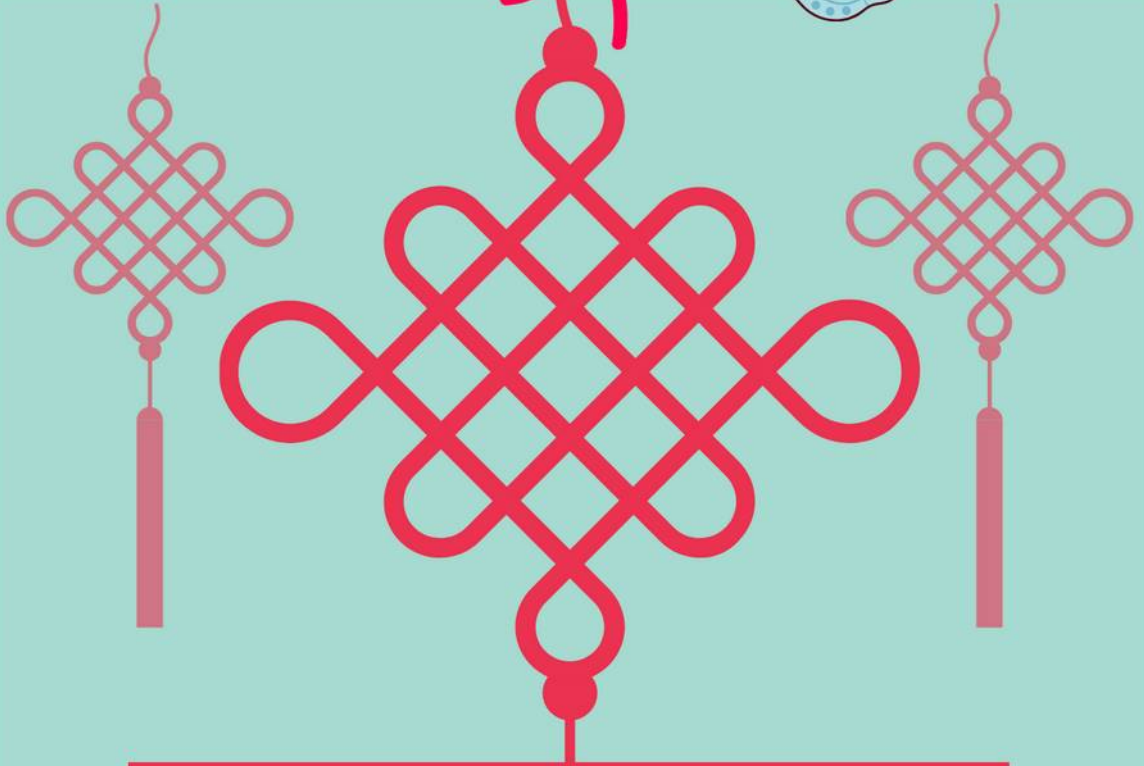
Magie is meetbaar.  
Rob Nanninga



**IK BEN GESPECIALISEERD IN ALLE SOORTEN FOLK  
(LIEFST DE MEER ONGEWONE):**

ACID FOLK, PSYCHEDELIC FOLK, WYRD FOLK, FREE FOLK, NEO-FOLK, PROGRESSIVE FOLK, FOLK ROCK, GOTHIC FOLK, MIDDELEEUWSE FOLK, BAROKFOLK, ETHNIC FOLK, PAGAN FOLK, SINGER/SONGWRITER FOLK, GALLICISCHE FOLK, BRETONSE FOLK, ET CETERA  
- ROB NANNINGA





**...OP HET KRANKZINNIGE IDEE KWAM  
OM EEN KROONLUCHTER AAN EEN  
VORK TE HANGEN. DE DEUGDELIJKHEID  
VAN DE VORK KON TOCH WEL OP EEN  
EENVOUDIGER MANIER WORDEN  
VASTGESTELD?**

**ROB NANNINGA**



**MISSCHIEN IS PSI  
VERGELIJKBAAR MET  
CREATIVITEIT OF MET  
LIEFDE OP EERSTE  
GEZICHT, FENOMENEN DIE  
EVENEENS MOEILIK OP  
COMMANDO IN EEN  
LABORATORIUM KUNNEN  
WORDEN  
GEDEMONSTREERD.**

**ROB NANNINGA**

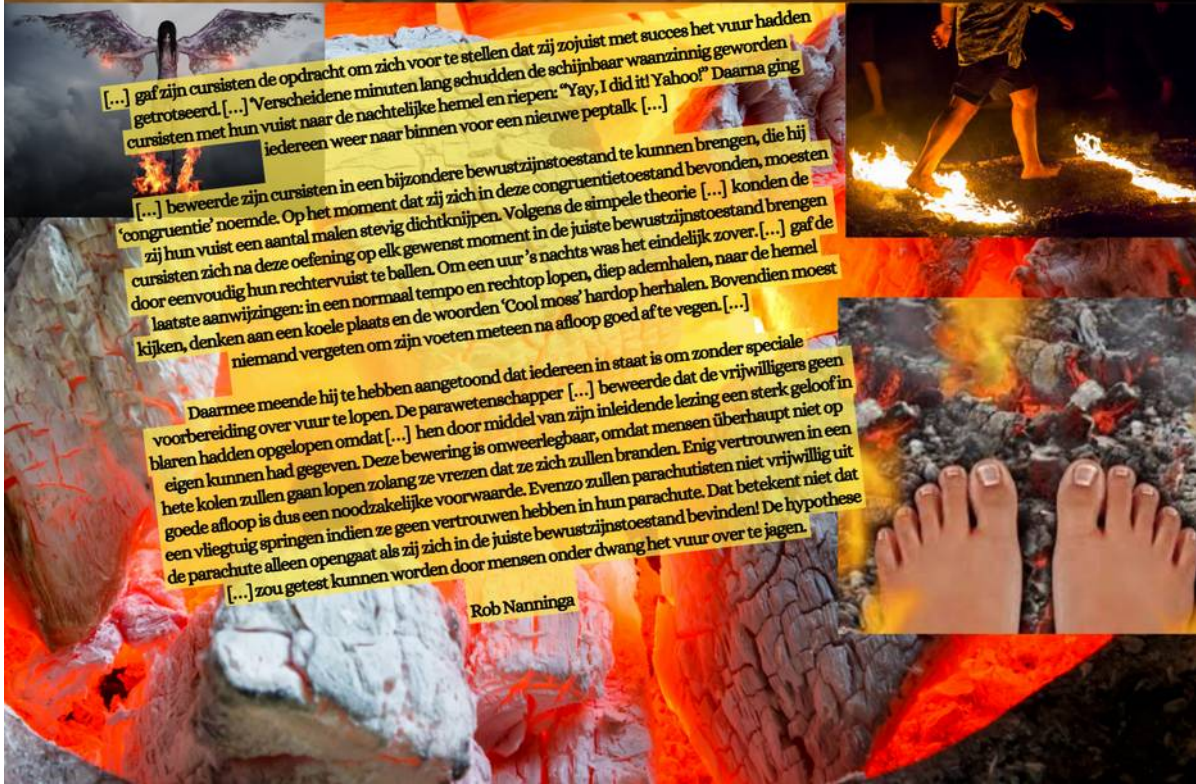


Via een oproep voor de tv zou je een aardige collectie sterke verhalen kunnen verzamelen. Daarbij is het te verwachten dat de sterkste verhalen dikwijls lang geleden zijn gebeurd, want hoe vaker iemand een verhaal heeft verteld, des te overtuigender wordt het gebracht. Elementen die afbreuk doen aan de kracht van het verhaal worden geleidelijk aan weggelaten, terwijl ondersteunende elementen ongemerkt worden toegevoegd. Wie zijn verhaal na vele jaren voor de zoveelste maal vertelt, weet meestal zelf niet meer wat er werkelijk gebeurde.

Rob Nanninga



Op 18-4-2011 15:13, Rob Nanninga schreef:  
<http://www.filesonic.com/file/722420271/034>  
\_\_ Fleet\_Foxes \_\_ Helplessness\_Blues \_\_  
(rechtsonder klikken op slow download)  
Hoi Sten,  
Misschien vind je dit wel wat. Doet denken  
aan Crosby, Stills & Nash en Simon en Garfunkel.  
Niet dat ik daar nu zo'n groot liefhebber van  
ben, maar deze plaat (die ik vannacht ontdekte,  
terwijl ik Korn mit Kümmel dronk) bevat mij wel.  
Bij mij begint het licht eindelijk weer te  
gloren aan het einde van de tunnel. Hopelijk  
kan de Skeptor nu begin mei naar de drukker.



[...] gaf zijn cursisten de opdracht om zich voor te stellen dat zij zojuist met succes het vuur hadden  
getrotseerd. [...] Verscheidene minuten lang schudden de schijnbaar waanzinnig geworden  
cursisten met hun vuist naar de nachtelijke hemel en riepen: "Yay, I did it Yahoo!" Daarna ging  
iedereen weer naar binnen voor een nieuwe peptalk [...]

[...] beweerde zijn cursisten in een bijzondere bewustzijnsstoestand te kunnen brengen, die hij  
'congruentie' noemde. Op het moment dat zij zich in deze congruentietoestand bevonden, moesten  
zij hun vuist een aantal malen stevig dichtknijpen. Volgens de simpele theorie [...] konden de  
cursisten zich na deze oefening op elk gewenst moment in de juiste bewustzijnsstoestand brengen  
door eenvoudig hun rechtervuist te ballen. Om een uur 's nachts was het eindelijk zover. [...] gaf de  
laatste aanwijzingen: in een normaal tempo en rechtop lopen, diep ademen, naar de hemel  
kijken, denken aan een koele plaats en de woorden 'Cool moss' hardop herhalen. Bovendien moest  
niemand aan vergeten om zijn voeten meteen na afloop goed af te veegen. [...]

Daarmee meende hij te hebben aangetoond dat iedereen in staat is om zonder speciale  
voorbereiding over vuur te lopen. De parawetenschapper [...] beweerde dat de vrijwilligers geen  
blaren hadden opgelopen omdat [...] hen door middel van zijn inleidende lezing een sterk geloof in  
eigen kunnen had gegeven. Deze bewering is onweerlegbaar, omdat mensen überhaupt niet op  
hete kolen zullen gaan lopen zolang ze vrezen dat ze zich zullen branden. Enig vertrouwen in een  
goede afloop is dus een noodzakelijke voorwaarde. Evenzo zullen parachutisten niet vrijwillig uit  
een vliegtuig springen indien ze geen vertrouwen hebben in hun parachute. Dat betekent niet dat  
de parachute alleen opengaat als zij zich in de juiste bewustzijnsstoestand bevinden! De hypothese  
[...] zou getest kunnen worden door mensen onder dwang het vuur over te jagen.

Rob Nanninga





Het geloof in het bestaan van geesten was altijd al een onderdeel van het christendom geweest, maar onder invloed van de kerken had men de geesten eeuwenlang geassocieerd met het kwade. Pas toen men in de negentiende eeuw meer nadruk ging leggen op Gods liefde, werd ook de geesten een beter karakter toegedicht, zodat men ze niet langer op afstand hoefde te houden. De geesten bleken hun nabestaanden graag te willen helpen, en ze stelden geen harde eisen, zoals dat in minder ontwikkelde samenlevingen gebruikelijk is.

**Rob Nanninga**





Schijnbare causale relaties kunnen leiden tot bijgelovige handelingen. De schaker die een belangrijke partij wint na een kop kamillethee te hebben gedronken, grijpt bij een volgende partij opnieuw naar zijn theebuiltjes. Levert dat wederom succes op, dan kan het zijn dat hij in het vervolg geen enkele partij meer speelt zonder van tevoren kamillethee te hebben gedronken. Op den duur kan hij wellicht niet meer zonder en wordt hij nerveus wanneer de thee ontbreekt. Vooral mensen die in grote spanning of onzekerheid verkeren, nemen dikwijls hun toevlucht tot bijgelovige praktijken. Veel soldaten die het slagveld op moesten, namen een talisman mee. Hoe vaker ze daarmee ongeschonden uit de strijd kwamen, des te groter werd hun vertrouwen in de macht van de magie.

ROB NANNINGA

De kans dat mevrouw C. over een aap droomde en er vervolgens een op straat tegenkwam, was natuurlijk ongelooflijk klein, maar dat geldt ook voor de kans dat zij een vijfeling zou kunnen baren. Toch zijn er vrouwen die dat is overkomen. Het grote aantal vrouwen dat kinderen baart, maakt het waarschijnlijk dat enkelen een vijfeling ter wereld brengen. Evenzo geldt: hoe meer er over apen wordt gedroomd, des te groter is de kans dat een van die dromen uitkomt, tenzij het uitgesloten is dat iemand ooit een aap tegenkomt.

**Rob Nanninga**





DDe spiritistische rage sloeg kort na 1850 over naar Europa. Daar werd vooral het kantelen van tafels populair als methode om met de geesten in contact te komen. [...] Hij leviteerde tafels, materialiseerde geesteshanden, liet een accordeon uit zichzelf spelen (vooral het lied 'Home Sweet Home' had zijn voorkeur), verplaatste op afstand voorwerpen, pakte gloeiende kolen uit het vuur, en zweefde soms zelfs naar de zoldering. [...] En [...] zijn de ooggetuigenverslagen in alle gevallen zeer onvolledig. Zo is het meestal niet duidelijk hoe goed de seancekamer was verlicht. Als we bijvoorbeeld lezen: 'Bij vier verschillende aangelegenheden werden bloemen, die in een vaas stonden, mij in handen gegeven,' dan weten we niet of men de bloemen door de lucht kon zien zweven. Sommige ooggetuigen schreven dat er tijdens de seance een brandende olielamp of kaars op tafel stond, maar vervolgens lezen we dat de tafel in schuine stand de lucht in rees. Vreemd genoeg viel er nooit iets om.

Rob Nanninga



Hij leviteerde tafels,  
materialiseerde  
geesteshanden, liet een  
accordeon uit zichzelf  
spelen (vooral het lied  
'Home Sweet Home' had  
zijn voorkeur), verplaatste  
op afstand voorwerpen,  
pakte gloeiende kolen uit  
het vuur, en zweefde soms  
zelfs naar de zoldering.



Veel mensen kennen hun eigen sterrenbeeld en hebben wel eens gehoord of gelezen welke eigenschappen daarmee in verband worden gebracht. Zo weten Rammen dat ze van nature impulsief en actief zijn, terwijl Stieren hebben gehoord dat ze er niet zo gemakkelijk toe komen om ergens energie in te steken. In wezen is natuurlijk iedereen wel eens impulsief. We kunnen evenwel verwachten dat mensen die zich identificeren met het sterrenbeeld Ram extra veel betekenis toekennen aan de momenten waarop zij zich impulsief gedroegen, omdat ze menen dat hun ware aard op zulke momenten naar boven kwam. Het is zelfs mogelijk dat Rammen zich daadwerkelijk impulsiever zullen gaan gedragen, omdat ze hun impulsen eerder accepteren. Dit alles kan van invloed zijn op het invullen van een psychologische vragenlijst. De Rammen die in astrologie geloven, zullen eerder dan Stieren geneigd zijn om de vraag 'volg je dikwijls je spontane impulsen?' met ja te beantwoorden.

ROB NANNINGA

ARIES



AQUARIUS



TAURUS



Veel astrologen zijn niet erg ingenomen met de kwantitatieve onderzoeksmethode omdat je volgens hen astrologische factoren nooit uit hun context mag isoleren. Een horoscoop vormt een geheel van betekenissen. Zo krijgt het teken waarin de Zon staat pas betekenis in relatie tot de overige duidingsaspecten. De uiteindelijke interpretatie van een horoscoop is daarom meer dan een optelsom van de afzonderlijke elementen. Hetzelfde geldt voor een heleboel dingen: de smaak van soep is meer dan een optelsom van de verschillende ingrediënten en het gedrag van mensen is zelfs zo complex, dat we nooit alle oorzaken daarvan kunnen achterhalen. Maar dat maakt het niet onmogelijk om door middel van kwantitatief onderzoek tot algemene uitspraken te komen. De wetenschap is vol van dergelijke uitspraken. [...] Als mensen met een bepaald zonneteken op geen enkele wijze meer met elkaar overeenkomen dan met alle overige mensen, is het de vraag in hoeverre astrologen nog rekening dienen te houden met deze factor. De Zon is dan als het ware een verdroogde kruidnagel in de soep, die best gemist kan worden, omdat niemand proeft of hij er nu wel of niet in zit.


ROB NANNINGA





**R.H. Nanninga**  
schrijver/onderzoeker



 **R. Nanninga**  
stichting Skepsis



# Kirlian

[...] meende dat de Kirlian-foto's aantoonen dat planten en dieren niet alleen een fysiek lichaam hebben, maar ook een zogenaamd energielichaam dat uit bioplasma bestaat. Hij fotografeerde bladeren waarvan een gedeelte was weggesneden en merkte op dat ook rondom het ontbrekende deel een aura zichtbaar bleef. Dit verschijnsel werd bekend onder de naam 'phantom leaf' (spookblad).

Het principe van de Kirlian-fotografie werd al in de vorige eeuw ontdekt. [...] In de geïoniseerde lucht rondom het object treedt een zogenaamde corona-ontlading op, waarbij licht vrijkomt. Dit effect kan geheel natuurkundig worden verklaard. Dat het niets te maken heeft met levensenergie of bioplasma blijkt onder andere uit het feit dat elektrische foto's van levenloze voorwerpen (bijvoorbeeld een geldstuk) eveneens een duidelijke aura te zien geven. Bovendien heeft men vastgesteld dat er in een vacuüm geen aurafoto's kunnen worden gemaakt [...] Tot nog toe zijn er onvoldoende aanwijzingen dat psychische factoren rechtstreeks invloed hebben op het resultaat van een Kirlianfoto. Wel kunnen we verwachten dat ze indirect van invloed zijn. Zo heeft iemand die angstig is vaak klamme handen, terwijl een opgewonden persoon waarschijnlijk harder op het fotopapier zal drukken. Kleine veranderingen in de activiteit van de zweetklieren hebben al een zichtbaar effect op de gefotografeerde aura. Ook is het niet uitgesloten dat ziekten in enkele gevallen kunnen worden vastgesteld als ze de chemische samenstelling van het zweet veranderen. De meest spectaculaire claim van de Kirlian-fotografie was ongetwijfeld het eerder genoemde 'phantom leaf'-effect. [...] Verscheidene onafhankelijke onderzoekers vonden geen spoor van het fantoom. Mijn eigen aurafoto's leverden evenmin iets op. Als het spook werkelijk bestaat, dan laat het zich in ieder geval aan maar heel weinig mensen zien. Vermoedelijk duikt het voornamelijk op wanneer men de metalen afdekplaat niet goed reinigt voordat er een nieuwe foto wordt gemaakt.

ROB NANNINGA





### Verborgen betekenissen

Niet alle sporadisch voorkomende combinaties van gebeurtenissen worden als paranormaal beschouwd. ' [...] droomde dat hij de Ierse Sweepstakes had gewonnen. Toen hij wakker werd, bleek zijn bed de zee op gedreven te zijn.'

De kans dat iemand de Sweepstakes wint na daarover gedroomd te hebben is niet erg groot. Sommigen menen zelfs dat zo iets geen toeval kan zijn. [...] laat in dit absurde voorbeeld iets gebeuren dat nog veel onwaarschijnlijker is. Toch zal niemand beweren dat deze belevenis een paranormale verklaring behoeft. Dat komt omdat wij geen enkel zinvol verband kunnen ontdekken tussen een droom over de Sweepstakes en een bedreis op zee. Opmerkelijke toevallen bestaan slechts bij de gratie van de betekenis die wij eraan toekennen.

Stel, iemand schrijft een brief aan zijn vriend Hans en op dat moment stopt er een brandweerwagen voor de deur. Dit voorval krijgt pas betekenis wanneer we bijvoorbeeld weten dat Hans bij de brandweer werkt, zijn vrouw bij een brand heeft verloren of op vakantie is geweest in een oude brandweerwagen. Zodra wij een verband of overeenkomst zien tussen twee gebeurtenissen hebben ze voor ons gevoel iets met elkaar te maken. Wij hebben allemaal sterk de neiging om zinvolle patronen in onze ervaringen te ontdekken. Als we die niet vinden, blijven dingen betekenisloos; ze hangen als los zand aan elkaar. De grillige vormen van een knoestige boom hebben geen betekenis, totdat ik er plotseling een apenkop in ontdek. Vanaf dat moment is het moeilijk om de aap niet meer te zien, zo duidelijk springt hij nu uit de context naar voren. Als we een patroon eenmaal gesignaleerd hebben, blijft het zich aan ons opdringen.

**Rob Nanninga**



... liet zien wat er kan gebeuren als zo'n koppeling toevallig optreedt. Hij stopte hongerige duiven in kooitjes en zorgde ervoor dat ze iedere vijftien seconden even uit een voerbakje konden eten. Het bleek dat de duiven na enige tijd vreemde rituelen hadden ontwikkeld. Een duif liep bijvoorbeeld voortdurend linksom de kooi rond, terwijl een andere zijn kop steeds heftig heen en weer zwaaide. De dieren gedroegen zich alsof er een verband bestond tussen hun vreemde bewegingen en het verkrijgen van voedsel. [...] Op het moment dat het voerbakje tevoorschijn springt, maakt de duif vaak toevallig een bepaalde beweging. De beloning (het voedsel) vergroot de kans dat hij deze beweging opnieuw zal maken. Wanneer hij daarvoor weer toevallig wordt beloond, zal de beweging nog vaker voorkomen. Daarmee wordt tevens de kans op nieuwe beloningen groter, zodat de duif uiteindelijk steeds dezelfde beweging maakt.

Iets dergelijks kan ook mensen overkomen wanneer ze menen dat er een oorzaak-gevolgrelatie bestaat tussen twee dingen die toevallig kort na elkaar plaatsvinden. De man die mij opbelde met het verhaal dat hij wolken kon laten verdwijnen, is daarvan een goed voorbeeld. Deze [...] had ontdekt dat schapenwolkjes oplosten wanneer hij er aandachtig naar keek. Hij was ervan overtuigd dat dit geen toeval kon zijn en schreef zichzelf psychokinetische krachten toe. In werkelijkheid is schapenwolkjes nooit een lang leven beschoren. Op een zomerse dag verdwijnen er constant kleine wolkjes en ontstaan er nieuwe. De kans dat het wolkje waar je je blik op richt binnen een kwartier is opgelost, is daarom erg groot. Dat komt niet omdat het wolkje zich bekeken voelt! Het een heeft niets met het ander te maken, evenmin als het vreemde gedrag van [...] duiven het voerbakje te voorschijn deed springen.

**Rob Nanninga**



# Hungry Pigeon



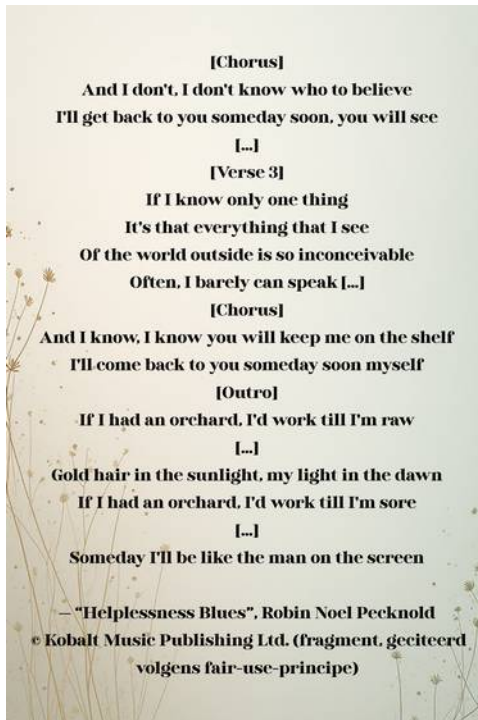
DE UITTREDER WORDT ZICH WEER BEWUST VAN ZIJN LICHAAM, ZODAT HET LIJKT ALSOF HIJ PLOTSELING IS 'TERUGGEKEERD'. EEN DERGELIJKE WISSELING VAN PERSPECTIEF KAN IK ILLUSTREREN MET EEN EIGEN ERVARING. IK HAD ENIGE JAREN GELEDEN EEN HELDERE DROOM WAARIN IK HELAAS NIET VEEL MEER HEB GEDAAN DAN EEN BEETJE RONDVLIEGEN. OP EEN GEGEVEN MOMENT BESLOOT IK ER EEN EINDE AAN TE MAKEN, MAAR HET LUKTE MIJ NIET OM WAKKER TE WORDEN. VERSCHILLENDE MALEN DACHT IK WEER DE CONTROLE OVER MIJN LICHAAM TE HEBBEN OM METEEN DAARNA TE BESEFFEN DAT DE DROOM NOG STEEDS VOORTDUURDE. IK WIST DAT IK IN BED LAG, MAAR IK VOELDE MIJN LICHAAM NIET EN KON ME OOK NIET BEWEGEN. DAT WAS EEN VRIJ ONPLEZIERIGE TOESTAND WAARAAN PLOTSELING EEN EINDE KWAM TOEN ER WAT SPEEKSEL UIT MIJN MOND DROOP. DIE SENSATIE WAS VOLDOENDE OM MIJN LICHAAMSBEWUSTZIJN ONMIDDELLIJK TE DOEN TERUGKEREN.

ROB NANNINGA



## Sora's AI-blik als aanvulling op Robs 'Pottering Around'

Op **18 april 2011** stuurde Rob me dit lied dat hij goed vond: *Helplessness Blues* van **Fleet Foxes**. Robin Pecknold zingt:



In 2025 uploadde ik Robs eigen folkmuziekcompositie 'Pottering Around' naar YouTube. Hij had me dit stuk op **11 juni 2012** toegestuurd, met de begeleidende tekst:

“op de iPad. Ben niet zo spraakzaam, want ik moet schrijven en dat lukt pas als ik me niet laat afleiden.

Greetings,  
Bor”

Die laatste regel van *Helplessness Blues*, dat over 'de man op het scherm', doet

weer typisch non-lineaire tijd aan — alsof het altijd al 'bekend' was dat ik dit lied zou citeren en later ook AI-beelden van Rob op het scherm zou laten genereren. In mei 2025 gaf ik het AI-programma Sora namelijk enkele foto's en screenshots van Rob, met het verzoek iets te doen met aardewerken potten — geïnspireerd op het idee van 'pottering around'. Sora bleek echter hardnekkig de neiging te hebben Rob ouder te maken, terwijl ik daar helemaal niet om gevraagd had. Zelfs toen ik uitdrukkelijk aangaf dat niet te willen, bleef het programma vooral oudere versies van Rob genereren. Korte tijd later vroeg ik Sora ook om een versie van Rob die voor het

Another Davis-huis mijn boek *Genverbranders* zit te lezen bij een gezellig kampvuurtje. De juiste boekomslag moest ik zelf inbedden, maar opnieuw leverde dit verbluffende resultaten op.

Met verwondering keek ik naar Rob-versies en ook verouderde versie van Rob, die — in tegenstelling tot zijn laatst bekende aardse voorkomen — nu als een slankere ogende man werd weergegeven. Ik zag herkenning, maar dit was ook een nog onbekende Rob voor mij. Mijn eerste reactie was er dan ook één van ‘huw’...

Later begon het tot me door te dringen. Sora is per slot van rekening geen mens, maar een programma dat werkt op basis van logica en beschikbare gegevens. Het had Rob verouderd volgens een waarschijnlijkheidsschatting. Ondanks dat het vanwege privacyregels geen exacte kopieën mag genereren, ontstaan er toch vaak versies die verrassend overtuigend en acceptabel zijn. Die versies heb ik eruit geselecteerd.

Toen drong het tot me door: zó had Rob eruit kunnen zien als hij op een gezondere manier ouder was geworden. Deze wijze, doorleefde man werd me op slag dierbaar — en leeuwbaar. Ook via Sora valt dit terug te zien: mensen blijven nooit volledig identiek aan hun vroegere of latere ‘uitgaven’ — niet in het dagelijks leven, en evenmin volgens Sora. Juist daarin openbaart zich opnieuw het magisch realisme — en het multiversum.

**Nu volgen de foto's van Rob die ik Sora gaf, daarna de Sora resultaten.**








# Pottering Around

A man with a mustache, wearing a straw hat and a blue denim shirt, is kneeling in a garden. He is focused on potting small green plants into terracotta pots. Several pots are arranged on the ground around him, some containing soil and others with small plants. The background shows a lush garden with various green plants and a blue building in the distance under a clear blue sky.

by Rob Nanninga



 **R. Nanninga**  
stichting Skepsis









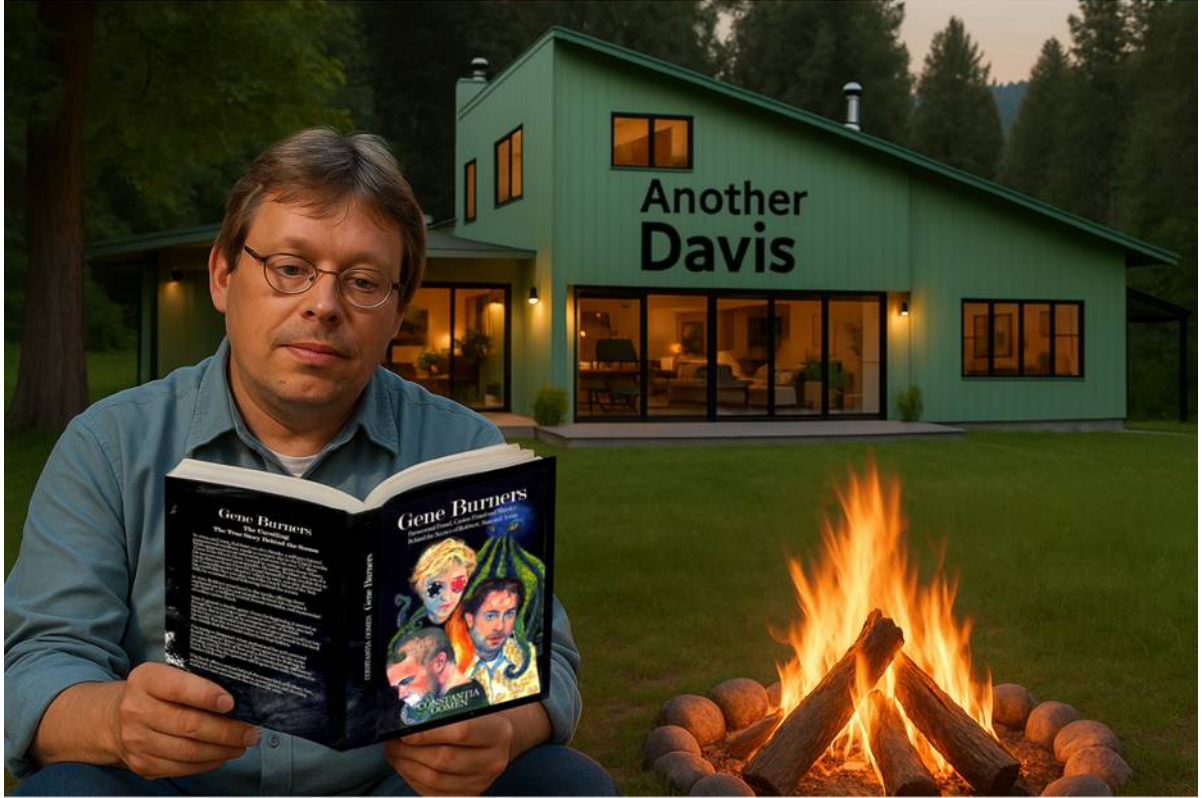


















## AI-standpunt

Van de zwart-witte Oost-Indische inktillustraties tot de fotorealistische kleurenbeelden hier aan het eind — Sora heeft zich in dit hele boek als een stille, maar krachtige medemaker gemanifesteerd.

Rob was, ten behoeve van zijn tijdschrift *Skepter*, regelmatig op zoek naar afbeeldingen die hij gratis kon gebruiken. In dit boek ben ik daarin niet anders geweest. Ik sta met mijn voeten in het kruispunt van tijden. AI is de wereld in geslingerd als een megabeest — waarvan men niet weet, niet wil weten, of misschien wel degelijk aanvoelt maar verkiest te negeren — wat het werkelijk aanricht.

Ik ben nooit een dogmaticus geweest, nooit iemand die gelooft dat dingen altijd zullen gaan zoals ze ooit gingen. Ook ik heb daarom dankbaar gebruikgemaakt van de (bijna) gratis dienstverlening van AI — in het besef dat de regulering van deze dolle, uiterst krachtige stier waarschijnlijk spoedig strakker zal worden aangetrokken.

Dit boek is als het ware door de slipstream van tijden heengedanst. Zelf tekende ik vroeger het liefst met Oost-Indische inkt. AI kan dat opmerkelijk goed nabootsen, en ik heb mij uitsluitend gericht op de artistieke broodjes die uit de AI-oven kwamen rollen. Daarbij zag ik dat wat ik ‘Kosmos’ noem, ook AI doordringt — dat AI dus eveneens meedoet aan wat ik in dit boek synchroniciteiten noem.

AI geeft mij vleugels: hulp die anders onbereikbaar zou zijn. Alles gaat vlotter, sneller. In deze vloedgolf van tijden lijkt het mij, primitief gezegd, aanpassen of kopje-ondergaan. Misschien maakt de AI-revolutie ons uiteindelijk duidelijk dat het leven niet meer is dan een matrix — een constructie die je beter met lichte ernst en een vleugje speelsheid benadert.

Constantia Oomen

## 11 september 2025 – Entangle gig (droom) met Rob

Het was in een omvangrijk gebouw van een onderwijsinstelling. Een bekende man was vervangen door een ander. De ene was blond en breed, de ander ook blond, maar iets minder breed qua ‘gym-size’-armen. Eerst keek ik wat spottend naar deze ontwikkeling. Dacht de schoolleiding misschien dat dit een kloppende match was? De context was niet duidelijk. De eerste leek een tv-persoonlijkheid te zijn die vervangen werd. Tot ik de nieuweling hoorde spreken. Meteen viel me zijn goede, mooie stem op. Ik deelde mijn observatie direct met een buurvrouw — geen idee wie. Ik zei: “Dat is een mooie stem, zonder meer.” Zijn leeftijd schatte ik begin dertig. Blond haar, wat spikesachtig, sportief. Normaal tot atletisch postuur, knap gezicht, blauwe ogen.

Ik zat op die school bij het docentenkorps, denk ik. Geen duidelijke leerlingen te zien. Heel veel mensen, vooral volwassenen. Het hoe en waarom werd niet uitgelegd. Misschien toch ook een deel jongvolwassenen.

Na verloop van tijd liep ik naar de hal. Daar ging ik op een houten bankje languit op mijn buik liggen, over mijn mobieltje gebogen. Daar was die nieuweling namelijk in het nieuws. Hij werd geïnterviewd! Opeens kwam hij, diezelfde nieuweling die ik geprezen had om zijn stem (en hij was ook good looking), mijn kant op. Hij plaatste zich op de houten bank boven mij, strekte armen en benen alsof hij push-ups deed, en bevond zich zo recht boven mij. Hij keek mee en reageerde op wat er te zien was. Ik reageerde: “Ja... hmhm... uh huh...” Ik dacht: “O-kaaay.” De man was een absolute duivel, haha! Hij nam zijn tijd, haha!

Ik voelde ogen overal — priemende blikken en staren. Deze man was de gevierde nieuwkomer, hoog in het vaandel, de nieuwe trots van het korps, volop in de aandacht.

Eindelijk bewoog hij van me weg. We deelden nog wat afscheidsgroeten, en toen liep hij weg. Meteen daarna verscheen, vanaf het balkon in dat gebouw waar ook heel veel mensen stonden, een leidinggevende. Hij was duidelijk in zijn wiek geschoten, met hoogrode kleur op zijn gezicht: “Zeg Constantia, houd je wel gepaste afstand met Roo-bert?”

Dat “Robert” sprak hij uit als Roo-bert. Ik riep terug: “Hij kwam naar mij toe...” De leidinggevende — die leek op B. van het S., de privéschool waar ik eens werkte — bleef zwaar geïrriteerd. Toen ik dit merkte, wisselde ik van koers en riep hem brutaal toe: “Ben je jaloers of zo?!” Tot mijn verbazing ontplofte hij niet, maar liep met een boos gezicht naar achteren weg.

Een enorme mensenmassa kwam nu in beweging; er bleek een event gaande en men ging naar buiten. De deur stond open, de zon scheen. Er was duidelijk een sociale bom gevallen door de actie van de nieuweling.

Ik had — of beter gezegd, Roo-bert had — de boel meteen op scherp gezet. Het was niet mijn schuld. De mensenmassa liep hoog-alert langs me heen, deels mogelijk boos op mij. Maar toen kwam er een jonge vrouw met licht krullend, glanzend blond haar, met een veelbetekenende, samenzweerderige lach op me af. Ze had die welbekende uitdrukking van: “Dat heb je goed gedaan.” Ze zei ook: “Top zeg, dit!” Ik dacht dat ze doelde op Roo-bert, maar nee — ze zei: “Top, wat je met F. deed.” Ik weet de exacte woorden niet meer. Ik antwoordde na even nadenken: “Ah, dat ja, haha.” In de entangle gig wist ik blijkbaar wel waar ze op doelde. Maar het was niet wat ik had verwacht. F.?! Blijkbaar had ik F. een schelmenstreek geleverd. Maar ik weet daar nu nog niets van.

De mind date ging verder op dat alles: in de ogen van sommigen kun je het toch nooit goed doen. Dat zei ik letterlijk tegen een vrouw — misschien dezelfde die over F. begon. Ik stak er een heel verhaaltje over af: wat je ook doet om het zogenaamd goed te doen, dingen



buigen naar iemands wensen — ze blijven onwelwillend. Alles blijft fout wat je doet, in hun ogen. Daarom kun je net zo goed meteen je eigen koers varen en niet meer proberen iemand te behagen. Vandaar mijn ‘koerswijziging’ richting die leidinggevende zeker, haha.

De entangle gig had ook een spiky lading. Hoe Roo-bert boven me bleef hangen, in een gymnastische positie alsof hij zich opdrukte, en meekeek hoe ik naar hem keek in dat tv-interview... Geweldige spanning, een echte build-up. Maar er zat dus ook een verwijzing naar F. in. Weet Rob iets wat ik niet weet?



